

Vlaams
Parlement

ingediend op **13-Z** (2020-2021) – Nr. 1
28 oktober 2020 (2020-2021)

Beleids- en begrotingstoelichting

Omgeving en Natuur
Begrotingsjaar 2021

INHOUDSTAFEL

I.	INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	5
II.	SAMENVATTING	5
III.	TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE DOELSTELLINGEN.....	9
1.	TRANSVERSALE, HORIZONTALE DOELSTELLINGEN.....	9
2.	OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	11
IV.	BELEIDSVELD OMGEVING EN NATUUR	11
1.	OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE OMGEVINGSDOELSTELLINGEN.....	12
1.1.	STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	12
SD 1.	EEN OMGEVINGSBELEID VOOR EN MET BETROKKENHEID VAN BURGER EN MAATSCHAPPIJ, MET HET OOG OP HET VERHOGEN VAN HET MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK	12
SD 2.	GEÏNTEGREERDE BEPALINGEN EN UITVOEREN VAN OMGEVINGSBELEID.....	12
SD 3.	OMGEVING IS DIGITAAL EN DATA-GEDREVEN BY DEFAULT.....	13
SD 4.	ONDERBOUWD OMGEVINGSBELEID	13
SD 5.	VEREENVOUDIGING VAN PROCEDURES	13
SD 6.	EEN STERKE OMGEVINGSADMINISTRATIE.....	14
1.2.	BUDGETTAIR KADER.....	14
2.	INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT OMGEVINGSBELEID RUIMTE EN MILIEU	14
2.1.	STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	15
SD 1.	OMGEVING ALS KENNIS- EN EXPERTISECENTRUM	15
SD 2.	BRV-PROCES MET QUICK WINS	15
SD 3.	BOUWSHIFT REALISEREN.....	16
SD 4.	ROBUUSTE OPEN RUIMTE.....	18
SD 5.	EEN BOVENLOKAAL OMGEVINGSBELEID VERBONDEN MET DE SAMENLEVING	20
SD 6.	HINDER	22
SD 7.	DUURZAAMHEIDSTRANSITIES	23
2.2.	BUDGETTAIR KADER.....	23
2.2.1.	DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSONLIJKHEID (EXCL. DAB'S).	26
2.2.2.	DAB'S MINAFONDS en GRONDFONDS	40
2.2.3.	OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG	45
2.2.4.	OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT	46
3.	INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING	50
3.1.	STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	50
SD 1.	NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM	50
SD 2.	HANDHAVING ALS SLUITSTUK VAN EEN SLAGKRACHTIG OMGEVINGSBELEID	56

3.2. BUDGETTAIR KADER	60
3.2.1. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)	61
3.2.2. DAB MINAFONDS	75
3.2.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG	79
3.2.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT	79
4. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT AFVAL EN MATERIALEN	79
4.1. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	79
SD 1. DEMATERIALISEREN EN HET SLUITEN VAN MATERIAALKRINGLOPEN	79
4.2. BUDGETTAIR KADER	84
4.2.1. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)	85
4.2.2. DAB MINAFONDS	87
4.2.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG	89
4.2.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT	91
5. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT BODEM EN ONDERGROND	91
5.1. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	91
SD 1. EEN ONDERBOUWD BODEMBELEID	91
SD 2. HERSTEL VAN BODEMDIENSTEN EN BODEMZORG	93
SD 3. VERSTANDIG BENUTTEN VAN DE ONDERGROND	95
5.2. BUDGETTAIR KADER	96
5.2.1. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)	97
5.2.2. DAB MINAFONDS	98
5.2.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG	100
5.2.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT	104
6. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT LUCHT	105
6.1. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	105
SD 1. WE GAAN VOOR ZUIVERE LUCHT	105
SD 2. ONDERBOUWEN (LOKAAL) LUCHTBELEID VIA INNOVATIEVE MILIEUMONITORING	108
6.2. BUDGETTAIR KADER	109
6.2.1. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)	110
6.2.2. DAB MINAFONDS	110
6.2.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG	111
6.2.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT	111
7. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT WATER	111
7.1. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	111
SD 1. MONITOREN OM TE WETEN	112
SD 2. DATA & KENNIS AANBIEDEN OM SAMEN GERICHT ACTIES TE KUNNEN NEMEN	112
SD 3. PLANNEN MAKEN EN UITVOEREN MET ENGAGEMENTEN VOOR GEZOND EN DUURZAAM WATERSYSTEEM	114

SD 4.	NAAR EEN EFFICIËNTE EN EFFECTIEVE INZET VAN MIDDELEN IN DE WATERSECTOR	116
SD 5.	ACTIEF OP HET TERREIN OM IMPACT TE VERGROTEN	117
SD 6.	VERSTERKEN VAN DE NETWERKORGANISATIE ROND WATER.....	118
SD 7.	DE NUTRIËNTENVERLIEZEN VANUIT DE LAND- EN TUINBOUW	119
7.2.	BUDGETTAIR KADER.....	121
7.2.1.	DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)	122
7.2.2.	DAB MINAFONDS.....	125
7.2.3.	OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG	132
7.2.4.	OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT	133
8.	INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT NATUUR EN BIODIVERSITEIT	134
8.1.	STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	134
SD 1.	EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, OVERAL EN DICHTBIJ VOOR IEDEREEN.....	135
SD 2.	DOELTREFFEND SOORTENBELEID EN -BEHEER	139
SD 3.	WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING.....	141
SD 4.	WETENSCHAPPELIJKE ONDERBOUWING EN EVALUATIE VOOR EEN DOELTREFFEND BIODIVERSITEITSBELEID	142
8.2.	BUDGETTAIR KADER.....	146
8.2.1.	DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)	147
8.2.2.	DAB MINAFONDS.....	162
8.2.3.	OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG	168
8.2.4.	OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT	170
9.	INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT PLATTELANDSBELEID.....	172
9.1.	STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	172
SD 1.	EEN SPECIFIEK PLATTELANDSBELEID DE PLATTELANDSUITDAGINGEN	172
9.2.	BUDGETTAIR KADER.....	174
9.2.1.	DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)	174
9.2.2.	DAB MINAFONDS.....	174
9.2.3.	OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG	176
9.2.4.	OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT	176
IV.	APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	176
IX.	LIJST MET AFKORTINGEN.....	188
X.	BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	190

I. INLEIDING DOOR DE MINISTER

II. SAMENVATTING

Deze beleids- en begrotingstoelichting (BBT) heeft betrekking op alle activiteiten en begrotingskredieten van het beleidsdomein Omgeving binnen de bevoegdheden van het beleidsveld Omgeving en Natuur. Voor elk inhoudelijk structuurelement (ISE) van het beleidsveld Omgeving en Natuur concretiseer ik de strategische en operationele doelstellingen van mijn beleidsnota in een planning voor 2021. Daarnaast beschrijf ik per inhoudelijk structuurelement het budgettaire kader. Deze beleids- en begrotingstoelichting is dan ook een primeur. Voor de eerste keer bespreek ik mijn beleidsprioriteiten voor het omgevings- en natuurbeleid geïntegreerd met de bijbehorende begroting. Deze BBT vormt dan ook een stap in de richting van prestatie geïnformeerd begroten én een stap in de richting van een meer transparant (begrotings-)beleid. Deze BBT omvat geen rapportering. De rapportering wordt opgenomen in de BBT bij de begrotingsuitvoering.

Het Vlaams relanceplan bevat verschillende opdrachten en middelen voor mijn bevoegdheden: investeringen, Blue Deal, circulariteit, hervorming MER, VIP cel, vertrouwen geven aan lokale besturen, versnellen van procedures en de aandacht voor digitalisering. Ze behoren allen tot mijn beleidsprioriteiten in 2021.

Relance	Totaalbudget	Waarvan 2021
<u>Blue Deal (enkel beleidsveld Omgeving)</u>	258000	118000
<u>Circulaire Economie</u>		
Sectorprotocollen asbestafbouw	12400	6200
Ondersteuning lokale besturen asbestafbouw	27600	13800
Recyclagehub waaronder asbestafval	30000	15000
Digitalisering materiaalstromen	1950	1100
<u>Omgeving</u>		
Vlaamse Actieplan Ontsnippering/ontharding VAPEO	25000	5000
Wegwerken van achterstand leegstandssubsidies	15000	15000
Asset management Aquafin	9000	4500
MAP 6 / datawarehouse	2450	1750
digitalisering omgevingsloket	1000	1000
Totaal	382400	181350

Europese samenwerking is belangrijk als antwoord op heel wat omgevingsvraagstukken. Ik participeer daarom volop in de Europese besluitvorming en voer akkoorden uit. De EU formuleert onder meer nieuwe doelstellingen op gebied van klimaatneutraliteit, circulaire economie, zero-pollutie, biodiversiteitsbehoud, bebossing en een groener landbouw- en voedingsbeleid. Het nieuwe meerjarige EU-financieringskader en de ambitieuze Europese Green Deal voorzien een sterke inzet op het vlak van klimaatbeleid en groene transities.

De omgevingsuitdagingen blijven urgent, talrijk en complex, zoals de droogteproblematiek, de klimaatverandering, luchtverontreiniging, ... en dit alles in onzekere tijden ten gevolge van COVID-19. Deze pandemie heeft nog maar eens getoond hoe belangrijk het is dat mensen in hun buurt beschikken over voldoende basisvoorzieningen. De nood aan en waardering voor kwalitatieve groene en publieke ruimte is gestegen. Tegelijk zijn de grote ruimtelijke opgaven niet verdwenen. Demografie, mobiliteit, biodiversiteit, klimaat, energie, ... blijven inspanningen vragen. De strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) is daarom onverminderd relevant. Het proces van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zet ik dan ook verder en ik breng de ontwerpen van beleidskader in 2021 naar de regering. Het BRV is een belangrijk onderdeel van de bouwshift die ik wil realiseren. De bouwshift streeft naar een beter evenwicht tussen kwaliteitsvol wonen, ondernemen en het vrijwaren en versterken van de open ruimte en remt zo een netto toename van het bijkomend ruimtebeslag af. Ik zal in de beleidskaders operationele beleidskeuzes formuleren en actieprogramma's voor een thema of voor een gebiedsdeel uitwerken.

Een betere leefomgeving voor de burger staat centraal in het omgevingsbeleid. Ik wil de maatschappij en de burger dan ook betrekken bij het tot stand komen en uitvoeren van het omgevingsbeleid. Voorbeelden hiervan zijn de programma's rond 'Meer bos voor Vlaanderen' en 'ontharding' waar ik vanuit een breed partnerschap streef naar concrete realisaties op het terrein. Daarnaast is het ook belangrijk om in het omgevingsbeleid oog te hebben voor de raakvlakken met alle maatschappelijke sectoren. Ik zet dan ook structureel in op een geïntegreerde uitvoering van projecten en op gebiedsontwikkeling met gebiedscoalities. Ik denk hierbij aan de in voorbereiding en uitvoering zijnde programma's van het Open Ruimte Platform. Gebiedsontwikkeling is de motor voor de transformatie van de omgeving. In verschillende gebieden wordt de goede (interbestuurlijke) samenwerking verder gezet. Zo worden ruimtelijke initiatieven effectief verbonden en gerealiseerd met win-win's. Hierbij worden gebiedscoalities ondersteund en gebiedsprogramma's gerealiseerd op het terrein waarbij nieuwe uitdagingen in het ruimtelijk beleid en thematische of sectorale agenda's worden ingekanteld en een professionele aansturing tot stand wordt gebracht. Specifieke projecten (ook in samenwerking met de diensten van mijn collega's) rond bijvoorbeeld bosuitbreiding, Vlaamse parken, waterlandschappen, vervoerregio's, toerisme, ... zijn complementair aan en lopen heel vaak doorheen deze gebiedsprogramma's. Ze worden daarom op een intelligente manier afgestemd en waar opportuun maximaal geïntegreerd in reeds bestaande gebiedsprogramma's. Daarbij schakelen we ons in, in de recent goedgekeurde visie rond regiovorming.

In overleg met de betrokken collega-ministers in de Vlaamse Regering realiseer ik begeleidende gebiedsprogramma's bij een aantal grote (infrastructuur)projecten. Die integreren omgevingsbeleid en sectoraal beleid waardoor alle kansen gegrepen worden voor de verbetering van de kwaliteit van onze ruimte, bodem, water, lucht, gezondheid en biodiversiteit. Dit geldt de komende jaren speciaal voor de Antwerpse (infrastructuur)projecten (Toekomstverbond, uitbreiding haven van Antwerpen, Ringpark Zuid...), de Limburgse Noord-zuidverbinding, R8 in Kortrijk, Werken aan de Ring rond Brussel, verschillende Sigmaprojecten, de Leievallei

Op Vlaams niveau stem ik de inzet van overheidsinvesteringen in de open ruimte beter af. Enerzijds maak ik verder werk van een volwaardige uitbouw van het Open Ruimte Platform, waarin beleidsactoren en andere belanghebbenden de krachten en middelen bundelen rond gezamenlijke transversale open ruimte opgaven. Naast de thematische Vlaamse afstemming, zorg ik ook voor een gedeelde gebiedsgerichte investeringsagenda voor de open ruimte via de Programmacommissie Landinrichting.

Ik vrijwaar maximaal de open ruimte. Hierbij voorzie ik de nodige plaats voor o.a. natuursystemen, klimaatmitigatie- en adaptatie, waterberging, landbouw, recreatie en ontspanning. We verweven dit multifunctioneel waar het kan, zonder de hoofdbestemming in het gedrang te brengen en scheiden waar het moet (o.a. grootschalige professionele landbouw, grote eenheden kwetsbare natuur). Naast de strategische gebieden voor landbouw, natuur en water, omvat de open ruimte gebieden met multifunctioneel ingerichte en gebruikte landschappen. Er is meer bos nodig in

Vlaanderen. Met het bosuitbreidingsplan, dat ik in het voorjaar in het Vlaams Parlement voorstelde, zetten we enerzijds in op het versterken van de bosstructuren in Vlaanderen en anderzijds op het vergroenen van de directe leefomgeving. Op die manier realiseren we tegen 2024 de 4000 ha extra bos die in het Regeerakkoord is voorzien. De Vlaamse Green Deals zet ik in om ambitieuze vergroeningsprojecten aan te pakken met verschillende maatschappelijke actoren.

Om de Europese natuurdoelstellingen te realiseren, houd ik de ingezette versnelling van het instandhoudingsbeleid aan. Ik laat dit maximaal samensporen met de creatie van bijkomende bossen en extra natte natuur (Blue Deal). Al die inspanningen moeten toelaten om tegen 2024 20.000 ha bijkomende natuur onder effectief natuurbeheer te brengen. Ik zet in op verweving van natuur met andere functies en op de realisatie van functionele verbindingen tussen bestaande natuurkernen om de versnippering van de natuur te verminderen. Ik voorzie in de uitbouw van Vlaamse parken en de landschapsparken. Minstens voor de Vlaamse parken zorgen voor eenheid van beheer en streven naar het creëren van territoriale verbindingen. Tijdens deze regeerperiode richten we minstens een viertal Vlaamse parken op: omvangrijke gebieden met internationale uitstraling, een uitzonderlijke natuur en een unieke belevingswaarde, die een troef vormen het vlak van recreatie en toerisme. We hanteren hierbij objectieve criteria op maat van Vlaanderen en die een voldoende hoge kwaliteit garanderen. We zorgen voor eenheid van beheer en streven naar het creëren van territoriale verbindingen. Daarnaast maken we werk van de oprichting van landschapsparken: gebieden met een uitgesproken landschapskwaliteit, waarin vanuit een integrale visie ruimte is voor recreatie, natuur, landbouw, wonen, bedrijvigheid en toerisme.

Ik stel een kader vast waarbinnen ik een eerste oproep voorzie.

Samen met mijn collega van mobiliteit zet ik bovendien in op gerichte ontsnipperende maatregelen langs gewestwegen. Het Vlaams Actieprogramma Ecologische Ontsnippering (VAPEO) geeft hierbij de richting aan, vanuit het relanceplan wordt hier een extra impuls voorzien.

Via de uitvoering van de acties uit het Luchtbeleidsplan werk ik aan een gezonde leefomgeving en een verbetering van de ecosystemen. Ik werk samen met het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare werken bij de werking van de vervoerregio's opdat de regionale mobiliteitsplannen ook een antwoord kunnen bieden op de klimaat- en luchtuitdagingen en de ruimtelijke visie mee geïntegreerd wordt. Ik bied ook ondersteuning bij de uitrol van emissievrije distributie in stadskernen tegen 2025, volg de ontwikkelingen op rond het nieuwe Clean Power for Transport en zoek mee naar oplossingen voor het bevorderen van het gebruik van walstroom voor de zeevaart. Ik geef ondersteuning bij de hervorming van de verkeersbelastingen. Om de emissiefraude aan te pakken, werk ik een concreet actieplan uit. Ik verleen mijn medewerking aan remote sensing meetcampagnes in Brussel en de haven van Antwerpen en ga na of en hoe remote sensing nog meer in Vlaanderen kan ingezet worden om de aanpak van emissiefraude te ondersteunen. Na onderzoek van wenselijkheid en haalbaarheid, breid ik het toepassingsgebied voor de lage emissiezones desgevallend uit naar brom- en motorfietsen, bied ik een uniforme oplossing voor oldtimers en voorzie, indien nodig, bijkomende sociale maatregelen gebaseerd op de impactanalyse van eind 2020. Om de emissies van houtverbranding te verminderen, zet ik concrete stappen om de acties uit de Green Deal uit te rollen. Ik zet ook in op een vermindering van de emissies van fossiele brandstoffen in het kader van het klimaat- en energiebeleid. Via de omgevingsvergunning zet ik het kosteneffectieve emissiereductiebeleid voor de industrie verder, met respect voor het no-goldplatingprincipe. Ik verminder de ammoniakemissie van de landbouw door invoering van elektronische monitoring van nieuwe en – na evaluatie van de haalbaarheid – van bestaande luchtwassers. Ik onderzoek of het minimum rendement van nieuwe luchtwassers kan verhoogd worden en ik start met een evaluatie van de nutriënten-emissierechten. Op basis van stikstofdepositie van de voorbije periode en de verkregen inzichten uit het plan-MER van het PAS-programma (Programmatistische Aanpak Stikstof) leg ik het definitieve PAS-programma aan de Vlaamse Regering voor.

Ik heb, samen met mijn collega's, in het bijzonder mijn collega voor economie en innovatie, de ambitie om Vlaanderen koploper te maken in de circulaire samenleving. Een circulaire economie verzekert namelijk de beschikbaarheid van grondstoffen, leidt tot innovatie én vermindert onze uitstoot, wat bijdraagt aan de realisatie van de klimaatdoelstellingen. Dit gebeurt door minder en efficiënter gebruik van materialen en grondstoffen en door het sluiten van kringlopen. In Vlaanderen zullen we dus materialen en grondstoffen circulair beheren en zal onder meer met behulp van innovatie bouwen en verbouwen materiaalbewuster moeten gebeuren. Ik maak verder werk van de asbestverwijdering, dat nog alom aanwezig is in ons gebouwenpark en een potentieel gevaar vormt voor de volksgezondheid wanneer het gebonden asbest niet langer gebonden is of onoordeelkundig wordt verwijderd. Biomassa heeft een grote waarde, die we maximaal in de kringloop zullen houden. Restafval daarentegen moeten we fors verminderen, met speciale aandacht voor kunststoffen. Via een circulair waterbeleid verhoog ik onze weerbaarheid tegen droogte én verhoog ik hiermee ook de waterkwaliteit. Bodemsanering zorgt er dan weer mee voor dat we verontreinigde oude bedrijfslocaties of stortplaatsen terug veilig kunnen gebruiken, wat zo de druk op onze open ruimte vermindert.

Mede vanuit mijn bevoegdheid ondersteun ik de collega bevoegd voor landbouw bij het waarmaken van de duurzaamheidsambities in de nieuwe Europese landbouw- en voedingsstrategie met oog voor het produceren van gezonde voeding, het internaliseren van de milieukosten en de bijdrage van de Vlaamse landbouw tot een verbeterde omgevingskwaliteit. Hiertoe draag ik vanuit mijn bevoegdheid bij aan de ontwikkeling van een ambitieus en geïntegreerd Vlaams voedingsbeleid.

Op mijn initiatief keurde de Vlaamse Regering de Blue Deal goed. Hiermee wil ik, in uitvoering van het actieplan Droogte en Wateroverlast, de stroomgebiedbeheerplannen en het Vlaams beleid inzake klimaatadaptatie, proper, aantrekkelijk en voldoende water waarborgen en zet ik volop in op een vertraagde afvoer en het beter vasthouden van water, uiteraard zonder de veiligheid uit het oog te verliezen. Vlaanderen wordt net als Nederland geconfronteerd met de gevolgen van de droogteproblematiek. Er is nood aan actie op verschillende terreinen om de impact van toekomstige droogtes te milderen en de waterbevoorrading in die periodes te garanderen: extra moerassen en natte graslanden, een vermindering van lekverliezen, een ontharding van de steden, meer grootschalige infiltratie- en bufferbekkens, circulair watergebruik in landbouw en industrie, Met de Blue Deal slaat Vlaanderen resoluut de weg in van minder verharding, meer vernatting en natuur en maximaal circulair watergebruik om mee tot een adaptief omgevingsbeleid te komen. De droogteproblematiek moet, net zoals alle andere uitdagingen in het omgevingsbeleid, samen met de burgers en maatschappij aangepakt worden. Elk individu is onderdeel van de oplossing. Het besef dat water een kostbaar en schaars goed is, moet elk van ons aanzetten tot spaarzaamheid ten aanzien van watergebruik. Tegelijkertijd bewaak ik de betaalbaarheid van de waterfactuur.

Ik blijf werk maken van het versnellen, verbeteren en vereenvoudigen van procedures inzake omgevingsbesluitvorming, op basis van een efficiënt instrumentarium dat flexibel, toekomstbestendig en robuust is tegenover gerechtelijke beroepsprocedures, zonder afbreuk te doen aan de rechtsbescherming en bescherming van de omgevingskwaliteit. No gold plating blijft hierbij een belangrijk principe. Ik voorzie volgende belangrijke werven:

- Optimaliseren van de Omgevingsvergunning: sneller, beter, oplossingsgericht en beslissingen op het juiste niveau.
- Raad voor Vergunningsbetwisting: snelle en correcte rechtsbescherming (maakt onderdeel uit van mijn BBT Handhaving en justitie)
- Omgevingsbesluit: werken op maat.
- Optimaliseren en hervormen van Milieueffectenrapportage. met meer focus op scoping.
- Blijven investeren in digitalisering

Wetenschappelijke onderbouwing is onontbeerlijk voor de uitvoering van de verschillende doelstellingen van mijn beleid. Ik blijf hier dan ook resoluut op inzetten en versterk het beleidsondersteunend omgevingsonderzoek. Ik onderzoek hoe en waar optimalisaties mogelijk zijn in de wetenschappelijke onderbouwing en hoe die bereikt kunnen worden, waar hiaten in de kennis zijn, waar er dubbel werk wordt gedaan, ... Ik zou uiteindelijk tot een structuur willen komen die de wetenschappelijke onderbouwing en ondersteuning van mijn omgevingsbeleid optimaliseert. Ik zet hierbij ook in op de digitalisering van de meetnetten, het uitbouwen van open standaard dataplatformen en het vormgeven van de omgevingsrapportage in Vlaanderen.

In de volgende tabel vindt u het overzicht terug van de totaliteit van de begrotingskredieten die in deze BBT aan bod komen.

TOTAAL – OMGEVING EN NATUUR excl apparaatsuitgaven

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2020	655	21.315	0	605.197	592.626
Bijstelling BO 2021	413	- 5.338	0	- 30.732	- 17.826
BO 2021	1.068	15.977	0	574.465	574.800

III. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE DOELSTELLINGEN

1. TRANSVERSALE, HORIZONTALE DOELSTELLINGEN

Het beleidsveld Omgeving en Natuur omvat verschillende maatschappelijk belangrijke transversale opdrachten. Ik neem in dit kader mijn verantwoordelijkheid en vervul ook een sturende en coördinerende rol ten aanzien van de beleidsvelden binnen het beleidsdomein Omgeving, sectoren, maatschappelijke actoren en burgers, en – samen met mijn collega's - andere beleidsdomeinen. Voor mijn eigen bevoegdheden werden 2 transversale plannen door de Vlaamse Regering vastgesteld, namelijk het Luchtbeleidsplan 2030 en het Vlaams Energie- en Klimaatplan. De Vlaamse Regering nam op 17 juli 2020 ook akte van de mededeling om de omslag naar een circulaire economie als transversaal thema aan te duiden. Ik werk verder ook mee aan de realisatie van de doelstellingen van het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan.

Luchtbeleidsplan 2030

Met het goedgekeurde Luchtbeleidsplan 2030 zet ik in op een halvering van de gezondheidsimpact ten gevolge van luchtverontreiniging tegen 2030 ten opzichte van 2005 én dring ik de oppervlakte van ecosystemen waar de draagkracht voor vermessing of verzuring wordt overschreden met een derde terug. De Vlaamse Regering erkende het Luchtbeleidsplan als transversaal plan. Via een specifiek sjabloon rapporteert elke betrokken minister over de uitvoering van het Luchtbeleidsplan. Op basis hiervan stel ik in 2021 de eerste tweejaarlijkse monitoring van het Luchtbeleidsplan 2030 op.

Binnen mijn bevoegdheden zet ik in op de aanpak van de belangrijkste sectoren zoals beschreven onder ISE Lucht verder in deze BBT. Daarnaast draagt ook de uitvoering van de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen bij aan een betere luchtkwaliteit (zie ISE omgevingsbeleid ruimte en milieu in het bijzonder SD 2, 3 en 5). In 2021 leg ik beleidskaders en acties in

ontwerp voor aan de Vlaamse Regering. Ook mijn bevoegdheden rond energie en klimaat dragen bij aan een betere luchtkwaliteit (zie BBT Energie en Klimaat).

In uitvoering van het Luchtbeleidsplan zet ik ook verder in op een optimalisatie van het instrumentarium (zie ISE thema-overschrijdend instrumentarium omgeving). Hierbij gaat aandacht naar het milderen van de impact op luchtverontreiniging bij grote infrastructuur- en verkeersgenererende projecten en via de omgevingsvergunning zet ik het kosteneffectieve emissiereductiebeleid voor de industrie verder. In 2021 start ik met de monitoring van de positie/attitude van de burger t.a.v. de klimaattransitie en de onderliggende factoren. Een positief klimaatgedrag heeft meestal ook een positieve impact op de luchtkwaliteit. Als Vlaamse administratie geven we ook het goede voorbeeld door uitvoering van het overkoepelend klimaatplan van de Vlaamse overheid wat ook positief bijdraagt aan de luchtkwaliteit. Ik bied hierbij eveneens ondersteuning voor de update van de omzendbrief rond verwerving van dienstvoertuigen.

Ik ondersteun dit alles via een goede onderbouwing en opvolging van het (lokaal) luchtbeleid (ISE Lucht, SD 2) Het overgaan van het team Lucht van het departement naar de VMM in 2021 zal dit nog verder versterken.

Vlaams Energie- en Klimaatplan

Ook in 2021 werk ik verder aan het behalen van de klimaatdoelstellingen binnen het beleidsdomein Omgeving. Het verminderen van de uitstoot door transport blijft een belangrijk element binnen deze doelstellingen. Bij het vergunningsproces voor de uitbreiding van de containerbehandelingscapaciteit in de haven van Antwerpen, Ringpark Zuid in Antwerpen, de herinrichting van de R0 (noord en oost), de R8 in Kortrijk en de noord-zuid verbinding in Limburg voorzie ik waar nodig flankerende maatregelen met het oog op het behalen van de klimaat- en luchtkwaliteitsdoelstellingen. Daarnaast bekijk ik in welke mate de doelstelling van vergroening in combinatie met een budgetneutraal kader gerealiseerd wordt en desgevallend geoptimaliseerd kan worden, stel ik een aanpassing van de omzendbrief dienstvoertuigen voor met nieuwe voertuigklassen en ecoscoredrempels en evalueer ik de invoering van ecoscores voor taxi's. Ik bied in 2021 ook ondersteuning bij de uitwerking van de regionale mobiliteitsplannen binnen de vervoerregio's zodat deze mee een antwoord bieden op de klimaat- en luchtuitdagingen, de uitrol van emissievrije distributie in stadskernen tegen 2025 en zoek mee naar oplossingen voor het bevorderen van het gebruik van walstroom voor de zeevaart.

Het ontwikkelen van de gebouwenpas en woningpas zijn belangrijke elementen om te komen tot duurzame gebouwen. In 2021 zal ik in samenwerking met VEKA, departement Omgeving, Fluvius en sectororganisaties verder uitwerken hoe we de belangrijkste informatie over de bestaande verwarming en mogelijke duurzame alternatieven hiervoor kunnen opgenomen worden in de gebouwen- en woningpas. Ook zal via de installateur informatie over de keuring en het periodieke onderhoud van deze verwarmingssystemen op termijn verspreid worden via deze kanalen. Op die manier wordt men correct geïnformeerd over onderhoud van de verwarmingssystemen.

Voor een bijdrage vanuit de ISE afval en materialen verwijs ik naar de transitie circulaire economie (OD1) en de OD's 2 t.e.m 6.,

Een duurzaam dieet is bijzonder belangrijk binnen een klimaatvriendelijke samenleving. Daarom ontwikkel ik samen met het Vlaams Instituut Gezond Leven tegen het voorjaar een inhoudelijk kader met aanbevelingen om een milieuverantwoord voedingspatroon te stimuleren, dat ik ook via het onderwijs wil promoten. Het werk rond gezonde en milieuverantwoorde voedingspatronen is een inhoudelijke werf die kadert en afgestemd is in het Vlaams Netwerk Voedselbeleid. Bovendien zal ik de samenwerking tussen departement omgeving en het departement Landbouw die de opmaak van de Vlaamse eiwitstrategie coördineert, verder zetten. Ik zal in 2021 een Green

Deal rond duurzame eiwitconsumptie onderhandelen die kadert binnen de uitvoering van de eiwitstrategie die gecoördineerd wordt door de minister bevoegd voor landbouw.

In 2021 starten we ook met de uitvoering van de actieplannen die tegen eind dit jaar worden ontwikkeld door Departement Omgeving, Facilitair Bedrijf, VEB en VEKA en die we samenvoegen tot een geïntegreerd en overkoepelend klimaatplan Vlaamse overheid om onze voorbeeldfunctie van klimaatvriendelijke Vlaamse overheid waar te maken.

Ik ben er mij van bewust dat de Vlaamse overheid de klimaatuitdaging niet alleen kan realiseren. Het is belangrijk om een breed draagvlak te creëren in de samenleving om klimaatmaatregelen te ondersteunen. In 2021 start ik met een monitoringsonderzoek naar de attitude en gedrag van burgers tegenover de klimaattransitie. Eveneens ondersteun ik programma's om het draagvlak in de samenleving te verruimen, bijvoorbeeld via educatieve programma's binnen het onderwijs en lokale initiatieven gericht op ondernemers, zoals vormings- en netwerkmomenten.

Wat zich afspeelt in Vlaanderen gebeurt tot slot niet in een vacuüm. Als welvarende regio moeten wij onze verantwoordelijkheid nemen en deelnemen aan het internationale beleid. Daarom start ik in 2021 met de onderhandelingen over de verdeling van de bijdrage aan internationale klimaatfinanciering voor de periode 2021-2030.

Transitie naar een circulaire economie

Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 en meerdere beleidsnota's bevestigen het belang van de transitie naar een circulaire economie om de Vlaamse economie 'future proof' te maken. De ambitie is om de materialenvoetafdruk maximaal te reduceren (-30% tegen 2030), jobs en welvaart te creëren, de waterschaarste tegen te gaan en de natuurlijke hulpbronnen optimaal in te zetten via het sluiten van kringlopen en een bewuster gebruik ervan.

Een omslag naar een circulaire economie vereist een samenwerking van alle actoren in de samenleving: overheden, ondernemers, middenveldorganisaties, onderzoekers en financiers. Samen met mijn collega bevoegd voor Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw werken we deze transitie verder uit. We voorzien in de oprichting van een Stuurgroep Vlaanderen Circulair vanuit de idee van een gedeeld engagement en strategische aansturing vanuit de maatschappelijke vijfhoek.

De verdere aanpak van de transitie Circulaire Economie is omschreven in deze BBT (zie ISE's afval en materialen, water, ...) en in de BBT's van de betrokken beleidsdomeinen.

2. OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

IV. BELEIDSVELD OMGEVING EN NATUUR

Het beleidsveld Omgeving en Natuur omvat 8 inhoudelijke structuurelementen (ISE), met begrotingscodes D tot en met O. Alle ISE maken deel uit van eenzelfde begrotingsprogramma QC. Deze '1-op-1' opzet zorgt voor een transparant overzicht van de taken en budgetten binnen dit beleidsveld.

De ISE van het beleidsveld Omgeving en Natuur zijn:

- Omgevingsbeleid ruimte en milieu (begrotingscode N)
- Thema-overschrijdend instrumentarium Omgeving (begrotingscode O)
- Afval en materialen (begrotingscode J)
- Bodem en ondergrond (begrotingscode E)
- Lucht (begrotingscode H)
- Water (begrotingscode D)
- Natuur en biodiversiteit (begrotingscode F)

- Plattelandsbeleid (begrotingscode G)

1. OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE OMGEVINGSDOELSTELLINGEN

1.1. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

SD 1. EEN OMGEVINGSBELEID VOOR EN MET BETROKKENHEID VAN BURGER EN MAATSCHAPPIJ, MET HET OOG OP HET VERHOGEN VAN HET MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK

Ik zet in op de actieve betrokkenheid van burger en maatschappij om het maatschappelijk draagvlak voor het omgevingsbeleid te vergroten.

Met programma's rond meer bos voor Vlaanderen en ontharding tak ik aan op de lokale maatschappelijke dynamiek om vanuit een breed partnerschap met lokale besturen, particulieren, bedrijven, middenveldorganisaties en beleidsactoren baanbrekende ambities te realiseren op terrein. Vanuit die concrete realisaties en innovatieve dagdagelijkse praktijken kan ik ook de beleidsontwikkeling voeden om tot een breed gedragen en flexibel, adaptief omgevingsbeleid te komen.

Vele belanghebbenden zijn vandaag geïnteresseerd en al aan de slag in het uitvoeren van de doelstellingen zoals opgenomen in de strategische visie van het BRV. Vanuit hun praktijk of opdracht zoeken ze mee naar oplossingen voor bestaande drempels en uitdagingen, en stellen ze zich actief op in het uitdragen van de doelstellingen in hun werkveld. Het is belangrijk dit brede maatschappelijk engagement van verschillende actoren te vatten om zo het BRV-proces te dynamiseren. Ik zet dan ook verder in op het verwerven van inzicht in het draagvlak bij en gedrag van burgers met betrekking tot de ruimtelijke transitie met als doel input te leveren voor een effectief en gedragen beleid.

Met de erkenning en subsidiëring van milieu-, natuur- en ruimteverenigingen stimuleer ik maatschappelijke middenveldorganisaties in hun rol om burgers, bedrijven en lokale besturen te te helpen en desgevallend te sensibiliseren en te activeren, om het omgevingsdebat levend te houden en bij te dragen tot een breder maatschappelijk draagvlak voor de noodzakelijke transitie. Ik bereid een uitbreiding en aanscherping van het subsidiekader voor erkenning en subsidiëring voor.

SD 2. GEÏNTEGREERDE BEPALINGEN EN UITVOEREN VAN OMGEVINGSBELEID

Voor een aantal grote (infrastructuur-) projecten versterk ik, in overleg met mijn collega-ministers, de inzet op begeleidende gebiedsprogramma's om de geïntegreerde uitvoering en daarmee ook de omgevingskwaliteit en het draagvlak voor de projecten te vergroten. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Antwerpse infrastructuurprojecten (Toekomstverbond), de Limburgse Noord-zuidverbinding, Werken aan de Ring rond Brussel, verschillende Sigmaprojecten, de Leievallei, ...

Heel wat van deze projecten doorlopen de procedure complexe projecten, bijvoorbeeld de Zeesluis te Zeebrugge, het ECA (extra containercapaciteit in de zeehaven van Antwerpen), het Kanaal Bossuit-Kortrijk, ... Vanuit mijn bevoegdheden volg ik de bestaande 11 complexe projecten verder actief op. Aan de hand van concrete cases ga ik na of verbeteringen nodig zijn aan de procedures.

De realisatie van de verschillende projecten staat steeds in verband met een ruimere omgeving. Bij projectgedreven processen ga ik steeds na of de verankering van de gebiedsgerichte samenwerking in een gebiedsprogramma een meerwaarde kan opleveren. Dit wordt waar mogelijk en waar dit een meerwaarde biedt in een ruimer gebiedsprogramma geïntegreerd (zie ISE omgevingsbeleid ruimte en milieu, SD 5-OD 1).

SD 3. OMGEVING IS DIGITAAL EN DATA-GEDREVEN BY DEFAULT

De digitalisering van het omgevingsbeleid is een strategische pijler. De gehele werking van de overheid, inclusief de werkprocessen, moeten evolueren van een document-gebaseerde naar een digitale, data-gedreven werking. Dit vraagt een actieprogramma dat op de gehele werking van de betrokken overheidsinstanties impact zal hebben in nagenoeg alle werkprocessen. Het onderzoeken en gebruiken van innovatieve IT-toepassingen naar informatieverzameling (monitoring), automatische verwerking (artificiële intelligentie, remote-sensing, ...) is hierbij een belangrijk element. Digitalisering van de leefomgeving als systeem om het omgevingsbeleid in alle facetten te onderbouwen, is een lange termijn doelstelling bij alle betrokken overheidspartners, waar in 2021 de nodige stappen voor gezet zullen worden. Uiteraard gebeurt dit altijd met respect voor privacy en gevoelige bedrijfsinformatie.

Daarnaast wordt in 2021 voor het gehele beleidsdomein, via het programma van het omgevingsinformatiesamenwerkingsverband (OIS) ingezet op 5 programmalijnen om aan de hand van concrete digitaliseringsprojecten de efficiëntie van het omgevingsbeleid en de dienstverlening hiervoor, stapsgewijze te optimaliseren,

Deze 5 programmalijnen zijn: (1) gemeenschappelijke data en tooling, (2) gestroomlijnde vergunningsverlening, (3) expertisecentrum voor vastgoed, percelen en ondergrond, (4) innovatiegedreven Omgeving en (5) delen van kennis en expertise inzake digitalisering.

Daarnaast wordt in 2021 eveneens ingezet op het EU-beleid inzake 'digitalisation and environment', waarvoor door het Duitse voorzitterschap een bijzondere EU-werkgroep werd opgericht, als onderdeel van de uitrol van de Greendeals. De operationele doelstellingen van het beleidsdomein en het OIS-programma zullen hiermee ook verder afgestemd worden.

SD 4. ONDERBOUWD OMGEVINGSBELEID

Ik zorg er verder voor dat het omgevingsbeleid sterk wetenschappelijk onderbouwd wordt. Deze onderbouwing omvat een geheel van monitoring (dataverzameling), studies in kader van beleidsvoorbereiding en -evaluatie, wetenschappelijk onderzoek, en ontwikkeling van innovatieve producten en systemen. Op de ontwikkeling van deze kaarten, meetinstrumenten,... gebeurt gepaste wetenschappelijke kwaliteitstoets.

Het beleidsondersteunend omgevingsonderzoek wordt afgestemd op niveau van het beleidsdomein (zie ISE omgevingsbeleid ruimte en milieu, SD 1-OD 1). Via een traject van lange termijn onderzoek bepaal ik welke omgevingsthema's verder uitgediept worden met een duidelijke onderzoeksvraag en beleidsrelevantie. Dit moet inzichten geven tot efficiëntiewinsten en het netwerk van kenniscentra en wetenschappelijke instellingen versterken.

Nog dit jaar neem ik een initiatief inzake omgevingsrapportage door een decretaal kader te scheppen waarbij een maximaal geïntegreerde rapportering ruimte en milieu mogelijk wordt in de schoot van het Planbureau Omgeving. De driedeling van MIRA (toestandsbeschrijving, evaluatie en scenario's) behoud ik, met een verschuiving van het accent naar een continue rapportering.

SD 5. VEREENVOUDIGING VAN PROCEDURES

Mijn concrete plannen om de procedures van een aantal instrumenten inzake het omgevingsbeleid verder op elkaar af te stemmen en wellicht nog te vereenvoudigen zijn beschreven in hieronder vermelde operationele doelstellingen in het inhoudelijk structurelement thema-overschrijdend instrumentarium omgeving (SD 1), met name:

- OD 5. De omgevingsvergunning vereenvoudigen
- OD 6. Een meer geïntegreerde en maatgerichte omgevingsbesluitvorming
- OD 7. IEDEREEN VIP: PROACTIEVE EN OPLOSSINGSGERICHTE ADMINISTRATIE
- OD 10. Inzetten op een vereenvoudigde en kwalitatieve milieueffectrapportage

Ik stem hierbij af met mijn collega-ministers, zoals met de minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare werken als het gaat om de bouw van infrastructuur, dit met het oog op vlottere realisatie van infrastructuurprojecten.

De adviesverlening bij veel van deze processen kan voor een substantieel deel geautomatiseerd worden, hetgeen verder wordt bekeken in digitaliseringsprocessen in het beleidsdomeinoverkoepelende OIS-programma (OmgevingsInformatieSamenwerking). Regelluw zijn, is een voortdurend streven.

SD 6. EEN STERKE OMGEVINGSADMINISTRATIE

Ik werk aan bestuurs- en daadkrachtige omgevingspartners op het terrein door actief in te zetten op kennisopbouw en kennisdeling met lokale besturen, omgevingsprofessionals, Vlaamse overheden en maatschappelijke actoren. Die wisselwerking gaat in de verschillende richtingen.

Ik vorm mijn omgevingsadministratie verder tot een kennisorganisatie. Ik organiseer mijn administratie nog meer op het helder ter beschikking stellen van haar kennis aan het publiek.

Het volgende werkjaar wil ik met mijn administratie tot keuzes komen inzake kerntaken en een efficiëntere organisatie, waarbij de correcte toepassing van subsidiariteit centraal staat. Ik wil entiteiten die zich toekomstgericht organiseren, vanuit een klantgerichte benadering, én die spreken met één stem.

Ik versterk de cel VIP die verder haar rol als facilitator blijft vervullen en investeer nog meer dan vandaag in een oplossingsgerichte administratie. Alle investeringsprojecten in het kader van het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' krijgen, indien gewenst, het VIP-statuuut waarbij voorzien wordt in begeleiding op maat door procesmanagers. Daarbij is ook het doel de termijnen van advisering, volledigverklaring en besluitvorming niet onnodig volledig uit te putten.

Ik installeer een forum voor handhavers in de schoot van het Departement Omgeving. Dit forum zal fungeren als netwerk tussen de verschillende handhavingsactoren. Door het uitwisselen van kennis en informatie, kunnen de verschillende actoren hun opdrachten beter vervullen en wordt de handhaving gestroomlijnd. Ik rond hiertoe het regelgevingstraject af dat ook voorziet in een decreetwijziging die de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu opheft en die het opstellen van een afgestemd en geïntegreerd gewestelijk strategisch meerjaren Omgevingshandhavingsprogramma en de Omgevingshandhavingsrapportering naar het Departement Omgeving overhevelt.

1.2. BUDGETTAIR KADER

Alle budgetten van het beleidsdomein Omgeving zijn gekoppeld aan de inhoudelijke structuurelementen van dit beleidsdomein. Sommige budgetten van de ISO O – Thema-overschrijdend instrumentarium zouden ook aan bovenvermelde overkoepelende strategische doelstellingen kunnen gekoppeld worden. Om de complexiteit te beperken, heb ik er echter voor gekozen om de budgetten enkel te koppelen aan de specifieke ISE.

2. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT OMGEVINGSBELEID RUIMTE EN MILIEU

Dit ISE omvat de doelstellingen, taken en budgetten inzake het omgevingsbeleid die het beleid rond leefmilieu en natuur en het ruimtelijk beleid integreren.

2.1. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

SD 1. OMGEVING ALS KENNIS- EN EXPERTISECENTRUM

OD 1. BELEIDSONDERSTEUNEND OMGEVINGSONDERZOEK OP BELEIDSDOMEINNIVEAU AFSTEMMEN EN VERSTERKEN

In 2020 startte ik met het op elkaar afstemmen van de onderzoeksvragen binnen het beleidsdomein. Mijn administratie inventariseerde de monitoringsinitiatieven en screende afgerond en lopend onderzoek. Beide initiatieven zijn noodzakelijke bouwstenen om de beleidsdomeinbrede strategische onderzoeksagenda vorm te geven.

Lopende onderzoeksagenda's werden systematisch afgestemd en afgewerkt. Hierbij hecht ik veel belang aan evaluatieopdrachten van ons instrumentarium zoals de Green Deals, de VITO-referentieopdrachten en het omgevingsvergunningendecreet.

In overleg en samenwerking met mijn collega bevoegd voor gezondheid, richt ik een beleidsdomeinoverschrijdende kennishub Omgeving en Gezondheid op, realiseer een synergie van inhoudelijke doelstellingen (inclusief uitvoering van het Vlaams Humaan Biomonitoringsprogramma en van de partnerorganisatie Milieugezondheidszorg) en zorg voor een efficiënte organisatorische en financiële structuur.

Mijn administratie bouwt het netwerk Statistiek Vlaanderen uit voor het beleidsdomein Omgeving, en reikt betrouwbare statistieken en data met betrekking tot omgevingsthema's aan.

Door in te zetten op een aantal nieuwe beleidsuitdagingen, bevestig ik de verbreding van het wetenschappelijk onderzoek. Ik zet in op het onderzoek naar de impact van invasieve soorten, de effecten van een veranderend klimaat op de natuur, en de rol van biodiversiteit in natuurlijke, agrarische en stedelijke landschappen. Met de verruimde werking van de CIW zet ik in op platformwerking over onderzoek, ontwikkeling en innovatie water met een ruime waaier aan stakeholders.

Als kennis- en expertisecentrum nam mijn administratie deel aan onderzoeks- en kennisdelingsactiviteiten binnen internationale projecten en netwerken. Zo verzilveren we de eigen inzet en de unieke Vlaamse samenwerking tussen wetenschap en beleid op vlak van omgeving en gezondheid, territoriale thema's, ruimte, bodem, grondstoffen en geologie.

SD 2. BRV-PROCES MET QUICK WINS

Het proces van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) wordt verder gezet, ik leg in 2021 een ontwerp van beleidskaders voor aan de Vlaamse regering...

Ik kies voor een aanpak in 3 sporen, met een grote onderlinge wisselwerking. Het eerste spoor is de uitwerking van beleidskaders, met daarin operationele beleidskeuzes en actieprogramma's. Het tweede spoor bevat de uitwerking van een interbestuurlijke aanpak in gebiedscoalities afgestemd op de regiovorming van mijn collega minister bevoegd voor binnenlands bestuur. Een derde spoor bevat de uitwerking van de betrokkenheid van maatschappelijke actoren in het BRV-proces en het definiëren van een aantal quick wins, die de doelstellingen uit het BRV moeten concretiseren.

De uitvoering van de strategische visie van het BRV zal ook gepaard gaan met een aanpassing van de regelgeving. Ik onderzoek welke regelgeving, verouderde voorschriften of administratieve hinderpalen nog steeds flexibel ruimtegebruik en een kwalitatieve verhoging van het ruimtelijke rendement op goed gelegen locaties tegenwerken. De regelgeving moet de bouwshift en de

strategische visie van het BRV ondersteunen. Dit kan ook leiden tot een aanpassing van de generieke afwijkingsregels zoals die van de functiewijzigingen.

Er worden engagementen afgesloten met diverse partners, zowel binnen als buiten de Vlaamse overheid, om de principes uit de strategische visie mee uit te dragen en in samenhang uit te voeren. Met de Vlaamse Bouwagenda, beogen we een structurele samenwerking met de bouw- en vastgoedsector. Ik voorzie hierbij ook de nodige samenwerking in het kader van de CE-werkagenda circulair bouwen. Samen met het NAV en andere relevante partners breid ik de webtool ruimtelijk rendement verder uit met nieuwe voorbeelden en zet ik in op kennisopbouw en sensibilisering in de bouwpraktijk. Met de open ruimte actoren werk ik verder samen via het open ruimte platform. Partnerschappen met onderwijsprofessionals en middenveldactoren wil ik versterken om tot samenwerkingsverbanden rond BRV-doelstellingen te komen. Tevens zie ik kansen ontstaan om via green deals het maatschappelijk engagement tot op niveau van de individuele actor verder uit te diepen.

Operationaliseren gebeurt ook door in te zetten op sensibiliseren en faciliteren, waardoor lokale stakeholders geprikkeld worden om hier zelf mee aan de slag te gaan. De projectoproep proeftuinen BRV, pilootgemeenten BRV en de projectoproepen inzake ontharding zijn daar goede voorbeelden van. De resultaten uit de eerste oproep pilootgemeenten BRV verspreid ik in 2021 ter inspiratie van de lokale beleidsontwikkeling. De samenwerking en uitwisseling met de gemeenten uit de tweede oproep, die ik half 2020 lanceerde, gaat in 2021 van start. Ik start ook een leertraject met gemeenten rond de transformatie van verkavelingswijken. (<https://omgeving.vlaanderen.be/projectoproep-verkavelingswijken-in-transformatie>).

SD 3. BOUWSHIFT REALISEREN

OD 1. SLIM RUIMTEGEBRUIK OP DE JUISTE PLAATS

De bouwshift streeft naar een beter evenwicht tussen kwaliteitsvol wonen, ondernemen en het vrijwaren van de open ruimte en remt zo bijkomend ruimtebeslag af. Het realiseert een slimme groei voor wonen, leven en werken door kwalitatieve verdichtingen, waarbij in elke gemeente kansen gecreëerd worden op goed gelegen plaatsen. De COVID-19 pandemie heeft aangetoond dat er eveneens nood is aan de nabijheid van toegankelijke, kwaliteitsvolle publieke en open en groene ruimtes. De strategie van kwalitatieve, innovatieve verdichtingen, multifunctioneel ruimtegebruik, adaptief, duurzaam en flexibel bouwen, hergebruik van gebouwen, tijdelijk ruimtegebruik en opwaardering van onderbenutte terreinen zal in de praktijk meer dan ooit gepaard gaan met meer publieke en open en groene ruimtes in de stedelijke gebieden en dorpen die nabij en voor iedereen toegankelijk zijn.

In afwachting van een definitief goedgekeurd BRV reik ik plannende overheden en vergunningsverleners instrumenten en methodieken aan die helpen rendementskansen in beeld te brengen, te evalueren en op kwaliteitsvolle en pragmatische wijze te benutten (kaarten, elementen van lokale regelgeving, voorbeeld(boekjes), leidraad ondergrond, ...).

. In de beleidskaders van het BRV worden oa. de eigen Vlaamse verantwoordelijkheden samen met de concrete afwegingskaders, acties, het duiden van de verantwoordelijkheden van de verschillende bestuursniveaus, financiering van de doelstellingen en vooropgezette timing vastgelegd en geconcretiseerd. Beleidsplanning gaat uit van coproductie. Lokale besturen kunnen meer dan ooit beleidsplanning aangrijpen als kans om (inter)gemeentelijk aan visie- en beleidsvorming te doen om zo een sterke regie in handen te nemen in de bouwshiftopgave. Ik ondersteun daarom pilootprojecten BRV om met hen nieuwe kennis op te bouwen rond slim ruimtegebruik.

Naast instrumenten en methodieken, zet ik in op kennisopbouw bij professionals en lokale besturen om de bouwshift te realiseren in de praktijk. Aanreiken en uitwisselen van kennis en goede voorbeelden van lokale beleidsplanning, instrumenttoepassing voor zorgvuldige

locatiekeuzes, groenblauwe dooradering, een ruimtelijk economische aanpak met actief aanbodbeheer, zijn daarbij alvast prioritair. Ter ondersteuning van dat actief aanbodbeheer wil ik het belang van voldoende economische functies en ruimtel(s) in gemengde leefomgeving benadrukken en versterken naast voldoende aanbod op functionele bedrijventerreinen. Ik pas de regelgeving aan om te garanderen dat functiemenging, ook op economische bestemmingen, maximaal mogelijk blijft.

Inzake de ondersteuning van kwaliteitsvolle transformaties van locaties met een hoog ontwikkelingspotentieel zet ik in op samenwerking met lokale besturen. Op vraag van de betrokken lokale besturen kan Vlaanderen eventueel zelf een actievere rol kan opnemen. Voor de Vlaamse werven neemt Vlaanderen uiteraard het voortouw.

Ik evalueer of remediërende maatregelen moeten worden genomen naar aanleiding van de vernietiging door de Raad van State van punt 4.1 “Behoeft- en voorzieningenstudies” van de omzendbrief RO 2017/01 ‘Een gedifferentieerd ruimtelijk transformatiebeleid in de bebouwde en de onbebouwde gebieden.

De Vlaamse overheid geeft het voorbeeld en neutraliseert slecht gelegen juridisch aanbod in eigendom. Ook vervreemding van deze gronden met het oog op ontwikkeling wordt vermeden. We gaan in overleg met openbare (lokale) besturen, sociale huisvestingsmaatschappijen, publiekrechtelijke rechtspersonen,... om mogelijkheden te onderzoeken om slecht gelegen juridisch aanbod binnen hun portefeuille niet langer te ontwikkelen. Mijn administratie zal Vlaamse en lokale overheden stimuleren om een voorbeeldrol op te nemen inzake hun eigen slecht gelegen juridisch aanbod.

Ter versterking van de robuuste open ruimte, zet ik in 2021 na goedkeuring van het instrumentendecreet verdere stappen in de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden.

Met betrekking tot het instrumentendecreet lopen de parlementaire besprekingen op basis van inzichten ten gevolge van de hoorzittingen over het decreet. Tegelijk wordt werk gemaakt van een regeling voor de woonreservegebieden in lijn met de beleidsdoelstellingen van de strategische visie van het BRV.

In het kader van de Blue Deal zet ik extra in op het ontharden en vergroenen van de Vlaamse steden..

OD 2. ONDERSTEUNENDE REGELGEVING EN INNOVATIE AANPAK

Ik blijf aandacht geven aan de regelgeving die de bouwshift moet ondersteunen. Van verouderde of te gedetailleerde stedenbouwkundige voorschriften van oudere gemeentelijke plannen of van verkavelingen kan sinds 2018 worden afgeweken. Er bestaat ook een soepeler planwijzigingsprocedure om inrichtingsvoorschriften uit gemeentelijke plannen op te heffen of bij te sturen. Mijn administratie begeleidt hierin nog steeds de lokale besturen en houdt permanent een webpagina bij met antwoorden op veel gestelde vragen over die regelingen.

De verhoging van het ruimtelijk rendement op de juiste plekken binnen het bestaande ruimtebeslag gaat gepaard met initiatieven ter vrijwaring van de open ruimte. Ik evalueer afwijkmogelijkheden en ga na op welke manier we meer kunnen differentiëren. Tegelijk wordt werk gemaakt van een regeling voor de woonreservegebieden in lijn met de beleidsdoelstellingen van de strategische visie van het BRV.

OD 3. DE OMGEVINGSKWALITEIT GEÏNTEGREERD EN INNOVATIEF VERBETEREN

Heel wat beleid is al ontwikkeld of is in opmaak rond stedelijke groenstructuur, groenblauwe netwerken, voedsellandschappen en landschapsparken, stilte- of luvte-oases, natuurbeleving. Het is zaak het moment aan te grijpen om dit beleid versneld in uitvoering te brengen via realisaties op het terrein.

Ik breng het beleid rond leefomgevingskwaliteit, met de 10 kernkwaliteiten uit het BRV als uitgangspunt, in de praktijk. Ik ga uit van een wisselwerking met actoren en investeer daarom in hulpmiddelen, handleidingen en leidraden voor gemeenten, projectontwikkelaars, planners en ontwerpers en door hierrond gericht te sensibiliseren. Al die kennis, tools en succesvolle goeie praktijken breng ik samen in een aantrekkelijke website.

Zo zal ik een leidraad 10 kernkwaliteiten uitrollen en zullen de resultaten van het in 2020 opgestarte onderzoek naar 'De 10 kernkwaliteiten als basis voor een aangename, gezonde en veilige leefomgeving' dit beleid mee verder vormgeven. Om de best mogelijke garantie op een goede leefomgevingskwaliteit te kunnen bieden in plannen en projecten die bijdragen aan de ruimtelijke verdichtingsambities, start ik onderzoek om meer inzicht te krijgen in elementen die een plan of project qua inrichting, locatie en mobiliteit kunnen verbeteren.

Wie vanuit de samenleving op zoek gaat naar meer kwaliteit via innoverende projecten en ingrepen (o.m. via tactical urbanism), of wie kennis verzamelt via vernieuwende citizen science projecten, ondersteun ik ten volle. In dit kader zorg ik voor een gezond en coherent beleid voor de uitrol van 5G op basis van technische en wetenschappelijke kennis. Ik rol in dit verband een online dataplatform uit voor de gegevensverzameling uit citizen science projecten. Ik ondersteun lokale overheden bij het opzetten van participatieve projecten door met hen tools te ontwikkelen in zowel lopende als toekomstige projecten (o.m. Interreg Zuivere Lucht en LIFE CityTraQ). Verder laat ik ook een instrument ontwikkelen waarmee de persoonlijke geluidsblootstelling en bijhorende gezondheidsimpact in Vlaanderen in kaart kan gebracht worden. Ik heb daarbij aandacht voor de interactie met Europese rapportageverplichtingen en voor de dialoog met de actoren in deze trajecten.

Het evaluatieonderzoek van de toegankelijkheidsverordening (2019) heeft duidelijk gemaakt dat het regelgevend kader inzake de toegankelijkheid aan een fundamentele herziening toe is. Samen met mijn collega bevoegd voor Gelijke Kansen leg ik hiertoe de uitgangsprincipes en contouren vast. We werken richting een duidelijk kader en flankerend instrumentarium dat beter dan vandaag inzetbaar is binnen de principes van Universal Design.

SD 4. ROBUUSTE OPEN RUIMTE

OD 1. VERSTERKING VAN DE RUGGENGRAAT VAN DE OPEN RUIMTE

Ik blijf verder inzetten op het creëren en versterken van robuuste natuur-, bos- en valleigebieden, onder meer via het Natura2000 programma, het programma Natte Natuur, het Vlaams Actieprogramma Ecologische Ontsnippering (VAPEO) en de Afbakening van de Gebieden van de Natuurlijke en Agrarische Structuur (AGNAS). We verweven dit multifunctioneel waar het kan, zonder de hoofdbestemming in het gedrang te brengen en scheiden (o.a. grootschalige professionele landbouw, grote eenheden kwetsbare natuur) waar het moet. Ik zet maximaal in op het Bosuitbreidingsplan om voor 4.000 hectare extra bos te zorgen tegen 2024 en ook de voorbereidingen te treffen voor de realisatie van 10.000 hectare extra bos tegen 2030. We zetten in eerste instantie in op de bebossing van niet-beboste als bos bestemde gebieden of waar mogelijk natuurgebieden, en in tweede instantie op te bestemmen gebieden. Het initiatief leggen we mede bij lokale besturen.

Ik maak werk van multifunctionele openruimtelandschappen, die groene gebieden (bos, natuur, parken, valleigebieden,...) verbinden, en betrek daarbij naast landbouw en natuur ook diverse andere actoren met belangen in de open ruimte via het Open Ruimte Platform (ORP).

Samen met de betrokken collega's en in overleg met het middenveld in op een structureel beleid dat richting geeft en ondersteuning biedt aan de lokale besturen die aan de slag willen met fijnmazige groenblauwe dooradering van strategische landbouwgebieden, bedrijventerreinen, dorpen en steden. In dit kader concretiseer ik ook verschillende ruimtevragende acties en initiatieven uit de blue deal en het klimaatadaptatieplan. Zo verbind ik ook de klimaat- en wateropgave aan de realisatie van het groenblauwe netwerk.

Ik illustreer de voordelen van natuurgebaseerde oplossingen (zoals natuurlijke buffers die infiltratie toelaten in plaats van betonnen constructies) en breng de uitdagingen voor de realisatie van het groenblauw netwerk in Vlaanderen in beeld. Ik bouw hierbij voort op de resultaten van het onderzoek naar Groenblauwe Netwerken in Vlaanderen (Gobelin). Ik werk een systeem uit voor ondersteuning van lokale besturen bij de uitvoering van lokale hemelwater- en droogteacties die verder gaan dan klassieke projecten, en help hen zo onder meer projecten rond groenblauwe dooradering te realiseren. Ik betrek directe belanghebbenden en partners met relevante kennis bij de uitwerking van uitvoeringsgerichte actieprogramma's voor de realisatie van verschillende soorten groen en blauw (luwteplekken, tuinencomplexen, belevingstrajecten, ...).

OD 2. GEÏNTEGREERDE GEBIEDSGERICHTE PROJECTEN REALISEREN VIA HET PROGRAMMA LANDINRICHTING EN RUILVERKAVELING

In het programma van landinrichting, ruilverkaveling en natuurinrichting realiseer ik maatregelen op terrein voor versterking van de open ruimte waarbij ik klimaat-, water-, natuur-, landbouw- en landschapsdoelen verzoen.

In de projecten De Blankaart, Zwinpolders, Oudlandpolder, Moervaartvallei, Liereman, De Merode en de ruilverkaveling - groententeelt in Noordoost-Limburg (Molenbeersel), geef ik hierbij uitvoering aan raamakkoorden en beslissingen van de Vlaamse Regering.

Door een geïntegreerde inrichting in ruilverkavelingsprojecten slaag ik erin om belangrijke natuur- en waterdoelen te realiseren in de ruilverkavelingsprojecten Molenbeersel, Sint-Rijkers, Izenberge fase 1, Schelde-Leie, Willebringen, Rijkevorsel - Wortel ..

Met landinrichting voer ik vooral realisaties uit voor versterking van open ruimte in de projecten de Wijers, Schelde en Rupel, Gentse Kanaalzone en Vinderhoutse bossen, Brugse Rand en Vlaamse Rand, inclusief Land van Teirlinck. Ik stelde in 2020 een nieuwe landinrichtingsproject Oudlandpolder in waarin ik een klimaatrobuust waterbeheer zal voeren gericht op de specifieke noden van landbouw en natuur en gelijktijdig de Europese instandhoudingsdoelstellingen zal realiseren.

Daarnaast realiseer ik een volwaardig open ruimte luik bij belangrijke investeringsprojecten (A11, R0, Koppelingsgebieden Gentse Kanaalzone, LSO/RSO, Natuurcompensaties Zeebrugge, Rond Ronse, Sigma), waardoor het draagvlak voor deze projecten toeneemt en de omgevingskwaliteit wordt versterkt.

Met natuurinrichting focus ik op de realisatie van prioritaire IHD-doelen in de projecten Berlarebroek, Wellemeersen, Schuddebeurze, Dijlevallei, Blankaart, Biscopveld, Torfbroek, Zwarte beek, Vrieselhof, Zoerselbos, Liereman, Graafweide-Schupleer en Vijvercomplex Bokrijk-Kiewit. Ik stelde in 2020 een bijkomend natuurinrichtingsproject Kraenepoel in waarin ik maatregelen zal nemen om meer en zuiver water in het gebied te krijgen om zo de Europees waardevolle natuur gebonden aan het vijvercomplex, te herstellen. Ik stel bovendien 2 bijkomende natuurinrichtingsprojecten in.

OD 3. VLAAMSE INVESTERINGSAGENDA DIE OPEN RUIMTE DOELSTELLINGEN ONDERSTEUNT

Op Vlaams niveau stem ik de inzet van overheidsinvesteringen in de open ruimte beter af. Enerzijds maak ik verder werk van een volwaardige uitbouw van het Open Ruimte Platform waarin beleidsactoren en andere belanghebbenden de krachten en middelen bundelen rond gezamenlijke transversale open ruimte opgaven. Naast die thematische Vlaamse afstemming, zorg ik ook voor een gedeelde gebiedsgerichte investeringsagenda voor de open ruimte via de Programmacommissie Landinrichting.

De Programmacommissie Landinrichting formuleerde een advies over het landinrichtingsbeleid en over de voorliggende vragen voor de opstart van nieuwe landinrichtingsprojecten. Dit vormt voor mij de basis om nieuwe landinrichtingsprojecten en vervolgprojecten op ingestelde projecten voor te leggen aan de Vlaamse Regering.

De Programmacommissie Landinrichting startte in 2020 ook het proces op voor de opmaak van een investeringsagenda voor de open ruimte zodat in de strategische openruimtegebieden de overheidsinvesteringen beter op mekaar worden afgestemd en we de grootste open ruimte impact kunnen realiseren. Ik zal deze investeringsagenda vaststellen en hanteren als basis voor de prioritering van inzet van mensen, middelen en specifieke instrumenten zoals strategische projecten.

Hiernaast zorgde ik voor een doorstart van de uitvoering van Rivierherstel Leie op terrein, in een nauwe samenwerking tussen mijn administratie en alle betrokken entiteiten, in het bijzonder de Vlaamse Waterweg ,

OD 4. GRONDBELEID IN FUNCTIE VAN HET BEWAREN VAN OPEN RUIMTE

Via een 25-tal lokale grondenbanken verwerf ik gronden voor de realisatie van strategische water-, natuur- en infrastructuurdoelen en creëer ik gelijktijdig nieuwe toekomstmogelijkheden voor de betrokken landbouwers. Daarnaast zet de Vlaamse Grondenbank in op een meer proactieve aankoop van strategische gronden in de open ruimte. Met de grondenbank Bebossing richt ze zich op verwerving van bebosbare gronden in uitvoering van het programma 'Meer bos in Vlaanderen!'. We zetten in eerste instantie in op de bebossing van niet-beboste als bos bestemde gebieden of waar mogelijk natuurgebieden, en in tweede instantie op te bestemmen gebieden. Het initiatief leggen we mede bij lokale besturen. De grondenbank flankerend beleid IHD-PAS is erop gericht om landbouwers met gronden in habitatgebied uit te ruilen zodat ik de Europese instandhoudingsdoelstellingen kan realiseren.

SD 5. EEN BOVENLOKAAL OMGEVINGSBELEID VERBONDEN MET DE SAMENLEVING

OD 1. GEINTEGREERDE GEBIEDSONTWIKKELING MET GEBIEDSCOALITIES

De gebiedsontwikkeling in Vlaanderen krijgt op het terrein steeds meer vorm. In verschillende gebieden is er een goede (interbestuurlijke) samenwerking die ik in 2021 graag verder zet.

In een aantal gebieden als de Kustzone, Antwerpse regio, Brusselse regio, Zuid-West-Vlaanderen, Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) en de Denderregio blijf ik actief meetrokken aan de programmaregie en draag ik bij in de financiering van de projectcoördinator. In andere gebieden zoals de regio's rond Mechelen, Gent, Leuven, Centraal Limburg of in een andere aantal riviervalleien (Demer, Schelde, Kleine Nete, Zenne, ...) zal ik bovenlokale gebiedscoalities inhoudelijk en financieel blijven ondersteunen om mee vorm te geven aan het Vlaamse omgevingsbeleid. Ik doe dit vanuit een sterk lokaal verankerd partnerschap zodat ook de bestuurskracht van de lokale overheden via gebiedsontwikkeling versterkt wordt en lokale acties met een regionale relevantie kunnen worden gerealiseerd. In 2021 zal een verdere integratie met andere beleidsprioriteiten zoals de oprichting van de Vlaamse Parken verder gestalte krijgen.

Ik zal in 2021 maximaal inzetten op de verdere uitwerking en uitvoering van deze gebiedsprogramma's als volwaardige gebiedscoalities. In deze programmagebieden worden de doelstellingen van de strategische visie van het BRV in gebiedsgericht en lokaal maatwerk omgezet.

Voor wat betreft de aansturing zet ik in 2021 opnieuw in op de subsidiëring en opvolging van de verschillende strategische projecten. Ook zal ik een 13de oproep 'strategische projecten' lanceren, de realisatie via een strategisch grondbeleid en verwervingssubsidies stimuleren en de communicatie en het kennisbeheer tussen de verschillende strategisch projecten versterken. Tenslotte stimuleer ik gebiedsontwikkeling ook op een meer kleinschalig projectniveau.

Ik steun ten volle de werking van het Open Ruimte Platform. Het Open Ruimte Platform is immers gericht op het vergroten van de realisatie- en slagkracht in de open ruimte door krachten te bundelen en innovatieve praktijken en realisaties te stimuleren, te versnellen en op te schalen met het oog op mainstreaming. Volgende programma's zijn volop in uitvoering: Water-Land-Schap, proeftuinen droogte, onthardingsprogramma Vlaanderen breekt uit!, voedsel-land-schappen, grondzaken, luwte-oases en landschapsparken. In het kader van de Blue Deal wens ik de aanpak van Water-Land-Schap nog te optimaliseren en uit te breiden om tot een grotere versnelling van watermaatregelen op terrein te komen. In het kader van het programma Vlaamse parken en landschapsparken voorzie ik in een kader en wens ik op korte termijn een oproep te lanceren. Ik voorzie vervolgens een selectie en inhoudelijke begeleiding van de geselecteerde kandidaten.

OD 2. KOPPELEN VAN MOBILITEIT EN OMGEVING/RUIMTE IN VERVOERREGIO'S

De uitwerking van de regionale mobiliteitsplannen binnen de vervoerregio's komt in 2021 in een stroomversnelling. Ik ondersteun mijn collega bevoegd voor het mobiliteitsbeleid opdat deze plannen belangrijke doelstellingen uit het omgevingsbeleid mee ondersteunen, waaronder de doelstellingen rond knooppuntontwikkeling, en tegelijkertijd een sterk antwoord bieden op een aantal omgevingsuitdagingen op het vlak van klimaat, lucht- en leefomgevingskwaliteit.

In het kader van de regionale mobiliteitsplannen en de verdere ontwikkeling en uitvoering van het BRV (zie hoger) zal ik de relatie tussen de verschillende types vervoersknooppunten en ruimtelijke knooppunten verder meenemen in overleg met minister bevoegd voor mobiliteit en openbare werken.

OD 3. T.OP – INTEGRALE AANPAK VAN COMPLEXE GEBIEDEN

Ik investeer in een aantal complexe gebieden met de T.OP-aanpak (Territoriaal ontwikkelingsprogramma) als samenwerkingsvorm en katalysator voor geïntegreerde en gezamenlijke actie op terrein. Ik voer de reeds opgestarte T.OP's voor de Kustzone en de Noordrand verder uit waarvoor ik de programmaregie mee trek.

Ik bekijk de opstart van een T.OP Dender met het oog op de valorisatie van een jarenlange gebiedsgerichte samenwerking tussen mijn administratie, de Provincie Oost-Vlaanderen en de betrokken partners, om daad- en realisatiekracht in het gebied te versterken.

OD 4. GEBRUIKERS ALS PARTNERS VOOR EEN KWALITEITSVOL BEHEER VAN DE LEEFOMGEVING

Binnen de mogelijkheden van de overgangsregeling van het gemeenschappelijk landbouwbeleid ondersteun ik de beheerovereenkomsten die aflopen in 2020. Ik werk daartoe tijdig een

overgangsregeling uit en zorg zo voor rechtszekerheid. Met een nieuwe beleidsperiode in het vooruitzicht, kies ik ervoor om de bestaande beheerovereenkomsten te hernieuwen voor een kortere looptijd. In overleg met mijn collega bevoegd voor landbouw zet ik voor deze aspecten volop in op de beleidsvoorbereiding rond het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid. We zetten bij de Vlaamse invulling van het post-2020 GLB versterkt in op agromilieu- en klimaatmaatregelen om milieu-, klimaat-, biodiversiteits- en landschapsdoelen te realiseren door landbouwers, en gebruiken ze als hefboom om lokale samenwerking tussen landbouwers en andere plattelandsactoren te bevorderen.

Om gebruikers te activeren bij de ontwikkeling en het beheer van een kwaliteitsvolle leefomgeving zet ik in op partnerschappen met maatschappelijke actoren. Zo breng ik partners uit de ganse tuinsector via de green deal 'natuurlijke tuinen' samen om werk te maken van een meer natuurlijke, biodiverse inrichting van tuinen in Vlaanderen.

OD 5. MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK VERZEKEREN DOOR SENSIBILISERING BEVOLKINGSLAGEN

Het is belangrijk om een breed draagvlak te creëren in de samenleving om klimaatmaatregelen en de ruimtelijke omslag te ondersteunen. Daartoe start ik in 2021 een monitoringsonderzoek naar de attitude van burgers tegenover de klimaattransitie en ondersteun ik initiatieven om het draagvlak in de samenleving voor deze transitie te verruimen. Hierbij doe ik, daar waar kan, beroep op de aanwezige kennis rond de expertise rond gedragsinzichten in de Vlaamse overheid.

Een klimaatneutrale en duurzame samenleving vergt naast draagvlak ook krachtadig ondernemerschap, creativiteit, kennis en expertise van ons allen. Het is hierbij van belang om kinderen, jongeren, studenten, en bij uitbreiding alle lerenden goed voor te bereiden op het aangaan van complexe duurzaamheidsuitdagingen.

Via 3 educatieve programma's (MOS, Ecocampus en NME) zet ik verder in op het ondersteunen van leerkrachten, directies, docenten en educatieve partners om duurzaamheidsuitdagingen in hun educatieve context aan te pakken.

Ik zet daarbij in op lokaal relevante omgevingsthema's zoals klimaat, duurzaam ruimtegebruik en natuur- en landschapsbetrokkenheid. Dat doe ik via online professionaliseringsmodules rond educatie voor duurzame ontwikkeling, concrete leidraden voor ontwikkelaars van educatief materiaal, verschillende vormings- en netwerkmomenten, het delen van goede praktijkvoorbeelden en trajectbegeleiding op maat. Met de Benelux-conferentie zet ik het belang van de ruimtelijke omslag die we moeten maken en hoe educatie hierop kan inzetten op de internationale agenda.

Via de Vlaamse Kennis- en Vormingscentra voor Natuur en Milieu vervul ik een proeftuinfunctie voor educatieve vernieuwing en bied ik een kwalitatief locatie gebonden educatief aanbod aan. Door kennisdeling en samenwerking versterk ik het netwerk van Natuur- en Milieu-educatieve centra in Vlaanderen.

SD 6. HINDER

Ik werk bruikbare kaders uit voor de beoordeling en afweging van hindersituaties voor milieueffectenrapportage. Zo bijvoorbeeld om geluidshinder van weg-, spoor- en luchtverkeer, belangrijke bronnen van gezondheidsschade in Vlaanderen, te voorkomen. Het belang van een goed gedimensioneerde geluidsisolatie van woningen, nog steeds een erg onderbelicht aspect bij bouwen, zal ik bij ontwikkelaars, architecten en vergunningverleners onder de aandacht brengen. Voor de opvolging van de effectiviteit hiervan, kan ook de ontwikkeling van individuele meettoestellen een interessante ontwikkeling zijn.

Ik evalueer bestaande codes van goede praktijk en BBT-studies die focussen op mogelijke hinder (bijvoorbeeld bij asfaltproductiebedrijven) en introduceer nieuwe voor sectoren en activiteiten die hinder kunnen veroorzaken (bijvoorbeeld bij bouw- en sloopactiviteiten en voor de plaatsing van schouwmonden van houtkachels en van ventilatieopeningen). Ik introduceer op die manier zoveel mogelijk technologische innovaties.

Ik ondersteun lokale overheden door de opmaak van een stappenplan voor de behandeling van hinderklachten van houtstook.

De in het kader van de richtlijn omgevingslawaaï vastgestelde geluidsactieplannen (meest recent: geluidsactieplan luchthaven Brussel-Nationaal) voer ik, samen met de andere betrokken instanties en autoriteiten, uit zoals voorzien. Mijn focus ligt daarbij op de omgevingsgerichte maatregelen die in die actieplannen zijn opgenomen. Ik help via studiewerk zoeken naar concrete oplossingen voor sterk geluidbelaste probleemzones langsheen drukke spoorlijnen en in stationsomgevingen en onderzoek naar nood en wenselijkheid van financiële steunmechanismes.

De richtlijn omgevingslawaaï verplicht Vlaanderen ook om nieuwe geluidsbelastingskaarten (voor het referentiejaar 2021) op te maken. Ik laat hiertoe de nodige opdrachten starten.

SD 7. DUURZAAMHEIDSTRANSITIES

Ik maak concrete afspraken met mijn collega bevoegd voor economie, wetenschap en innovatie over de samenwerking op het vlak van vergroening van de economie. Zo kunnen we de complementariteit tussen beide beleidsvelden als een sterkte uitspelen.

Ik zet me vanuit mijn bevoegdheden in bij de ontwikkeling van een geïntegreerd, duurzaam, circulair Vlaams voedingsbeleid en de Voedseltop en ondersteun mijn collega-minister bevoegd voor economie en landbouw hierbij.

Binnen de werking van Vlaanderen Circulair, die ik samen met mijn collega bevoegd voor economie, innovatie en landbouw coördineer, wordt een werkagenda voedselverlies opgezet (getrokken door departement landbouw).

Het werk rond gezonde en milieuverantwoorde voedingspatronen is een inhoudelijke werf die kadert en afgestemd is in het Vlaams Netwerk Voedselbeleid. Hierin wordt een kader ontwikkeld met aanbevelingen om een milieuverantwoord voedingspatroon te stimuleren.. Dit kader gebruik ik om de werking naar het onderwijs te versterken. Via de VVSG ondersteun ik lokale besturen in het uitwerken van een lokale voedselstrategie.

Ik zet onverminderd in op het instrument Green Deals om de economie te vergroenen. In overleg met mijn collega bevoegd voor Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw zal ik in de komende periode enkele nieuwe Green Deals afsluiten en onderzoek ik de opportuniteit voor de verlenging van de Green Deal Bedrijven en biodiversiteit. Hierbij zoek ik actief naar verbreding zowel qua sectoren als qua thema's. Het verbindende en activerende aspect van de Green Deals zal ik versterken door het inzetten van multidisciplinaire en lerende netwerken.

In 2021 start ik, in overleg met de minister bevoegd voor economie en landbouw, met de uitvoering van het Actieplan Voedselverlies en Biomassa(rest)stromen Circulair 2021-2025. Dit actieplan moet ons in staat stellen om tegen 2030 het voedselverlies te halveren.

2.2. BUDGETTAIR KADER

De beleidskredieten onder dit ISE Omgevingsbeleid Ruimte en Milieu hebben in hoofdzaak betrekking op:

- de werkingsuitgaven van VLM:

- voor de beleidsondersteunende werking toe te wijzen aan dit ISE (inclusief de lonen);
 - voor vergoedingen (inclusief beheerovereenkomsten) ingevolge gebiedsgerichte verscherpingen in uitvoering van het mestdecreet en ingevolge het plattelandsontwikkelingsprogramma voor Vlaanderen;
 - voor gebruikersschade en kapitaalschade;
 - voor ruilverkaveling, landinrichting en de grondenbanken.
- de uitgaven van het Departement Omgeving:
- voor beleidsondersteunend onderzoek en voor kennisopbouw, basisdata, monitoring rond omgevingskwaliteit, gezondheid, ruimtelijke ontwikkeling, bodem, ondergrond ...;
 - voor het opmaken van omgevingsbeleid en het realiseren van een betere gezondheid en beheersen van risico's (omgevingsveiligheid, opmaken en uitvoeren van geluidsactieplannen);
 - voor de afstemming tussen ruimtelijk beleid en mobiliteitsbeleid (o.a. vervoersregio- en mobiliteitsplannen);
 - voor het BRV-proces (uitvoeringsagenda's) en opmaak van de beleidskaders en aansluitend voor het realiseren van de bouwshift;
 - voor gebiedsontwikkeling en ondersteuning van gebiedsgerichte samenwerking tussen Vlaamse en lokale beleidsactoren en andere belanghebbenden;
 - voor het stimuleren van een transitie richting een groene economie;
 - voor de beleidsondersteuning inzake ruilverkaveling en landinrichting;
 - voor de werking van het Vernieuwingsfonds (aanpak leegstaande bedrijfsruimten), het Vlarelfonds (erkenningen), het Omgevingsfonds;
 - voor de werking van het Rubiconfonds (aanpak signaalgebieden);
 - voor de behandeling en afhandeling van planschade- en planbatendossiers binnen het Grondfonds.

In de volgende overzichtstabellen wordt u een meer gedetailleerd overzicht gegeven van de ontvangsten en uitgaven die binnen dit ISE ingeschreven werden in de begrotingsopmaak 2021.

ONTVANGSTEN ISE N OMGEVINGSBELEID RUIMTE EN MILIEU, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2020	evolutie	BO 2021	BA 2020	evolutie	BO 2021
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	440	0	440	6.224	-1.234	4.990
Ontvangen toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	0	0	0	500	4.500	5.000
Totaal	440	0	440	6.724	3.266	9.990

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Binnen het ISE N Omgevingsbeleid ruimte en milieu van de algemene middelenbegroting worden zowel algemene ontvangsten (440 keuro, geen wijziging t.o.v. BO 2019) als toegewezen fondsonvangsten begroot (9.990 keuro, +3.266 keuro t.o.v. BO 2019).

De algemene ontvangsten betreffen de ontvangsten van het Departement Omgeving uit retributies die moeten betaald worden door de aanvragers van conformiteitsattesten voor zendantennes.

De toegewezen ontvangsten zijn enerzijds de ontvangsten van het Vernieuwingsfonds onder beheer van het departement (4,6 miljoen euro, -1.234 keuro t.o.v. BO 2019), en anderzijds de ontvangsten binnen het Fonds voor Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen (departement - 390 keuro aan constante ESR-ontvangsten en 5 miljoen aan ESR-neutrale gerecupereerde participaties, 4,5 miljoen meer dan in 2019).

Voor de meer gedetailleerde bespreking van deze ontvangsten wordt verwezen naar de bespreking van de desbetreffende artikels verder in de BBT.

OMGEVINGSBELEID RUIMTE EN MILIEU, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2020	evolutie	BO 2021	BA 2020	evolutie	BO 2021
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	17.652	-642	17.010	19.583	-2.000	17.583
Toelagen (interne stromen (IS))	90.094	-16.424	73.670	73.200	407	73.607
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	2.800	-600	2.200	2.800	-600	2.200
Totaal incl. overflow	110.546	-17.666	92.880	95.583	-2.193	93.390
Overflow	0	0	0	2.021	-2.021	0
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Binnen het ISE N Omgevingsbeleid ruimte en milieu van de algemene uitgavenbegroting worden in VAK voor 2021 in totaal 92,9 miljoen euro aan uitgaven begroot. Dit betreft zowel WT-uitgaven (17 miljoen euro), als interne stromen (58 miljoen euro naar VLM en 15 miljoen euro naar het Rubiconfonds), als ESR-neutrale participaties (2,2 miljoen binnen het Fonds voor Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen). De VEK-budgetten volgen grosso modo de VAK-budgetten.

De WT-uitgaven omvatten enerzijds kredieten onder het beheer van het Departement Omgeving, die worden ingezet voor de hoger omschreven departementale doelstellingen via de begrotingsartikels QB0-1QCE2NA-WT t.e.m. QB0-1QCE2ND-WT. Deze kredieten blijven in grote lijnen constant (12,1 miljoen euro). De WT-uitgaven bevatten anderzijds ook alle uitgaven binnen de begrotingsfondsen onder het beheer van het departement (5 miljoen euro).

Er wordt 15 mio euro voorzien voor het Rubiconfonds in het kader van onder meer de financiering van de compensatieregeling in watergevoelige openruimtegebieden (signaalgebieden).

Voor de meer gedetailleerde bespreking van deze ontvangsten wordt verwezen naar de bespreking van de desbetreffende artikels verder in de BBT.

VLM oefent haar taken uit binnen 4 verschillende ISE (Plattelandsbeleid, Water, Natuur en biodiversiteit en Omgevingsbeleid ruimte en milieu). De financiering van de taken die VLM uitvoert, verloopt voornamelijk via de toelage-artikels QB0-1QCE2NY-IS en QB0-1QCE5NY-IS, 2 artikels die in de begroting conform de instructies integraal werden toegewezen aan (en besproken bij) het grootste ISE binnen VLM: ISE N Omgevingsbeleid ruimte en milieu. Zie verder bij de bespreking van artikel QB0-1QCE2NY-IS.

De volgende (meer gedetailleerde) budgettaire toelichtingen gaan wel niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels en de technische wijzigingen in het kader van overflow. Voor bijkomende toelichting hierover wordt graag verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

2.2.1. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S).

QB0-9QCEANA-OW – VIA BIJKOMENDE INSPANNINGEN BRONNEN VAN HINDER AANPAKKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit ontvangstenartikel worden de inkomsten geïnd van de retributies die moeten betaald worden door de aanvragers van conformiteitsattesten voor zendantennes. Met deze inkomsten zullen de uitgaven gefinancierd worden in het kader van diverse taken binnen het Departement Omgeving m.b.t. de normering van zendantennes (o.a. kosten m.b.t. de beoordeling van aanvragen van conformiteitsattesten, ICT aanpassingen om aanvragen van conformiteitsattesten te verwerken, expertadvies en onderzoek nodig voor de beoordeling van aanvragen voor een attest, het opstellen en bijhouden van een kadaster en het regelen van het online betalingsverkeer voor het innen van de retributies).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020	440		
Bijstelling BO 2021	0		
BO 2021	440		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA2020.

QB0-9QCETNE-OW - VERNIEUWINGSFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Ontvangstartikel binnen het Vernieuwingsfonds, gelinkt aan uitgavenartikel QB0-1QCE4NE-WT. Leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten in Vlaanderen worden opgenomen in een inventaris die jaarlijks wordt bijgewerkt. De heffing moet worden betaald in het kalenderjaar dat volgt op de derde registratie in de inventaris. Deze heffingen komen terecht in het vernieuwingsfonds samen met ontvangen intresten en terug ontvangen subsidies. Vanuit dit fonds wordt dan steun gegeven aan projecten die leegstaande sites nieuw leven willen inblazen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020		4.800	
Bijstelling BO 2021		0	
BO 2021		4.800	

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QB0-9QCETNI-OW – UITVOERING GEBIEDS- EN PROJECTWERKING (FONDS VOOR LANDINRICHTING EN NATUURLIJKE RIJKDOMMEN)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het betreft hoofdzakelijk de toegewezen ontvangsten m.b.t. intresten op het kostenaandeel ten laste van de grondeigenaars in ruilverkavelingsprojecten en de toegewezen ontvangsten m.b.t. pachtopbrengsten van de gronden aangekocht met terugvorderbare voorschotten in ruilverkavelingsprojecten. Voorts zijn er nog andere toegewezen ontvangsten in het kader van de ruilverkavelingsprojecten, onder meer ingevolge positieve eindsaldo's van rekeningen van ontbonden ruilverkavelingscomités en toegewezen ontvangsten ingevolge teveel uitbetaalde voorschotten op subsidies in het kader van ruilverkaveling of landinrichting.

Voor het globale Fonds zijn de geraamde uitgaven (artikels QB0-1QCE4NI-PA, QB0-1QCE4NY-IS en QB0-1QCE4NI-WT) gelijk aan de raming van de toegewezen ontvangsten (QB0-9QCETNI-OP en dit artikel).

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020		390	
Bijstelling BO 2021		-130	
BO 2021		260	

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie

De toegewezen ontvangsten worden bij BO 2021 geraamd op 260 keuro: 120 keuro ontvangsten ingevolge pachtopbrengsten van de gronden aangekocht met terugvorderbare voorschotten in ruilverkavelingsprojecten, 40 keuro ontvangsten ingevolge intresten op het kostenaandeel ten laste van de grondeigenaars in de ruilverkavelingsprojecten en 100 keuro ontvangsten ingevolge teveel uitbetaalde voorschotten op subsidies in het kader van ruilverkaveling of landinrichting.

QB0-9QCETNI-OP – UITVOERING GEBIEDS- EN PROJECTWERKING (FONDS VOOR LANDINRICHTING EN NATUURLIJKE RIJKDOMMEN)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Deze toegewezen ontvangsten omvatten de terugvorderbare voorschotten die terugbetaald worden na de beëindiging van ruilverkavelingsprojecten of bij verkoop van gronden die door de VLM werden aangekocht in ruilverkavelingsprojecten. Voor het globale Fonds zijn de geraamde

uitgaven (artikels QB0-1QCE4NI-PA, QB0-1QCE4NY-IS en QB0-1QCE4NI-WT) gelijk aan de raming van de toegewezen ontvangsten (QB0-9QCETNI-OW en dit artikel).

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020		3.175	
Bijstelling BO 2021		- 2.245	
BO 2021		930	

Inhoudelijke toelichting kreditevolutie:

De toegewezen ontvangsten 2021 worden bij BO 2021 geraamd op 930 keuro. Er wordt in 2021 geen uitzonderlijke ontvangst verwacht, waardoor er in 2021 minder toegewezen ontvangsten zullen zijn dan in 2020. In 2021 zullen er wel terugbetalingen zijn naar aanleiding van het verlijden van de ruilverkavelingsakte A11 en het stopzetten van het onderzoek naar het nut van de ruilverkaveling Wellen/Hoepertingen.

UITGAVENARTIKELEN

QB0-1QCE2NA-WT – VIA BIJKOMENDE INSPANNINGEN BRONNEN VAN HINDER AANPAKKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel financiert het Departement Omgeving uitgaven die betrekking hebben op de strategische doelstellingen omtrent het aanpakken van bronnen van hinder. Meer concreet omvat dit artikel de uitgaven voor beleidsvoorbereidend onderzoek, monitoring en evaluatie rond omgeving en gezondheid - inclusief het samenwerkingsakkoord milieu en gezondheid (NEHAP), uitgaven ter normering van zendantennes, de subsidiëring van sonometers en een aantal andere specifieke uitgaven met betrekking tot hinder.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	603	603
Overflow BA2020	0	0
BA 2020	603	603
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	603	603

Inhoudelijke toelichting kreditevolutie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QB0-1QCE2NB-WT – ZORGEN VOOR DE REALISATIE VAN EEN BOUWSHIFT EN EEN ROBUUSTE OPEN RUIMTE**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel omvat de kredieten nodig om de gebiedswerking en projectwerking tot uitvoering te kunnen brengen. Deze bevat onderstaande deelrubrieken:

- uitgaven verbonden aan diverse goedkeuringsprocedures voor ruimtelijke uitvoeringsplannen;
- ondersteuning van organisaties die bijdragen tot de doorwerking van de opties van het ruimtelijk beleid;
- werkingskosten Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering;
- uitgaven in kader van beleidsplanning;
- de verdere ontwikkeling van de beleidsplanning vereist verdere ondersteuning om nieuwe beleidsmatige relevante thema's verder te onderbouwen;
- onderzoeken m.b.t. uitvoering gebieds- en projectwerking (opdrachten i.f.v. gebiedswerking,-programma's, ontwerpend onderzoek, complexe projecten, veiligheidsrapportage, milieueffectenrapportage, erkenning, bodem en studies die kaderen in de optimalisatie van milieuvoorwaarden in vergunningen). In 2021 ligt de prioriteit voor onderzoek in functie van de gebiedsprogramma's zoals de Vlaamse Rand rond Brussel en Zuid-West-Vlaanderen, de voortzetting van de T.OP projecten en de complexe projecten die volop bezig zijn, strategisch milieuonderzoek en de aanpak hiervan, instrumentenafweging en -afstemming in kader van concrete processen, vervoersregio's en de relatie externe veiligheid en ruimtelijke ontwikkelingen. Vanuit de kenniscentra wordt blijvend ingezet op de bijstelling van richtlijnenboeken, de ontwikkeling en het testen van selectiemethodieken, codes van goede praktijk onderzoek van hinder en milderende maatregelen en handboeken en dit voor de aspecten milieuhygiëne, milieueffectenrapportage, veiligheidsrapportage, erkenningen en bodem.
- ondersteuning van de strategische projecten; hierbij verstaan we de subsidiering van de strategische projecten in het kader van projectcoördinatie en in het kader van verwervingen.

Kredietevolutie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	4.767	4.787
Overflow BA2020	0	120
BA 2020 excl. overflow	4.767	4.667
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>-311</i>	<i>-311</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	4.456	4.356

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Compensaties	VAK	VEK	Reden
--------------	-----	-----	-------

Naar QB0-1QCE2OT-IS	- 147	- 147	De referentietaken van ILVO t.b.v. het beleidsdomein Omgeving worden geregeld via een beheersreglement goedgekeurd voor de Vlaamse Regering. Een nieuw beheersreglement treedt in voege vanaf 1 januari 2021. Hiermee wordt ook een uitbreiding van de referentietaken voorzien, met een meerkost van 147 keuro gecompenseerd op dit artikel.
Naar QB0-1QCE2OA-WT	-164	-164	Compensatie in kader van de meer efficiënte bundeling van de budgetten van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid
TOTAAL	- 311	- 311	

(duizend euro)

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Terugdraai overflow		- 120
TOTAAL		- 120

QB0-1QCE2NC-WT – OMGEVING ALS KENNIS EN EXPERTISECENTRUM**Korte inhoud begrotingsartikel:**

De kredieten op dit artikel worden ingezet voor het verder uitbouwen van een kennis- en expertisecentrum inzake ruimtelijk- en omgevingsbeleid. Door het verzamelen van informatie vergroot de kennis en het inzicht met betrekking tot de ruimtelijke- en omgevingsimpact van maatschappelijke uitdagingen, tendensen, beleid en beleidsintenties, en te hanteren methodologie. Dit gebeurt door het opzetten van een meerjarige onderzoeksagenda (eveneens in samenspraak met andere partners) en door deelname aan gewestelijke, intergewestelijke en internationale onderzoeksprogramma's. Naast het ontwikkelen en uitvoeren van beleidsrelevant onderzoek met als doel de beleidsvoorbereiding is er vanuit deze begrotingspost eveneens ondersteuning voor monitoring en beleidsevaluatie.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	1.594	1.594
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. Overflow	1.594	1.594
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2021	1.594	1.594

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QB0-1QCE2ND-WT – EEN BOVENLOKAAL OMGEVINGSBELEID VERBONDEN MET DE SAMENLEVING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Onder dit artikel vinden we volgende uitgaven terug:

- werkingsuitgaven met betrekking tot het omgevingsbeleid voor wat betreft organisatieondersteuning en organisatiebeheer;
- subsidies aan publieke en private partners voor het informeren en verder uitvoeren van het ruimtelijk beleid;
- het verder opbouwen van lerende netwerken o.a. vanuit de platformen georganiseerd in het kader van het Atrium Lerend Netwerk.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	5.446	7.347
<i>Overflow BA2020</i>	0	1.901
BA 2020 excl. Overflow	5.446	5.446
<i>Index</i>	11	11
<i>Compensaties</i>	58	721
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2021	5.515	6.178

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Van QBX-3QCE2GA-WT		663	Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalenders
Van QB0-1QCE2OA-WT	308	308	Compensatie vanuit werkingsbudget naar het strategisch beleidsbudget
Naar GB0-1GAE2ZZ-WT	-250	-250	Compensatie voor werking transitie-manager bij WVG
TOTAAL	58	721	

(duizend euro)

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Terugdraai overflow		- 1.901
TOTAAL		- 1.901

QB0-1QCE4NE-WT – VERNIEUWINGSFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit uitgavenartikel maakt deel uit van het Vernieuwingsfonds en is dan ook direct gelinkt aan de evolutie van de inkomsten op artikel QB0-9QCETNE-OW. Leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten in Vlaanderen worden opgenomen in een inventaris die jaarlijks wordt bijgewerkt. De heffing moet worden betaald in het kalenderjaar dat volgt op de derde registratie in de inventaris. Deze heffingen komen terecht in het vernieuwingsfonds. Vanuit dit fonds wordt dan steun gegeven aan projecten die leegstaande sites nieuw leven willen inblazen.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	5.200	5.200
<i>Overflow BA2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	5.200	5.200
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>- 400</i>	<i>- 400</i>
BO 2021	4.800	4.800

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling in functie van beschikbare saldi Fonds	- 400	- 400
TOTAAL	- 400	- 400

- Aanpassing in functie van de geraamde ontvangsten en beschikbare saldi in het Vernieuwingsfonds.

QB0-1QCE4NI-WT – ZORGEN VOOR EEN ROBUUSTE OPEN RUIMTE - FONDS VOOR LANDINRICHTING EN NATUURLIJKE RIJKDOMMEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel wordt voorzien om in voorkomend geval eerder ontvangen financiële zekerheden terug te betalen aan de projectuitvoerders van diepegeothermieprojecten. Deze zekerheden dienen

gesteld te worden door de vergunninghouder in kader van een opsporingsvergunning voor aardwarmte.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties

PM Geen terugbetalingen van financiële zekerheden in 2020 en 2021.

QB0-1QCE4NI-PA – ZORGEN VOOR EEN ROBUUSTE OPEN RUIMTE - FONDS VOOR LANDINRICHTING EN NATUURLIJKE RIJKDOMMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit ESR-neutrale begrotingsartikel maakt deel uit van het Fonds voor Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen en betreft het luik aan fondsuitgaven dat aangewend wordt voor het verlenen van terugvorderbare voorschotten aan de VLM, om de VLM in staat te stellen haar recht van voorkoop in de ruilverkavelingsprojecten effectief uit te oefenen. Het variabel krediet van dit artikel vloeit voort uit twee begrotingsartikels van de middelenbegroting (QB0-9QCETNI-OW en QB0-9QCETNI-OP).

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	2.500	2.500
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. Overflow	2.500	2.500
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>- 300</i>	<i>- 300</i>
BO 2021	2.200	2.200

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling in functie van resterende beschikbare saldi binnen het Fonds	- 300	- 300
TOTAAL	- 300	- 300

- Aanpassing in functie van geraamde ontvangsten en beschikbare saldi in het Fonds voor Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen.

QB0-1QCE2NJ-WT – ZORGEN VOOR EEN ROBUUSTE OPEN RUIMTE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden de rechtstreekse uitgaven van het Departement Omgeving gefinancierd voor het beheer van de grondeigendommen die via ruilverkavelingen werden verworven.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	42	52
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. Overflow	42	52
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	42	52

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QB0-1QCE2NJ-PA – ZORGEN VOOR EEN ROBUUSTE OPEN RUIMTE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Departement Omgeving heeft voor het verlenen van terugvorderbare voorschotten aan de VLM in het kader van de ruilverkavelingsprojecten op de algemene uitgavenbegroting een budget van 300 keuro VAK en VEK ter beschikking. Vanuit dit begrotingsartikel wordt budget aan de VLM ter beschikking gesteld voor de aankoop van landeigendommen in de ruilverkaveling (constant beleid). Het begrotingsartikel QB0-1QCE2NJ-PA voorziet 300 keuro VAK en VEK, en is aanvullend ten opzichte van de beschikbare middelen in het begrotingsartikel QB0-1QCE4NI-PA, dat niet toereikend is voor de aankoop van gronden, door de algemene prijsstijging van de landbouwgronden en specifiek ook in meer randstedelijke gebieden waar de grondprijzen gemiddeld hoger liggen.

Kredietevoluitie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	300	300
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. Overflow	300	300
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>-300</i>	<i>-300</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	0	0

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar QBX-3QCE2NJ-WT	-300	-101	Verschuiving vanuit budget voor terugvorderbare voorschotten naar ondersteuning voor de uitvoering van landinrichtingsplannen
Naar QB0-1QCE2EA-WT	0	-109	Verschuiving na analyse vereffeningskalenders
Naar QB0-1QCE2NY-IS	0	-90	Verschuiving na analyse vereffeningskalenders
TOTAAL	-300	-300	

QB0-1QCE2NO-IS – RUBICONFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het Rubiconfonds kan worden gespijsd via:

- de opbrengsten van de planbatenheffing voor bestemmingswijzigingen naar een zone bestemd voor bedrijven;
- de inkomsten die voortvloeien uit de activiteiten van het Fonds;
- dotaties ten laste van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De middelen van het Rubiconfonds kunnen worden gebruikt om:

- de planschadevergoeding te betalen afkomstig van de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden (signaalgebieden) door de Vlaamse Regering;
- subsidies te verlenen aan provincie- en gemeentebesturen met als doel een terugbetaling van 60% van de kosten voor planschadevergoedingen van gemeentelijke en provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen voor percelen volledig of deels gelegen binnen een door de Vlaamse Regering goedgekeurd signaalgebied.

De subsidies uit het Rubiconfonds zijn decretaal geregeld en worden met besluiten van de Vlaamse Regering geoperationaliseerd. Het Vlaams Regeerakkoord voorziet een onmiddellijke aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden nadat het instrumentendecreet in werking treedt.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	15.000	15.000
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. Overflow	15.000	15.000
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	15.000	15.000

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA2020.

QB0-1QCE2NW-IS – HOGER ONDERWIJS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit artikel financiert het Departement Omgeving de uitgaven voor het Steunpunt Milieu en Gezondheid.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	528	684
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. Overflow	528	684
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>-156</i>
BO 2021	528	528

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Terugdraai eenmalige VEK-verhoging 2020	0	-156
TOTAAL	0	-156

- De eenmalige verhoging van het VEK-budget in 2020 wordt teruggedraaid (-156 keuro).

QB0-1QCE2NX-IS – DAB GRONDFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel omvat de dotatie vanuit de algemene uitgavenbegroting aan de DAB Grondfonds.

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties

Pro memorie.

QB0-1QCE2NY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel ontvangt de VLM een werkingsdotatie van het Departement Omgeving ter financiering van haar algemene taken, en haar specifieke taken op het vlak van ruilverkaveling, landinrichting, het decreet natuurbehoud, het Mestdecreet, geïntegreerd plattelandsbeleid, grondbeleid van het eigen beleidsdomein en het decreet Vlaamse Grondenbank. Daarnaast wordt er ook dotatie toegekend vanuit dit artikel voor de technische uitgaven bij ruilverkaveling en de uitvoering van landinrichtingsprojecten.

Kredietevolucie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	72.878	55.831
<i>Overflow BA 2020</i>	0	0
BA 2020 excl. Overflow	72.878	55.831
<i>Index (B1)</i>	938	938
<i>Compensaties (B2)</i>	1.348	1.553
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-17.042	-263
BO 2021	58.122	58.059

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolucies:

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Van QBX-3QCE2DY-IS	100	100	Financiering coördinatie i.k.v. duurzame bemesting en geïntegreerd bodembeheer via de werkingsdotatie
Naar PG0-1PAC2ZZ-LO	-68	-68	Bijdrage VLM in de dienstverlening van het selectiecentrum van AgO (lonen)
Naar PG0-1PAC2ZZ-WT	-9	-9	Bijdrage VLM in de dienstverlening van het selectiecentrum van AgO (werking)
Naar QBX-3QCE2NJ-WT	-250	-200	Compensatie voor de uitvoering van landinrichtingsplannen, meer bepaald voor extra vastleggingen in het kader van landinrichtingssubsidies
Naar QBX-3QCE2NY-IS	-65		Compensatie voor de subsidiëring van ruilverkavelingsprojecten
Naar CB0-1CFG2EA-WT	-28	-28	Compensatie voor het Boekhoudkantoor in kader van pooling consultants instap orafin
Van QB0-1QCE5NY-IS	1.668	1.668	Samenvoeging toelagen VLM
Vanuit QB0-1QCE2NJ-PA	0	90	Verschuiving na analyse vereffeningskalenders
TOTAAL	1.348	1.553	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Opstap 2021 van de opgelegde koppenbesparing 2020-2024	-208	-208
Generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%)	-55	-55
Terugdraai eenmalig VAK landinrichtingsplannen 2020	-16.779	
TOTAAL	-17.042	-263

(duizend euro)

- Het budget wordt verminderd met 208 keuro VAK/VEK ter uitvoering van de opstap 2021 van de opgelegde koppenbesparing 2020-2024.
- Het budget wordt verminderd met 55 keuro in uitvoering van de generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%).
- Terugdraaien 16.779k eenmalig technisch VAK cf. afgesproken in het kader van het begrotingsakkoord voor de dossiers Landinrichting.

Voor de verdere bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

QB0-1QCE4NY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van het Fonds voor Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen en betreft het luik aan fondsuitgaven dat aangewend wordt voor de financiering van saldo's ten laste van het Vlaamse Gewest bij de ontbinding van ruilverkavelingscomités en de subsidiëring van ruilverkavelingswerken. De raming van deze kredietbehoefte bedraagt 20 keuro. Het variabel krediet van dit artikel vloeit voort uit het begrotingsartikel van de middelenbegroting (QB0-9QCETNI-OW).

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	20	20
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 incl. overflow	20	20
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2021	20	20

Inhoudelijke toelichting krediteevolutes:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

Voor de verdere bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

QB0-1QCE5NY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel ontving de VLM tot 2020 een investeringsdotatie waarmee de VLM logistieke en ICT-investeringen kon aangaan.

Krediteevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	1.668	1.665
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. Overflow	1.668	1.665
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	<i>-1.668</i>	<i>-1.668</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>3</i>
BO 2021	0	0

Inhoudelijke toelichting krediteevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar QB0-1QCE2NY-IS	<i>-1.668</i>	<i>-1.668</i>	

- Er wordt 1.668 keuro VAK en VEK gecompenseerd naar begrotingsartikel QB0-1QCE2NY-IS om reden van omzetting van de investeringsmachtiging naar een gewone toelage.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
VEK wordt gelijkgesteld aan het VAK		3
TOTAAL		3

- VEK wordt op niveau VAK gebracht op basis van vereffeningskalender (+3 keuro).

Voor de verdere bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

2.2.2. DAB'S MINAFONDS en GRONDFONDS

2.2.2.1 DAB Minafonds

ONTVANGSTENARTIKELEN

Niet van toepassing.

UITGAVENARTIKELEN

QBX-3QCE2NA-WT – VIA BIJKOMENDE INSPANNINGEN BRONNEN VAN HINDER AANPAKKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel financiert het Departement Omgeving uitgaven die betrekking hebben op de strategische doelstellingen omtrent het verhogen van de leefkwaliteit voor het thema hinder. Meer concreet omvat dit artikel uitgaven voor beleidsvoorbereidend onderzoek, uitwerking en implementatie van maatregelen en beleidsinstrumenten in verband met milieuhinder en leefomgevingskwaliteit.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	179	179
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. Overflow	179	179
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	179	179

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QBX-3QCE2NJ-WT – ZORGEN VOOR EEN ROBUUSTE OPEN RUIMTE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden in hoofdzaak door VLM de vergoedingen (inclusief beheerovereenkomsten) gefinancierd ingevolge gebiedsgerichte verscherpingen in uitvoering van het Mestdecreet en het plattelandsontwikkelingsprogramma voor Vlaanderen. De beheerovereenkomsten worden gesloten in het kader van het plattelandsontwikkelingsprogramma (PDPO) voor Vlaanderen en worden zowel met Vlaamse als Europese middelen gefinancierd. De VLM sluit beheerovereenkomsten met de landbouwers voor het vrijwillig uitvoeren van

agromilieumaatregelen, telkens met een looptijd van 5 jaar. De landbouwers ontvangen voor het uitvoeren van deze agromilieumaatregelen jaarlijks een vergoeding. De landbouwer kan, onder begeleiding van de bedrijfsplanner, beheerovereenkomsten met diverse doelstellingen sluiten. Met het sluiten van beheerovereenkomsten (programmaperiode 2014-2020) wordt uitvoering gegeven aan de Vlaamse beleidsdoelstellingen en -prioriteiten, bepaald door de Vlaamse Regering, en dit in uitvoering van het Europees plattelandsontwikkelingsbeleid.

Inzake VAK wordt voor 2021 12.768 keuro voorzien. Alle beheerovereenkomsten met startdatum 01/01/2021 zullen worden vastgelegd voor de volledige looptijd (5 jaar). Inzake VEK wordt voor 2021 12.308 keuro voorzien. Dit betreft het in 2021 uit te betalen bedrag met betrekking tot de beheerovereenkomsten met startdatum 01/01/2017, 01/01/2018, 01/01/2019, 01/01/2020 en 01/01/2021.

Daarnaast worden er via dit artikel door het departement ook subsidies verleend aan provincies, gemeenten, publiekrechtelijke rechtspersonen, privaatrechtelijke rechtspersonen en natuurlijke personen voor de uitvoering van landinrichtingsplannen (1.151 keuro).

Kredietevoluitie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	16.713	19.809
Overflow BA2020	-4.195	-8.627
BA 2020 excl. Overflow	12.518	11.182
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>550</i>	<i>1.227</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	13.068	12.409

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Van QB0-1QCE2NY-IS	+250	+200	Compensatie ter financiering van extra vastleggingen voor landinrichtings-subsidies aan provincies, gemeenten, publiekrechtelijke rechtspersonen, privaatrechtelijke rechtspersonen en natuurlijke personen, voor onder meer uitvoeringsinitiatieven
Vanuit QB0-1QCE2NJ-PA	300	101	Verschuiving vanuit budget voor terugvorderbare voorschotten naar ondersteuning voor de uitvoering van landinrichtingsplannen
Van QBX-3QCE2NY-IS		926	Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender
TOTAAL	+550	+1.227	

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Terugdraai overflow	-4.195	- 8.627
TOTAAL	- 4.195	- 8.627

(duizend euro)

QBX-3QCE2NR-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM) - GEBRUIKERSSCHADE EN KAPITAALSCHADE**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit artikel ontvangt VLM een aanvullende dotatie vanuit de DAB MINAfonds voor de uitbetaling van kapitaalschade en gebruikersschade.

Dit is de schade die de eigenaar/gebruiker van een grond ondervindt als gevolg van: een bestemmingswijziging van “landbouw” naar “natuur”, “bos” of “overig groen”; het in een plan opnemen van een overdruk die de economische aanwending van landbouwgrond beïnvloedt; het opleggen van een erfdienstbaarheid die de economische aanwending van landbouwgrond beïnvloedt. Het krediet dient om de aanvragers voor deze schade te vergoeden en verloopt via de VLM-begroting via deze interne stroom.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	1.915	1.115
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. Overflow	1.915	1.115
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	1.915	1.115

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

Voor de verdere bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

QBX-3QCE2NY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit artikel ontvangt VLM een aanvullende dotatie vanuit de DAB Minafonds voor uitgaven in het kader van ruilverkavelingsprojecten en grondverwerving buffergebieden.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	3.896	4.976
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	3.896	4.976
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>65</i>	<i>-926</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BO 2021	3.961	4.050

Inhoudelijke toelichting krediteevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar QBX-3QCE2NJ-WT		-780	Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender
Naar QBX-3QCE2NJ-WT		-146	Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender
Van QB0-1QCE2NY-IS	65		Terugdraai eenmalige compensatie BA2020
TOTAAL	65	-926	

2.2.2.2 DAB Grondfonds

ONTVANGSTENARTIKELEN

QBZ-2QCEANF-OW – EEN GERICHT HANDHAVINGSBELEID INZAKE RUIMTELIJKE ORDENING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel omvat de ontvangsten in het Grondfonds die voortkomen uit beslissingen tot opleggen van administratieve geldboetes, dwangsommen, recuperatie afbraakkosten, minnelijke schikkingen en meerwaarden van de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving in uitvoering Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Krediteevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020	2.335		
Bijstelling BO 2021	0		
BO 2021	2.335		

Inhoudelijke toelichting krediteevolutie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QBZ-2QCEANG-OI – VERDERE GEBIEDSGERICHTE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING VIA RUIMTELIJKE UITVOERINGPSLANNEN - PLANBATEN- EN PLANSCHADEDOSSIERS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel komen de ontvangsten uit de planbatenheffing, zoals geïnd door Vlabel, binnen in het Grondfonds. Omwille van de specificiteit van de planbatenheffing die geen wekerende heffing is en die pas moet worden betaald na een startfeit, kan op zich pas post factum worden ingeschat welke de ingekohierde bedragen en welke de inningen zijn. Om die reden wordt het gemiddelde van de laatste drie jaar aan werkelijk geïnde heffingen gebudgetteerd.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020	1.104		
Bijstelling BO 2021	0		
BO 2021	1.104		

Inhoudelijke toelichting kreditevolutie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA2020.

UITGAVENARTIKELEN

QBZ-3QCE2NF-WT – EEN GERICHT HANDHAVINGSBELEID INZAKE RUIMTELIJKE ORDENING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel van de DAB Grondfonds worden de kredieten voor de juridische afhandeling van inspectiedossiers inzake ruimtelijke ordening voorzien.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	2.335	2.335
<i>Overflow BA2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	2.335	2.335
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	2.335	2.335

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QBZ-3QCE2NG-WT – VERDERE GEBIEDSGERICHTE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING VIA RUIMTELIJKE UITVOERINGPSLANNEN - PLANBATEN- EN PLANSCHADEDOSSIERS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel van de DAB Grondfonds worden de kredieten voor de behandeling en uitbetaling van planschadedossiers voorzien.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	3.161	3.161
<i>Overflow BA2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	3.161	3.161
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	3.161	3.161

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA2020.

2.2.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG

2.2.3.1. Rubiconfonds

Het Rubiconfonds kan worden gespijsd via:

- de opbrengsten van de planbatenheffing voor bestemmingswijzigingen naar een zone bestemd voor bedrijven;
- de inkomsten die voortvloeien uit de activiteiten van het Fonds;
- dotaties ten laste van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De middelen van het Rubiconfonds kunnen aan uitgavenzijde worden gebruikt om:

- de planschadevergoeding te betalen afkomstig van de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden (signaalgebieden) door de Vlaamse Regering;
- subsidies te verlenen aan provincie- en gemeentebesturen met als doel een terugbetaling van 60% van de kosten voor planschadevergoedingen van gemeentelijke en provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen voor percelen volledig of deels gelegen binnen een door de Vlaamse Regering goedgekeurd signaalgebied.

De subsidies uit het Rubiconfonds zijn decretaal geregeld en worden met besluiten van de Vlaamse Regering geoperationaliseerd. Het Vlaams Regeerakkoord voorziet na de definitieve goedkeuring van het instrumentendecreet dat we onmiddellijk starten met de aanduiding van de watergevoelige open ruimtegebieden. Hiervoor werd vanaf 2020 een dotatie van 15.000 keuro

richting het Rubiconfonds voorzien, met het oog op het opbouwen van voldoende middelen voor een eerste verwachte piek in uitgaven voor planschade als gevolg van de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden.

Het Rubiconfonds oefent al haar activiteiten uit onder de ISE Omgevingsbeleid voor Ruimte en Milieu (QN).

Ontvangsten

De ontvangsten van het Rubiconfonds komen deels uit de planbaten. Omwille van de specificiteit van de planbatenheffing die geen wekerende heffing is en die pas moet worden betaald na een startfeit, kan op zich pas post factum worden ingeschat welke de ingekohierde bedragen en welke de inningen zijn. Om die reden wordt het gemiddelde van de laatste drie jaar aan werkelijk geïnde heffingen gebudgetteerd. Bij BO2021 werden de ontvangsten geraamd op 1.922 keuro.

Het Vlaams Regeerakkoord voorziet de onmiddellijke aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden na de definitieve goedkeuring van het instrumentendecreet. Hiervoor werd in 2020 een eerste dotatie van 15.000 keuro richting het Rubiconfonds voorzien (via QB0-1QCE2NO-IS), met het oog op het opbouwen van voldoende middelen voor een eerste verwachte piek in uitgaven voor planschade als gevolg van de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden (signaalgebieden). In 2021 wordt hetzelfde bedrag voorzien.

Uitgaven

Gemeenten of provincies die planschade dienen te betalen als gevolg van een RUP dat gevolg geeft aan een beslissing van de Vlaamse Regering over een signaalgebied komen momenteel in aanmerking voor een tussenkomst van 60% in de planschadekosten vanuit het Rubiconfonds. In het kader van mogelijke schadegevallen werd voor 2021 een budget van 1.922 keuro voorzien in overeenstemming met de raming te ontvangen planbaten. In 2021 werd dit budget dankzij de extra dotatie dus verhoogd tot 16.922 keuro. Hiervan is 8.461 keuro (50%) voorzien voor subsidies toegekend aan provincies, en 8.461 keuro (50%) voor subsidies toegekend aan steden en gemeenten, beide voor de planschadevergoedingen voor percelen die volledig of deels gelegen zijn binnen een signaalgebied.

Rekening houdende met de uitvoeringscijfers en de verwachte inkomsten en uitgaven 2021 wordt het over te dragen saldo eind 2021 vastgelegd op 11.770 keuro.

2.2.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT

2.2.4.1. Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

Vlaamse Landmaatschappij (VLM) NV is een burgerlijke vennootschap met handelsvorm. De VLM is opgericht bij decreet van 21 december 1988 als een burgerlijke vennootschap op aandelen onder de vorm van een naamloze vennootschap. De VLM heeft rechtspersoonlijkheid. Door het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 is de VLM een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap.

Het agentschap heeft als missie bij te dragen tot de realisatie van de doelstellingen van:

- het milieubeleid, bedoeld in artikel 1.2.1, § 1, van het decreet algemene bepalingen milieubeleid;
- de ruilverkaveling, bedoeld in de wetgeving inzake ruilverkaveling van landeigendommen;
- de landinrichting, vermeld in het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting;
- het decreet natuurbescherming;
- het Mestdecreet van 22 december 2006;

- het geïntegreerd plattelandsbeleid;
- het grondbeleid van het eigen beleidsdomein;
- het decreet Vlaamse Grondenbank.

De taken van het agentschap zijn:

- de uitvoering van het mestbeleid, als bedoeld in het Mestdecreet van 22 december 2006;
- de uitvoering van het beleid ter bescherming van de kwaliteit van de bodem dat erop gericht is om die geschikt te maken of te houden voor zo veel mogelijk bodemfuncties;
- op verzoek van de bevoegde diensten van de Vlaamse Regering, de bevoegde agentschappen of, in voorkomend geval, de bevoegde lokale besturen, zijn medewerking te verlenen aan de ondersteuning van de algemene inrichting van het buitengebied en de open ruimte;
- de uitvoering van het geïntegreerd plattelandsbeleid met uitzondering van die aspecten die werden toegewezen aan andere agentschappen of tot een ander beleidsdomein behoren;
- een uniek loket beheersovereenkomsten voor de doelgroep landbouw op te richten en te beheren;
- op verzoek van de bevoegde diensten van de Vlaamse Regering of de bevoegde agentschappen, zijn medewerking te verlenen aan de uitvoering van het grondbeleid;
- ondersteuning te geven aan het Agentschap Informatie Vlaanderen;
- een grond databank uit te bouwen en te beheren.

De VLM oefent haar activiteiten uit onder ISE N Omgevingsbeleid Ruimte en Milieu, ISE D Water, ISE G Plattelandsbeleid en ISE F Natuur en Biodiversiteit. De financiering van de werking van de VLM verloopt voornamelijk via het toelage-artikel QB0-1QCE2NY-IS. Dit artikel word in de begroting conform de instructies integraal toegewezen aan het grootste ISE binnen VLM: ISE N Omgevingsbeleid Ruimte en Milieu. Voor de bespreking van de kredietevolutie van deze interne stromen naar VLM wordt verwezen naar de besprekingen van artikel QB0-1QCE2NY-IS. Hieronder worden enkel de kredieten besproken die onder ISE N "Omgevingsbeleid Ruimte en Milieu" ressorteren. Voor de VLM-kredieten binnen de andere ISE wordt verwezen naar de bespreking van de andere betrokken ISE in deze BBT.

ISE N OMGEVINGSBELEID RUIMTE EN MILIEU

Via het programma landinrichting wordt ingezet op de sterk verstedelijkte gebieden zoals de Vlaamse Rand, de Schelde-Rupelstreek, delen van de Stadsrand Antwerpen, de Wijers, de Kustzone en de Brugse Veldzone. In de intensieve landbouwgebieden van de Noorderkempen, Pajottenland, Noord-Limburg en de Westhoek wordt een verbetering van de landbouw en een versterking van water-, natuur- en klimaatdoelen met behulp van het instrumentarium ruilverkaveling gerealiseerd. Ook buiten deze programma's wordt een sterkere bundeling van de openruimte investeringen in de schoot van de Programmacommissie Landinrichting voorbereid.

Er wordt ook volop ingezet op de uitvoering van het programma Water-Land-Schap.

De werking van de Vlaamse Grondenbank wordt verder uitgevoerd in functie van een grondbeleid voor voedselproductie, biodiversiteit en klimaat- en waterdoelen.

Landbouwers en andere grondgebruikers nemen verantwoordelijkheid op om de soortenrijkdom, de milieu-, klimaat, biodiversiteits- en landschapsdoelen te realiseren via beheerovereenkomsten. De samenwerking tussen landbouwers en andere plattelandsactoren om hun expertise en sterktes beter te benutten, wordt bevorderd. De samenwerking wordt concreet d.m.v. gebiedsgerichte initiatieven of projecten via het sluiten van beheerovereenkomsten. Beheerovereenkomsten zijn

een krachtig instrument om lokaal de ecologische veerkracht van gebieden en landbouwbedrijven te bevorderen.

Er worden hiertoe in de VLM begroting 84.458 keuro aan ontvangsten voorzien en 88.878 keuro aan uitgaven.

De inkomsten uit verkoop van goederen en diensten worden geraamd op 959 keuro wegens de huidige geraamde inkomsten uit verkopen en allerlei landbouweconomische studies en niet instrument gebonden opdrachten die de VLM uitvoert voor derden. De opbrengst op het toezicht op de ruilverkavelingswerken wordt geraamd op 300 keuro.

De inkomsten uit rentes (gemak van betaling bij verkoop domeingoederen en ruilverkaveling) worden op 33 keuro geraamd. De verwachte inkomsten uit pachten worden geraamd op 518 keuro.

Er worden bij BO2021 1.143 keuro inkomsten uit “nadelige saldi” verwacht binnen de entiteit ruilverkaveling. Vanuit verzekeringsmaatschappijen wordt 40 keuro verwacht. Voor recuperaties vanuit vzw's bedraagt de raming 23 keuro. De raming van de inkomsten uit projecten met Europese cofinanciering wordt op 2.827 keuro gebracht.

De VLM verkrijgt zijn werkingsdotatie via begrotingsartikel QB0-1QCE2NY-IS. De VLM beschikt in 2021 over een werkingsdotatie van 52.106 keuro t.o.v. 52.111 bij BA2020. Zie bespreking van dit artikel QB0-1QCE2NY-IS.

Vanuit het Departement Omgeving worden de inkomende werkkredieten voor studies in de ruilverkaveling voorzien. Het budget voor de voorbereiding en de ecologische monitoring van ruilverkavelingsprojecten bedraagt 0 keuro VAK en 160 keuro VEK.

Er wordt voor gebruikersschade uitgegaan van een VAK van 1.075 keuro en 275 keuro VEK. Voor kapitaalschade wordt eveneens uitgegaan van constant beleid, nl. 840 keuro VAK en VEK. Deze dotaties aan de VLM verlopen via artikel QBX-3QCE2NR-IS.

Er worden 311 keuro recuperaties verwacht vanuit Europa.

Vanaf 2021 verloopt de investeringsdotatie van 1.668 keuro VAK en VEK van de VLM via begrotingsartikel QB0-1QCE2NY-IS.

Via begrotingsartikel QB0-1QCE2NY-IS bedraagt het budget voor de subsidiëring van landinrichtingswerken die door de Vlaamse Landmaatschappij worden uitgevoerd 3.673 keuro VAK en 3.250 keuro VEK. Het budget voor het betalen van de subsidies voor ruilverkavelingswerken is uitdovend op de algemene uitgavenbegroting. Er blijft 200 keuro VEK beschikbaar.

Via begrotingsartikel QB0-1QCE4NY-IS kan een variabel krediet worden aangewend voor de subsidiëring van ruilverkavelingswerken. De raming van de kredietbehoefte bedraagt 20 keuro en is gelijk aan de raming van de toegewezen ontvangsten (Fonds voor Landinrichting en Natuurlijke Rijkdommen).

Via begrotingsartikel QBX-3QCE2NY-IS verloopt de dotatie aan de VLM voor grondverwerving buffergebieden. Dit artikel omvat het budget voor de verwerving van de woningen en bedrijfszetels die gelegen zijn in het Seveso-buffergebied te Overdam (Gent) ingevolge beslissing van de Vlaamse Regering van 21 april 2006. Ook de afbraak, na verwerving van de woningen en bedrijfszetels in het gebied worden met voornoemde budget gefinancierd. Op basis van bovenvermelde beslissing van de Vlaamse Regering werd in het verleden reeds voldoende VAK voorzien. Het VAK voor 2021 blijft bijgevolg op 0 keuro. Het VEK wordt op 250 keuro gebracht. Eveneens via dit artikel komt de dotatie aan de VLM voor technische uitgaven met betrekking tot de toepassing van de wetten op de ruilverkaveling van landeigendommen, eventueel door toekenning van voorschotten. Voor de subsidiëring van ruilverkavelingswerken wordt er 3.961 keuro VAK voorzien. Het VEK bedraagt 3.800 keuro.

Het ANB dient in de landinrichting tussen te komen voor 135 keuro voor hun aandeel in inrichtingswerken en grondverwerving.

Via begrotingsartikel MDU-3MHH2RW-IS wordt vanuit Agentschap Wegen en Verkeer 1.001 keuro aan de VLM gedoteerd, en dit voor diverse ruilverkavelings- en landinrichtingsprojecten, niet instrument gebonden projecten en projecten met de werkvennootschap.

Via begrotingsartikel MBU-3MIH2VX-IS wordt vanuit Departement Mobiliteit en openbare werken, Afdeling Maritieme Toegang 1.099 keuro aan de VLM gedoteerd, en dit voor diverse landinrichtingsprojecten en grondenbank LSO.

De bijdrage van de provincies en de gemeenten in de inrichtingswerken en grondenbankwerking werd berekend op respectievelijk 1.208 keuro en 5.499 keuro.

De geraamde opbrengsten uit de verkoop van gronden bedragen 3.514 keuro. Het gaat om volgende bedragen: 1.200 keuro voor de entiteit grondenbanken, 584 keuro voor de entiteit landinrichting en 1.030 keuro voor de entiteit ruilverkaveling. Verder zijn er nog voor 700 keuro verkopen van het patrimonium van de VLM gepland.

De VLM verwacht in 2021 voor 30 keuro ontvangsten uit verkoop van voertuigen en afgeschreven laptops en pc's.

De ontvangsten van de hypothecaire debiteuren ruilverkaveling en ontvangsten vanuit de verkoop van domeingoederen van de VLM via gemak van betaling worden op 509 keuro berekend. Ook het begrotingsartikel QB0-1QCE4NI-PA, een variabel krediet ter financiering van het recht van voorkoop in de ruilverkaveling (terugvorderbaar voorschot) wordt bij ontvangst door de VLM hierop aangerekend. De raming bij het departement voor de ontvangst bij de VLM is begroot op 2.200 keuro.

Aan uitgavenzijde werden de loonkredieten voor BO2021 geactualiseerd op 48.584 keuro.

De werkingsuitgaven, zowel voor huisvestingskosten, bureau- en werkingskosten, reis- verblijfs-, verplaatsings-, en representatiekosten, kosten voertuigen, presentiegelden, studies en projectuitgaven in de inrichtingsactiviteiten, huur en belastingen bedragen 9.169 keuro.

Bij BO2021 worden de uitgaven aan "batige saldi" in het kader van de ruilverkaveling geraamd op 1.309 keuro. Voor de grondenbanken wordt een uitgave voorzien van 346 keuro om aan de bestaande stimuli en flankerende maatregelen te kunnen voldoen. In het kader van RUP's is er 1.115 keuro voorzien voor gebruikers- en kapitaalschade (decreet grond- en pandenbeleid. In het kader van Europese Projecten wordt 90 keuro voorzien voor inkomensoverdrachten aan vzw's. Daar waar de VLM lead-partner is in Europese projecten dienen 91 keuro te worden doorgestort aan EU-overheden. In het kader van het EIP-project en andere Europese projecten dienen in 2021 568 keuro doorstortingen te gebeuren aan EU-partners, overheden en niet-overheden. In het kader van andere Europese Projecten gaat het om 17.

Er worden bij BO2021 199 keuro betalingen aan provincies voorzien. Er worden bij BO2021 ook 478 keuro overdrachten aan gemeenten voorzien in het kader van het omgevingsbeleid voor ruimte en milieu en ruilverkaveling.

Het krediet voor aankopen gronden binnen de grondenbankactiviteiten van de VLM wordt voor dit ISE op basis van actualisatiegegevens en de diverse begrote inkomsten van de diverse partners op 6.008 keuro gebracht. De geraamde grondverwervingen in het kader van de inrichtingsactiviteiten ruilverkaveling en landinrichting worden om dezelfde reden op 3.899 keuro gebracht. De VLM maakt in 2021 voor 700 keuro van zijn domeingoederen te gelde en zal deze middelen en andere inkomsten voor een totaal van 1.734 keuro aanwenden voor het verwerven van nieuwe gronden. Voor de inrichtingswerken wordt bij BO2021 een bedrag van 11.768 keuro geraamd op basis van geactualiseerde gegevens. Er wordt de aankoop of vervanging van bedrijfswagens voorzien voor 85 keuro en investeringen in informatica, kantooormateriaal en meubilair worden geraamd op 1.583 keuro. Deze laatste twee uitgavenposten sporen samen met de investeringsdotatie van de VLM.

Ter spijzing van het landinrichtingsfonds verwacht de VLM in 2021 om 260 keuro door te storten aan het departement aan geïnde pachten op gronden aangekocht in het kader van de ruilverkaveling en geïnde intrest door het toestaan van gemak van betaling in de ruilverkaveling voor het voldoen van de nadelige saldi. Ook teveel ontvangen subsidies voor inrichtingswerken of positieve saldi ten gevolge van ontbinding van ruilverkavelingscomités maken deel uit van het geraamde bedrag. Op basis van een ingeschatte aanwending van terugvorderbare voorschotten in de ruilverkaveling wordt verwacht dat een bedrag van 930 keuro kan teruggestort worden aan het departement ter voldoening van het bekomen terugvorderbaar voorschot.

De saldobeweging binnen de VLM-begroting, die hier voor alle toepasselijke ISE besproken wordt, bedraagt in totaal 5.439 keuro intering op het overgedragen saldo. In de grondenbankentiteit, waar de activiteiten gebeuren onder ISE N, F en D betekent dit een aanwending van 2.018 keuro saldo. In de landinrichting (ISE N) wordt 0 keuro saldo opgebouwd en in de ruilverkaveling (ISE N) wordt 100 keuro saldo aangewend. In de natuurinrichting (ISE F) wordt 281 keuro saldo aangewend. In de patrimonium gronden entiteit wordt volgens de raming 774 keuro uit het saldo gehaald om de geraamde uitgaven te kunnen doen, in de entiteit patrimonium bedraagt de saldo-intering 340 keuro, dit voor de fictieve huur die de VLM uit zijn saldo-middelen van de verkopen van zijn gebouwen te Gent en Leuven haalt voor de bekostiging van de huur voor huisvesting in de respectievelijke VAC's. In de werkingsentiteit van de VLM (ISE N) wordt 1.926 keuro aan saldi aangewend. De intering wordt veroorzaakt door belaste saldi uit ontvangsten voor betaling van vergoedingen P-stalen, projectwerking en plattelandsbeleid.

3. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING

Dit ISE omvat de doelstellingen, taken en budgetten die verband houden met de instrumenten inzake leefmilieu en natuur en ruimtelijk beleid die niet eenduidig toe te wijzen zijn aan een ander ISE binnen het beleidsdomein Omgeving, net omdat ze inzetbaar zijn om de thematische doelstellingen van het omgevingsbeleid, zoals op het vlak van water, lucht, klimaat, ... geïntegreerd te realiseren.

3.1. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

SD 1. NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM

OD 1. DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID

Het Vlaamse omgevingsbeleid wordt in sterke mate beïnvloed door de dynamiek op EU-niveau. De EU formuleert onder meer nieuwe doelstellingen op gebied van klimaatneutraliteit, circulaire economie, zero-pollutie, biodiversiteit en bossen en een groener landbouwbeleid. Het nieuwe meerjarige EU-financieringskader, met inbegrip van het luik economisch herstel, voorziet een sterke inzet op gebied van klimaatbeleid en groene transities. Een Achtste Europees Milieuprogramma zal worden aangenomen.

Ik zet in op een doelgerichte participatie en inbreng op de bovengewestelijke fora. Uitgangspunten daarvoor zijn onder andere een hoge bescherming van de leefomgevingskwaliteit, een duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen en een gezonde economie.

Op vlak van internationaal biodiversiteitsbeleid is 2021 een belangrijk jaar met de 15^e Conferentie van de Partijen van het Biodiversiteitsverdrag. De EU moet dan ook over een nieuwe Biodiversiteitsstrategie beschikken. Dit zal richtinggevend zijn voor het Vlaamse natura 2000-programma 2021-2026. Verder wil ik sterk wegen op de Europese besluitvorming omtrent de nieuwe EU- bosstrategie.

Ik zie er op toe dat de internationale verplichtingen tijdig en correct worden nageleefd en de engagementen worden gehonoreerd.

Ik maak maximaal gebruik van Europese middelen voor de realisatie van projecten waarbij Vlaamse actoren bijdragen aan het halen van de omgevingsdoelen. Ik neem ook de nodige engagementen en maatregelen om als Vlaamse overheid de internationale omgevingsdoelstellingen te realiseren o.a. via het '*mainstreamen*' van biodiversiteit in alle relevante sectoren, het opschalen van *Nature Based Solutions* en ik zet verder in op het thema 'bedrijven en biodiversiteit', via de verlenging van de Green Deal Bedrijven & Biodiversiteit of een ander instrument. In uitvoering van Agenda 2030 inzake duurzame ontwikkeling en internationale klimaat- en biodiversiteitsfinanciering ondersteun ik verder het samenbrengen en inzetten van Vlaamse expertise van overheid, ondernemingen en organisaties in internationale projectwerking in sectoren als water, klimaat, biodiversiteit, ... Daarbij vormen capaciteitsversterking, stimuleren van partnerschappen en overdracht van expertise en gepaste technologie de rode draden.

Ook voer ik een actief buurlandenbeleid en investeer ik in interregionale samenwerking waar opportuniteiten zich aanbieden. Ik bouw grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden uit in lijn met de algemene geografische en inhoudelijke (o.a. klimaatadaptatie) prioriteiten van het Vlaams beleid.

Ik volg nauw de werkzaamheden op binnen de EU over de uitvoering van de milieuriichtlijnen, in het bijzonder met oog op een evenredige toepassing van de richtlijnen over milieueffectbeoordeling gezien de evoluties in de rechtspraak. Ik geef verder uitvoering aan het Europees beleid en het beleid van UNECE o.a. op gebied van externe veiligheid (SEVESO), ook in een intrafederaal samenwerkingsverband.

OD 2. EEN COHERENT INSTRUMENTENPAKKET DAT GEÏNTEGREERD WORDT INGEZET

Ik blijf inzetten op het gebruik van bestaande platformen en ondersteuningsmechanismen om initiatiefnemers de nodige kennis en inzichten aan te reiken op het vlak van instrumentarium. De instrumentengids wordt geactualiseerd en aangevuld op basis van het instrumentendecreet en inspirerende toepassingsgerichte voorbeelden. Aan de hand van een nieuwe reeks BRV-pilootprojecten verbreden we ook de kennis en het palet aan praktijkgerichte voorbeelden inzake (stedenbouwkundige) lasten bij omgevingsvergunningen.

Ik onderzoek de toepassingsmogelijkheden van regelluwe zones en toekomstbestendige regelgeving binnen de 'omgevingswetgeving', in samenwerking met mijn collega bevoegd voor algemeen regeringsbeleid.

De actualisatie van de typevoorschriften wordt momenteel bekeken en zal worden voorgelegd aan de Vlaamse regering. We maken de bestemmingsvoorschriften toekomstbestendig. We schrappen overbodige en verouderde bestemming categorieën. Bij de herwerking van de typevoorschriften hebben we oog voor innovatieve woon- en werkvormen, flexibiliteit, multifunctionaliteit en groen-blauwe netwerken. We houden hierbij rekening met de rechtspraak. De gehanteerde voorschriften dragen bij aan de realisatie en de doelstellingen van de strategische visie van het BRV.

Dit traject voor de typevoorschriften maar ook de geïntegreerde planningsprocessen inzake ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP) en milieueffectrapportage vormen de basis om te komen tot een sterkere afstemming tussen ruimtelijke en milieuaspecten. Een eerste stap daarbij zal bestaan uit een praktische handleiding omtrent de opmaak van overeenkomsten en verordeningen als flankerende instrumenten bij het RUP bij geïntegreerde planningsprocessen.

In uitvoering van het decreet inzake leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten, voorzie ik een differentiatie in de subsidiëring van saneringsprojecten volgens de principes van de strategische visie van het BRV.. Ik houd hierbij rekening met de resolutie die vorige legislatuur werd

goedgekeurd in het Vlaams Parlement. Vanuit relance werden eenmalig extra middelen voorzien om de achterstand van de ingediende aanvragen weg te werken.

De recente gezondheidscrisis heeft de risico's getoond van grootschalige woonzorgcentra voor de opvang en huisvesting van senioren en hulpbehoevenden. We moeten dus denken aan alternatieven en aan kleinschaliger initiatieven, die de nodige warme zorgrelatie garanderen. De klassieke zorgwoning binnen de woning van de kinderen is niet altijd een oplossing door de vaak dure verbouwkosten. Tegelijk blijkt dat de senioren ook geen "last" willen betekenen. Ik werk daarom een eenvoudige procedure en regelgeving uit om tijdelijke, mobiele verplaatsbare zorgunits te plaatsen in de nabijheid van de woning en voorzieningen. Uiteraard staat de zorgrelatie en de woonkwaliteit voorop.

OD 3. BUNDELING VAN MIDDELEN DIE REALISATIE OP TERREIN VERZEKEREN VIA HET BRV-FONDS

Ik voorzie in de oprichting van het BRV-fonds om het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen te operationaliseren op alle bestuursniveaus en over meerdere begrotingsjaren heen. Daarbij heeft een BRV-fonds een tweeledig doel, met name (1) de financiering van de bouwshift en de uitvoering van het BRV en (2) het efficiënt en zichtbaar bundelen van middelen, gaande van subsidies, projecteninvesteringen tot middelen voor eigenaarsvergoedingen voor planschade.

Globaal gezien beoogt het fonds een brede basis aan ontvangsten en een gecoördineerde uitgave van subsidies, investeringen in Vlaamse projecten die de overeengekomen gebiedsagenda's mee uitvoeren, én eigenaarsvergoedingen voor planschade. Een omvorming van het bestaande Grondfonds (DAB) en uitbreiding van het toepassingsgebied van dit fonds vormt daarbij het uitgangspunt. Gelijktijdig worden op dat moment het Rubiconfonds, het Vernieuwingsfonds en het Omgevingsfonds ingekanteld in het BRV-fonds.

Met oog op een meer samenhangende, effectieve en efficiënte uitvoering van het Omgevingsbeleid ben ik gestart met een kritische evaluatie van de bestaande steunmaatregelen en subsidies binnen mijn eigen omgevingsportefeuille. Deze evaluatie kan leiden tot concrete voorstellen voor een meer optimale inzet van de (bestaande) budgetten, over de betrokken entiteiten heen, of tot bijstelling of stopzetting van bestaande subsidies

Voortbouwend op deze evaluatie zal ik een heroriëntering van het omgevingssubsidiebeleid opzetten.

OD 4. FINANCIERING VAN HET OMGEVINGSBELEID

Ik zorg voor een globale koppeling tussen omgevingsbeleidsplannen, hun actieprogramma's en voorzie de nodige middelen. Ik zet in op een duurzame financiering van het omgevingsbeleid en ondersteun de nodige gebiedscoalities met samenwerking tussen overheidsactoren en private actoren.

Ik richt het BRV-fonds op. Ik voorzie de nodige middelen om het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen te operationaliseren op alle bestuursniveaus en over meerdere begrotingsjaren heen. Ik maak een strategisch actieprogramma en een rollende uitvoeringsagenda. Specifieke acties zal ik jaarlijks prioriteren en begroten.

De nieuwe uitgaven van het BRV-fonds zullen zowel ondersteuning van werking (van maatschappelijke en bestuurlijke actoren) als de uitvoering en ondersteuning van investeringsprojecten betreffen.

De ‘werkingssubsidies’, ondersteunen vooral de personeelskosten die gemaakt worden om omgevingsinstrumenten actueel te houden of voor (strategische) visievorming op project- of gebiedsniveau (lokale besturen of gebieden).

De “ondersteuning van investeringsprojecten” heeft tot doel om de concrete realisatie op het terrein in de verschillende doelstellingen van het omgevingsbeleid te ondersteunen. Dit kan zowel gaan om subsidies voor besturen en stakeholders, eigen investeringsprogramma’s van de Vlaamse overheid als om participaties van de Vlaamse overheid in projecten.

Inhoudelijk worden zowel de werkingssubsidies als de investeringsondersteuning gericht op het realiseren van de bouwshift, de versterking van de open ruimte en het ondersteunen van de gebiedscoalities hiervoor.

Ik heroriënteer de planschadevergoeding en de planbatenheffing, alsook de lasten bij de omgevingsvergunning zoals voorzien in het ontwerp van instrumentendecreet.

Ik capteer de resultaten uit het onderzoek omtrent verduurzaming van onze fiscaliteit, in relatie tot ruimtelijk en omgevingsbeleid.

OD 5. DE OMGEVINGSVERGUNNING VEREENVOUDIGEN

Ik start nog in 2020 de aangekondigde evaluatie van het Omgevingsvergunningsdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten op. Resultaten verwacht ik tegen midden 2021.

Ook start ik nog in 2020 een vergelijkende benchmarkstudie om de omgevingsvergunningsprocedures en -termijnen te vergelijken met deze van het buitenland, en dit zowel theoretisch als in de praktijk. De resultaten hiervan kunnen meegenomen worden bij de evaluatie van het Omgevingsvergunningendecreet.

Tegen het gros van de afgeleverde Omgevingsvergunningen bestaat een administratief beroep bij de hogere overheid. Daarom verken ik de juridische mogelijkheden om het administratief beroep en de schorsende werking ervan aan te passen. In de evaluatie van de Omgevingsvergunning is er ook aandacht voor de bevoegdheidsverdeling en het nemen van beslissingen op het juiste niveau.

Vergunningen van grote maatschappelijke investeringsprojecten (in de meeste gevallen infrastructuur) moeten beter beschermd en verankerd worden. Een decretale bescherming en dus parlementair consensus is hiertoe een mogelijkheid voor projecten die zowel budgettair als maatschappelijk een grote impact hebben. In overleg met mijn collega’s in de Vlaamse regering ga ik na of en dit juridisch vertaald kan worden. Daarnaast evalueren we continu het decreet complexe projecten en optimaliseren op basis van de ervaringen tot op heden.

OD 6. EEN MEER GEÏNTEGREERDE EN MAATGERICHTE OMGEVINGSBESLUITVORMING

Ik onderzoek op welke manier ik het Omgevingsbesluit kan introduceren en werk dit vervolgens uit dat gelijktijdig een beslissing inhoudt over de herbestemming en de wijziging van voorschriften en tegelijk een vergunning. Het moet daarnaast ook een instrument zijn dat de juridische robuustheid van bepaalde afwijkingstechnieken verbetert. Het omgevingsbesluit moet ervoor zorgen dat de juiste maatregelen en instrumenten op het juiste moment in een proces toegepast worden, op maat van het dossier. Op die manier wordt een maximale rechtszekerheid bekomen.

In het kader van vereenvoudiging wordt ook bekeken welke bestaande instrumenten hierdoor vervangen kunnen worden.

Een eerste voorstel van regelgevend kader zal aan de Vlaamse Regering voorgelegd worden in het voorjaar van 2021.

OD 7. IEDEREEN VIP: PROACTIEVE EN OPLOSSINGSGERICHTE ADMINISTRATIE

De cel VIP zal verder haar rol als facilitator blijven vervullen. Zij zal ook in de toekomst een begeleiding op maat blijven geven voor belangrijke investeringsprojecten in Vlaanderen binnen de contour van een brownfieldconvenant, voor strategische projecten, voor grote stadsontwikkelingsprojecten, voor infrastructuurprojecten, ...

Alle investeringsprojecten in het kader van het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' krijgen het VIP-statuuut waarbij ,indien gewenst, voorzien wordt in begeleiding op maat door procesmanagers, onder meer met het het doel de termijnen van advisering, volledighedsverklaring en besluitvorming niet onnodig volledig uit te putten.

Daarnaast zal deze cel verder ook sterk inzetten op de samenwerking met VLAIO voor de economische speerpuntprojecten.

OD 8. OMGEVING IS DIGITAAL EN DATA-GEDREVEN BY DEFAULT

Beschikbare en koppelbare omgevingsdata vormt de voorwaarde voor een data-gedreven omgevingsbeleid, en dat in iedere stap van de beleidscyclus. We moeten data kunnen verzamelen en combineren uit verschillende bronnen: bestaande registers, via Internet of Things, ... Daarvoor moeten we de shift maken van statische naar dynamische dataverzameling en data vrij maken. We zetten hiervoor een dataplatform en IOT platform op. In samenwerking met het Agentschap Informatie Vlaanderen (AIV), en private partners verzamelen we data via IOT en City of Things. Om vanuit die data tot inzichten te komen, is een centraal analyse- en rapporteringsplatform nodig dat toelaat (combinaties van) die verschillende datasets te interpreteren en visualiseren.

Ik maak de nodige masterdata beschikbaar rond projecten en plannen om deze te kunnen combineren met data rond lucht, klimaat, biodiversiteit, ...

We werken verder aan een klantvriendelijk en geoptimaliseerd Omgevingsloket dat klantvriendelijk is en antwoorden biedt op de uitdagingen van de COVID 19 crisis en de vraag naar een publiek loket. Hiervoor worden extra middelen vanuit het relance plan voorzien. Daarnaast is het nodig dat de omgevingsvergunning geautomatiseerd wordt gearchiveerd en gepubliceerd als linked open data.

De projectenmonitor is een eerste stap richting het visualiseren van verschillende overheidsinitiatieven. Ik bekijk welke data we kunnen beschikbaar maken i.k.v. het vastgoedformulier, rekening houdend met onze strategische doelstellingen.

Ik zet in op mobiele oplossingen voor het registreren van data zoals een inspectie-app voor het registreren van data rond ketentoezicht zodat we hinderlijke of onvergunde transporten in kaart kunnen brengen (met inachtnaam van de privacyregels en regels rond bedrijfsinformatie). Ik combineer data rond bestuurlijke beboeting, milieu- en stedenbouwkundige inspectie en vergunningen om inzichten te verwerven i.k.v. een meer pro-actieve handhaving. Ik combineer deze met emissies om tot een emissie-gerelateerde en risico-gebaseerde handhaving te komen.

Ik onderzoek de voortstuwende kracht van innovaties zoals BIM en een Digital Twin voor het omgevingsbeleid. Ik evalueer het gebruik van BIM als informatiedrager van omgevingsinformatie, ingebed in informatiebeheersystemen ondersteunend aan bedrijfsprocessen zoals vergunnen, plannen, inspecteren, monitoren ... Samen met interne en externe partners en onderzoeksinstellingen bekijk ik hoe we een virtuele 3D replica van Vlaanderen, een digital Twin, kunnen inzetten i.k.v. een domeinoverschrijdend omgevingsbeleid in de verschillende stappen van de beleidscyclus.

Ik zet in op online participatie via participatieplatformen en bekijk in dat kader de inzet ervan in het ruimtelijk planningsproces. Ik publiceer verschillende inspraakmomenten via een online inspraakportaal omgeving.

Ik zet in op online advies- en toetsingstools om banden aan te halen en verantwoordelijkheden te delen. Deze tools moeten de overgang naar een meer datagedreven omgevingsbeleid: verzamelen, kwaliteit, analyse, inzichten, ... stimuleren. In dat kader zet ik specifiek in op de mer-scopingtoets.

OD 9. WE HERZIEN HET INSTRUMENT ERKENNINGEN

Voortbouwend op de in 2020 door mijn administratie afgewerkte onderzoeksopdracht met betrekking tot de ontwikkeling van beleidsvoorstellen inzake een alternatieve aanpak omtrent verlening en toezicht van de erkenningen leefmilieu, bepaal ik in 2021 een concrete strategie inzake het instrument erkenningen en initieer ik de uitvoering hiervan.

OD 10. INZETTEN OP EEN VEREENVOUDIGDE EN KWALITATIEVE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

In 2021 onderzoek ik de beleidsopties voor een verder doorgedreven modernisering en vereenvoudiging van milieueffectrapportage in Vlaanderen, waarbij de milieueffectrapportage naar een positief gedragen en zinvol instrument moet blijven evolueren. Hierbij focus ik op een aantal concrete sleutelelementen, zoals in eerste instantie een gerichte scoping, participatie, en in een latere fase vernieuwde en beter afgestemde rollen van de betrokken actoren (team Mer, MER-deskundigen, besluitvormers, ...) ter zake. De milieueffectenbeoordeling moet de besluitvorming en het primaat van de politiek zo gericht en efficiënt mogelijk ondersteunen. Daarom moeten we ook hier inzetten op digitalisering van kennis en informatie. Daarenboven moet de Vlaamse MER-praktijk zich beperken tot hetgene Europa als minimum voorschrijft. Alle onnodige zaken daarboven moeten beschouwd worden als goldplating. Gebruik makende van reeds beschikbare studies, start ik in 2021 een evaluatie van het DABM, deel milieueffectrapportage, om deze modernisering in alle aspecten voor te bereiden om stapsgewijze de betrokken wetgeving zo robuust mogelijk te krijgen.

Ik onderzoek de mogelijkheden om het screeningssysteem te vereenvoudigen. Dit betreft in eerste instantie, op projectniveau, de mogelijkheden om de bijlage II van het m.e.r.-besluit te integreren in de bijlage III en, op planniveau, de mogelijkheden om het gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de m.e.r.-plicht af te schaffen. Daardoor kan mijn administratie de nadruk leggen op projecten met potentiële aanzienlijke omgevingseffecten.

Ik evalueer de generieke plan-m.e.r.-procedure uit het DABM om zo het uitvoeren van de planmilieueffectrapportage geïntegreerd en flexibeler, op maat van elk besluitvormingsproces te faciliteren. Ik pas de regelgeving daarvoor aan waar nodig en ontwikkel ook nieuwe flexibele methodieken om de toepassing van de milieueffectrapportage voor die brede waaier van planinstrumenten te ondersteunen. Naar aanleiding van de rechtspraak van het Hof van Justitie met betrekking tot de plan-m.e.r.-plicht, zet ik in op communicatie rond het kader dat ik ontwikkelde aan de hand waarvan initiatiefnemers kunnen beoordelen voor welke plannen en voor welke regelgeving de MER plicht geldt.

Ik zet verdere stappen in het versterken van het Vlaams kenniscentrum MER. Ik zet in 2021 verder in op het uitwerken van een digitaal actorenplatform als eerste luik van het kwaliteitszorgsysteem om de kwaliteit en uniformiteit van de milieueffectbeoordeling te ondersteunen en om actuele wetenschappelijke onderbouwingen en informatie beschikbaar te stellen zodat dit op termijn in de plaats kan treden van de bestaande richtlijnenboeken. Ik werk verder naar een MER-scopings-tool om reeds in een vroege fase in te schatten wat de milieueffecten zijn en hoe deze kunnen geredieerd worden.

Ik richt een brede, efficiënte taskforce op die de modernisering van de milieueffectenbeoordeling stuurt richting een instrument dat het plan of project beter maakt en dat een positieve bijdrage levert aan het besluitvormingsproces. Dit inclusief de noodzakelijke en gerichte rapportering zonder overbodige, onnodige en ontoepasbare informatie. Alle relevante beleidsdomeinen worden betrokken.

OD 11. HERZIEN EN VEREENVOUDIGEN VAN DE OMGEVINGSREGLEMENTERING

In 2021 leg ik de VLAREM-trein 2019 voor definitieve goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering. Dit besluit bevat voornamelijk een aantal dringende aanpassingen, errata en “quick wins”.

Ik maak werk van de herziening van de milieuregelgeving voor veeteelt in het kader van het PAS-beleid (zie ook ISE lucht, SD 1, OD 7). Hierbij zullen ook andere milieu-aspecten voor deze sector geëvalueerd worden.

In het kader van de Blue Deal en meer bepaald actie 2.6 ‘Water uit bronbemaling maximaal hergebruiken’ onderzoek ik welke aanpassingen aan de milieuregelgeving nodig zijn.

Ik maak verder werk van de omzetting van Europese BBT-conclusies naar titel III van het VLAREM. In 2021 wordt er gewerkt aan de omzetting van de BBT-conclusies van de volgende sectoren: voedingsmiddelen-, dranken- en zuivelindustrie, afvalverbranding en oppervlaktebehandeling met behulp van organische oplosmiddelen, met inbegrip van de conservering van hout en houtproducten met chemische stoffen.

Ik start in 2021 met de implementatie van de onderzoeksprojecten “Actualisering en vereenvoudiging codes van goede praktijk inzake bouw en controle van vaste houders voor brandbare vloeistoffen en gevaarlijke producten” en “ontwikkeling van sectorale milieuvorwaarden voor alternatieve koelmiddelen en technieken” in VLAREM. Daarnaast start ik in 2021 ook met de implementatie van de volgende BBT-studies in VLAREM: BBT-studie voor droogkuissector, BBT-studie voor de verdeling van LNG en BBT-studie voor waterstoftankstations.

In functie van beleidsontwikkelingen wordt opgelijst welke BBT-studies noodzakelijk zijn, waarbij onder meer rekening wordt gehouden met actie 2.2 van de Blue Deal ‘Circulair watergebruik als regel, vooral binnen prioritaire sectoren’. Bijzondere aandacht gaat naar het afwerken van lopende BBT-studies.

Ik vraag mijn administratie om actief in te zetten op kennisuitwisseling met lokale besturen. Als gevolg van de herziene advisering is het opportuun om werk te maken van een flankerend beleid om vanuit het kenniscentrum van mijn administratie op hun vraag de vergunningverlenende lokale overheden te ondersteunen door middel van de herziening en de actualisering van de milieuhygiëneregelgeving en door middel van het ontwikkelen van ondersteunende maatregelen, zoals een kennisplatform VLAREM, waarbij de kennis van het kenniscentrum van mijn administratie via eenvoudige en duidelijke kanalen ter beschikking wordt gesteld.

SD 2. HANDHAVING ALS SLUITSTUK VAN EEN SLAGKRACHTIG OMGEVINGSBELEID

OD 1. VERDER BOUWEN AAN EEN VOLWAARDIGE OMGEVINGSHANDHAVING

Een goed handhavingsbeleid is een essentieel sluitstuk van een slagkrachtig omgevingsbeleid. Ik ga voor een krachtdadige, afgestemde en gestroomlijnde bestuurlijke omgevingshandhaving.

Ik zet in op een systematische en structurele wisselwerking tussen handhavers en beleidsmakers. Zo worden concrete handhavingsservaringen gedeeld en beleidsvoorstellen geformuleerd in functie van een verbeterde toepasbaarheid en handhaafbaarheid van (nieuwe) omgevingsregelgeving. Goed bestuur vertaalt zich ook in duidelijke wetgeving die toepasbaar is. Duidelijke wetgeving is doelmatig te handhaven en leidt tot de bedoelde resultaten op het terrein.

In het licht van de handhavingsprioriteiten blijf ik inzetten op een performant instrumentarium. Ik zet het onderzoek verder naar een concreet afwegingskader voor de handhavers waarin criteria en voorwaarden worden uitgewerkt om te bepalen in welke gevallen de ambtshalve uitvoering het aangewezen instrument is om bij ruimtelijke ordening tot herstel te komen. Dit is noodzakelijk omwille van de rechtszekerheid. Ik verfijn verder het bestuurlijk boetekader voor milieu en ruimtelijke ordening op basis van concrete praktijkervaring. Ik onderzoek of ik de toepassing van de bestuurlijke transactie, die een performant systeem van beboeting biedt om een 'lik op stuk'-beleid te voeren, kan uitbreiden.

Ik onderzoek momenteel de mogelijkheid om vanaf 2021 een proefproject op te starten waarin alle inspectiediensten kunnen samenwerken om samen tot een gestroomlijnde aanpak te kunnen leiden. Hiervan zal ik halfjaarlijks een evaluatie doorvoeren. Om na te gaan of er opportuniteiten zijn tot samenwerking tussen inspectiediensten, ga ik binnen het beleidsdomein Omgeving op zoek naar synergiën rond inspecteren en controleren, maatregelen nemen en bestuurlijk beboeten. Daartoe breng ik alvast de opdracht, het regelgevend kader, de klanten, de doelgroepen, de gevatte gebieden, de prioriteiten, de handhavingsinstrumenten, de samenwerkingsverbanden en de informatie-uitwisseling van de handhavingsactoren binnen het beleidsdomein Omgeving in kaart.

Met het oog op de verdere integratie van het omgevingshandhavingsbeleid besteed ik een studieopdracht uit om de handhavingsregelgevingen van het DABM en de VCRO en de strategische handhavingsprioriteiten, -programma's en -rapporten maximaal af te stemmen en waar mogelijk maximaal te integreren in functie van een performant, efficiënt en duidelijk omgevingshandhavingsbeleid.

Bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving vullen elkaar aan zodat iedere schending een gepaste reactie krijgt. Beide vormen van handhaving moeten daarom op elkaar worden afgestemd. In de gespecialiseerde werkgroep Vlaamse bestuurlijke handhaving kunnen daaromtrent voortaan afspraken worden gemaakt. Het College van procureurs-generaal verklaarde zich hiermee akkoord. Deze werkgroep wordt georganiseerd door en wordt samengeroepen op initiatief van de Vlaamse overheid. De afspraken kunnen verschillende vormen aannemen, zoals een prioriteitenlijst, een afsprakenkader of protocolakkoorden.

In het kader van de gemeenschappelijke omzendbrief COL 04/2019, die gaat over de prioriteiten van de strafrechtelijke vervolging, is de Vlaamse arrestendatabank (www.arrestendatabank.be) de belangrijkste bron. Ik heb het College van Hoven en Rechtbanken, en de federale minister van Justitie op de hoogte gebracht van de relevantie om alle strafrechtelijke eindbeslissingen, zoals bepaald in het algemeen verbindend artikel 39 van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving door te sturen. De communicatie van de uitspraken kan verlopen in een beveiligde omgeving, een zogenaamde J-Box.

Ik draag bij aan de nieuwe Kadernota Integrale Veiligheid en het Nationaal Veiligheidsplan, zodat ook de politie haar rol in de handhaving van het omgevingsrecht kan blijven opnemen.

OD 2. NEERZETTEN VAN EEN INNOVATIEVE OMGEVINGSHANDHAVING

Ik werk mee aan het ontwikkelen, implementeren en opvolgen van (nieuwe) internationale en Europese visies en strategieën m.b.t. het omgevingshandhavingsbeleid, waar het verbeteren van de naleving van bestaande Europese milieuregelgeving hoog op de agenda staat. Ik draag bij aan de concrete implementatie van het actieplan van de Europese Commissie inzake *Environmental Compliance Assurance* en neem actief deel aan het Europees IMPEL-netwerk.

Voortbouwend op de inzichten en resultaten van de studieopdracht over *compliance promotion* werk ik een beleidsvisie uit. Hiertoe voer ik samen met enkele bedrijfssectoren pilootprojecten uit om de randvoorwaarden bij een implementatie te ervaren en helder te krijgen. Ik zet ook het breed overleg met de belanghebbenden verder. Ik stem af over de inzetbaarheid van verschillende vormen van compliance promotion nl. voorlichting, technische bijstand, communicatie en nalevingsprikkels zoals zelfcontrole en zelfevaluatie, economische, fiscale en financiële stimulansen, partnerschappen, nudging en bemiddeling. Ik ga na op welke wijze deze een centrale rol kunnen spelen in een toekomstbestendig omgevingshandhavingsbeleid. Ik onderzoek de interactie en synergiën tussen overheidstoezicht en private certificatie- en auditbureaus.

Ik rond het onderzoek naar de inzet van innoverende *remote sensing* technieken voor toezicht en opsporing af en maak een beleidsadvies waarbinnen de mogelijkheden tot implementatie worden onderzocht. De opportuniteiten die blijken uit de verschillende testcases met drones, de mate waarin satellietbeelden kunnen ingezet worden voor omgevingshandhavingsthema's zoals verharding en de bestaande ervaringen met andere *remote sensing* technieken en sensoren worden hierbij afgewogen tegen de resultaten van het onderzoek naar de juridische aspecten van deze innovaties en rekening houdend met de kosten-baten.

Ik zet in op datamining om korter op de bal te spelen voor beleidsevaluatie en -bijsturing én om gericht aan handhaving te doen daar waar de risico's het grootst zijn.

OD 3. VERSTERKEN VAN EEN PROACTIEVE EN RISICOGEBASEERDE OMGEVINGSHANDHAVING

Op basis van risicoanalyse geef ik prioriteit aan de handhaving van niet-vergunde activiteiten, de grootste risico's of de inbreuken met de grootste impact op de kwaliteit van onze leefomgeving en natuur. In 2021 werk ik verder aan de studie ter ontwikkeling van een methodologie voor risicoanalyse die een basis vormt voor het actualiseren en stroomlijnen van de beleidslijnen en prioriteiten voor handhaving ruimtelijke ordening en milieu. Hierbij moet een analyse van de te handhaven regelgeving, bevoegdheden en samenwerkingsafspraken zicht geven op de risico's en de actoren. Vervolgens moeten een impact- en gedragsanalyse toelaten om gebiedsgericht en actorspecifiek prioritaire problematieken te identificeren en mogelijk maatwerk om hier mee om te gaan. Aanvullend moet een toetsing vanuit andere perspectieven met bijpassende criteria de stap naar prioritering op een macroniveau en in functie van beleidslijnen ondersteunen. Daarnaast ontwikkel ik een methodiek om niet-vergunde ingedeelde inrichtingen te identificeren en zet ik verder in op een performante klachtenbehandeling bij hinder, ism de lokale besturen.

In 2021 vat ik aan met de opmaak van het eerste afgestemd en geïntegreerd gewestelijk strategisch meerjaren Omgevingshandhavingsprogramma.

Het strategisch meerjarenhandhavingsprogramma en het jaarlijks Vlaams Omgevingshandhavingsplan, beiden publiek toegankelijk, vormen de basis voor een proactieve handhaving. De handhavingsinitiatieven vervat in het jaarlijks Vlaams Omgevingshandhavingsplan spelen in op de meest actuele en andere maatschappelijk relevante thema's. Omwille van de Coronapandemie liepen een aantal al dan niet Europees verplichte handhavingsinitiatieven vertraging op. Ik zorg er verder voor dat aan inspectie-opdrachten op een risicogerichte, weloverwogen en gedragen wijze invulling wordt gegeven om de kwaliteit van onze leefomgeving te blijven bewaken, ook in tijden van corona. Ik zet daarbij maximaal in op het verzekeren van de kritieke processen 'milieucrisismanagement' en 'permanentie- en responssysteem milieuhygiëne' en het prioritair inspecteren van RIE-installaties en SEVESO-inrichtingen.

Ik werk verder aan de programmatische aanpak natuur en ontwikkel daarmee verder de handhaving van de natuurregelgeving op basis van risicoanalyse. Met betrekking tot de toegang tot genetische rijkdommen en de eerlijke en billijke verdeling van voordelen die voortvloeien uit hun gebruik (Nagoya Protocol) dient de uitrol van controles op het terrein nog opgestart te worden.

OD 4. INZETTEN OP EEN TRANSPARANTE EN OPLOSSINGSGERICHTE OMGEVINGSHANDHAVING

Ik organiseer een handhaving die efficiënt is voor zowel de gecontroleerde als de handhaver. Ik breng daartoe de strategische meerjarenprogramma's in de praktijk door een preventieve en herstelgerichte inzet van het handhavingsinstrumentarium op de vastgelegde prioriteiten. Transparantie over de beboetingskaders en bestuurlijke transacties kan in belangrijke mate bijdragen aan een preventieve werking.

Ik pas het subsidiariteitsprincipe toe en spoor de lokale besturen ertoe aan hun handhavende opdrachten ook daadwerkelijk op te nemen. Opbrengsten van handhaving door lokale besturen zullen ook rechtstreeks aan deze besturen toe kunnen komen. Een minimum aan beleidskaders garandeert en faciliteert een planmatige en performante (boven)lokale handhaving.

Ik heb aandacht voor de impact van regelgeving op de bevoegdheid en capaciteit van de lokale besturen om te handhaven. Ik ondersteun lokale besturen en andere (handhavings)actoren door het actief delen van kennis over (nieuwe) beleidslijnen en regelgeving, en de toepassing ervan in de praktijk. Waar mogelijk stel ik op maat van de lokale besturen draaiboeken ter beschikking en verleen ik ondersteuning op het terrein

OD 5. KWALITATIEF RAPPORTEREN OVER EN EVALUEREN VAN OMGEVINGSHANDHAVING

Ik zet in op een betere en slimmere dataverzameling- en verwerking om zodoende gericht te kunnen handhaven, korter op de bal te spelen voor beleidsevaluatie- en bijsturing, en om een gecoördineerde uitwisseling van gegevens mogelijk te maken.

Ik ontwikkel en implementeer een omgevingshandhavingsmonitor die kwantitatieve en kwalitatieve informatie oplevert, en die toelaat inzicht te verwerven in de impact van handhaving en in hoe deze impact werd gerealiseerd. Ik laat in een eerste fase de noodzakelijke data en de indicatoren voor de evaluatie van het handhavingsbeleid omgeving in kaart brengen en ik laat nagaan hoe deze noodzakelijke data kunnen bekomen en verwerkt worden om zo de inhoud en ontwikkeling van het technische luik te bepalen.

Ik voorzie een nieuw format voor een geïntegreerd Omgevingshandhavingsrapport en maak werk van de nodige aanpassingen in de regelgeving naar aanleiding van de opheffing van het Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu (VHRM) en de overheveling van de uitvoerende taken van deze raad naar departement Omgeving. Wat de rapportering in het Omgevingshandhavingsrapport over 2020 betreft, zorg ik voor de publicatie van de cijfermatige informatie over de Omgevingshandhavingsactiviteiten.

OD 6. WEGWERKEN VAN HET HISTORISCH PASSIEF VIA ADVIES VAN DE HOGE RAAD VOOR DE HANDHAVINGSUITVOERING

In het licht van de Europese rechtscolleges, zal ik zorgen voor een standvastig decretaal kader met betrekking tot de ruimtelijke gedoogtoets voor het historisch passief. Zo kan op termijn komaf worden gemaakt met historische bouwovertradingen en kan worden uitgemaakt of ze bestaanbaar zijn met de actuele goede ruimtelijke ordening en onder welke voorwaarden ze terug vergunningswaardig kunnen zijn. Ik zal de opdracht geven om de interne juridische besprekingen

aan te vatten en laat onderzoeken hoe de rechtsfiguur van de ruimtelijke gedoogtoets, de aanvraagprocedure met een advies van de gemeente en de nieuwe opdracht van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering zou kunnen worden ingeschreven in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Ik laat onderzoeken welke aanpassingen aan het omgevingsloket nodig zijn zodat de procedure voor de gedoogtoets onmiddellijk via het omgevingsloket kan verlopen. Daarbij wordt ook voorzien dat de andere adviesopdrachten van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering via het digitaal platform kunnen verlopen.

3.2. BUDGETTAIR KADER

De beleidskredieten onder dit ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving hebben in hoofdzaak betrekking op:

- de beleidsuitgaven van het Departement Omgeving gericht op de uitbouw van een doeltreffend omgevingsbeleid en -instrumentarium;
- Internationale beleidsuitgaven en het honoreren van internationale verdragen en samenwerkingsakkoorden (Departement Omgeving);
- het ondersteunen van onze partners met het oog op het vergroenen van onze maatschappij en economie (Departement Omgeving);
- de financiering van de referentietaken bij VITO en ILVO.
- de werking van het Vlarelfonds, het Fonds voor EU-financiering en het Omgevingsfonds.

In de volgende overzichtstabellen wordt een meer gedetailleerd overzicht gegeven van de uitgaven die binnen dit ISE ingeschreven werden in de begrotingsopmaak 2021.

UITGAVEN ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2020	evolutie	BO 2021	BA 2020	evolutie	BO 2021
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	27.694	-7.460	20.234	31.054	-10.768	20.286
Toelagen (interne stromen (IS))	304.392	-4.255	300.137	304.392	-4.255	300.137
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	8	-8	0	8	-8	0
Totaal incl. overflow	332.094	-11.723	320.371	335.454	-15.031	320.423
Overflow	210	-210	0	2.411	-2.411	0
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Binnen het ISE O Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving van de algemene uitgavenbegroting worden in VAK zowel ESR-uitgaven begroot (20,2 miljoen euro), als de toelagen aan de DAB Minafonds, ILVO en VITO (300,1 miljoen euro). De VEK-budgetten volgen grosso modo de VAK-budgetten.

De ESR-uitgaven omvatten in hoofdzaak de reguliere kredieten onder het beheer van het Departement Omgeving, die worden ingezet voor de hoger omschreven departementale doelstellingen via de begrotingsartikels QB0-1QCE2OA-WT t.e.m. QB0-1QCE2OC-WT. Deze kredieten blijven in grote lijnen constant behalve de terugdraai van de eenmalige enveloppe van 7 miljoen euro voor internationale klimaatfinanciering in 2020. De WT-uitgaven bevatten anderzijds ook alle uitgaven binnen de begrotingsfondsen onder het beheer van het departement. Concreet gaat het over het Vlarelfonds en het Omgevingsfonds.

De toelagen binnen ISE O zijn de dotaties voor de uitvoering van referentietaken aan ILVO (0,5 miljoen euro) en VITO (2,8 miljoen euro), en in hoofdzaak de dotatie aan de DAB Minafonds (297 miljoen euro, of -4 miljoen euro t.o.v. BA 2020).

Voor de meer gedetailleerde bespreking van deze ontvangsten wordt verwezen naar de bespreking van de desbetreffende artikels verder in de BBT.

De volgende (meer gedetailleerde) budgettaire toelichtingen gaan wel niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels en de technische wijzigingen in het kader van overflow. Voor bijkomende toelichting hierover wordt graag verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

3.2.1. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)

QB0-9QCEAOA-OW - NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Er worden in 2021 diverse kleine verkoopopbrengsten verwacht op dit artikel. Deze zijn te linken aan de beleidsprocessen van het Departement Omgeving.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de ontvangsten in het kader van EU-cofinanciering dan ook via dit algemene ontvangstenartikel ingeschreven.

Kredietevoluitie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2020 (a)	100		
Bijstelling BO 2021 (b)	163		
BO 2021 (a) + (b)	263		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. De ontvangsten die in 2020 ingeschreven werden onder artikel QB0-9QCETFD-OW van het Fonds voor EU-cofinanciering, worden zodoende vanaf 2021 ontvangen via dit algemene ontvangstenartikel.

QB0-9QCETOD-OW - EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID: FONDS EU-COFINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Concreet zal dit artikel gebruikt worden ter correcte ESR-matige boeking van EU-cofinancieringsmiddelen voor de uitvoering van impulsprojecten binnen het Departement Omgeving. In combinatie met artikel QB0-1QCE4OD-WT wordt de ESR-neutraliteit verzekerd van deze projectuitgaven.

De betrokken projecten zijn de volgende:

- Prowater: opbouwen van weerstand tegen droogte en waterschaarste;
- GeoEra: grensoverschrijdend geologisch onderzoek met focus op geo-energie, primaire grondstoffen en grondwater;
- SARCC: Binnen het project "Sustainable And Resilient Coastal Cities" (SARCC) of duurzame en veerkrachtige kuststeden staan natuurgerichte oplossingen centraal om de schade te voorkomen die wordt veroorzaakt door overstromingen aan de kust.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de ontvangsten in het kader van EU-cofinanciering dan ook via een algemeen ontvangstenartikel ingeschreven.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020 (a)		233	
Bijstelling BO 2021 (b)		-233	
BO 2021 (a) + (b)		0	

Inhoudelijke toelichting kreditevolutie:

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. De ontvangsten die in 2020 ingeschreven werden onder dit artikel van het Fonds voor EU-cofinanciering, worden zodoende vanaf 2021 ontvangen via het algemene ontvangstenartikel QB0-9QCEAOA-OW.

QB0-9QCE4OD-OP - EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID: FONDS EU-COFINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Concreet zal dit artikel gebruikt worden ter correcte ESR-neutrale boeking van EU-afrekeningen die betrekking hebben op gesubsidieerde projectuitgaven van vorige jaren. Zie ook uitgavenartikel QB0-1QCE4OD-PA.

De betrokken projecten zijn de volgende:

- Prowater: opbouwen van weerstand tegen droogte en waterschaarste;
- GeoEra: grensoverschrijdend geologisch onderzoek met focus op geo-energie, primaire grondstoffen en grondwater;
- SARCC: Binnen het project "Sustainable And Resilient Coastal Cities" (SARCC) of duurzame en veerkrachtige kuststeden staan natuurgerichte oplossingen centraal om de schade te voorkomen die wordt veroorzaakt door overstromingen aan de kust.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de OL- en OP-ontvangsten in het kader van EU-cofinanciering dan ook via een (centraal door FB beheerd) algemeen ontvangstenartikel ingeschreven.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020 (a)		44	
Bijstelling BO 2021 (b)		-44	
BO 2021 (a) + (b)		0	

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de OL- en OP-ontvangsten in het kader van EU-cofinanciering dan ook via een (centraal door FB beheerd) algemeen ontvangstenartikel ingeschreven.

QB0-9QCETOD-OL - EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID: FONDS EU-COFINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Concreet zal dit artikel gebruikt worden ter correcte ESR-matige boeking van ontvangen EU-voorschotten die betrekking hebben op gesubsidieerde projectuitgaven in volgende jaren. Zie ook uitgavenartikel QB0-1QCE4OD-LE.

De betrokken projecten zijn de volgende:

- Prowater: opbouwen van weerstand tegen droogte en waterschaarste;
- GeoEra: grensoverschrijdend geologisch onderzoek met focus op geo-energie, primaire grondstoffen en grondwater;
- SARCC: Binnen het project "Sustainable And Resilient Coastal Cities" (SARCC) of duurzame en veerkrachtige kuststeden staan natuurgerichte oplossingen centraal om de schade te voorkomen die wordt veroorzaakt door overstromingen aan de kust.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de OL- en OP-ontvangsten in het kader van EU-cofinanciering dan ook via een (centraal door FB beheerd) algemeen ontvangstenartikel ingeschreven.

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

PM

QB0-9QCETOE-OW – NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM: VLARELFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op het "Fonds voor de behandeling van de erkenningsaanvragen en de uitoefening van het toezicht op de erkenningen met betrekking tot het leefmilieu", kortweg het Vlarelfonds, worden inkomsten geboekt via de betaling van retributies voor erkenningsaanvragen en toezicht op erkenningen leefmilieu. Dit artikel is gelinkt aan uitgavenartikel QB0-1QCE4OE-WT.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020		331	
Bijstelling BO 2021		+78	
BO 2021		409	

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De inkomsten aan retributies worden geschat op 409 keuro voor 2021 op basis van de meest actuele prognoses. Dit bedrag ligt 78 keuro hoger dan in 2020.

QB0-9QCETOF-OW – NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM: OMGEVINGSFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Bij het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning werd het Omgevingsfonds opgericht. Het Omgevingsfonds startte op 23/02/2017 in het kader van de inwerkingtreding van het uitvoeringsbesluit bij het Omgevingsdecreet. Dit fonds wordt in hoofdzaak gespijsd door de retributies voor dossierkosten bij de aanvraag van omgevingsvergunningen. Dit artikel is gelinkt aan uitgavenartikel QB0-1QCE4OF-WT.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020		420	
Bijstelling BO 2021		0	
BO 2021		420	

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

UITGAVENARTIKELN

QB0-1QCE20A-LO – NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de personeelskosten begroot van personeelsleden werkzaam binnen het Departement Omgeving aan specifieke (door de Vlaeg goedgekeurde) projecten zoals Milieuzorg op School, Natuur en Milieueducatie en Ecocampus.

Kredietevolutie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	1.780	1.780

<i>Overflow BA 2020</i>	0	0
BA 2020 excl. Overflow	1.780	1.780
<i>Index (B1)</i>	36	36
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BO 2021	1.816	1.816

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QB0-1QCE2OA-WT – NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit begrotingsartikel financiert het Departement Omgeving een groot aantal diverse beleidsondersteunende en -uitvoerende uitgaven, die passen in de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het werken met eenvoudige en doeltreffende instrumenten binnen het omgevingsbeleid, en het doen doorwerken van het omgevingsbeleid in andere beleidsvelden en sectoren. Belangrijkste uitgavenposten zijn hierbij de reguliere uitgaven voor IT, het omgevingsvergunningenloket en het Omgevingsinformatiesysteem (samen 5 miljoen euro) en de uitgaven in het kader van de handhaving (1,8 miljoen euro).

Kredietevolutie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	8.995	10.308
<i>Overflow BA 2020</i>	0	0
BA 2020 excl. Overflow	8.995	10.308
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	-144	-1.388
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	47	47
BO 2021	8.898	8.967

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar QBX-3QCE2OC-WT		-1.244	Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalenders
Vanuit QB0-1QCE2NB-WT	164	164	Compensatie in kader van de meer efficiënte bundeling van de

			budgetten van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid
Naar QB0-1QCE2ND-WT	-308	-308	Compensatie vanuit werkbudget naar het strategisch beleidsbudget
TOTAAL	-144	-1.388	

(duizend euro)

- Vanaf 2021 volgt het departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de uitgaven in het kader van EU-cofinanciering steeds via een algemeen uitgavenartikel ingeschreven.

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-cofinanciering	47	47
TOTAAL	47	47

QB0-1QCE2OB-WT – EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel financiert het Departement Omgeving de Vlaamse bijdragen aan internationale (milieu)verdragen en samenwerkingsakkoorden, internationale klimaatfinancieringsverplichtingen en ook specifieke werkbudgetkosten in het kader van het internationaal beleid. Zo kan Vlaanderen doelgericht participeren aan het internationale en Europese beleid en draagt Vlaanderen stipt en correct bij tot de afspraken die gemaakt worden en werden op internationale, Europese, Belgische of bilaterale fora inzake omgevings- en duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's).

Kredietevoluitie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	7.945	7.928
<i>Overflow BA2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	7.945	7.928
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>-126</i>	<i>-126</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>-7.050</i>	<i>-7.050</i>
BO 2021	769	752

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
--------------	-----	-----	-------

Naar QE0-1QEE2KA-WT	-126	-126	Compensatie in het kader van de opstart van VEKA (overheveling budget samenwerkingsakkoorden klimaat)
TOTAAL	-126	-126	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Terugdraai eenmalige impuls BA2020 - internationale klimaat-financiering	-7.050	-7.050
TOTAAL	-7.050	-7.050

- Bij BA 2020 werd een eenmalige enveloppe toegekend in het kader van de afrekening van de Vlaamse verplichtingen inzake klimaatfinanciering voor de periode tot en met 2020. Dit budget wordt via BO 2021 teruggedraaid..

QB0-1QCE2OC-WT – EEN OMGEVINGSBELEID VOOR EN MET BETROKKENHEID VAN BURGER EN MAATSCHAPPIJ, MET HET OOG OP HET VERHOGEN VAN HET MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden de uitgaven van het Departement Omgeving gefinancierd die vnl. betrekking hebben op externe partnerschappen om de betrokkenheid van burger en maatschappij bij het omgevingsbeleid te verhogen, met het oog op het verhogen van het maatschappelijk draagvlak.

In het kader van de uitvoering van de Vlaamse Interprofessionele Akkoorden, zijnde het Vlaams akkoord voor de non-profit/social profit van 6 juni 2005 en het vierde Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social-/ non-profitsectoren voor de periode 2011 tot 2015 van 2 december 2011, is er een budget voorzien op dit artikel. Voor de sector Leefmilieu bestaat dit enerzijds uit een verhoging van de eindejaarspremie tot een volwaardige dertiende maand en anderzijds uit een uitbreidingstewerkstelling. Aanvullend wordt de loonkost voor werknemers uit de leefmilieusector met het DAC-statuuut ook gefinancierd vanuit dit artikel. In totaal gaat het om een budget van 5.082 keuro VAK.

Vanuit dit artikel wordt 1.277 keuro voorzien voor de terugbetaling van de loonkosten voor gedetacheerden die ter beschikking gesteld worden vanuit het onderwijs en 622 keuro voor de begeleiders bij de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie van het programma 'MOS – duurzame scholen, straffe scholen'. Deze middelen worden toegewezen aan ISE Omgevingsbeleid Ruimte en Milieu, OD5 Maatschappelijk draagvlak verzekeren door sensibilisering bevolkingslagen.

Daarnaast wordt 300 keuro voorzien voor de vzw Milieuboot en 352 keuro voor de dotatie aan de Watergroep voor ondersteunende tewerkstellingsmaatregelen.

Kredietevolucie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	7.843	9.907

<i>Overflow BA 2020</i>	<i>210</i>	<i>2.411</i>
BA 2020 excl. Overflow	7.633	7.496
<i>Index (B1)</i>	<i>142</i>	<i>142</i>
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		<i>137</i>
BO 2021	7.775	7.775

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender		137
TOTAAL		137

- Het budget wordt verhoogd met 137 keuro VEK na analyse van de vereffeningskalender.

QB0-1QCE4OD-WT – EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID: FONDS EU-COFINANCIERING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Concreet zal dit artikel gebruikt worden ter correcte ESR-matige en ESR-neutrale boeking van EU-cofinancieringsuitgaven voor Omgevingsgebonden projecten door het departement Omgeving in 2021. Deze uitgaven zijn ESR-neutraal t.o.v. de gerelateerde ESR-ontvangsten op artikel QB0-9QCETOD-OW.

De betrokken projecten zijn de volgende:

- Prowater: opbouwen van weerstand tegen droogte en waterschaarste;
- GeoEra: grensoverschrijdend geologisch onderzoek met focus op geo-energie, primaire grondstoffen en grondwater;
- SARCC: Binnen het project "Sustainable And Resilient Coastal Cities" (SARCC) of duurzame en veerkrachtige kuststeden staan natuurgerichte oplossingen centraal om de schade te voorkomen die wordt veroorzaakt door overstromingen aan de kust.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de uitgaven in het kader van EU-cofinanciering dan ook via het algemene uitgavenartikel QB0-1QCE2OA-WT ingeschreven.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	233	233

<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	233	233
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>-163</i>	<i>-163</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>-70</i>	<i>-70</i>
BO 2021	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar QB0-1QCE2OA-WT	-163	-163	Nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering
TOTAAL	-163	-163	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling uitgaven EU-projecten	-70	-70
Nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering	-163	-163
TOTAAL	-233	-233

- Voor 2021 wordt een totale ESR-uitgave van 163 keuro voorzien voor de hoger omschreven door de EU gefinancierde projecten. Dit is 70 keuro minder dan bij BA2020. Dit budget wordt echter integraal overgeheveld naar artikel QB0-1QCE2OA-WT in het kader van de nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering.

QB0-1QCE4OD-PA – EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID: FONDS EU-COFINANCIERING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Concreet zal dit artikel gebruikt worden ter correcte ESR-matige boeking van gesubsidieerde projectuitgaven waarvoor later nog een afrekening moet worden ontvangen vanwege de EU. Zie ook ontvangstenartikel QB0-9QCE4OD-OP.

De betrokken projecten zijn de volgende:

- Prowater: opbouwen van weerstand tegen droogte en waterschaarste;

- GeoEra: grensoverschrijdend geologisch onderzoek met focus op geo-energie, primaire grondstoffen en grondwater;
- SARCC: Binnen het project "Sustainable And Resilient Coastal Cities" (SARCC) of duurzame en veerkrachtige kuststeden staan natuurgerichte oplossingen centraal om de schade te voorkomen die wordt veroorzaakt door overstromingen aan de kust.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de PA- en LE-ontvangsten in het kader van EU-cofinanciering dan ook via een (centraal door FB beheerd) algemeen uitgavenartikel ingeschreven.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

PM

QB0-1QCE4OD-LE – EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID: FONDS EU-COFINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Concreet zal dit artikel gebruikt worden ter correcte ESR-matige boeking van de opname van eerder ontvangen EU-voorschotten die betrekking hebben op gesubsidieerde projectuitgaven in volgende jaren. Zie ook ontvangstenartikel QB0-9QCE4OD-OL.

De betrokken projecten zijn de volgende:

- Prowater: opbouwen van weerstand tegen droogte en waterschaarste;
- GeoEra: grensoverschrijdend geologisch onderzoek met focus op geo-energie, primaire grondstoffen en grondwater;
- SARCC: Binnen het project "Sustainable And Resilient Coastal Cities" (SARCC) of duurzame en veerkrachtige kuststeden staan natuurgerichte oplossingen centraal om de schade te voorkomen die wordt veroorzaakt door overstromingen aan de kust.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de PA- en LE-ontvangsten in het kader van EU-cofinanciering dan ook via een (centraal door FB beheerd) algemeen uitgavenartikel ingeschreven.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	8	8
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	8	8
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>-8</i>	<i>-8</i>
BO 2021	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling uitgaven EU-projecten	-8	-8
TOTAAL	-8	-8

- Vanaf 2021 worden op dit artikel geen budgetbewegingen meer verwacht.

QB0-1QCE4OE-WT – NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM: VLARELFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op het “Fonds voor de behandeling van de erkenningsaanvragen en de uitoefening van het toezicht op de erkenningen met betrekking tot het leefmilieu”, kortweg het VLAREL-Fonds, worden uitgaven aangerekend ter ondersteuning van het beleid inzake erkenningen leefmilieu en de bijhorende controles.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	478	478
<i>Overflow BA2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	478	478
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>78</i>	<i>78</i>
BO 2021	556	556

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling in functie van evolutie ontvangsten	78	78
TOTAAL	78	78

- De uitgaven binnen het VLarelfonds worden bijgesteld in functie van de evolutie aan ontvangstenzijde van het VLAREL-fonds (+78 keuro).

QB0-1QCE4OF-WT – NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM: OMGEVINGSFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op het Omgevingsfonds worden uitgaven aangerekend ter ondersteuning van de beleidskosten die verband houden met de voorbereiding, organisatie en uitvoering van het decreet betreffende

de omgevingsvergunning. De inkomsten van 2021 op het Omgevingsfonds (artikel QB0-9QCETOF-OW) worden ESR-neutraal integraal ingezet voor een flankerend beleid en digitalisering in het beleidsdomein Omgeving.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	420	420
<i>Overflow BA2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	420	420
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	420	420

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QB0-1QCE2OS-IS – AGENTSCHAP PLANTENTUIN MEISE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel kan het Agentschap Plantentuin Meise een toelage ontvangen vanwege het Departement Omgeving.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Pro memorie.

QB0-1QCE2OT-IS – INSTITUUT VOOR LANDBOUW- EN VISSERIJONDERZOEK (ILVO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt het Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek (ILVO) een dotatie van het Departement Omgeving ter financiering van een aantal referentietaken op het vlak van leefmilieu.

De referentietaken hebben tot doel om technisch-wetenschappelijke kennis maximaal te valoriseren ten behoeve van het beleidsdomein Omgeving, specifieke kennishiaten bij het beleidsdomein Omgeving in te vullen en alle relevante onderzoeksresultaten en kennis in binnen- en buitenland te rapporteren naar het beleidsdomein Omgeving. Algemeen worden er twee referentietaken onderscheiden: de technisch-wetenschappelijke ondersteuning inzake luchtmissies bij landbouwactiviteiten en de technisch wetenschappelijke ondersteuning inzake duurzame productietechnieken in de landbouw.

Kredietevolucie:

	VAK	VEK
--	-----	-----

BA 2020 incl. overflow	357	357
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. Overflow	357	357
<i>Index</i>	<i>4</i>	<i>4</i>
<i>Compensaties</i>	<i>147</i>	<i>147</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	508	508

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Van QBO-1QCE2NB-WT	147	147	Uitbreiding referentietaken met de volgende onderdelen: 1. Experimenteel praktijkonderzoek 2. Integrale expertise door verbreding wetenschappelijk advies i.v.m. emissieproblematiek 3. Uitbreiding/professionalisering Wetenschappelijk Team
TOTAAL	147	147	

(duizend euro)

Voor de verdere bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

QBO-1QCE2OU-IS – VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK (VITO)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel ontvangt het VITO een toelage vanwege het Departement Omgeving ter financiering van een aantal referentietaken op het vlak van omgevingsbeleid.

Kredietevolutes:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	3.033	3.033

Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. Overflow	3.033	3.033
<i>Index</i>	<i>38</i>	<i>38</i>
<i>Compensaties</i>	<i>-282</i>	<i>-282</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	2.789	2.789

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting krediteevolutes:

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar QE0-1QAE2ZZ-LO	-84	-84	Compensatie naar VEKA voor het insourcen van de referentietaken Steunpunt Energie en Energiebalans bij het VEKA (lonen).
Naar QE0-1QAE2ZZ-WT	-48	-48	Compensatie naar VEKA voor het insourcen van de referentietaken Steunpunt Energie en Energiebalans bij het VEKA (werking).
Naar QBX-3QCE2EV-IS	-150	-150	Compensatie naar OVAM als gevolg van het afronden in 2020 van de deeltaak 'Symbiose' van de referentietaken Beleids-ondersteuning Afval- en materialenbeleid en bodembeleid.
TOTAAL	-282	-282	

(duizend euro)

Voor de verdere bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

QB0-1QCE2OX-IS – DAB FONDS VOOR PREVENTIE EN SANERING INZAKE MILIEU EN NATUUR (DAB MINAFONDS)
Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt de DAB Minafonds een aanvullende dotatie ter financiering van haar uitgaven. Dankzij deze dotatie wordt het totaal aan VEK-uitgaven binnen de DAB Minafonds gedekt door het totaal aan middelen aan ontvangstenzijde.

Krediteevolucie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	301.002	301.002
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	301.002	301.002
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>-4.162</i>	<i>-4.162</i>
BO 2021	296.840	296.840

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling dotatie DAB in functie van het nodige VEK	<i>-4.162</i>	<i>-4.162</i>
TOTAAL	-4.162	-4.162

(duizend euro)

Voor de verdere bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

3.2.2. DAB MINAFONDS

ONTVANGSTENARTIKELEN

QBX-2QCEAOA-OW – NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel komt in hoofdzaak het dividend binnen dat de NV Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) uitbetaald aan het Vlaams Gewest voor haar 100% aandeelhouderschap in de NV Aquafin (8 miljoen euro in 2020). Daarnaast zijn er ook nog ontvangsten uit de inning van milieuboetes (2,25 miljoen euro) en een aantal kleine diverse ontvangsten.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	ONTVANGST DAB
BA 2020 (a)	10.605
Bijstelling BO 2021 (b)	0
BO 2021 (a) + (b)	10.605

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020. Tot en met 2020 ontving de DAB MINAfonds deze middelen vanuit de NV Vlaamse Milieuholding. Vanaf de begroting 2021 worden deze middelen ontvangen vanuit de NV PMV. VMH werd in de loop van 2020 bij beslissing van de Vlaamse Regering immers ingekanteld in PMV.

UITGAVENARTIKELEN

QBX-3QCE20A-WT – NAAR EEN SAMENHANGEND OMGEVINGSINSTRUMENTARIUM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden specifieke beleidsgerelateerde werkingskosten van het Departement Omgeving aangerekend. Concreet gaat het over kosten voorzien voor procedures en gerechtskosten en schadevergoedingen aan derden (550 keuro), studies inzake beleidsvoorbereiding, -evaluatie en -opvolging die een bijdrage leveren aan een effectiever, efficiënter en/of zuiniger milieubeleid en specifieke ad hoc beleidsuitgaven voor het Departement Omgeving.

Kredietevoluitie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	951	978
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	951	978
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>250</i>	<i>223</i>
BO 2021	1.201	1.201

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Extra budget voor betaling erelonen advocaten vanuit de MINA-index	250	250
Bijstelling VEK na analyse vereffeningsskalender		-27
TOTAAL	250	223

(duizend euro)

- Vanuit de MINA-index wordt er een extra budget van 250 keuro VAK en VEK voorzien voor de betaling van erelonen van advocaten.
- Het budget wordt verminderd met 27 keuro VEK na analyse van de vereffeningsskalender.

QBX-3QCE2OB-WT – EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit artikel financiert het Departement Omgeving allerlei uitgaven en projecten gerelateerd aan het internationale omgevingsbeleid. Zo kan Vlaanderen doelgericht participeren aan het internationale en Europese beleid en draagt Vlaanderen bij tot de realisatie van de op internationale, Europese, Belgische of bilaterale fora onderschreven omgevings- en duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) met aandacht voor capaciteitsopbouw, technologietransfer en inzet en valorisatie van Vlaamse expertise.

De middelen worden in hoofdzaak ingezet ter subsidiëring van de projecten in het kader van het Vlaams Partnerschap Water voor Ontwikkeling.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2021 incl. overflow	604	692
<i>Overflow BA2020</i>	<i>0</i>	<i>-29</i>
BO 2020 excl. Overflow	604	721
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>-49</i>
BO 2021	604	672

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender		-49
Terugdraai overflow		+237
TOTAAL		+188

- Dit artikel werd met 49 keuro VEK verminderd na analyse van de vereffeningskalender.

QBX-3QCE2OC-WT – EEN OMGEVINGSBELEID VOOR EN MET BETROKKENHEID VAN BURGER EN MAATSCHAPPIJ, MET HET OOG OP HET VERHOGEN VAN HET MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit artikel worden de uitgaven van het Departement Omgeving gefinancierd die betrekking hebben op het versterken en verankeren van het omgevingsbewustzijn in de verschillende geledingen van de Vlaamse samenleving. Ook het beleidsondersteunend onderzoek, monitoring en evaluatie m.b.t. het thema groene economie worden via dit artikel gefinancierd.

Voor de uitvoering van de overkoepelende strategische doelstelling SD1 Een omgevingsbeleid voor en met betrokkenheid van burger en maatschappij, met het oog op het verhogen van het maatschappelijk draagvlak, worden vanuit dit artikel 5.512 keuro VAK voorzien voor de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen in het kader van het decreet inzake de erkenning en subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen en 3.234 keuro VAK voor de jaarlijkse subsidie aan gemeenten voor milieu gerelateerde taken uitgevoerd door doelgroepwerknemers.

Er wordt budget van 973 keuro voorzien voor investeringen voor de werking van de Vlaamse Kennis- en Vormingscentra voor Natuur en Milieu en natuurtechnische milieubouwprojecten en ontsnipperingsprojecten, voor bijdrage van 473 keuro aan de uitvoering van de doelstelling OD5 Maatschappelijk draagvlak verzekeren door sensibilisering bevolkingslagen onder ISE Omgevingsbeleid ruimte en milieu, en 500 keuro voor ontsnipperingsprojecten i.k.v. het Vlaams Actieprogramma Ecologische Ontsnippering (VAPEO) die bijdragen aan OD3 Natuur overall – door verweving en verbinding, door blauwgroene netwerken en ecosysteemdiensten onder ISE natuur en biodiversiteit.

Daarnaast voorziet het artikel in werkingskosten voor de Vlaamse Kennis- en Vormingscentra voor Natuur en Milieu, voor de werking m.b.t. educatie voor duurzame ontwikkeling (MOS, Ecocampus en NME-programma), ontsnippering en voor empowering en draagvlak van verschillende doelgroepen rond ruimte en klimaat, gekoppeld aan doelstelling OD 5 Maatschappelijk draagvlak verzekeren door sensibilisering bevolkingslagen onder ISE Omgevingsbeleid ruimte en milieu.

Vanuit dit artikel worden ook uitgaven gefinancierd voor bepaalde doelstellingen die beschreven staan in SD 7 'Duurzaamheidstransities' van ISE Omgevingsbeleid ruimte en milieu. Voor de beleidsvoorbereiding, monitoring en evaluatie m.b.t. groene economie is een budget van 220 keuro voorzien. Aandachtspunten voor 2021 zijn een groenere consumptie (voedselomgevingen), een groenere bedrijfsvoering (duurzaamheidsrapportering) of een groener voedingspatroon waarbij de link tussen gezondheid en milieu wordt uitgediept. Het werk rond gezonde en milieuverantwoorde voedingspatronen is een inhoudelijke werf die kadert en afgestemd is in het Vlaams Netwerk Voedselbeleid.

Voor de thema's voeding en groene economie blijkt alsmaar meer het belang van het naar buiten treden als overheid. Hierbij worden stakeholders tegemoet getreden en worden met hen samenwerkingen opgezet, zoals de Green Deals en de groene-innovatieruimte, in overleg met mijn collega bevoegd voor landbouw, economie en innovatie. Hiervoor is 80 keuro voorzien.

Voor de financiering van allerlei subsidievragen voor vernieuwende projecten van verenigingen, scholen, ... of specifieke (kleinschalige) projectoproepen rond omgevings thema's wordt het restbudget voorzien.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	15.981	22.269
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>5.125</i>	<i>11.365</i>
BA 2020 excl. Overflow	10.856	10.904
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		<i>1.244</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		<i>-229</i>
BO 2021	10.856	11.919

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

B2. Compensaties	VAK	VEK	Reden
Vanuit QB0-1QCE2OA-WT		1.244	Bijstelling VEK na analyse vereffeningsskalender
TOTAAL		1.244	

(in duizend euro)

B3. Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling VEK na bijkomende analyse vereffeningsskalender door dFB		-229
TOTAAL		-229

- Op basis van de vereffeningsskalender werd het VEK verminderd met 229 keuro.

3.2.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG

Niet van toepassing.

3.2.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT

Niet van toepassing.

4. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT AFVAL EN MATERIALEN

Dit ISE omvat de doelstellingen, maatregelen, taken en budgetten van het duurzaam afval- en materialenbeleid, in hoofdzaak vervat of gelinkt aan het materialendecreet en VLAREMA.

4.1. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN**SD 1. DEMATERIALISEREN EN HET SLUITEN VAN MATERIAALKRINGLOPEN****OD 1. VLAANDEREN ALS PARTNER EN REGELGEVER IN DE TRANSITIE CIRCULAIRE ECONOMIE**

De Vlaamse Regering bevestigde op 10 juli 2020 de rol van het publiek-privaat partnerschap 'Vlaanderen Circulair' als centraal platform voor de circulaire economie in Vlaanderen. Vanaf het najaar 2020 wordt de co-creatie- en sturingskracht van dit platform versterkt, dankzij een nieuwe governancestructuur. Samen met mijn collega bevoegd voor Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw nemen we de coördinatie op en zorgen we jaarlijks voor de nodige werkmiddelen voor de overkoepelende werking van Vlaanderen Circulair, startend bij de opmaak van de begroting 2021. We leggen op dit moment verdere afspraken vast met de betrokken partners. Mijn collega van economie en innovatie zal de thema's bio-economie en maakindustrie trekken. Zelf zal ik in eerste instantie de volgende thema's initiëren via werkagenda's op hoofdlijnen: circulair bouwen, chemie/kunststoffen, de waterkringloop,. We onderzoeken de

mogelijkheden om werkagenda's te starten voor andere productketens (zoals textiel, elektronica/technologische sector, ...).

Per werkagenda wordt er een wisselwerking opgezet met hefbomen die kunnen zorgen voor de versnelling van de transitie naar een circulaire economie: 1) beleid en beleidsinstrumenten, 2) onderzoek, 3) innovatie en ondernemerschap, 4) financiering van initiatieven en ondernemerschap in de circulaire economie (publiek, privaat, Europese projectwerking), 5) jobs en vaardigheden in de circulaire economie, 6) voorbeeldrol van de overheid en circulair aankopen en 7) communicatie en rapportering.

De hefbomen worden de aandachtspunten in elk van de werkagenda's, en worden opgevolgd binnen Vlaanderen Circulair. In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering van 24 november 2017 worden middelen vanuit het VMH startersbudget – intussen geïntegreerd binnen PMV en onder bevoegdheid van mijn collega voor economie – ter beschikking gesteld. Vlaanderen Circulair initieert ook experimenten inzake CE, zorgt ervoor dat we kunnen leren uit de opgedane ervaringen en focust op de opschaling van beloftevolle pilootprojecten naar gangbare praktijk. In 2020 zijn twee themagerichte calls gelanceerd die focussen op circulaire bouwconomie en het kruispunt lokale, sociale en circulaire economie. In 2021 komt er een volgende call die zal inspelen op de noden en opportuniteiten die gedetecteerd worden via de werkagenda's.

Samen met mijn collega bevoegd voor het innovatiebeleid versterk ik ook het onderzoeks- en innovatiebeleid richting circulaire economie. Het steunpunt Duurzaam Materialenbeheer (SuMMA) loopt in de huidige vorm eind 2021 af. We zorgen voor een evaluatie en voorzien desgevallend verderzetting vanaf 2022.

Vlaanderen neemt als koploperregio inzake CE ook internationaal en Europees een voortrekkersrol op. Ik zet strategisch in op bilaterale partnerschappen met relevante buurlanden en regio's. Het EU-Actieplan Circulaire Economie en de daarin aangekondigde initiatieven zullen een belangrijke hefboom vormen om de circulaire economie in Vlaanderen en de EU verder vorm te geven.

In nauwe samenwerking met mijn collega bevoegd voor Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw en andere betrokkenen voorzie ik een aantal relancemaatregelen. Voor een versnelde omslag naar een maximale circulaire economie is via het relanceplan voorzien in de uitbouw van Vlaanderen als recyclagehub (met o.a. inzamelen van kostbare materialen, steun aan bedrijven voor onderzoeksprojecten met het oog op "design to recycle" etc.). Via het relanceplan is ook voorzien in onderzoek en begeleiding van bedrijven die de omslag maken naar circulaire economie. Aansluitend bij het relancebeleid, zorgen we via de versterking van het partnerschap Vlaanderen Circulair voor de versterking van de innovatie richting circulaire economie. Dit kan door een gedeeld engagement van alle publieke en private actoren die hiervoor relevant zijn. We bouwen een investeringsbeleid richting circulaire economie uit door te zoeken naar investeringsbudgetten, in overeenkomst met de aanbevelingen van de taskforce EU-investeringsinstrumenten, voor het opschalen van sterke projecten in de circulaire economie. We stimuleren een meer lokale en circulaire aanpak bij openbare aanbestedingen in het lastenboek en de procedures (dienst of levering van goederen). We voorzien ook ondersteuning en advies aan de overheidsaankopers, in het bijzonder bij lokale besturen en bij infrastructuur- en gebouwbeheerders uit de overheid. Europa legt in het kader van het CE-actieplan een bijzondere focus op circulariteit in bepaalde waardeketens/sectoren, die ook voor Vlaanderen van cruciaal belang zijn, en nu problemen kennen als gevolg van de coronacrisis. We investeren maximaal in de circulaire transitie van deze sectoren. Het gaat o.m. over bouw, kunststoffen/chemie en textiel (zie verder).

OD 2. MATERIAALBEWUST BOUWEN EN VERBOUWEN

Ik stimuleer de bouwsector om richting circulaire en modulaire gebouwen te evolueren en werk hiervoor een nieuw preventieprogramma 'Op weg naar Circulair Bouwen' uit. Dit zal gaandeweg

worden verrijkt vanuit de leerlessen uit demoprojecten (call CE), de lopende Green Deal en Proeftuin Circulair Bouwen. De Proeftuin bestudeert o.a. bestaande businessmodellen en zal aanbevelingen doen over de stimulering van de ontwikkeling van nieuwe financieringsmechanismen om kosten en baten van het ganse bouwproces (constructie, gebruik en afbraak, logistiek) evenwichtig te verspreiden. Aan de hand van leerlessen en knelpunten gecapteerd uit diverse (lopende) initiatieven geven we inhoud aan de CE-werkagenda Bouw.

Ik zet verder in op het doen gelden van selectief slopen van gebouwen en infrastructuur als standaardpraktijk voor grote bouwvolumes en op een betere kwaliteitsborging voor bouw- en slooppafval. Ik finaliseer het ministerieel besluit voor het kwaliteitsborgingssysteem voor risicovolle grondstoffen en via de aanpassing van het normenkader in VLAREMA en VLAREBO stem ik de gebruiksvoorwaarden voor bouwstof beter af met het bouwkundig bodemgebruik van uitgegraven bodem.

Om de ecologische voetafdruk van gebouwen en infrastructuurwerken te verlagen, houden we rekening met hun volledige levenscyclus. Via de verdere ontwikkeling van de TOTEM-tool zetten we in samenwerking met de andere gewesten verder in op de gebruiksvriendelijke bepaling van de materiaalimpact van gebouwen.

OD 3. VERSTERKEN VAN ASBESTAFBOUWBELEID

Het actief asbestafbouwbeleid gericht op een afbouw van risicovolle asbesthoudende materialen wordt optimaal afgestemd op de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen rond woonkwaliteit, renovatie en energieprestatie van gebouwen, zoals ook voorzien in de langetermijnstrategie voor de renovatie van gebouwen. Zoals voorzien in het relanceplan, werk ik toe naar een gezamenlijke premie in het kader van het energie-, woon- en renovatiebeleid, waarin ook de renovatie van asbesthoudende daken en muren wordt meegenomen (verhoogde isolatiepremie als werken in combinatie met asbestverwijdering gebeuren).

Ik voorzie ter bescherming van de koper de aflevering van de eerste asbestattesten in 2022 in aanloop naar de verplichting bij verkoop. De regelgeving wordt hiervoor verder uitgewerkt (via aanpassing van het VLAREMA) en de asbestinventarisatabank ontwikkeld. De certificeringsvoorwaarden voor 'gecertificeerd asbestdeskundige inventarisatie' en het standaard inspectieprotocol zijn in opmaak.

Ik voorzie extra middelen voor de verdere uitbouw van ontzorgingsmodellen op maat om het verwijderen van asbest te ondersteunen. Via sectorprotocollen voor scholen, zorg, sociale huisvesting en land- en tuinbouw, zoals voorzien in het relanceplan, ondersteunen we deze prioritaire doelgroepen. Om asbestafbouw voor burgers veilig, betaalbaar en makkelijker te maken, ondersteun ik asbestafbouwprojecten van lokale besturen, dit wordt eveneens voorzien in het kader van het relancebeleid.

OD 4. VERZEKEREN VAN WAARDEBEHOUD VOOR BIOMASSA

Het nieuwe actieplan voedselverlies en biomassa(rest)stromen 2021-2025 wordt in het najaar van 2020 gefinaliseerd. Dit plan levert een bijdrage aan de CE-werkagenda's Bio-economie en Voedselketen voor de aanpak van voedselverlies- en afvalstromen, biomassa(rest)stromen (die ontstaan in het groen-, natuur-, bos- en landschapsbeheer) en hout(rest)stromen van industrie en huishoudens. Ik voorzie vanaf 2021 de implementatie van de verplichte selectieve inzameling van organisch-biologisch afval (inclusief keukenafval) bij grotere bedrijven en instellingen, zoals genoemd in VLAREMA. We werken een aanpak uit op maat van de doelgroepen en informeren en sensibiliseren in 2020-2021 de doelgroepen via een specifieke communicatie. De nieuwe Europese kaderrichtlijn inzake afvalbeheer legt op dat deze selectieve inzameling vanaf eind 2023 ook voor gezinnen en kleine bedrijven verplicht wordt. In 2021 wordt daarom gestart met een taskforce om

te onderzoeken hoe deze selectieve inzameling zo effectief en efficiënt mogelijk kan georganiseerd worden. Kwaliteitsbewaking van inzameling tot afzet moet verontreiniging (bijvoorbeeld door microplastics) voorkomen en afzet van compost en digestaat stimuleren. Ik stimuleer bijkomende investeringen in de realisatie van voorvergistingsinstallaties bij gft-compostering.

We optimaliseren de biomassaketten uit groen-, bos-, natuur- en landschapsbeheer door lokale, regionale en duurzame valorisatie.

Eveneens experimenteert Natuurinvest met nieuwe toepassingen voor grasmaaisel uit natuurdomeinen en bijhorende verwerkingstechnieken. Het opzet is om maaisel te valoriseren als innovatieve grondstof voor papier en karton, isolatiemateriaal of veenvrije potgrond uit grasvezels.

Ook voor plagsels en chopper (afkomstig van bos- en heidegrond) laat ik onderzoeken of het na afzeven verhandeld en gebruikt kan worden als bodemverbeterend middel of voor de productie van bodemverbeterende middelen en teeltsubstraten.

OD 5. MATERIAALIMPACT VAN PRODUCTKETENS VERLAGEN

Producten moeten slimmer worden ontworpen, zodat ze langer meegaan en makkelijker herstelbaar, herbruikbaar en recycleerbaar zijn. We leggen daarbij onze focus op de productgroepen vermeld in de kaderrichtlijn Afvalstoffen en het Europese Actieplan CE (textiel, elektrische en elektronische apparatuur, batterijen, ...) en eigen opportuniteiten (luiers, matrassen, ...). Hierbij aansluitend voorzie ik in Vlaamse context CE-werkagenda's voor chemie/kunststoffen en mogelijk ook voor andere productketens (zoals textiel, elektronica/technologische sector, ...).

Een belangrijke focus ligt hierbij dus op de kunststofketen via het goedgekeurde actieplan Kunststoffen met als krachtlijnen efficiënter gebruik van kunststoffen, meer selectieve inzameling, meer recyclage en meer afzet voor recyclaten. Met name de afzet van recyclaten bleek de voorbije maanden een probleem als gevolg van de coronacrisis en zeer lage olieprijsen. In het najaar verwacht ik onderzoeksresultaten die inzicht geven in de problemen/barrières om kunststofrecyclaten in te zetten in bouwtoepassingen. Ik bouw hierop verder om via recycled content in specifieke producten en via openbare aanbestedingen de afzet een boost te geven. Met financiering van het LIFE-project C-MARTLIFE voer ik samen met private partners en de lokale besturen de acties uit het kunststoffenplan uit.

Ik voorzie in 2021 de uitrol van een uniform P+ systeem voor de selectieve inzameling van alle huishoudelijk verpakkingsafval. Ook voorzie ik in 2021 een Green Deal tussen de overheid en de distributiesector om het aandeel wegwerp en niet-recycleerbare verpakkingen op de markt te verminderen. Via het instrument van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV), stippeel ik een beleid uit rond bedrijfsverpakkingen dat meer aandacht heeft voor hergebruik, hoogwaardige recyclage en uitbouw van lokale afzetmarkten voor gerecycleerde materialen.

Meer algemeen wordt reeds met de omzetting van de Kaderrichtlijn Afvalstoffen (2018/851) het instrument UPV versterkt door de introductie van minimale criteria waaraan een regeling van UPV moet voldoen.

Ik voorzie eveneens in een aantal relancemaatregelen. Zo zet ik in op het instrument van verruimde producentenverantwoordelijkheid. Ik zorg ervoor dat producenten de kost op zich nemen voor de gescheiden inzameling en recyclage en de opruimkosten van zwerfvuil (zie verder), voor het behalen van hun doelstellingen en tegelijkertijd meer aandacht hebben voor productontwerp en afzet van recyclaten. We geven hierdoor maximaal invulling aan de bepalingen uit de Kaderrichtlijn Afval.

OD 6. VERMINDEREN VAN RESTAFVAL DOOR CIRCULAIR MATERIALENBEHEER

We evalueren het Uitvoeringsplan Huishoudelijk afval en Gelijkaardig bedrijfsafval (HAGBA) tegen medio 2021 en starten de opmaak van een volgend uitvoeringsplan. In lijn met het Klimaatplan streven we naar een daling van de hoeveelheid restafval bij huishoudens van 146 naar 100 kg/inwoner en een equivalente daling van de hoeveelheid bedrijfsrestafval tegen 2030. In functie daarvan zorgen we nu reeds voor een betere uitvoering van de selectieve inzamelverplichtingen voor bedrijven.

Een inzet op hergebruik, performantere selectieve inzameling, zoals afgedankte matrassen, verpakkingen en bio-afval, en recyclagetrajecten voor prioritaire stromen moeten dit mogelijk maken. Samen met de actoren versterken we de sorteerboodschappen via diverse communicatiestrategieën. De code van goede praktijk voor bronsortering van bedrijfsrestafval wordt geïmplementeerd via Vlarema en nauw opgevolgd.

Om selectieve inzameling en de recyclage van materiaalstromen verder te bevorderen, zet ik samen met de sector en betrokken overheden in op digitale traceerbaarheid, kwaliteitsborging en handhaving. Ik zorg ervoor dat binnen het strategisch programma handhaving de inspanningen om illegale afvalactiviteiten en -stromen (doorvoer, invoer en uitvoer) aan banden te leggen verder worden verhoogd. Hierbij zal ik de samenwerking tussen diverse handhavers op zowel Vlaams, federaal, lokaal als Europees niveau faciliteren en zal ik werken aan het responsabiliseren van alle actoren in de keten. Ik stimuleer de zelfcontrole in de sector. Onder meer via de nieuwe erkenning voor een beheersorgaan voor de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor bedrijfsverpakkingen, werk ik aan het bekomen van meer gedetailleerde data over inzameling en verwerking op eindbestemming.

Ik voer de strijd tegen zwerfvuil op. Met de betrokken sectoren en in overleg met de andere gewesten wordt de bijdrage in financiering van het zwerfvuilbeleid vastgelegd op basis van lopende studies, zodat die kan in werking treden vanaf 1 januari 2023. Via de Mooimakers (de OVAM, Fost Plus en de VVSG) zetten we het beleid voor zwerfvuil en sluikstorten verder met een focus op participatie via activering van scholen, verenigingen, burgers, ... We voorzien coachingtrajecten bij lokale besturen en Vlaamse partners, analyseren de samenstelling van zwerfvuil en sluikstorten en faciliteren bijkomende handhaving. Ook wordt voorzien in de aanpak van zwerfvuil in het kader van het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan (JKP) 2020 - 2024 met een focus op sensibilisering van jongeren.

Een circulaire economie betekent dat Vlaanderen zich moet voorbereiden op een gefaseerde afbouw van afvalverbranding. Ik zorg ervoor dat de resterende verbrandingscapaciteit in Vlaanderen het hoogst mogelijke energetisch rendement en de laagst mogelijke uitstoot heeft. Investerings in afvalverwerking houden rekening met langetermijn-evoluties naar een circulair en klimaatneutraal Vlaanderen. Ik werk een set van criteria uit die de basis moet zijn voor het evalueren van de bestaande vergunningen in het licht van de klimaatdoelstellingen en die een duidelijk kader moet bieden voor toekomstige investeringen. Ik pas de heffingen aan op afvalstoffen bestemd voor eindverwerking zodat de loutere energiewaardering van restafval wordt afgebouwd ten gunste van selectieve inzameling en mechanische of chemische materiaalrecyclage.

We evalueren in het kader van de evaluatie van het uitvoeringsplan voor huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval (HAGBA) samen met de gemeenten de wenselijke rol van overheden in afvalverwerkingsinstallaties, vanuit de bezorgdheid dat zij zich voldoende moeten kunnen focussen op preventie en beleid.

Als relancemaatregel onderzoek ik een verhoging van de verbrandingsheffing. Deze kan in de eerste jaren na invoering verhoogde inkomsten genereren die kunnen terugvloeien naar recyclage-activiteiten, zowel reguliere als die met een innovatief karakter, en initiatieven voor circulaire economie.

OD 7. RAPPORTAGE, DATAMINING EN DIGITALE ONTSLUITING I.K.V. AFVAL- EN MATERIALENBELEID

Ik zorg voor de ontsluiting van data en ontwikkel tools ter ondersteuning en sensibilisering van bedrijven en lokale besturen. Cirkeltips en de benchmark-tool voor lokale besturen worden stelselmatig uitgebreid met nieuwe functionaliteiten. Het symbioseplatform wordt aangepast zodat het breed ingezet kan worden voor het sluiten van verschillende materiaalketens, bijvoorbeeld hout en nutriënten. Europa heeft de rapportagemethoden voor selectieve inzameling en recyclage van afvalstoffen herzien via nieuwe uitvoeringsbesluiten. In het kader van de nieuwe uitvoeringsbesluiten en de Kaderrichtlijn Afvalstoffen en om de belangrijkste data-hiaten op te vullen, heroriënteer ik de manier van gegevensinzameling en rapportage van afvalstoffen en zet ik hiervoor de nodige systemen en processen op. Ik hou hierbij voldoende rekening met de privacyregels en de regels inzake geheime bedrijfsinformatie. In de ambitie naar een meer circulaire economie en een digitale transformatie zoals voorzien in het relanceplan, zal ik de data gekoppeld aan de afvalstromen in kaart brengen waardoor deze potentiële grondstoffen op transparante wijze, via vraag en aanbod, worden samengebracht. In een eerste fase leg ik de focus op de gegevens over de inzameling en de verwerking van huishoudelijke afvalstoffen en gelijkaardige bedrijfsafvalstoffen. Ik voer een nieuw concept in waarbij de gegevens opgevraagd worden bij de bedrijven die het afval inzamelen en verwerken. Op die manier kennen we de hoeveelheden die effectief gerecycleerd worden, niet alleen de hoeveelheden die selectief ingezameld worden met het oog op recyclage. Ik toets het nieuwe concept af bij de betrokken actoren en start op basis van de resultaten van deze studie de ontwikkeling van een nieuw systeem dat een (semi-)automatische gegevens-invoer en rapportage toelaat voor bedrijven en intercommunales. Dit nieuwe systeem komt in de plaats van het bestaande systeem waarbij alle individuele gemeenten moeten rapporteren. Ik stem het systeem ook af met de beheersorganismen zodat optimale gegevensuitwisseling mogelijk is. Ik zal de zo verzamelde gegevens niet alleen gebruiken om te voldoen aan de Europese rapporteerverplichtingen, maar ook ter ondersteuning van het Vlaamse afvalbeleid, bedrijven en lokale besturen.

Ik laat ook studies uitvoeren naar de verwerking van Vlaams afval in het buitenland en ga na hoe de in Vlaanderen ingevoerde afvalstoffen verwerkt worden. Hiermee kom ik tegemoet aan de verplichtingen die de nieuwe Europese regelgeving oplegt.

4.2. BUDGETTAIR KADER

De beleidskredieten onder dit ISE Afval en materialen hebben betrekking op de middelen onder het beheer van OVAM, zowel op de OVAM-begroting als op de DAB MINA-fonds.

In de volgende overzichtstabellen wordt een meer gedetailleerd overzicht gegeven van de uitgaven die binnen dit ISE ingeschreven werden in de begrotingsopmaak 2021.

UTGAVEN ISE AFVAL EN MATERIELEN, MVG excl. DAB

	VAK			(duizend euro) VEK		
	BA 2020	evolutie	BO 2021	BA 2020	evolutie	BO 2021
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	0	0	0	0	0	0
Toelagen (interne stromen (IS))	20.855	-6	20.849	20.855	-6	20.849
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal incl. overflow	20.855	-6	20.849	20.855	-6	20.849
Overflow	0	0	0	0	0	0
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

OVAM oefent haar activiteiten uit binnen 2 verschillende inhoudelijke structuurelementen: ISE J Afval en materialen en ISE E Bodem en ondergrond. De financiering van de taken die de OVAM uitvoert, verloopt voornamelijk via artikel QB0-1QCE2JV-IS (werkings- en investeringsdotatie OVAM van 20,8 miljoen euro). Deze 2 dotaties worden in de begroting conform de instructies integraal toegewezen aan het grootste ISE binnen OVAM: ISE J Afval en materialen. Dit betekent dus niet dat al deze middelen integraal ingezet worden voor deze ISE. Bij de bespreking van de OVAM-begroting worden deze middelen wel afgezonderd (zie 4.2.3.1).

Ten opzichte van de BA 2020 blijven deze middelen nagenoeg constant als gevolg van een aantal compenserende plus- en minbewegingen. Zie verder bij de bespreking van artikel QB0-1QCE2JV-IS.

De volgende (meer gedetailleerde) budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels en de technische wijzigingen in het kader van overflow. Voor bijkomende toelichting hierover wordt graag verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting

4.2.1. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)**UITGAVENARTIKELN****QB0-1QCE2JV-IS – OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel ontvangt de OVAM een werkingsdotatie en een investeringsdotatie van het Departement Omgeving ter financiering van haar algemene taken, en haar specifieke taken op het vlak van het afval-, bodem- en materialenbeleid.

Kredietevolutie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	20.621	20.621
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. overflow	20.621	20.621
<i>Index</i>	231	231
<i>Compensaties</i>	234	234
<i>Andere bijstellingen</i>	-237	-237
BO 2021	20.849	20.849

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
--------------	-----	-----	-------

Van QB0-1QCE5JV-IS	234	234	Samenvoeging van de werkings- en investeringsdotatie onder 1 begrotingsartikel
TOTAAL	234	234	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Opstap 2021 van de opgelegde koppenbesparing 2020-2024	-208	-208
Generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%)	-29	-29
TOTAAL	-237	-237

- Het budget wordt verminderd met 208 keuro VAK/VEK ter uitvoering van de opstap 2021 van de opgelegde koppenbesparing 2020-2024.
- Het budget wordt verminderd met 29 keuro in uitvoering van de generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%).

Voor de verdere bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

QB0-1QCE5JV-IS – OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontving de OVAM een investeringsdotatie van het Departement Omgeving ter financiering van haar algemene en specifieke taken. Door de samenvoeging van de werkings- en investeringsdotatie in 1 begrotingsartikel zal dit begrotingsartikel verdwijnen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	234	234
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. overflow	234	234
<i>Index</i>		
<i>Compensaties</i>	-234	-234
<i>Andere bijstellingen</i>		
BO 2021	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar QB0-1QCE2JV-IS	-234	-234	Samenvoeging van de werkings- en investeringsdotatie onder 1 begrotingsartikel
TOTAAL	-234	-234	

4.2.2. DAB MINAFONDS

ONTVANGSTENARTIKELEN

QBX-2QCEAJA-OW – DEMATERIALISEREN EN HET SLUITEN VAN MATERIAALKRINGLOPEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel worden de inkomsten uit de afvalheffingen bij OVAM begroot.

Op grond van het samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval 2008 moet FOST Plus daarnaast vanaf 2009 jaarlijks, na indexering, 60 eurocent per inwoner aan het Vlaamse Gewest ter beschikking stellen voor het beleid rond verpakkingsafval. Op basis van een werkprogramma wordt het deelbedrag bepaald dat gestort wordt in het MINA-fonds. Pas wanneer dit bedrag gestort wordt door Fost Plus, kunnen de middelen hiervoor aangewend worden en kunnen de middelen ingezet worden door de OVAM voor investeringssubsidies aan lokale overheden. (OD 6)

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020	51.954		
Bijstelling BO 2021	-3.454		
BO 2021	48.500		

De inkomsten uit milieuheffingen vanwege OVAM worden bij BO 2021 behouden op 48.000 keuro. Momenteel zijn er inzake heffingen voor 2021 geen initiatieven of voorstellen te verwachten die een impact hebben op de begroting.

Er wordt voor 2021 een totaal bedrag van 3.954 keuro vanwege FOST Plus terbeschikking gesteld. Van dit bedrag wordt 500 keuro door FOST Plus effectief gestort. In vergelijking met 2020 wordt enkel nog het werkelijk gestorte bedrag in de begroting opgenomen. Dit geeft een technische wijziging op dit artikel van -3.454 keuro.

UITGAVENARTIKELEN

QBX-3QCE2JA-WT – DEMATERIALISEREN EN HET SLUITEN VAN MATERIAALKRINGLOPEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit begrotingsartikel van de DAB Minafonds financiert OVAM uitgaven gericht op de uitvoering van het afvalstoffen- en materialenbeleid.

Meer in detail worden volgende uitgaven voorzien op dit begrotingsartikel.

De benodigde kredieten inzake de verwerking van dierlijk afval, dierenmeel en slachtafval hangen af van de hoeveelheid opgehaalde krengen en de verwerkingskost. Uitgangspunt voor het gebudgetteerde bedrag is een tussenkomst van 50% door de overheid voor de bijdrageplichtigen en 100 % voor de niet-bijdrageplichtigen. Het budget blijft behouden op 7.661 keuro in VAK en VEK bij BO2021. (OD 6)

Subsidies aan de 31 erkende kringloopcentra worden toegekend op basis van het subsidiebesluit van 20 mei 2005. De subsidie per kringloopcentrum wordt berekend op basis van het aantal kilo hergebruikte goederen (theoretisch hergebruik) en rekening houdend met de grootte en het aantal inwoners dat in het verzorgingsgebied van elk kringloopcentrum ligt. Het vastleggings- en vereffeningskrediet blijft in 2021 ongewijzigd op 808 keuro. (OD 6)

Aan lokale overheden wordt financiële steun gegeven voor de uitvoering van het lokale huishoudelijk afvalstoffenbeleid. Dit kadert in de doelstelling de effectiviteit van het afvalstoffenbeleid te verhogen en het SUP Huishoudelijke afvalstoffen. De procedures voorzien in dit besluit (ontwerp-, toewijzings- en betalingsfase) en het feit dat de betalingsaanvragen ingediend moeten worden door de lokale overheden via de OVAM geven aanleiding tot een gespreide uitbetaling van de subsidies. Deze middelen dienen voor de subsidies voor investeringen in diftar huis aan huis, diftar containerparken, projecten openbare reinheid, ondergrondse containers en sorteerstraattjes. De extra kredieten die in 2020 eenmalig met 6.500 keuro in VAK en 2.000 keuro in VEK werden verhoogd voor subsidies aan lokale overheden in het kader van een versnelde asbestafbouw, worden in 2021 tegengedraaid. In 2021 wordt er voor subsidies aan lokale overheden 3.000 keuro in VEK voorzien voor de betaalkalenders in het kader van een versnelde asbestafbouw. Met de verbreding van het bestaande 'Subsidiebesluit lokale besturen' kan het lokaal bestuur via een eigen selectie van mogelijke projectformules (bronophaling, samenaankoop, ...) een lokaal verankerd asbestafbouwinstrumentarium uitrollen voor de burger en voor het eigen patrimonium. Met dit instrumentarium kan het lokale bestuur daarbij zowel ontzorging aan de burger aanbieden bij asbestverwijdering als een financiële ondersteuning op vlak van de asbestmeerkost. In 2021 wordt 6.177 keuro aan vastleggingskrediet en 12.495 keuro aan vereffeningskrediet voorzien. (OD 6)

Voor projecten en subsidies in het kader van circulaire economie wordt in 2020 3.000 keuro aan vastleggingskrediet en 3.382 keuro aan vereffeningskrediet voorzien. Hiermee worden initiatieven van bedrijven en organisaties ondersteund voor projecten circulaire economie. (OD 1)

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	27.600	24.478
Overflow BA2020	0	2.400
BA 2020 incl. overflow	27.600	26.878
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>-9.954</i>	<i>-2.532</i>
BO 2021	17.646	24.346

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Terugdraaien eenmalige impuls asbestafbouw	-6.500	-2.000
Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender asbest	0	3.000
Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender Circulaire Economie	0	-78
Aanpassen bijdrage Fost+ naar werkelijke storting	-3.454	-3.454
TOTAAL	-9.954	-2.532

- Terugdraai van de eenmalige kredieten asbestafbouw 2020 voor een bedrag van 6.500 keuro VAK en 2.000 keuro VEK.
- Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender asbest geeft 3.000 keuro extra VEK.
- Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender circulaire economie geeft 78 keuro minder in VEK te voorzien.
- Er wordt voor 2021 een bedrag van 3.954 keuro door FOST Plus ter beschikking gesteld. Van dit bedrag wordt 500 keuro door FOST Plus effectief gestort. In vergelijking met 2020 wordt enkel nog het werkelijk gestorte bedrag in de begroting opgenomen.

4.2.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG

4.2.3.1. Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)

De juridische opzet, doelstellingen en taken van het agentschap OVAM worden in deze BBT besproken onder punt 5.2.3.1.

OVAM oefent haar taken uit binnen 2 verschillende ISE: ISE E Bodem en ondergrond en ISE J Afval en materialen. De financiering van de taken die de OVAM uitvoert, verloopt voornamelijk via het artikel QB0-1QCE2JV-IS dat in de begroting conform de instructies integraal werd toegewezen aan (en besproken bij) het grootste ISE binnen OVAM: ISE J Afval en materialen.

Hieronder worden enkel de kredieten besproken die onder ISE J Afval en materialen ressorteren. Voor de OVAM-kredieten voor ISE Bodem en ondergrond wordt verwezen naar de bespreking van de ISE E Bodem en ondergrond.

Voor de bespreking van de kredietevolutie van de interne stromen wordt verwezen naar de bespreking van artikel QB0-1QCE2JV-IS.

ISE J AFVAL EN MATERIALEN

Onder dit ISE vallen alle maatregelen, taken, doelstellingen en budgetten van het duurzaam afval- en materialenbeleid, in hoofdzaak vervat of gelinkt aan het materialendecreet en VLAREMA. Deze uitgaven worden gefinancierd via het Mina-fonds en inkomsten uit Europese projecten.

Ontvangsten

De OVAM ontvangt middelen van Fost Plus voor een duurzaam evenementenbeleid en een beleid voor netheid in Vlaanderen. Vlaanderen Mooi is een samenwerking tussen de OVAM, het verpakkend bedrijfsleven (Fost Plus) en de lokale besturen (VVSG). Samen pakken we al enkele jaren het zwerfvuil in Vlaanderen grondig aan. Vlaanderen Mooi organiseert onder meer de acties en de campagnes van de Mooimakers. Met Bebat werd een overeenkomst getekend voor de financiering van medewerker materiaalstroomopvolger (batterijen). Het krediet blijft constant.

Uitgaven

Voor 2021 worden volgende expertises m.b.t. afval- en materialenbeleid voorzien:

- expertise-opdrachten voor de transitieprioriteit Circulaire Economie m.b.t. ecodesign, evaluatie van calls CE, leerlessen Green Deal, begeleiding werkagenda's, ... (OD 1)
- expertise-opdrachten in het kader van circulair bouwen: begeleiding van het nieuwe actieplan, begeleiding van proefprojecten urban mining en veranderingsgericht bouwen, Totem, ... (OD 2)
- expertise-opdrachten in het kader van het uitvoeringsplan HA&GBA bv. evaluatie van de restafvaldoelstellingen voor lokale besturen, ... (OD 6)
- ondersteuning in het kader van een duurzaam evenementenbeleid (OD 5)
- expertise-opdrachten in het kader van beleidsonderbouwing, de ontwikkeling van indicatoren voor een circulaire economie en verdere ontwikkeling van onze platformen (symbiose, cirkeltips, benchmarktool). (OD 1, 7)
- diverse audits: audit financiering dode landbouwdieren, bevraging en analyse van de kringloopcentra, Europese projecten, ... (OD 1 t.e.m. 7)

Om de doelstellingen m.b.t. afval- en materialenbeleid (OD 1 t.e.m. 7) te realiseren, raamt de OVAM het nodige communicatiebudget voor 2021 op ongeveer 415 keuro. De OVAM stelde in 2020 een nieuwe communicatiestrategie en communicatiepartner voor die de OVAM-communicatie efficiënter moet laten verlopen en in functie stelt van de langetermijndoelstellingen.

- Communicatie vanuit Vlaanderen Circulair gericht op de transitieprioriteit Circulaire Economie (algemene communicatie, leer- en werkplatformen, uitdragen voorbeeldcases, het stimuleren van eco-innovatie in het onderwijs, circulaire economie en klimaat). (OD 1)
- Communicatie en sensibiliseringstrajecten naar een aantal cruciale sectoren of over een aantal cruciale thema's om een circulaire economie te realiseren, gelinkt aan het CE actieplan: circulair bouwen, beperken van voedselverlies, specifieke productketens (verpakkingen, textiel, luiers, ...). (OD 1 t.e.m. 7)
- Communicatie om stoffen uit de materialenkringloop te halen (cfr. asbest) en begeleidende communicatie voor het asbestafbouwbeleid en de introductie van het asbestattest. (OD 3)
- Communicatie gericht op het sluiten van de materialenkringloop: o.a. acties in het kader van de uitvoering van de single use plastics directive, de nieuwe inzamelverplichtingen voor organisch-biologisch afval, de uitrol van de uitgebreide pmd-zak en de bouwmaterialenkringloop. (OD 2, 4, 5, 6)
- Sectorale communicatietrajecten in samenwerking met sectorfederaties voor een betere selectieve inzameling bedrijfsrestafval en ontwikkelen cursussen voor ondernemers- en beroepsopleidingen. (OD 2 t.e.m. 6)
- Communicatie inzake afvalstoffen- en materialengegevens, waaronder CE-monitor, Cirkeltips, benchmarktool en symbioseplatform. (OD 1, 7)

In het kader van het afval- en materialenbeleid wordt een budget van 1.155 keuro VAK voorzien voor onderzoeken vanuit het Minafonds.

- onderzoek in het kader van de beleidsvisie materiaalbewust bouwen en verbouwen (gerecycleerde granulaten en niet-steenachtige fractie bij de bouw, onderzoek naar de ontwikkeling van een materialenpeil voor een nieuwbouw of renovatie, ontwerp-richtlijnen voor veranderingsgericht bouwen). (OD 2)
- onderzoek in het kader van het actieplan voedselverlies biomassa(rest)stromen circulair (voedselverlies en voedselreststromen van producent tot en met consument, biomassa(rest)stromen van groen-, natuur, bos- en landschapsbeheer, hout(rest)stromen van industrie en huishoudens, ...). (OD 2)
- onderzoek in het kader van het uitvoeringsplan voor de kunststofketen (minder en efficiënt gebruik van kunststoffen, recyclagemarkt voor kunststoffen, kunststof-recycklaat inzetten als volwaardige grondstof, kennis- en datavergaring, ...) (OD 5, 7)
- onderzoek naar een normenkader voor luiers. (OD 5)
- sorteeranalyses op bedrijfsrestafval en huishoudelijke afval. (OD 6)
- onderzoeksoopdrachten rond de monitoring van het afvalstoffen- en materialenbeleid, waaronder de CE-monitor en verschillende studies om het materialenbeleid cijfermatig beter te kunnen onderbouwen. (OD 1 t.e.m. 7)

Er wordt 150 keuro in VAK en VEK gecompenseerd van QB0-1QCE2OU-IS Referentietaken VITO. Het symbioseplatform (OD 7) is ontwikkeld voor het realiseren van innovatieve industriële symbiose met een hoge economische meerwaarde. OVAM is eigenaar van het platform en van de data. De OVAM heeft tijdens de onderzoeksfase de werking van het symbioseteam voor twee jaar (2019-2020) aan VITO uitbesteed via de referentietaken (150 keuro/jaar). Er werd ook afgesproken om eind 2020 van een onderzoeksfase over te gaan naar een reguliere symbiosewerking waarin cofinanciering door bedrijven een rol zou krijgen. De symbiosewerking wordt vanaf 2021 toegewezen via een brede marktbevraging. Dit budget wordt vanaf 2021 opnieuw verschoven van de Referentietaken van VITO naar de OVAM.

De OVAM ondersteunt een aantal organisaties en platformen die haar beleid mee helpen organiseren, in hun werking door het toekennen van een werkingsbijdrage: Interregionale Verpakkingscommissie (IVC), VZW VLACO en UNEP. (OD 1, 4, 5, 6)

Inzake afval- materialenbeleid worden diverse toepassingen ontwikkeld voor optimalisatie en automatisatie van het afval- en materialenbeleid. Voor het actieplan asbestafbouw wordt in 2021 860 keuro voorzien voor de ontwikkeling van een databank en kwaliteitsborgingssysteem asbestinventarisatie (OD 3).

4.2.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT

Niet van toepassing.

5. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT BODEM EN ONDERGROND

Dit ISE bevat de doelstellingen, maatregelen, taken en budgetten van het bodembeleid, in hoofdzaak vervat of gelinkt aan het bodemdecreet en VLAREBO. Dit bodembeleid heeft tot doel om de kwaliteit van de bodem door bodemsanering en bodembescherming te verzekeren, te behouden en te herstellen.

5.1. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

SD 1. EEN ONDERBOUWD BODEMBELEID

OD 1. NAAR VEERKRACHTIGE BODEMS IN VLAANDEREN

Ik werk loyaal mee, zonder goldplating, aan de herstart van het Europese bodembeleid met als eerste concrete actie het updaten van de Europese Soil Thematic Strategy, die als doel heeft land- en bodemdegradatie aan te pakken en zo onze Europese en internationale verplichtingen rond landdegradatieneutraliteit in te vullen. Ik start de nodige acties om tegen 2030 te voldoen aan de bodemgerelateerde verplichtingen uit de Biodiversiteitsstrategie. Concreet maak ik werk van koolstof in de bodem, het tegengaan van erosie en het beschermen van de bodemvruchtbaarheid, waarbij ook het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) wordt ingezet. In deze context verbeter ik de monitoring van bodemkwaliteit en definieer ik 'goede ecologische bodemkwaliteit'.

Ik draag ook bij aan het Global Soil Partnership van de Voedsel- en Landbouworganisatie (FAO) en stel de Vlaamse expertise ter beschikking van de verschillende werkgroepen waaronder het International Network of Soil Information Institutions.

Ik zet samen met mijn collega van landbouw verder in op initiatieven om in het landbouwbeleid maximaal in te zetten om het koolstofverlies uit landbouwbodems sterk terug te dringen.

Zoals beschreven in OD 2 van SD 7 onder ISE Water zal bij de advisering en begeleiding van landbouwers meer aandacht uitgaan naar het opslaan van koolstof in landbouwbodems en ook naar bodemkwaliteit (zowel fysisch, chemisch als biologisch).

Om meer koolstof op te slaan in bossen, waterrijke gebieden en (half)natuurlijke graslanden besteed ik bij natuurbeheer en -ontwikkeling (ISE natuur en biodiversiteit, SD 1 - OD 1, 2 en 3) er extra aandacht aan om naast de Europese natuurdoelen en Vlaamse doelen ook potentiële bodemkoolstofopslag mee te nemen in beleidsafwegingen.

Om burgers en besturen te sensibiliseren rond aangepast beheer van tuinen, bermen, parken en openbaar groen participeer ik in het citizen science project 'CurieuzeNeuzen duikt onder' dat als doel heeft om het brede publiek te sensibiliseren rond klimaatadaptatie. De rol van bodem, koolstof in de bodem en goed bodembeheer in de tuin wordt gelinkt aan thema's als droogte en klimaat.

Via de programmawerking Grondzaken (ISE omgevingsbeleid ruimte en milieu, SD 4, OD 1) sensibiliseer ik diverse doelgroepen over het belang van bodem en duurzaam bodembeheer, ontsluit ik kennis en bodeminformatie op maat van deze doelgroepen en ondersteun ik op termijn acties voor het verbeteren en beschermen van de bodemkwaliteit via een doordacht bodembeheer en zorgzaam landgebruik.

Ik start onderzoek op om de rol van bodems in droogte en wateroverlast op basis van de meest recente inzichten helder te krijgen. Dit onderzoek focust op de rol van bodemkoolstof en bodemstructuur in relatie tot waterbeschikbaarheid en infiltratie.

Om al deze inspanningen te verzilveren in het kader van de no debit-doelstelling van LULUCF is een bodemkoolstofmonitoringnetwerk noodzakelijk, we bereiden dit voor.

OD 2. EROSIE MAXIMAAL VOORKOMEN

Om bodems weerbaar te maken tegen bodemerosie zet ik versterkt in op gepaste maatregelen aan de bron, en met het principe "de vervuiler betaalt" als uitgangspunt. Ik bekijk met mijn collega van landbouw hoe we het landbouwbeleid hier maximaal voor kunnen inzetten.

Ik geef extra aandacht aan de kwaliteit van het oppervlaktewater door de inspanningen van het erosiebeleid optimaal af te stemmen op de stroomgebiedbeheerplannen. Via de modellering van erosie en sedimenttransport naar de waterlopen, grachten en riolering en aftoetsing van de modelresultaten aan terreinkennis, identificeer ik de grootste knelpunten en prioritaire gebieden. Scenarioanalyses zullen inzicht verschaffen in de effectiviteit van reeds gerealiseerde en toekomstige erosiemaatregelen. Ik maak de modelresultaten via de DOV Sedimentverkenner raadpleegbaar en ondersteun zo de erosiebestrijding in de praktijk. Ik investeer 1,653 miljoen euro

in de aanleg van erosiebestrijdingsmaatregelen en de ondersteuning van gemeenten door een erosiecoördinator via het erosiebesluit. De erosiebestrijdingsmaatregelen voor wie de steun na 20 jaar normaal aflopen en die hun effectiviteit hebben bewezen, zullen verder ondersteund worden. Ik start een proefproject op om de uitrol van erosiebestrijdingsmaatregelen te faciliteren via de instrumentenkoffer van het Landinrichtingsdecreet en voorzie hiervoor de nodige middelen. Binnen de mogelijkheden van de overgangsregeling van het gemeenschappelijk landbouwbeleid ondersteun ik verder de overeenkomsten die aflopen in 2020. Ik werk daartoe tijdig een overgangsregeling uit en zorg zo voor rechtszekerheid. In 2021 rond ik de evaluatie van het erosiebeleid af en trek daar de nodige conclusies uit, die ik ook implementeer. De in 2020 nieuw ontwikkelde bodemerosierisico-indicator vormt, samen met de nog te ontwikkelen indicator voor sedimentaanvoer naar waterlopen, een belangrijk kwantitatief instrument voor deze evaluatie.

Ik zet de studies rond bodemerosie voort. Hierbij maak ik maximaal gebruik van Europese financiering en uitwisseling van expertise. De jaarlijkse potentiële bodemerosiekaart van de landbouwpercelen zal worden opgemaakt.

SD 2. HERSTEL VAN BODEMDIENSTEN EN BODEMZORG

OD 1. BODEMKWALITEIT GARANDEREN VIA BODEMSANERING

Ik versnel het Vlaams bodembeleid. Dit is essentieel om nieuwe bodemverontreiniging te voorkomen en zo snel mogelijk te saneren en om het doel te halen om tegen 2036 de sanering van alle gronden met een historische bodemverontreiniging minstens op te starten. Waar nodig blijf ik hierbij inzetten op ambtshalve sanering. Dit draagt ook bij tot een goede grondwaterkwaliteit. In eerste instantie moeten daarom tegen 2028 alle oriënterende bodemonderzoeken zijn uitgevoerd. Voor de onderzoeksplicht 2021 zal ik de eigenaars onder meer via de Grote Grondvraag informeren en begeleiden om handhaving zoveel mogelijk te vermijden. Door de aanpassing van de standaardprocedure van (oriënterend) bodemonderzoek wordt de kwaliteit van de bodemonderzoeken verbeterd voor een efficiëntere en automatische behandeling.

Bodemsanering zorgt dat we verontreinigde oude bedrijfslocaties of stortplaatsen terug veilig kunnen gebruiken en vermindert zo onze druk op de open ruimte. Naast de prioritaire aanpak van brownfieldconvenanten activeer ik, samen met mijn collega bevoegd voor economie, de herontwikkeling van brown- en blackfields in het kader van circulair ruimtegebruik. Ik bouw een portfolio van brown- en blackfields op en ondersteun deze projecten bij het wegwerken van de knelpunten. Meer dan de helft van de OVAM-saneringsmiddelen laat ik inzetten om verschillende brown- en blackfields een tweede leven te geven en zo een hefboom te bieden voor herontwikkeling ten dienste van burger en bedrijf met een duidelijke maatschappelijke meerwaarde.

De OVAM activeert en ondersteunt de collega-overheden bij het bodembeheer van de risicogronden. Zo wordt tegen eind 2021 met de tien Vlaamse entiteiten die de meeste gronden bezitten, een oplossingstraject vastgelegd om gefaseerd aan de onderzoeksplicht te voldoen. De huidige werkwijze wordt geëvalueerd en waar mogelijk doorvertaald naar lokale overheden.

De aanpak van stortplaatsen is een specifiek aandachtspunt. Ik stimuleer een hoogwaardige herontwikkeling via de ondersteuning van opwaarderingstrajecten en lever zo een bijdrage aan de (klimaats)beleidsdoelstellingen (via bebossing, groene energie, verhoging biodiversiteit, duurzaam waterbeheer, etc.).

Bij particulieren voorzie ik een ontzorging in de onderzoeksfase en in de woonzoneaanpak worden alle gronden in eigendom van particulieren gezamenlijk aangepakt per gemeente. Eind 2021 is de woonzone- en siteaanpak uitgevoerd in 110 gemeenten.

De Europese kaderrichtlijn water heeft als doel een goede ecologische toestand en een goed ecologisch potentieel te bereiken van alle Vlaamse waterlichamen. Het sediment- en

waterbodembeheer vormt hierin een belangrijk element. Waar de waterbodempromblematiek het bereiken van de goede ecologische toestand hypothekeert, voorzie ik extra middelen voor de uitvoering van waterbodemonderzoeken en -saneringsprojecten. Ik voorzie samenwerkingsverbanden met de waterloopbeheerders om data uit te wisselen en hotspots van waterbodemonverontreiniging te onderzoeken. De info draagt bij tot een onderbouwing van het beoordelingskader voor de risico's, de prioritering en de keuze van de saneringstechniek. Voor de afweging van de meest geschikte saneringstechniek voor waterbodemonverontreiniging voorzie ik een online tool. In het kader van de EU-projecten Resanat en Narmena zal de meerwaarde van meer natuurlijke, minder invasieve saneringstechnieken onderzocht worden.

Voor de aanpak van historische bodemonverontreiniging stimuleer en ondersteun ik bedrijven via een sectorale aanpak, sectorfondsen, bedrijfsspecifieke overeenkomsten of coaching in functie van de noden.

Specifiek in het kader van het relanceplan stimuleren we de private investeringen door verouderde en al dan niet vervuilde bedrijfsterreinen te saneren/vernieuwen. In het kader van het relancebeleid kunnen financiële zekerheden verlaagd worden tot 50% indien de verbintenissteller zich engageert om de sanering aan te vatten (i.e. een kwaliteitsplan indient) voor 1 juli 2022. De 50%-regel wordt gedurende het hele verloop van het dossier behouden zolang aan de voorwaarden voldaan is. Ook bij een afbouw in functie van reeds gerealiseerde bodemsaneringswerken wordt de 50%-regel toegepast. Bij de verplichting tot het uitvoeren van de bodemsaneringswerken wil ik rekening houden met de draagkracht van de bedrijven en verschillende instrumenten inzetten om de financiële last voor de saneringsplichtige te spreiden, te verlichten of af te stemmen op de mogelijkheden van de saneringsplichtige. Ik onderzoek het gebruik van het openstaand encours aan MINA-middelen voor ambtshalve bodemsanering.

OD 2. BODEMKWALITEIT VERSTERKEN VIA BODEMZORG

Naast de remediëring van bodemonverontreiniging zet ik in op innovatie, bodemzorg, herstel van bodemdiensten en een maximaal hergebruik van bodem.

Overheden nemen een voorbeeldrol op inzake het secundair gebruik van bodemmateriële in plaats van primaire delfstoffen. Via de samenwerkingsakkoorden binnen het project 2036 stimuleer ik de overheden tot het maximaal hergebruik van bodemmateriële. In samenspraak met de bodembeheerorganisaties wordt een verhoogde circulaire aanwending van grondstromen nagestreefd door onder meer in te zetten op een transparante grondverzetsregeling bij infrastructuurwerken. Hierbij werk ik aan een verbeterde monitoring met centralisatie van data over grondstromen.

Ik optimaliseer verder het beheer van restverontreiniging onder meer via onderzoek op basis van het grondeninformatieregister. Door de vermelding van gebruiksadviezen op het bodemattest bevorder ik een circulair landgebruik.

We inventariseren alle gegevensbronnen (emissies, ecotoxicologische en humane biomonitoring, meetgegevens ...) relevant voor diffuse bodemonverontreiniging en schatten de impact en problematiek in. Eind 2021 staat de prioritering op punt van de aanpak van de verschillende bronnen van en gebieden met diffuse bodemonverontreiniging. Hiermee wil ik blootstellings- en verspreidingsrisico's bij diffuse verontreiniging inperken.

We zorgen ervoor dat de belangrijkste zorgwekkende stoffen worden aangepakt, met een eerste focus op de groep van de poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS), en dit via bodemonderzoek. We zetten hierbij eveneens in op samenwerking binnen het beleidsdomein en in een internationale (Europese) context.

Binnen het Open Ruimte Platform (ORP)-programma Grondzaken geef ik mee invulling aan bodemzorg. We werken hierbij samen aan beleidsafstemming, data- en kennisdeling en het stimuleren van goede bodemzorgpraktijken.

OD 3. DIGITALE ONTSLUITING BIJ OVERDRACHT GRONDEN

Ik werk aan een verdere digitale ontsluiting van bodeminformatie. Belangrijk hierbij zijn kennisopbouw, open informatie en laagdrempelige toegang tot waardevolle bodemgegevens.

Hierbij voorzien we informatieverspreiding via generieke platformen (geo-loket, Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV), ...), platformen die informatie op maat aanbieden (bv. Woningpas) en in het kader van de werkgroep Bodemdata van het ORP-programma Grondzaken. We ontwikkelen een open standaard voor linkende organisaties (OSLO-standaard) voor de uitwisseling van informatie over bodem en ondergrond.

De reeds beschikbare data rond bodem in relatie met water, ruimte en asbest vormen de basis voor het verder samenbrengen van andere data voor de monitoring van de bodemkwaliteit en de uitbouw van bodemzorg.

SD 3. VERSTANDIG BENUTTEN VAN DE ONDERGROND

OD 1. HET DUURZAAM OMGAAN MET DELFSTOFFEN EN BODEMMATERIALEN

Ik breng de huidige reserves van de verschillende Vlaamse oppervlakedelfstoffen in de ontginningsgebieden in kaart en toets ze af met de actuele behoefte binnen een context van circulaire economie en een zo groot mogelijke zelfvoorziening. De resultaten evenals gepaste acties voor de verzekering van de minerale grondstoffenbevoorrading worden in 2021 verwerkt in het in de regelgeving hiervoor voorziene Algemeen Oppervlakedelfstoffenplan. Voor alle gegevens rond verbruik, import, aandeel Vlaamse primaire oppervlakedelfstoffen en alternatieve grondstoffen wordt gebruik gemaakt van de meest recente gegevens van het periodiek Monitoringsysteem Duurzaam Oppervlakedelfstoffenbeleid die eind 2020 ter beschikking komen. Ik bied via DOV geologische informatie aan zodat deze optimaal kan ingezet worden voor de delfstoffentoets op het terrein en in rapportage, zodat inzicht kan verworven worden in het potentieel van grondverzet als alternatief voor primaire oppervlakedelfstoffen. De Vlaamse Geotheek bouw ik verder uit met referentiestalen van de Vlaamse ondergrond. Onderzoeksresultaten op boorstalen van de Vlaamse Geotheek bied ik aan zodat bouwheren inzicht kunnen verwerven in de bouwtechnische kwaliteit van het materiaal uit de Vlaamse ondergrond. Geologische kennis zet ik tevens in voor het beleid omtrent een efficiënt ondergronds ruimtegebruik in de bebouwde omgeving en een beter zicht op de interactie tussen ondergrond en bovengrondse processen, in relatie tot de droogteproblematiek en het klimaat. In dit verband zijn voor 2021 o.a. studies aan de orde m.b.t. voorkomens van veen, van belang voor bodemkoolstof en klimaat, en plastische klei- en leemgronden, van belang voor de stabiliteit van bouwwerken.

OD 2. KENNIS EN DUURZAAM BEHEER VAN DE (DIEPE) ONDERGROND EN HET GEBRUIK VAN DIEPE AARDWARMTE

De onderzoeksresultaten van 2020 inzake de kartering van de natuurlijke toestroom van aardwarmte en inzake de mogelijkheden voor seizoenale warmteopslag worden vertaald in de in opmaak zijnde Structuurvisie Diepe Ondergrond. De Structuurvisie wordt verder ontwikkeld voor alle mogelijke toepassingen. Vermits de nuttige ondergrondse ruimte beperkt is [en de noden groot zijn], zie ik toe op een efficiënt en duurzaam beheer van de diepe ondergrond. Ik streef hierbij eveneens, met inschatting van risico's omtrent interferenties, naar een goed nabuurschap met de

federale toepassingen in de Vlaamse ondergrond. Ik bewaak zo ook onder meer de belangen van de Vlaamse ondergrond in de context van de mogelijke toekomstige berging van hoogradioactief afval in de Belgische ondergrond. Om diepe aardwarmte planmatig en efficiënt te kunnen uitrollen, ondersteun ik gefocust onderzoek, een onderbouwd vergunningenbeleid en een goede adviesverlening in het kader van de Waarborgregeling. Ik volg de evolutie van de actuele diepe aardwarmteprojecten op via de verplichte jaarrapporteringen en na de in dienst name zal ik de kosten-efficiëntie van beide projecten evalueren. Daarnaast zie ik ook toe op kennisopbouw en monitoring omtrent natuurlijke en geïnduceerde seismiciteit in Vlaanderen. Daartoe zal nog in 2020 een internationale studie worden uitbesteed met het oog op een beter begrip van de natuurlijke activiteit en een veilig beheer van ondergrondse toepassingen. Ook wordt het diepe ondergrondmodel verder ontwikkeld.

Alle bodem- en ondergronddata en toegepaste geologische tools, kaarten en modellen (ook ten behoeve van OD 1) worden ontsloten via één centraal dataplatform, de Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV). Data in beheer bij diverse entiteiten worden aan de hand van services via DOV ontsloten (met mogelijke steun van OIS-werking en de werkgroep bodemdata van Grondzaken). Om de aanlevering en uitwisseling van data en informatie verder te optimaliseren wordt de OSLO-standaard bodem en ondergrond ontwikkeld (OIS-project). De DOV stelt de data en geïnterpreteerde informatie over de bodem en ondergrond ter beschikking (met inachtnaam van de privacyregels) en maakt ze als open data toegankelijk. De DOV is het kenniscentrum dat geldt als centraal aanspreekpunt voor (internationale) rapporteringen van bodem- en ondergronddata zoals INSII en FAOSTAT. In het kader van de programmawerking Grondzaken heb ik een Werkgroep Bodemdata opgestart met als doel bodemdata vlotter toegankelijk te maken en deze bodeminformatie op maat van de diverse gebruikers te ontsluiten. Ik maak werk van het INSPIRE compliant maken van de bodem- en ondergronddata in de DOV en benut de Vlaamse expertise in Europese en internationale context. Ik bouw de rol van de DOV in het kader van internationale rapporteringen van bodemdata verder uit en gebruik hiervoor ook Europese financiering uit het H2020 EJP SOIL project.

5.2. BUDGETTAIR KADER

Een eerste deel van de beleidskredieten in dit ISE is gekoppeld aan de middelen die worden toegewezen aan OVAM op de DAB MINA-fonds en op de OVAM-begroting. Deze hebben betrekking op de beleidsuitgaven gericht op de uitvoering en verdere uitbouw van een doeltreffend bodembeleid en –instrumentarium, het (ambtshalve) saneren van de historische en nieuwe bodemverontreiniging met inbegrip van de zorg om verlaten terreinen waar mogelijk opnieuw een nuttige functie te geven en het ondersteunen van onze partners.

Een tweede deel van de beleidskredieten wordt aangewend voor het richten van het beleid inzake bodembescherming op de bescherming van de bodem tegen erosie, verontreiniging en verstoring, en het vrijwaren van de waardevolle bodems, en op het beleid inzake de (diepe) ondergrond. Dit betreft specifieke werking van het departement Omgeving inzake:

- beleidsvoorbereidend onderzoek op het vlak van bodem en ondergrond, de verdere uitbouw van de Databank Ondergrond Vlaanderen en de Vlaamse geotheek;
- de subsidiëring van erosiebestrijdingsmaatregelen en –instrumenten;
- het Grondfonds.

In de volgende overzichtstabellen wordt een meer gedetailleerd overzicht gegeven van de uitgaven die binnen dit ISE ingeschreven werden in de begrotingsopmaak 2021.

UITGAVEN ISE BODEM EN ONDERGROND, MVG excl. DAB

(duizend euro)					
VAK			VEK		
BA 2020	evolutie	BO 2021	BA 2020	evolutie	BO 2021

ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	2.347	0	2.347	2.165	109	2.274
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal incl. overflow	2.347	0	2.347	2.165	109	2.274
Overflow	0	0	0	0	0	0
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Binnen het ISE Bodem en Ondergrond van de algemene uitgavenbegroting worden alle kredieten die het Departement Omgeving inzet voor Bodem en Ondergrond gebundeld.

Op het vlak van beleidskredieten (VAK) gaat het in hoofdzaak over de subsidies voor erosiebestrijdingsmaatregelen (1.653 keuro), de middelen voor de werking van de Databank Ondergrond Vlaanderen en de Vlaamse geotheek (399 keuro) en de middelen voor onderzoek binnen dit ISE.

Ten opzichte van de BA 2020 blijven deze middelen constant.

De volgende (meer gedetailleerde) budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels en de technische wijzigingen in het kader van overflow. Voor bijkomende toelichting hierover wordt graag verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

5.2.1. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)

QB0-9QCEAEA-OW - EEN ONDERBOUWD BODEMBELEID VIA HERSTEL VAN BODEMDIENSTEN EN BODEMZORG EN VIA HET VERSTANDIG BENUTTEN VAN DE ONDERGROND

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit ontvangstenartikel dient ter uitvoering van de ingevoerde garantieregeling voor projecten met betrekking tot de diepe aardwarmte. Op dit artikel wordt na een goedgekeurde aanvraag tot garantie de door de aanvrager verschuldigde premie ontvangen.

Inhoudelijke toelichting kreditevolutie:

PM Geen dossiers in 2020 en 2021.

UITGAVENARTIKELEN

QB0-1QCE2EA-WT – EEN ONDERBOUWD BODEMBELEID VIA HERSTEL VAN BODEMDIENSTEN EN BODEMZORG EN VIA HET VERSTANDIG BENUTTEN VAN DE ONDERGROND

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel financiert het Departement Omgeving uitgaven die betrekking hebben op de strategische doelstellingen omtrent het verhogen van de milieukwaliteit van de leefomgeving voor het thema bodem en ondergrond. Concreet wendt het Departement Omgeving dit budget aan ter

subsiërië van erosiebestrijdingsmaatregelen (1.653 keuro) en voor haar specifieke beleids- en werkingsuitgaven inzake bodembescherming en valorisatie van de ondergrond (694 keuro).

Kredietevolutie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	2.347	2.165
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	2.347	2.165
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		<i>109</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BO 2021	2.347	2.274

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Van QB0-1QCE2NJ-PA	0	109	Verschuiving VEK na analyse van de vereffeningskalenders
TOTAAL	0	109	

5.2.2. DAB MINAFONDS

ONTVANGSTENARTIKELN

Niet van toepassing

UITGAVENARTIKELN

QBX-3QCE2EA-WT – EEN ONDERBOUWD BODEMBELEID VIA HERSTEL VAN BODEMDIENSTEN EN BODEMZORG EN VIA HET VERSTANDIG BENUTTEN VAN DE ONDERGROND

Korte inhoud begrotingsartikel:

De uitgaven hebben betrekking op de werking van een bodemsaneringsorganisatie voor de droogkuissector. Dit fonds heeft als doel om bodemverontreiniging te voorkomen, evenals het begeleiden, uitvoeren en stimuleren van de sanering van bodemverontreiniging binnen de droogkuissector. (SD 2 - OD 1)

Op 14 september 2007 is VLABOTEX vzw erkend door de Vlaamse Regering als bodemsaneringsorganisatie voor de droogkuissector en dit voor een periode van 30 jaar. Na het sluiten van deze overeenkomst onderzoekt en saneert VLABOTEX de als historisch te beschouwen bodemverontreiniging met droogkuisproducten voor een forfaitaire jaarlijkse bijdrage gedurende 30 jaar. De Vlaamse overheid geeft jaarlijks ook een subsidie. Naar VLABOTEX toe werd het principiële engagement gemaakt van de uitbetaling van 1 euro subsidie voor elke euro ontvangen

van de leden in het kader van de gesloten overeenkomsten. Zo wordt de helft van de kosten voor bodemonderzoeken en -sanering gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

Op basis van het door VLABOTEX ingediende voorstel van subsidiëringsprogramma voor 2018 tot en met 2022 (5-jarenbegroting) en het bijhorende besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2016 betreffende de goedkeuring van het subsidiëringsprogramma voor de periode van 2018 tot en met 2022 van Vlabotex vzw wordt voor 2021 een subsidiebedrag van 1.150 k.euro vooropgesteld. (SD2 – OD 1)

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	1.150	1.150
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. overflow	1.150	1.150
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	1.150	1.150

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA2020.

QBX-3QCE2EV-IS – OPENBARE VLAAMSE AFVALSTOFFENMAATSCHAPPIJ (OVAM)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt OVAM een aanvullende dotatie vanuit de DAB Minafonds ter financiering van uitgaven op de OVAM-begroting in het kader van het bodemdecreet, het thema afvalbeheer en materialenbeleid (materialendecreet) en het decreet ambtshalve bodemsaneringen.

Kreditevolutie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	40.838	38.410
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. overflow	40.838	38.410
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>150</i>	<i>150</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>-2.425</i>	<i>800</i>
BO 2021	38.563	39.360

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Van QB0-1QCE2OU-IS	150	150	Terugdraai vanuit budget referentietaken Vito. Het symbioseplatform is ontwikkeld voor het realiseren van innovatieve industriële symbiose met een hoge economische meerwaarde. De OVAM heeft tijdens de onderzoeksfase de werking van het symbioseteam voor twee jaar (2019-2020) aan VITO uitbesteed via de referentietaken. De symbiose-werking wordt vanaf 2021 toegewezen via een brede marktbevraging.
TOTAAL	150	150	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Terugdraai eenmalige kredieten asbestafbouw 2020	-3.925	-700
Extra budget voor asbestafbouw via sectorprotocollen asbest	1.500	1.500
TOTAAL	-2.425	800

- Terugdraai eenmalige kredieten asbestafbouw 2020 voor een bedrag van 3.925 keuro VAK en 700 keuro VEK.
- Extra budget van 1.500 keuro VAK en VEK voor asbestafbouw via sectorprotocollen asbest.

5.2.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG**5.2.3.1. Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)**

De OVAM werd opgericht op 2 juli 1981 in het kader van het afvalstoffendecreet. Bij de hervormingen in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid werd, door het decreet van 7 mei 2004, de OVAM op 1 april 2006 een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid. De OVAM neemt de engagementen op binnen de taken en bevoegdheden die haar zijn toegewezen in het oprichtingsdecreet van 7 mei 2004 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995.

De decretale taken van de OVAM met betrekking tot het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen zijn:

1° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen voor de bevordering van het zuinige gebruik van grondstoffen, onder meer door zo veel mogelijk de materiaalkringlopen te sluiten;

2° het bevorderen van de kwaliteit van producten en productieprocessen met aandacht voor kwalitatieve en kwantitatieve preventie voor wat betreft het gebruik van grondstoffen, het verspreiden van milieugevaarlijke stoffen en het voorkomen van afval;

3° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen voor de bevordering van een duurzaam consumptiegedrag, voor wat betreft het gebruik van grondstoffen, het verspreiden van milieugevaarlijke stoffen en het voorkomen van afval;

4° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen voor een veilig beheer van milieugevaarlijke stoffen en voor het voorkomen en zo nodig beperken van lekken van milieugevaarlijke stoffen uit stoffenkringlopen;

5° ter aanvulling van de vorige taken, de sturing en coördinatie van de inzameling en de veilige verwijdering van afvalstoffen alsmede de ambtshalve verwijdering ervan;

6° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de correcte werking van de afvalstoffenmarkt te garanderen.

De decretale taken van de OVAM met betrekking tot de bodemsanering zijn:

1° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om nieuwe bodemverontreiniging te voorkomen;

2° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om individuele en collectieve saneringen te stimuleren;

3° het saneren van de historische en nieuwe bodemverontreiniging, met inbegrip van de zorg om verlaten terreinen waar mogelijk opnieuw een nuttige functie te geven;

4° het ontwikkelen van instrumenten en het uitwerken van maatregelen om de correcte werking van de bodemsaneringsmarkt te garanderen.

OVAM oefent haar activiteiten uit binnen 2 verschillende inhoudelijke structuurelementen: ISE J Afval en materialen en ISE E Bodem en ondergrond. De financiering van de taken die de OVAM uitvoert, verloopt voornamelijk via het artikel QB0-1QCE2JV-IS dat in de begroting conform de instructies integraal werd toegewezen aan (en besproken bij) het grootste ISE binnen OVAM: ISE J Afval en materialen.

De algemene (ISE-overkoepelende) personeelskosten van OVAM worden gefinancierd met de werkingsdotatie QB0-1QCE2JV-IS en de inzet van inkomsten uit Europese projecten. De algemene uitgaven worden gefinancierd via de werkingsdotatie QB0-1QCE2JV-IS en de eigen inkomsten. OVAM wenst haar dienstverlening en werking verder te automatiseren in het licht van Vlaanderen radicaal digitaal. Diverse investeringen zijn noodzakelijk om interne processen te automatiseren.

Voor de bespreking van de gedetailleerde kredietevolutie van de interne stromen naar OVAM wordt verwezen naar de besprekingen van artikels QB0-1QCE2JV-IS en QB0-1QCE5JV-IS.

Hieronder worden enkel de kredieten besproken die onder ISE E Bodem en ondergrond ressorteren. Voor de OVAM-kredieten voor ISE J Afval en materialen wordt verwezen naar de bespreking van de ISE J Afval en materialen.

ISE E Bodem en ondergrond

Ontvangsten

De belangrijkste eigen inkomsten zijn de ontvangsten bodemattesten. In 2019 werden 276.000 attesten afgeleverd. Zowel bij BA2020 als bij BO2021 wordt uitgegaan van 260.000 attesten. De indexering in 2021 is momenteel nog onzeker en wordt niet opgenomen bij BO2021. De inkomsten

blijven constant. Het deel van de inkomsten die voortvloeien uit de invoering van de cofinancieringsregeling wordt opgenomen in het Bodembeschermingsfonds. Voor 2021 wordt dit bedrag ingeschat op 4.514 keuro.

Bij BO2021 wordt 1.200 keuro voorzien aan inningen van teruggevorderde uitgaven m.b.t. verwijderingen en saneringen.

Uitgaven

Onder dit ISE vallen alle maatregelen, taken, doelstellingen en budgetten van het bodembeleid, in hoofdzaak vervat of gelinkt aan het bodemdecreet en VLAREBO (SD 2 – OD 1 t.e.m 3). In Vlaanderen willen we een bodemkwaliteit garanderen die toelaat dat minstens de primaire maatschappelijke (basis)behoeften kunnen worden vervuld. We leveren via het bodembeleid ook een bijdrage een circulaire economie en het klimaatbeleid. Deze uitgaven worden gefinancierd via het Mina-fonds (QBX-3QCE2EV-IS) en via het Bodembeschermingsfonds.

Om bodemverontreiniging maximaal te voorkomen en te beperken en het bodembeleid maximaal af te stemmen op de maatschappelijke behoeften plant OVAM volgende acties:

- Met betrekking tot de strategische doelstelling rond het opstarten van de sanering van alle historische verontreinigingen tegen 2036 wordt de Grote Grondvraag verder uitgevoerd in samenwerking met de lokale besturen, waarbij eigenaars de status van hun grond kunnen nakijken in een online tool. In 2021 moeten alle 300 lokale besturen aangesloten zijn op de tool. (SD 2 – OD 1, 3)
- De communicatie naar verschillende doelgroepen (particulieren – stookoliefonds Promaz, garagesector – bodemsaneringsfonds Tersana) wordt opgestart/verdergezet. (SD2 – OD1)
- Communicatie rond het belang van het zorg dragen voor de bodem i.f.v. de verschillende bodemfuncties: soil & landstewardship, diffuse verontreiniging, emerging contaminants. (SD 2 – OD 2)
- De Europese Interreg en Life projecten Resanat en Narmena worden verder gezet. (SD 2 – OD 1)

Voor 2021 wordt een budget van 395 keuro VAK geraamd voor de onderzoeksprogrammatie gericht op wetenschappelijk onderzoek naar innovatieve inzichten in bodemverontreinigingen en de behandeling van deze verontreiniging. (SD 2 – OD 2)

- We werken de ontwikkeling van het bodemzorgconcept voor Vlaanderen verder uit. We voeren onderzoek naar de samenhang tussen de verschillende bodemfuncties om een integrale aanpak voor het duurzaam gebruik, beheer en bescherming van de bodem uit te werken.
- We voeren onderzoek naar de impact van emerging contaminants en diffuse bodemverontreiniging op het bodembeleid, met klemtoon op PFAS.

Voor 2021 wordt voor bodemonderzoeken een budget geraamd van 1.966 keuro VAK waarvan 1.000 keuro uit het Bodembeschermingsfonds en 80 keuro EU-projecten:

- De inspanningen rond de inventarisatie en kwaliteitscontrole van de historisch verontreinigde gronden worden afgerond. (SD 2 – OD 1, 3)
- Een aantal onderzoeksopdrachten worden uitgevoerd binnen het kader van de reeds goedgekeurde Europese Projecten waterbodemverontreiniging. (SD 2 – OD 1)
- We voorzien studies rond sedimentbeheer en beter doorzicht in de grondbalans met productie, in- en uitvoer en toepassing van uitgegraven gronden. (SD 2 – OD 1, 2)
- We leveren gegevens in verband met het gebruik van uitgegraven bodem aan in het kader van het monitoringssysteem MDO en zorgen voor een kwaliteitsborging bij de grondreinigingscentra. (SD 2 – OD 1)
- Operationeel houden en verder uitbouwen van het kwaliteitsgarantiesysteem voor erkende bodemsaneringsdeskundigen. (SD 2-OD 2, 3)

- In uitvoering van de aanbeveling van het Rekenhof garanderen we het operationeel houden van de bodem-IT toepassingen en de uitbouw van digitale communicatie. (SD 2-OD 3)

Voor 2021 wordt een budget van 6.000 keuro ambtshalve bodemonderzoeken voorzien, waarvan 3.615 keuro vanuit het Bodembeschermingsfonds. Dit budget is noodzakelijk om voldoende invulling te geven aan de realisatie van: (SD 2 – OD 1)

- Door de uitvoering van ambtshalve bodemonderzoeken in geval van vrijstelling onderzoeksplicht door de ontzorging van particulieren, zoals voorzien in het bodemdecreet
- In geval van toekenning van het statuut onschuld en de vrijstelling van saneringsplicht voeren we beschrijvende bodemonderzoeken uit.
- De uitvoering van bodemonderzoeken bij specifieke doelgroepen, zoals bij de toepassing van de protocollen met de scholen en het opnemen van de rol van huissaneerder voor andere overheden.
- Door de uitvoering van ambtshalve waterbodemonderzoeken op de locaties met ernstige waterbodemonverontreiniging in speerpunt- of aandachtsgebieden. Er worden tevens waterbodem- en sedimentbeheersconcepten uitgewerkt.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 maart 2013 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering en de bodembescherming (VLAREBO) geeft uitvoering aan artikel 15 van het Bodemdecreet en voert een cofinancieringsregeling in voor bodemsaneringswerken. (SD2-OD1) Hiervoor wordt bij BO2021 2.000 keuro VAK en VEK voorzien.

In het protocolakkoord met de curatoren is voorzien dat de OVAM vervuilde gronden kan overnemen. Deze uitgaven geraamd op 30 keuro worden gefinancierd met eigen inkomsten. (SD 2 – OD 1).

Voor de ambtshalve verwijdering wordt in eerste instantie ingezet op de verwijdering van asbesthoudende materialen, in het bijzonder bij de doelgroepen scholen. Er wordt 290 keuro in VAK en VEK verschoven van software ontwikkeling databank asbest naar de uitvoering van de asbest sectorprotocollen. In het VEK krediet verwijderingen wordt rekening gehouden met de kredieten voor de versnelde aanpak van het asbestafbouwbeleid in scholen. Het eenmalig extra krediet toegekend voor asbestverwijdering bij BA2020 wordt tegengedraaid: -3.925 keuro VAK en -700 keuro VEK. . Voor het asbestafbouwbeleid door middel van sectorprotocollen wordt vanaf 2021 recurrent 1.500 keuro VAK en VEK voorzien (SD 2 – OD 1)

Op het vlak van ambtshalve saneringen en verwijderingen wordt een budget van 29.001 keuro voorzien. Hier inbegrepen is een bedrag van 1.599 keuro vanuit het Bodembeschermingsfonds. Dit daalt t.o.v. 2020: bij BA2020 is eenmalig een hoger bedrag van 6.050 keuro vanuit het Bodembeschermingsfonds voorzien waarvan 4.000 keuro voor de sanering van de Umicore-site in Bocholt. (SD 2 – OD 1)

Met deze middelen realiseren we mee de strategische doelstellingen en richten we ons op de sanering van gronden waar onschuld werd verleend en de OVAM de sanering uitvoert, in uitvoering van overeenkomsten, bij afgesloten brownfieldconvenanten, bij verworven terreinen of afgesloten dadingen en in toepassing van het protocol scholen. Ook voor de rol die de OVAM opneemt als huissaneerder en bij de sanering van waterbodems worden middelen voorzien. In uitzonderlijke gevallen kan de OVAM ook tussenkomen bij schadegevallen. (SD 2 – OD 1)

Voor ambtshalve saneringen en verwijderingen wordt een VEK-budget van 25.481 keuro voorzien. Hier inbegrepen is een bedrag van 1.550 keuro vanuit het Bodembeschermingsfonds. (SD 2 – OD 1)

De OVAM ontwikkelt mee de woningpas, wat diverse analyses en ontwikkelingen op IT-vlak vereist. Verder zetten we in op een geëvolueerde versie van de dossieropvolging binnen de afdeling. (SD 2 – OD 3)

De spijziging BBF bedraagt voor B02021 in totaal 29.645 keuro. Dit betreft 23.931 keuro vanuit het MINA-fonds, 1.200 keuro via terugvorderingen inzake ambtshalve bodemsaneringen en 4.514 keuro van de cofinanciering bodemattesten. In 2021 wordt er anderzijds voor 30.481 keuro aan middelen opgenomen uit het BBF: 25.481 keuro voor saneringen gefinancierd via het MINA-fonds en teruggevorderde bedragen, 2.000 keuro voor cofinanciering bodemsaneringswerken en 3.000 keuro voor bodemonderzoeken. (SD 2 – OD 1 t.e.m. 3)

5.2.3.2. Grindfonds

Het Grindfonds werd opgericht bij decreet van 14 juli 1993 tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning (Grinddecreet). Het heeft rechtspersoonlijkheid. Het werd opgericht als een instelling van ca-tegorie A in de zin van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut.

De taken, bevoegdheden, werking en bestuur zijn geregeld in het Grinddecreet. Initieel ging het concreet over het innen van grindheffingen en het toezicht houden op de werking en de uitgaven van het Grindcomité, het Herstructureringscomité, het Sociaal Comité en het Onderzoekcomité. Vermits de taken van het Onderzoekcomité in 2012 werden beëindigd, de grindheffing werd afgeschaft voor de grindwinning die plaatsvindt vanaf 1 januari 2018 en de resterende taken van het Herstructureringscomité en het Sociaal Comité in de loop van 2019 werden toegewezen aan het Grindcomité, hebben de initiële taken en bevoegdheden van het Grindfonds thans enkel nog betrekking op het toezicht houden op de werking en de uitgaven van het Grindcomité.

Daarnaast werd het Grindfonds, via het decreet van 5 juli 2013 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2013, verantwoordelijk voor vier nieuwe uitgavencategorieën, namelijk de financiering van sociaal-economische en ecologische hefboomprojecten in de grindgebieden, de financiering van wetenschappelijke projecten met het oog op de versterking van het sociaal-economisch weefsel in Limburg, de financiering van een reconversieproject in de landbouw en de financiering van de administratieve en technische ondersteuning van het projectgrindwinningscomité.

ISE E BODEM EN ONDERGROND

Vermits de grindheffing werd afgeschaft voor de grindwinning na 1 januari 2018 en het Grindfonds in de loop van 2020 terug is toegetreden tot het centraal kasbeheer, bestaan de ontvangsten enkel uit het overgedragen saldo eind 2020 dat wordt geraamd op 6.849 keuro.

Ingevolge een wijziging van het Grinddecreet in 2019 werden in 2019 alle kosten van het sociale luik van het Grinddecreet uitbetaald. Dit betekent dat in 2021 daarvoor geen uitgaven meer worden voorzien. De herstructureringskosten van de grindwinningszones worden voor 2021 t.o.v. 2020 bijgesteld van 1.225 keuro naar 1.612 keuro op basis van de meest recente raming van het Grindcomité. Het grootste deel daarvan (1.296 keuro) heeft te maken met de financiering van hefboomprojecten in de grindgebieden.

De ESR-gecorrigeerde betaaluitgaven zijn gelijk aan de intering en bedragen 2.738 keuro. Het over te dragen overschot van het boekjaar richting 2022 wordt geraamd op 4.111 keuro.

5.2.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT

Niet van toepassing.

6. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT LUCHT

Dit ISE omvat de doelstellingen, taken en budgetten die verband houden met het thema lucht.

6.1. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

SD 1. WE GAAN VOOR ZUIVERE LUCHT

OD 1. VERSTERKING VLAAMS BELEID ROND LUCHTKWALITEIT

In 2021 voorzie ik de eerste tweejaarlijkse monitoring van het Luchtbeleidsplan 2030. Hierbij maak ik tevens gebruik van rapportering over de transversale beleidsplannen via de bijlage aan de BBT-rapportering over het Luchtbeleidsplan. Ik zorg er ook voor dat de emissieprognoses worden geactualiseerd en tijdig aan de Europese Commissie worden bezorgd.

Ik werk samen met lokale besturen om de competenties te bundelen en de luchtverontreiniging in hotspots aan te pakken, in het bijzonder in de zones Antwerpen, Gent en de rand rond Brussel. In 2021 voorzie ik een eindevaluatie van het Actieplan voor Gent, Kanaalzone en omgeving (2016-2020) en ga ik samen met de betrokkenen na hoe we de positieve samenwerking van de voorbije jaren kunnen verderzetten. De samenwerking met de haven van Antwerpen wordt verdergezet via een havenovereenkomst.

Ik ondersteun lokale besturen bij de uitwerking van het lokale beleid door kennisuitwisseling te bevorderen. Vanuit City of Things werkte mijn administratie een methodologie uit om de lokale besturen te ondersteunen bij het vormgeven van fijnmazigere meetnetten op basis van de lokale behoeften. Als het Europese Life project CityTraQ wordt goedgekeurd, dan pas ik deze methode toe en ontwikkel ik samen met de steden Antwerpen, Gent en Brugge, IMEC en VITO een screenings- en scenariotool waarmee gemeenten de knelpunten op het vlak van luchtkwaliteit beter in kaart kunnen brengen en de impact van maatregelen op de luchtkwaliteit kunnen onderzoeken. Dit zal de kennis en planningscapaciteit bij de gemeenten sterk verhogen en de koppeling met de ontwikkeling van een Digital Twin leidt tot een meer geïntegreerde aanpak, over de beleidsniveaus heen.

Gebiedsgerichte actieplannen worden verder uitgevoerd. Hierbij ligt de focus in 2021 op de situatie in Hoboken.

OD 2. AFVLAKKING VAN DE GROEI VAN HET WEGVERKEER

Eén van de belangrijkste oorzaken van luchtverontreiniging blijft verkeer. Samen met mijn collega bevoegd voor mobiliteit zet ik een drieledige aanpak voorop: 1. Een duurzame ruimtelijke inrichting ondersteunt een duurzame bereikbaarheid. 2. We zetten in op een verdere afvlakking van de groei van het gemotoriseerde verkeer en streven een ambitieuze modal shift na, zowel qua personenvervoer als logistiek. 3. Ik zet in op een verdere vergroening van het voertuigenpark (zie OD 3).

De uitwerking van de regionale mobiliteitsplannen binnen de vervoerregio's komt in 2021 in een stroomversnelling. Samen met mijn collega bevoegd voor het mobiliteitsbeleid zorg ik er voor dat deze ook een antwoord bieden op de klimaat- en luchtuitdagingen. Dit wordt geïntegreerd aangepakt samen met de aanpak rond ruimte en milieu (zie ISE ruimte en milieu, SD 5 - OD 2). Inzichten op het vlak van omgevingsmaterie geven mee richting aan geïntegreerde en onderbouwde keuzes zodat de regionale mobiliteitsplannen bijdragen aan het oplossen van de luchtkwaliteitsknelpunten.

Bij de verdere uitwerking van het BRV (zie ISE omgevingsbeleid ruimte en milieu) heb ik aandacht voor de nodige ruimtelijke condities die de vervoersvraag kunnen helpen beheersen. Ik volg ook de initiatieven van mijn collega bevoegd voor mobiliteit om de vervoersvraag te beheersen, zoals de *transitie mobiliteit* in uitvoering van de Visie 2050 van de Vlaamse Regering.

Ik zet ook verder in op het onderzoek naar het milderen van de impact op luchtverontreiniging bij grote infrastructuur- en verkeersgenererende projecten. In 2021 heb ik hierbij in het bijzonder aandacht voor de uitbreiding van de containerbehandelingscapaciteit in de haven van Antwerpen, Ringpark Zuid in Antwerpen, de herinrichting van de R0 (noord en oost), de R8 in Kortrijk en de Noord-zuid verbinding in Limburg. Om de knelpunten inzake luchtkwaliteit aan tunnelmonden aan te pakken, stel ik methodologie ter beschikking om de concentraties aan tunnelmonden te bepalen. Daarnaast stel ik ook maatregelen en aanbevelingen voor om de impact ter hoogte van deze tunnelmonden te beperken.

OD 3. VERDERE VERGROENING VAN VOERTUIGENPARK

Ik zet de ingeslagen weg verder naar het gebruik van emissiearme en energie-efficiënte voertuigen. De Vlaamse overheid heeft daarbij zelf een voorbeeldfunctie voor het eigen voertuigenpark. Vanaf 2030 zijn alle nieuw verkochte personenwagens koolstofarm, waarvan minstens de helft emissievrij. Op korte termijn moet de verdere ontdieseling zorgen voor een verdere daling van de NO₂ concentraties.

Samen met mijn collega bevoegd voor financiën bekijk ik in welke mate de doelstelling van vergroening in combinatie met een budgetneutraal kader gerealiseerd wordt en desgevallend geoptimaliseerd kan worden. .

Samen met mijn collega bevoegd voor mobiliteit werk ik een aanpak uit voor de uitrol van emissievrije distributie in stadskernen tegen 2025. Ik volg ook de ontwikkelingen op rond het nieuwe Clean Power for Transport-actieplan en de uitrol van zero-emissiebussen. Een eerste analyse van het materiaal dat gebruikt wordt voor onderhoud van openbaar groen moet duidelijkheid geven over de mogelijkheden om het gebruik van 2-takt toestellen uit te faseren.

Om de emissies van de scheepvaart te verminderen, zoek ik tot slot samen met mijn collega bevoegd voor mobiliteit oplossingen voor het bevorderen van het gebruik van walstroom voor de zeevaart. In 2021 maak ik verder werk van de wettelijke verankering en praktische implementatie van verplichte ontgassing van binnenschepen en maak hierbij de nodige afspraken met zowel rederijen, havenautoriteiten als inspectiediensten.

OD 4. EMISSIEFRAUDE BIJ VOERTUIGEN AANPAKKEN

Ik werk samen met mijn collega bevoegd voor mobiliteit een concreet actieplan uit voor de aanpak van emissiefraude door voertuigfabrikanten en/of -eigenaars. Basis hiertoe vormen de beleidsstrategieën die werden uitgewerkt in het uitgebreid juridisch en technisch onderzoek. Op korte termijn volg ik ook de uitrol van de deeltjestellers in de keuringscentra en het gebruik van de software voor detectie van ad-blue fraude bij vrachtwagens.

Ik verleen mijn medewerking aan remote sensing meetcampagnes in Brussel en de haven van Antwerpen. Ik ga ook na of en hoe remote sensing nog meer in Vlaanderen kan ingezet worden om de aanpak van emissiefraude te ondersteunen. Ik bekijk ook de mogelijkheden om middelen te voorzien voor extra remote sensing metingen in Antwerpen, Gent en/of Brugge. Ik investeer hierbij 100 keuro naast de 100 keuro die door Europa wordt toegekend bij goedkeuring van het project Citytracq.

OD 5. LAGE EN ULTRALAGE-EMISSIONEZONES VERDER UITROLLEN IN STEDELIJKE GEBIEDEN

Het wetgevend kader voor lage-emissiezones (LEZ) leidt tot een verbetering van de blootstelling aan luchtverontreiniging. We ronden de evaluatie af en formuleren voorstellen tot aanpassing waar nodig of wenselijk. Na onderzoek van wenselijkheid en haalbaarheid, breid ik hiermee het toepassingsgebied desgevallend uit naar brom- en motorfietsen, bied ik een uniforme oplossing voor oldtimers en voorzie ik, indien nodig, bijkomende sociale maatregelen gebaseerd op de impactanalyse van eind 2020.

Voor de verdere uitbouw van de LEZ-databank voorzie ik 137 keuro werkingskosten waarmee ik de koppeling met de nieuwe DIV webservices definitief vorm geef en een monitoringstool laat uitwerken.

OD 6. VERMINDERING LUCHTVERONTREINIGING VAN HOUTVERBRANDING

Huishoudelijke houtverwarming zorgt voor veel fijn stof in de lucht. Ik stimuleer daarom onder meer de uitfasering van vervuilende houtverwarmingstoestellen. Ik zet hiervoor verder in op de uitvoering van de Green Deal Huishoudelijke Houtverwarming met de andere betrokken partners. Ik voorzie verder codes van goed praktijk rond het goed gebruik van kachels en rond het plaatsen en de locatie van schouwmonden. Ik voorzie tevens een tool voor de sturing naar het meest geschikte toestel. Het overleg met de stakeholders zet ik onverminderd voort via de Green Deal huishoudelijke houtverbranding.

Ik bekijk eveneens in het kader van deze Green Deal en het nieuwe actieplan voedselverlies en biomassa(rest)stromen 2021-2025, hoe we op termijn het dalend gebruik van hout, bij huishoudelijke houtverwarming, door efficiëntietoename van de nieuwe generatie kachels, door afnemend gebruik van hout o.a. door betere isolatiewaarden van de woningen en door aangepast stookgedrag, op een duurzame en circulaire wijze kunnen gebruiken voor andere toepassingen.

OD 7. EMISSIES IN DE INDUSTRIE EN LANDBOUW VERMINDEREN

Om de impact van industrie op onze luchtkwaliteit verder te verminderen, de Europese Nationale Emission Ceilings (NEC) reductiedoelstellingen na te kunnen leven en de emissieruimte voor nieuwe investeringen in Vlaanderen in de toekomst veilig te stellen, zet ik via de omgevingsvergunning het kosten-effectieve emissiereductiebeleid voor de industrie verder, met respect voor het no-goldplating principe.

Ik zet ook in op een vermindering van de ammoniakemissie van de landbouw door invoering van de verplichte elektronische monitoring van nieuwe en bestaande luchtwassers bij varkens- en pluimveestallen en onderzoek of het minimum rendement van nieuwe luchtwassers kan verhoogd worden. Op basis van stikstofdepositie van de voorbije periode (2015-2020) en de verkregen inzichten uit het plan-MER van het PAS-programma (Programmatie Aanpak Stikstof), organiseer ik het openbaar onderzoek met het oog op de definitieve vaststelling van het PAS-programma door de Vlaamse Regering. De structurele aanpak van de stikstofproblematiek (NH₃ en NO_x in relatie tot biodiversiteit) vraagt naast generieke maatregelen, bovenop het goedgekeurde Luchtbeleidsplan 2030, eveneens gebiedsspecifiek maatwerk van brongerichte reductiemaatregelen. Ik laat onderzoeken op welke manier gebiedsspecifiek maatwerk kan georganiseerd worden, of gebiedsregie mogelijk en nodig is en welke instrumenten daartoe ingezet of eventueel ontwikkeld kunnen worden. Het vergunningenbeleid wordt hierop afgestemd en waar nodig bijgestuurd. Met het oog op het realiseren van een gelijk speelveld in de grensregio van Vlaanderen met Nederland, is afstemming gewenst.

Ik zorg ervoor dat de uitvoering van transformatieopgave als gevolg van de uitvoering van het definitieve PAS-programma coherent is met ruimtelijk beleid. Ik herteken het bestaande flankerend

beleid in de nabijheid van SBZ's vanuit een integrale benadering van de omgevingskwaliteit en heb hierbij respect voor correct landbouwgebruik (ruimer dan alleen stikstofuitdaging ook bvb. pesticidenuitspoeling, erosie, ontwatering door drainage..). Met mijn collega bevoegd voor landbouw onderzoek ik welke mogelijkheden er zijn binnen het nieuwe GLB strategisch plan.

SD 2. ONDERBOUWEN (LOKAAL) LUCHTBELEID VIA INNOVATIEVE MILIEUMONITORING

OD 1. VERMINDEREN LUCHTVERONTREINIGING DOOR HOUTVERBRANDING

Om gemeenten mogelijkheden te geven om lokaal een beleid te voeren, gericht op de vermindering van luchtverontreiniging door houtverbranding, zetten we in op een innovatietraject met modellering. In eerste instantie kijken we of er mogelijkheden zijn op wijkniveau en betere methodes om de emissies te lokaliseren (via de databank gebouwenverwarming). Daarin onderzoeken we onder meer ook het gebruik van burgerdata (met respect voor de privacy) die nu al verzameld worden. We exploreren en breiden de huidige datasets op lokaal niveau uit.

OD 2. VERMINDEREN LUCHTVERONTREINIGING DOOR VERKEERSGERICHTE MAATREGELEN

Om lokale, verkeersgerichte maatregelen ((ultra)lage-emissiezones, circulatieplannen, verkeersingrepen, schoolstraten) op te volgen en de positieve effecten op de luchtkwaliteit aan hun bevolking te tonen, hebben lokale besturen nood aan fijnmazigere luchtkwaliteitsgegevens. Naast de inzet van passieve samplers onderzoeken we of hoge ruimtelijke resolutie modellering op basis van verkeersemissies op het volledige lokale wegennet en een meetnet met behulp van sensoren bijkomende informatie kan leveren. Ook real time interventies bij hoge concentraties worden op deze manier mogelijk. We zetten ook in op nieuwe technologieën voor het genereren van accurate en betrouwbare inputdata (bv. floating car data, motormanagement (wagen), ANPR-camera's) voor de berekening van emissies met de best beschikbare modellen.

Eind 2020 is de ontwikkeling gestart van een nieuw spreidingsmodel voor verkeer(semmissies) in Vlaanderen. Modelvalidaties, onder meer in het kader van burgerwetenschap in CurieuzeNeuzen, hebben aangetoond dat de huidige modelketen goed presteert indien we op straatniveau over kwalitatieve data beschikken aan de inputzijde. Wat betreft verkeersemissies ligt de focus qua spreiding momenteel op het gewestelijk wegennet en ligt de actualiseringsfrequentie te laag voor lokale toepassingen. Ik vraag om er met deze ontwikkeling voor te zorgen dat Vlaanderen én de lokale besturen ook over emissiegegevens op het lokale wegennet kunnen beschikken die accuraat de recentste situatie weergeven. Een belangrijke randvoorwaarde die ik daarbij stel is dat maximale overeenstemming met de huidige modellen gezocht wordt wat betreft officiële mobiliteitsparameters en dat vertrokken wordt van dezelfde basisgegevens. De werking van dit model zal klaar zijn voor recente en toekomstige innovaties op het vlak van verkeersgegevens en gebruik kunnen maken van databronnen uit smart cities, ANPR, Internet of Things, burgerwetenschap, ... voor zover ze voldoen aan vooropgestelde kwaliteitsvereisten. Om dit te realiseren zal in een eerste fase nagegaan worden welke tellingen – ook buiten de Vlaamse overheid – momenteel in aanmerking komen, een kwaliteitscontrole voor deze en nieuwe databronnen voorzien worden en een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd worden om het effect van wijzigingen aan beschikbare databronnen na te gaan. Daarnaast zal ook een betrouwbaarheidsindicator aan het resultaat gekoppeld worden. Na voltooiing zal dit nieuwe model in overleg met de lokale besturen geoperationaliseerd worden en gekoppeld aan de ATMO-Street modelketen. Zo kunnen Vlaamse steden, gemeenten en burgers de best beschikbare luchtkwaliteitskaarten met detail tot op straatniveau raadplegen en gebruiken voor lokaal beleid.

OD 3. VERMINDEREN EMISSIES LANDBOUW

Om de problematiek rond vermestende en verzurende deposities van de landbouw op te volgen zet ik in op een doeltreffende monitoring en modellering in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). In 2021 breid ik het monitoringplan PAS uit met een jaarlijkse realiteitscheck op lokaal niveau. Hierbij wordt voor elk SBZ-H nagegaan of de jaarlijkse totale stikstofdepositie een dalende trend vertoont en in welke mate de kritische depositiewaarde wordt overschreden.

Ik zorg ervoor dat de emissie-inventaris fijnmaziger wordt, zodat het effect van emissiereducerende maatregelen voor luchtverontreinigende stoffen en broeikasgassen nauwkeurig kan geëvalueerd worden. Om de lokale besturen te ondersteunen, brengen we ook de (lokale) luchtverontreiniging van grootschalige landbouwbedrijven beter in kaart.

OD 4. KWETSBAARHEIDSANALYSES UITVOEREN EN ONDERSTEUNING LOKAAL KLIMAATADAPTATIEBELEID ONDERSTEUNEN VIA KLIMAATPORTAAL

Vlaanderen ondervindt de gevolgen van een mondiale klimaatverandering. Ik zorg ervoor dat de kwetsbaarheden rond hitte verder worden verkend en waar mogelijk in kaart gebracht door uitbreiding van het Klimaatportaal met bijkomende effect- en impactkaarten.

Lokale adaptatiemaatregelen laten toe de gekende kwetsbaarheden op te vangen. Ik start daarom in 2021 met het verzamelen van de bouwstenen die nodig zijn om in een volgende fase een klimaatadaptatietool te kunnen bouwen. Die bouwstenen betreffen o.a. de inventarisatie en kwantificatie van mogelijke maatregelen, de uitwerking van een evaluatiekader voor zulke maatregelen en het Vlaanderen-breed doorrekenen van mogelijke maatregelen met klimaateffect-modellen. Ik zorg ervoor dat dit traject van bij de start plaatsvindt in nauw overleg met belanghebbenden. Op termijn (streefdoel 2022) zal zo'n adaptatietool, gekoppeld aan het Klimaatportaal, toelaten locatie-specifiek het potentieel van adaptatieve maatregelen in beeld te brengen en zo lokale overheden ondersteunen bij het plannen en uitvoeren van lokaal adaptatiebeleid.

6.2. BUDGETTAIR KADER

De beleidskredieten onder dit ISE Lucht hebben in hoofdzaak betrekking op de uitgaven van VMM:

- toe te wijzen aan het ISE Lucht (inclusief de lonen);
 - voor het meten, inventariseren, rapporteren en modelleren van de emissies in lucht, en adviseren over milieuvergunningaanvragen lucht;
 - voor het meten, modelleren en rapporteren van de luchtkwaliteit, en voorspellen en opvolgen van smogperiodes;
 - (vanaf 1/1/2021) voor werkingskosten luchtbeleid, o.a. voor lage-emissiezones (zie SD 1 – OD 5);
 - (vanaf 1/1/2021) voor beleidsvoorbereidend onderzoek, monitoring en evaluatie op het vlak van het luchtbeleid (zie SD 1).
- de uitgaven van het Departement Omgeving:
- voor eventuele subsidies ter verbetering van de luchtkwaliteit.

Onder dit luik Budgettair kader is het de bedoeling dat het totaal van alle kredieten uit de algemene middelen- en uitgavenbegroting besproken wordt dat wordt toegewezen aan de betrokken ISE. In het geval van ISE Lucht zijn er echter enkel uitgavenkredieten voorzien op de DAB Minafonds. Deze worden verder besproken onder punt 6.2.2.

6.2.1. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)

Niet van toepassing.

6.2.2. DAB MINAFONDS

ONTVANGSTENARTIKELEN

Niet van toepassing.

UITGAVENARTIKELEN

QBX-3QCE2HA-WT – DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: LUCHT

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel financiert het Departement Omgeving beleidsondersteunende uitgaven die enerzijds betrekking hebben op de strategische doelstelling met betrekking tot het verhogen van de luchtkwaliteit (zie 6.1 SD 1), en anderzijds betrekking hebben op de strategische doelstelling inzake het voeren van een ambitieus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030. Deze taken worden vanaf 2021 overgeheveld van het departement naar VMM (luchtbeleid) en VEKA (klimaatbeleid).

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BO 2021 incl. overflow	548	812
<i>Overflow BA2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021 excl. overflow	548	812
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>-161</i>
BO 2021	548	651

Inhoudelijke toelichting krediteevolutes:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender	0	-161
TOTAAL	0	-161

- Na analyse van de vereffeningskalender wordt het VEK voor (nog af te handelen) subsidies met 161 k euro verminderd.

6.2.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG

6.2.3.1. Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

De juridische opzet, doelstellingen en taken van het agentschap VMM worden in deze BBT besproken onder punt 7.2.3.1. Deze worden vanaf 1/1/2021 uitgebreid met de taken rond luchtbeleid (die tot het departement behoorden tot 31/12/2020).

VMM oefent haar taken uit binnen 2 verschillende ISE: ISE D Water en ISE H Lucht. De financiering van de taken die de VMM uitvoert, verloopt voornamelijk via de artikels QB0-1QCE2DW-IS en QB0-1QCE5DW-IS, 2 artikels die in de begroting conform de instructies integraal werden toegewezen aan (en besproken bij) het grootste ISE binnen VMM: ISE D Water.

Hieronder worden enkel de kredieten besproken die onder ISE H Lucht ressorteren. Voor de VMM-kredieten voor ISE Water wordt verwezen naar de bespreking van de ISE D Water.

ISE H LUCHT

De financiering van de taken die de VMM uitvoert, gebeurt voornamelijk via de artikels QB0-1QCE2DW-IS en QB0-1QCE5DW-IS. Via deze artikels ontvangt de VMM een werkingsdotatie (QB0-1QCE2DW-IS) ten bedrage van 2.137 keuro VAK/VEK en een investeringsdotatie (QB0-1QCE5DW-IS) ten bedrage van 1.234 keuro VAK en 1.356 keuro VEK van het Departement Omgeving ter financiering van haar specifieke taken op het vlak van de uitbouw van het meetnet lucht.

Daarnaast genereert de VMM ook nog eigen ontvangsten zoals Europese ontvangsten ten bedrage van 15 keuro en andere inkomsten uit samenwerkingsovereenkomsten ten bedrag van 488 keuro (volledig toegewezen aan ESR11 Lonen).

De werkingsuitgaven met betrekking tot het ISE Lucht hebben betrekking op het inventariseren, rapporteren en modelleren van de emissies in lucht, het adviseren over milieuvergunningaanvragen lucht, het meten, modelleren en rapporteren van de luchtkwaliteit, en het voorspellen en opvolgen van smogperiodes. Het budget hiervoor bedraagt 2.152 keuro. Met de overheveling van de taken rond luchtbeleid van het departement naar de VMM vanaf 1/1/2021 komen hier nog werkingsmiddelen bij voor het luchtbeleid: 137 keuro werkingskosten voor de lage-emissiezones en werkingsmiddelen voor het luchtbeleid (onderhoud luchtbeleidsmodellen, werking, vertalingen, ...) via artikel QBX-3QCE2HA-WT. Artikel QBX-3QCE2HA-WT bevat ook middelen voor beleidsvoorbereidend onderzoek rond lucht hetgeen VMM vanaf 1/1/2021 als taak overneemt van het departement. Onder SD 1 wordt ingegaan op de voorziene beleidsprojecten voor 2021.

De investeringsuitgaven met betrekking tot het ISE Lucht hebben betrekking op duurzame aankopen voor het operationeel houden van het meetnet lucht. Het budget hiervoor bedraagt 1.234 keuro VAK en 1.356 keuro VEK.

6.2.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT

Niet van toepassing.

7. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT WATER

Dit ISE bevat alle doelstellingen, taken en budgetten die verband houden met het beleidsthema water.

7.1. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

SD 1. MONITOREN OM TE WETEN**OD 1. DIGITALE KWANTUMSPRONG MAKEN VOOR DE MEETNETTEN WATER**

Door verdere digitalisering en implementatie van technologische innovatie maak ik het mogelijk om fijnmaziger te meten, met een hogere frequentie (automatische meetstations, remote sensing, ...). Belangrijk hierbij is eveneens de verdere uitrol van de in ontwikkeling zijnde low cost sensoren om zeer gebiedsgericht een aantal fenomenen beter in beeld te brengen, zoals bijv. verzilting, overstorten, Die fijnmazigheid is ook nodig om adequate maatregelen uit te vaardigen en de passende beslissingen te nemen. Een goede en kwaliteitsvolle data doorstroming zal het mogelijk maken om modellen beter te voeden en bruikbare data- informatie te generen.

OD 2. UITBOUWEN VAN EEN OPEN STANDAARD DATAPLATFORM

Ik zal een dataplatform met dataclusters bouwen, complementair en verbonden met reeds bestaande platformen en clusters, en zal maximaal meewerken aan de uitbouw van authentieke, herbruikbare, kwaliteitsvolle en geïntegreerde data voor de maatschappij via een beleidsoverschrijdend netwerk van (authentieke) databronnen.

Om de koppeling tussen brondata in lijn met de geldende datastandaarden uit te voeren, worden alle datasets water geïnterpreteerd, wordt gekeken naar hun informatiemodel en wordt afstemming voorzien met de producten en diensten die ik lever aan burgers, bedrijven en organisaties.

Standaardisatie op basis van referentiearchitectuur (EIRA) en OSLO is belangrijk zodat we de interoperabiliteit van de milieugegevens en waterdata kunnen verbeteren. Hiermee wil ik fouten in data vermijden, richt ik me op een eenduidig eindresultaat en de mogelijkheid om gegevens beter met elkaar te verknopen en stimuleer ik de innovatie om creatief met data om te gaan door alles volgens de standaarden beschikbaar te stellen.

Voor de datacluster en de datasets wil ik een architectuur bouwen en de bestaande mogelijkheden verder aftasten en waar opportuun nieuwe technieken voorstellen. Een aantal use cases met Aquafin maar ook met drinkwaterdata worden in 2021 opgestart.

Op basis van de inventaris en de input van andere thema's en projecten uit deze BBT zal in 2021 een stappenplan worden opgemaakt als uitwerking van een meer volledige en duurzame datacluster en dataplatform via co-creatie en participatie.

Met een goed fundament en na uitvoering van de voorbereidingen kunnen metingen die door meerdere partijen worden uitgevoerd samengebracht worden op het centrale dataplatform. Ik verwacht dat de uitvoering van deze projecten op een duurzame wijze plaatsvindt.

OD 3. OPTIMALISEREN LABOWERKING VLAAMSE OVERHEID

Momenteel betaalt de Vlaamse overheid voor labocapaciteit in verschillende laboratoria. In 2021 zorg ik voor de implementatie van de optimalisatie-oefening van de verschillende Vlaamse laboratoria en optimaliseer ik de noodzakelijke investeringen.

SD 2. DATA & KENNIS AANBIEDEN OM SAMEN GERICHT ACTIES TE KUNNEN NEMEN**OD 1. OPSTAP ZETTEN NAAR EEN WATER DATA INFRASTRUCTUUR (WDI) VOOR VLAANDEREN VOOR MULTI-USERGEBRUIK**

Ik zet vanaf 2020 en doorlopend in 2021 een werking op rond digitaal water om samen met partners en stakeholders digitalisatie trajecten te realiseren. Via deze werking worden de

digitalisatie opportuniteiten geïnventariseerd en via samenwerkingsovereenkomsten gerealiseerd met de bedoeling om data en kennis op een geïntegreerde en optimale wijze in te zetten.

De Vlaamse Milieumaatschappij is het knooppunt voor waterdata en bouwt hiervoor een dataplatform uit samen met de stakeholders (zie SD1). Het dataplatform/knooppunt ondersteunt en valoriseert nieuwe en innovatieve technologieën zoals Internet of Things (IoT) voor datacaptatie, artificiële intelligentie (AI), trendanalyse en modellering en biedt linked open data (LOD) en API's aan om de data te ontsluiten voor intern en extern gebruik.

De ontsluiting zal gebeuren via een dataportaal: een veelomvattend product- en dienstenplatform voor diverse stakeholders.

In 2021 start hierrond een voorstudie. Er wordt op zoek gegaan naar goede voorbeelden van soortgelijke platformen in binnen- en buitenland. Een inventarisatie wordt gemaakt van producten, diensten, data-/informatiebronnen en gerelateerde projecten die onderwerp kunnen zijn van integratie in dit dataportaal of waar afstemming vereist is.

In dit portaal spelen ook modellen een steeds belangrijker rol, bijvoorbeeld in de strijd rond waterschaarste en droogte maar ook rond overstromingen en andere actuele watergebonden thema's.

Ik streef ernaar dat elke geïnteresseerde burger, bedrijf of organisatie tools, data en modellen ter beschikking krijgt die kunnen gebruikt worden om mee te helpen deze thema's vorm te geven.

Ik wil dan ook vanaf 2021 breder inzetten op het gebruik van modellen en zet in op de optimalisatie van interne modellen zodat extern gebruik eenvoudiger wordt.

Ik wil in dit portaal ook inzetten op kennis, innovatie en cocreatie. Een in eerste instantie intern op te zetten kennisplatform voor modellering en data-analyse binnen de Vlaamse Milieumaatschappij zal later via uitbreiding toegang geven aan externe modelleerders en verder ook focussen op andere thema's.

OD 2. ONDERSTEUNEN KLIMAATADAPTATIEBELEID BIJ LOKALE BESTUREN VIA VERDERE UITBOUW VAN HET KLIMAATPORTAAL

De kwetsbaarheden inzake klimaatverandering worden verder in kaart gebracht door uitbreiding van het Klimaatportaal met bijkomende effectkaarten voor droogte, wateroverlast en overstroming. Ook zal ik de verkenning starten van mogelijkheden om het Klimaatportaal uit te breiden met impactkaarten voor o.a. landbouw en natuur.

Lokale adaptatiemaatregelen laten toe de gekende kwetsbaarheden op te vangen. Ik start daarom in 2021 met het verzamelen van de bouwstenen om een klimaatadaptatietool te kunnen bouwen. Die bouwstenen betreffen o.a. de inventarisatie en kwantificatie van mogelijke maatregelen, de uitwerking van een evaluatiekader voor zulke maatregelen en het Vlaanderen-breed doorrekenen van mogelijke maatregelen met klimaateffect-modellen. Ik zorg ervoor dat dit traject van bij de start plaatsvindt in nauw overleg met belanghebbenden en de lokale besturen zelf. Op termijn zal zo'n adaptatietool, gekoppeld aan het Klimaatportaal, toelaten locatie-specifiek het potentieel van adaptieve maatregelen in beeld te brengen en zo lokale overheden, ondersteunen bij het plannen en uitvoeren van lokaal adaptatiebeleid.

OD 3. GRONDWATERDATA ONTSLUITEN IN FUNCTIE VAN VRAAGSTELLING

In het kader van de opmaak van de langetermijnvisie DOV 2030 en het project voor het ontwikkelen van een OSLO-standaard voor de uitwisseling van informatie over bodem en ondergrond, werd reeds gestart met het in kaart brengen van de specifieke databehoeften van

stakeholders. Hier zet ik verder op in en lanceer initiatieven voor de stapsgewijze verdere uitbouw van het instrumentarium voor ontsluiting van grondwaterdata via DOV.

SD 3. PLANNEN MAKEN EN UITVOEREN MET ENGAGEMENTEN VOOR GEZOND EN DUURZAAM WATERSYSTEEM

OD 1. GEÏNTEGREERD EN GEBIEDSGERICHT UITVOEREN EN OPMAKEN VAN STROOMGEBIEDBEHEERPLANNEN EN MAATREGELENPROGRAMMA

In de ontwerp stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 is de visie van de Vlaamse Regering op het integraal waterbeleid verder geconcretiseerd. Ik zal deelname aan het openbaar onderzoek en participatie-initiatieven over de voorgestelde maatregelen stimuleren zodat ik breed maatschappelijk gedragen ontwerp-stroomgebiedbeheerplannen kan voorleggen aan de Vlaamse Regering eind 2021. Hierbij dient de realisatie van concrete projecten steeds in relatie te staan met de ruimere omgeving. In gebieden waar ruimere gebiedsprocessen lopen, zoek ik hier maximaal aansluiting mee, om zo de linken met het watersysteem te versterken. Ik zet in 2021 maximaal in op het verankeren van de gebiedsgerichte samenwerking in kader van de stroomgebiedbeheerplannen in een ruimer gebiedsprogramma, waarbij de verschillende bestuursniveaus en betrokkenen samenwerken. Door het koppelen van beleidsdoelstellingen en het afstemmen van investeringsagenda's komen we tot geïntegreerde uitvoering op het terrein.

OD 2. KLIMAATADAPTATIE PLANMATIG ONDERBOUWEN

De klimaatverandering doet risico's op wateroverlast en watertekort toenemen, en zal zich nog versterkt doorzetten. Klimaatadaptatie en het beheersen van die risico's zijn daarom een leidend principe binnen het integraal waterbeheer.

In de 3de generatie stroomgebiedbeheerplannen zijn ook de overstromingsrisicobeheerplannen, het waterschaarste- en droogterisicobeheerplan, de bekkenspecifieke delen en de herziene zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen mee geïntegreerd.

OD 3. UITVOEREN VAN HET ACTIEPLAN DROOGTE EN WATEROVERLAST

In 2021 geef ik uitvoering aan de Blue deal. Hiermee wil ik, in uitvoering van het actieplan Droogte en Wateroverlast, de stroomgebiedbeheerplannen en het Vlaams beleid inzake klimaatadaptatie, proper, aantrekkelijk en voldoende water waarborgen en zet ik volop in op een vertraagde afvoer en het beter vasthouden van water. Daarnaast wordt ook het waterschaarste- en droogterisicobeheerplan als onderdeel van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 na het openbaar onderzoek op punt gezet. Ik zet maximaal in op rationeel en circulair watergebruik met aandacht voor het terugwinnen van grondstoffen en energie. Ik voorzie de opmaak van een werkagenda circulair water, samen met mijn collega bevoegd voor Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw, in het kader van de transitie circulaire economie.

In het najaar 2020 – voorjaar 2021 wordt vorm gegeven aan een nieuwe dynamische planfiguur rond waterbevoorrading. Zowel de collectieve als individuele bevoorrading van water voor drinkwater en voor tweedecircuitwater vanuit grondwater, oppervlaktewater, hemelwater als afvalwater staan centraal in de Strategische Planning Waterbevoorrading. Via een multi stakeholdersoverleg zet ik de krijtlijnen voor de toekomst uit en werk ik specifieke actieprogramma's rond waterbevoorrading uit.

Bij de aanpak van waterschaarste en droogte is maximale infiltratie en (her)gebruik van hemelwater van primordiaal belang. Ik bereid de regelgeving voor om in de watertoets meer aandacht te hebben voor verschillende elementen (oa maximale infiltratie, hemelwatergebruik en

– buffering), waardoor de om de watertoets te laten evolueren naar een integrale water- en droogtetoets. Het ambitieniveau van de hemelwaterplannen wordt verhoogd waarbij de aanpak van waterschaarste een belangrijkere plaats krijgt in de plannen. Tevens wordt er een programma voor gebiedsgerichte projecten rond waterberging, - buffering en infiltratie in samenwerking tussen de waterloopbeheerders, VMM, ANB en het Departement Landbouw en Visserij opgezet. Via Water-Land-schap 2.0 wordt er in een aantal landelijke gebieden voor gezorgd dat er meer water in de grond infiltreert en ons grondwater wordt aangevuld, dat onze natuur minder snel verdroogt, en dat meer water beschikbaar blijft voor de landbouw. Bovendien zet ik bijkomend in op ontharding, om zo de bodemeigenschappen te herstellen en meer infiltratie en waterberging mogelijk te maken.

Ik evalueer en bereid zo nodig regelgeving voor die de drempels voor maatregelen die kunnen bijdragen aan het verminderen van risico's op waterschaarste wegwerken.

Ik tref de nodige voorbereidingen zodat waterscans/-audits voor bedrijven vanaf 2022 een onderdeel vormen van de ontvankelijkheidsvoorwaarden bij aanvragen tot financiële steun en/of vergunningen doorheen alle entiteiten van de Vlaamse overheid en waterscans/- audits voor grootverbruikers of voor bedrijven met grote verharde oppervlakte verplicht worden.

Innovatie wordt verder gestimuleerd via de verderzetting van de oproepen voor proeftuinen Droogte.

Voor tijden van (dreigende) waterschaarste werk ik verder aan een evenwichtig en objectief afwegingskader.

OD 4. VORMGEVEN AAN INTEGRAAL WATERBELEID IN DE LANDBOUW

Uit de tussentijdse evaluatie van de waterkwaliteit is gebleken dat de waterkwaliteit niet evolueert zoals vooropgesteld in het 6de Mestactieplan (MAP6). Daarom zal ik initiatieven nemen in overleg met mijn collega bevoegd voor landbouw, om de huidige maatregelen te evalueren en waar nodig aan te scherpen, te onderzoeken hoe we op maatregeleniveau beter kunnen inspelen op de effecten van uitzonderlijke weersomstandigheden, welke quick wins mogelijk zijn en hoe de handhaving kan verbeteren.

De aanpak van erosie blijft een prioriteit om de toevoer van sediment en de eraan gehechte verontreinigende stoffen naar de waterlopen tegen te gaan. Gebiedsgericht dient extra aandacht te gaan naar erosiegevoelige gebieden gelegen in de speciale beschermingszones Natura2000 of in de speerpuntgebieden uit de stroomgebiedbeheerplannen.

Volgend op de vaststelling dat nog te vaak pesticiden, waaronder verboden pesticiden, teruggevonden worden in oppervlaktewater, zal ik een onderzoek instellen naar de oorzaak van deze verontreiniging en in overleg treden met de federale overheid om dit probleem aan te pakken.

Ik wens over te gaan tot de concrete realisatie van oeverzones op het terrein. Omdat een duidelijke en objectieve onderbouwing essentieel is voor het creëren van draagvlak voor de realisatie van een oeverzone, zal een afwegingskader en gebiedsdekkende visiekaart opgemaakt worden die aangeeft waar en voor welke functies oeverzones gewenst zijn, met een apart beslisschema per oeverzonefunctie.

OD 5. VORMGEVEN AAN INTEGRAAL WATERBELEID IN DE INDUSTRIE

Ik zet verder in op diverse instrumenten om de doelstellingen van o.a. de kaderrichtlijn Water te halen en ik verwijs hiervoor naar de Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 die in de loop van 2021 zullen goedgekeurd worden.

Klimaatadaptatie en droogte vormen een grote uitdaging en de industrie kan een partner zijn in het ontwikkelen van innovatieve technieken voor het sluiten van kringlopen. Daarom zal ik in dit kader samenwerken met de sector industrie met nadruk op participatie en het opnemen van eigen verantwoordelijkheid.

Circulair water werd verankerd in de werking van CIW. Onder meer via een platform circulair water wordt het beleid over circulair water binnen de overheidscontext gecoördineerd. Daarnaast werk ik instrumenten uit die circulair watergebruik bevorderen: verbeteringen aan de regelgeving, loketwerking om bedrijven te ondersteunen bij circulair waterprojecten, sensibilisering, ...

OD 6. ACTUALISEREN WATERTOETSKAARTEN

Ik actualiseer het uitvoeringsbesluit watertoets waarbij de huidige watertoetskaarten worden vervangen door kanskaarten voor de verschillende overstromingsbronnen (fluviaal, pluviaal en zeeoverstroming). Ik kijk of en op welke manier een aanpassing van de informatieplicht, rekening houdend met het verbetervoorstel dat is opgesteld met de immosector en het notariaat, kan worden geïmplementeerd. Ik onderzoek in dit kader welke partijen best welke taken in dit kader vervullen en hoe we de kwaliteit kunnen waarborgen.

SD 4. NAAR EEN EFFICIËNTE EN EFFECTIEVE INZET VAN MIDDELEN IN DE WATERSECTOR

OD 1. RESPONSABILISEREN VAN ACTOREN

In 2021 zal ik de saneringsverplichting verder invullen waarbij ambitieuze doelstellingen voor de gemeentelijke en bovengemeentelijke operatoren inzake de verdere uitbouw van het netwerk, het onderhoud, circulair water, innovatie, ... zullen worden opgelegd. In dit kader zal ik een voorstel tot aangepaste beheersovereenkomst met de NV Aquafin voorleggen.

OD 2. INZETTEN HEFFINGEN ALS BELEIDSINSTRUMENT

In de loop van 2021 start ik met een evaluatie van het huidige heffingensysteem om bijstellingen door te voeren die de financiering en de regulering van het waterbeleid ten goede komen en het circulair denken stimuleren.

OD 3. OPVOLGEN BETAALBAARHEID VAN DE WATERFACTUUR

In voorbereiding op de volgende tarifaire periode voor de drinkwatertarieven (2023-2028) zal ik in 2021 onderzoeken hoe de tariefmethodologie kan verfijnd worden en wel voor volgende aspecten: aanzetten tot efficiëntere bedrijfsvoering door de exploitanten, linken met investeringsplanning over langere termijn en regulering van tarieven voor éénmalige dienstverlening. Recent werd een overeenkomst afgesloten die toelaat om de eerder ontwikkelde methodologie om de betaalbaarheid van de waterfactuur op te volgen toe te passen. In 2021 wordt hierover een eerste opvolgingsrapport verwacht.

OD 4. VERSTERKEN TOEZICHT OP LEVERINGSZEKERHEID DRINKWATER

De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat een verhoogde aandacht voor de leveringsgarantie van drinkwater in de toekomst van belang is. Een actualisatie en aanvulling van de langetermijnvoorzieningsplannen van de waterbedrijven dringt zich op waarbij in het bijzonder aandacht is voor de aspecten droogte en klimaatverandering. De uitbouw van een waterbevoorradsingsstrategie op Vlaams niveau waarbij vertrokken wordt vanuit een

waterbedrijfsoverschrijdende visie gericht op samenwerking en het verzekeren van de openbare waterbevoorrading, is hier van belang. De inzet van nieuwe innovatieve technieken wordt onderzocht en waar opportuun benut. Het instrumentarium voor zowel een planmatige aanpak van deze werking als voor de opvolging door de toezichthouder ervan wordt uitgewerkt en waar nodig worden onderbouwende studies en/of een auditwerking opgestart. De drinkwaterbedrijven moeten er ook voor zorgen dat waterverlies door bv. lekken in hun leidingen zo beperkt mogelijk blijven.

OD 5. VERSTERKEN VAN HET LANDSCHAP VAN WATEROPERATOREN

In het kader van het expliciteren van de saneringsplicht zal ik de gemeentelijke en bovengemeentelijke operatoren verplichten om de rioolinventaris tegen eind 2021 te vervolledigen en daarna een risicokaart en een inspectieplan op te maken. Voor de uitvoering van de inspecties zal er een tijdspad worden vastgelegd met de operatoren. Aquafin werkt, in overleg met de ganse sector, de standaarden uit zodat een uniforme aanpak in Vlaanderen wordt gewaarborgd.

SD 5. ACTIEF OP HET TERREIN OM IMPACT TE VERGROTEN

OD 1. INZETTEN OP GEBIEDSGERICHTE PROJECTWERKING

Ik trek volop de kaart van de gebiedsgerichte werking als sleutel tot vooruitgang en effectieve realisaties op het terrein. Daarmee willen we de waterkwaliteit en de waterbeleving verbeteren en problemen van wateroverlast en watertekorten gezamenlijk aanpakken met alle partners. Voor het halen van de goede ecologische toestand van de oppervlaktewaterlichamen concentreren we ons eerst op de gebieden waar de eindmeet in het vizier is, de zogenaamde speerpunt- en aandachtsgebieden.

In lopende en nieuw op te starten gebiedsgerichte processen en projecten worden instrumenten van verschillende partners in samenhang ingezet en prioriteiten en investeringsagenda's afgestemd.

OD 2. OPTIMALISEREN WATERBEHEER VAN DE ONBEVAARBARE WATERLOPEN

In uitvoering van de Blue Deal zet ik volop in op het realiseren van groenblauwe netwerken door gepaste inrichtings- en beheermaatregelen waarbij een vertraagde afvoer en het beter vasthouden van water voorop staan, uiteraard zonder de veiligheid uit het oog te verliezen. Ik verbeter de structuurkwaliteit van waterlopen door hermeandering, realisatie van vrije vismigratie, de inrichting van natuurlijke oevers, Een meerjarenprogramma voor valleierherstel en herstel van natte natuur wordt opgemaakt en uitgevoerd. Ik werk aan een evenwichtig en flexibel peilbeheer in polder- en valleigebieden waarbij projecten zoals Oudlandpolder, Blankkaart, Kalkense meersen, Denderbellebroek, Webbekomsbroek, Schulensbroek, ... verder geconcretiseerd, uitgevoerd en/of opgevolgd worden. De peilen in alle poldergebieden worden in kaart gebracht en ik werk een kader uit om peilinstellingen bindend te maken.

De meldingsplicht voor de onttrekking van water uit onbevaarbare waterlopen via een e-loket wordt geïmplementeerd.

Er wordt verder ingezet op een gebiedsgerichte bestrijding van invasieve exoten in én naast waterlopen.

OD 3. VERZEKEREN VAN EEN 24/7 MILIEU-INCIDENTENWERKING

Door de verbeterende waterkwaliteit vergroot de biodiversiteit in het watersysteem en de impact van milieu-incidenten.

In geval van een ernstige waterverontreiniging waarbij planten of dieren bedreigd of stervende zijn of waarbij de waterproductie uit oppervlakte- of grondwater in gevaar komt, is nader terreinonderzoek en een snelle en kwaliteitsvolle opvolging en nazorg noodzakelijk. Ik voorzie in 2021 de nodige middelen om de optimale opvolging van de milieu-incidenten te verzekeren en waar nodig, te versterken. Waar van toepassing zullen de bepalingen uit het milieuhandhavingsdecreet, of bij verdere escalatie van een milieu-incident, uit het milieuschadedecreet in werking worden gezet.

OD 4. ONDERBOUWEN SEDIMENTBELEID EN INZETTEN OP SLIBRUIMING

Het sedimentbeleid wordt verder onderbouwd in functie van de realisatie van de doelstellingen van de Europese kaderrichtlijn Water. Ik maak sedimentbeheerplannen op voor prioritaire waterlopen op basis van metingen, modellering en terreinkennis. Vertrekkend van de voornaamste sedimentbronnen en afzetlocaties worden preventiemaatregelen (erosiebestrijding, sedimentvangen, slibruiming) bepaald.

Ik zet sterk in op de sanering van waterbodems. De sanering van de Winterbeek wordt afgewerkt. De sanering van de Grote Laak wordt opgestart. Ook in de Kalkense vaart, Zuunbeek, Barebeek en Antitankgracht worden de historisch verontreinigde waterbodems gesaneerd in functie van de realisatie van de goede ecologische toestand. In het kader van het EU-project Narmena zal onderzocht worden wat de meerwaarde is van meer natuurlijke, minder invasieve saneringstechnieken.

SD 6. VERSTERKEN VAN DE NETWERKORGANISATIE ROND WATER

OD 1. EVOLUEREN NAAR EEN EFFICIËNTERE GOVERNANCE

Met de recente uitbreiding van de samenstelling van de CIW zijn alle belangrijke actoren opgenomen binnen de werking van de CIW en garandeer ik een verder doorgedreven gecoördineerde en integrale aanpak van alle aspecten inzake integraal en circulair waterbeleid.

In 2021 is de effectieve doorstart voorzien van een vernieuwde interne organisatiestructuur binnen de CIW. Resultaatgerichte projectwerking vormt de basis van de vernieuwde, slankere en efficiëntere interne werking. Een gedeeld engagement van alle CIW-partners is hierbij cruciaal.

In functie van co-creatie en draagvlakverbreding wordt de betrokkenheid van de stakeholders (middenveld en kennis- en onderzoeksinstellingen) bij de CIW-werking en het waterbeleid versterkt. Het betrekken van de stakeholders gebeurt gericht en op maat en naargelang het dossier op verschillende manieren: via een klankbordgroep met de strategische adviesraden, via platformwerking waar de verschillende actoren binnen een specifiek domein met elkaar in contact worden gebracht, via gerichte deelname aan projectgroepen voor specifieke thema's/ dossiers en via deelname aan stakeholderontmoetingsessies onder coördinatie van de betrokken CIW-leden. Met een intentieverklaring wordt de samenwerking met de stakeholders geformaliseerd. Deze intentieverklaring vermeldt de doelstelling van de samenwerking, lijnt de samenwerking duidelijk af en legt de wederzijdse engagementen vast. Voor concrete dossiers worden specifieke afsprakenkaders opgesteld.

In relatie tot de versterking van de gebiedsgerichte werking water bekijk ik of aanpassingen/ optimalisaties nodig zijn aan de huidige governance die voorzien is in het decreet integraal waterbeleid. Ik verwacht hiervoor een voorstel vanuit de CIW.

OD 2. ZORGEN VOOR SLUITENDE FINANCIERING VAN HET WATERBELEID

Ik zal verder werk maken van het uitwerken van de aanbevelingen vanuit het maatschappelijk debat in de periode 2016 – 2018 rond financiering van het waterbeleid om te zorgen voor een sluitende financiering van het waterbeleid. Ik houd hierbij ook rekening met de klemtonen in de derde waterbeleidsnota.

OD 3. BEWERKSTELLIGEN GEDRAGSVERANDERING

Met het oog op het verbreden van het draagvlak en het bewerkstelligen van een gedragsverandering wordt de betrokkenheid van de stakeholders bij het waterbeleid versterkt. Dat doe ik op maat met een aanpak die afgestemd is op de doelgroep. Qua aanpak zijn de volgende zaken denkbaar: platformwerking waar de verschillende actoren binnen een specifiek domein met elkaar in contact worden gebracht, projectgroepen voor specifieke thema's/ dossiers, doelgroep-specifieke communicatie- en sensibiliseringsprojecten, ...

OD 4. VERSTERKEN BELEIDSRELEVANT WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Binnen het overlegplatform onderzoek, ontwikkeling en innovatie water van de CIW – een van de nieuwe klemtonen in de vernieuwde CIW-werking – wens ik de samenwerking met de wetenschappelijke wereld en de innovatie-actoren op het vlak van water te versterken. In dit kader is in 2020 een wetenschappelijke adviesraad Water opgericht. De raad zal advies uitbrengen over de effectiviteit van beleidsopties in het brede waterbeleid.

SD 7. DE NUTRIËNTENVERLIEZEN VANUIT DE LAND- EN TUINBOUW

Ik heb een evaluatie doorgevoerd van de waterkwaliteit en heb vastgesteld dat het halen van de tussentijdse doelstelling van het zesde Mestactieprogramma (MAP 6) een extra uitdaging wordt, aangezien de waterkwaliteit verder verslechterd is ten opzichte van de uitgangssituatie van MAP 6. Zowel de Nitraatrichtlijn als de Kaderrichtlijn Water vereisen dat er snel ingegrepen wordt om de vooropgestelde doelstellingen alsnog te bereiken. Conform de bepalingen in het regeerakkoord, stel ik alles in het werk om de Europese kwaliteitsdoelstellingen te realiseren volgens de Europees gestelde timing. Daarom ben ik over deze evaluatie in overleg gegaan met het middenveld, dit om zowel de effectiviteit, de uitvoerbaarheid als de handhaafbaarheid van MAP 6 te versterken. De uitrol van dit overleg gebeurt conform de governance structuur zoals voorgesteld in het advies van de SALV en de Minaraad en opgenomen in het regeerakkoord. Op basis hiervan stel ik in het najaar van 2020 aanpassingen voor aan het Mestdecreet om in voege te gaan in 2021. Vanaf 2021 zet ik via de opgerichte governance structuur de nodige stappen om het zevende Mestactieprogramma MAP 7 voor te bereiden. Ik maak ter onderbouwing van mijn voorstellen gebruik van modelmatige berekeningen.

In 2021 start ik met een evaluatie van de nutriënten-emissierechten, zodat dit instrument meer kan bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen op vlak van waterkwaliteit, klimaat en luchtkwaliteit.

Het digitaal kunstmestregister wordt in 2021 operationeel.

In 2021 vertaal ik de conclusies uit de studie “klimaat adaptieve bemestingspraktijken” in beleidsvoorstellen om beter in te spelen op de effecten van uitzonderlijke weersomstandigheden om zodoende de doelstelling te halen.

Via de subsidie aan Nutricycle Vlaanderen versnel ik de transitie van nutriëntenverwijdering naar nutriëntenrecuperatie uit reststromen. Mits een aangepast Europees kader, waar ik op aanstuur,

zet ik volop in om kwaliteitsvolle producten uit de mestverwerking te kunnen gebruiken als kunstmest.

OD 1. ONDERLINGE AFSTEMMING VLAAMS LANDBOUWBELEID, MAP 6 EN STROOMGEBIEDBEHEERPLANNEN

Tegen eind 2021 leg ik de Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering, maar zoals aangegeven neem ik al in 2021 verdere stappen om het zevende Mestactieprogramma MAP 7 voor te bereiden. Modelberekeningen zullen ingezet worden voor de evaluatie van het lopende mestbeleid en de onderbouwing van MAP 7. We stemmen het mestbeleid, het erosiebeleid, en het nieuwe landbouwbeleid hiervoor maximaal af op de stroomgebiedbeheersplannen. Tegelijkertijd ben ik actief betrokken bij de voorbereiding van de strategische plannen GLB. De samenwerking tussen het departement Omgeving en het departement Landbouw voor de opmaak van het Vlaams strategisch plan wordt in die zin verder gezet.

OD 2. HERORIËTERING ADVISERING BEMESTING EN BEGELEIDING BIJ LAND- EN TUINBOUWERS

Ik heroriënteer de voorlichting en de begeleiding met betrekking tot oordeelkundige bemesting en geïntegreerd bodembeheer zodat Vlaamse land- en tuinbouwers beter op de hoogte zijn van de beste en innovatieve landbouwpraktijken. Niet enkel kennisoverdracht is hierbij van het grootste belang, maar ook de toepassing in de praktijk. Vanaf 2021 zal een nieuwe aanpak uitgerold worden, om de beoogde effectiviteit en efficiëntie in voorlichting en begeleiding te bereiken om mee bij te dragen aan het in lijn brengen van de waterkwaliteit met de Europese doelstellingen. Verder zal deze nieuwe aanpak landbouwers stimuleren om meer koolstof op te slaan in landbouwbodems en ook voldoende aandacht hebben voor bodemkwaliteit, zowel fysisch, chemisch als biologisch.

OD 3. HANDHAVING MESTBELEID VERSTERKEN DOOR EFFICIËNTERE CONTROLEMETHODEN EN INNOVATIE

Omdat de waterkwaliteit in bepaalde gebieden niet verbetert, werden vanaf 1 augustus 2020 mesttransporten via burenregelingen opgevolgd via AGR GPS. Ik heb hiervoor een applicatie laten ontwikkelen. Ik laat online debietmeters bij mestverwerkers en biogasinstallaties plaatsen zodat de vloeibare mest en mestverwerkingsproducten eenduidig getraceerd kunnen worden.

Vanaf 2021 moeten producenten, handelaars en landbouwers hun handel en gebruik van kunstmest digitaal registreren. Deze digitale opvolging van het kunstmestgebruik laat ik flankeren door gerichte terreincontroles. Ik gebruik de registers als belangrijk element in de risicoanalyse van door te lichten bedrijven.

Om de naleving te garanderen, neem ik de handhaafbaarheid als essentieel criterium mee in de evaluatie van het Mestdecreet. Ik heb vanuit de Europese Commissie meegewerkt aan de uitwerking van richtlijnen "Environmental compliance assurance in rural areas". Ik baseer mijn gebieds- of doelgroepgerichte handhavingsbeleid op de Europese bepalingen daaromtrent.

In 2021 zal ik de resultaten van de studie vertalen in mijn beleid, om na te gaan of voor varkensbedrijven een nauwkeurige dierbezetting en uitscheiding van stikstof en fosfor kan berekend worden via een digitale, geautomatiseerde weg. Ik laat door het VITO en het Agentschap Informatie Vlaanderen nagaan of via machine learning technieken de vrij beschikbare Europese Sentinel satellieten bemestingen kunnen detecteren.

Ik laat een studie uitvoeren naar het beter benutten van AGR/GPS gegevens van mesttransporten zodat misbruiken sneller gedetecteerd kunnen worden en proactief vermeden.

In uitvoering van MAP 6 laat ik controles op correcte praktijken rond het voorkomen van silosappen en erfsappen uitvoeren als onderdeel van bedrijfscontroles.

7.2. BUDGETTAIR KADER

De beleidskredieten onder dit ISE Water hebben in hoofdzaak betrekking op:

- de werking van de VMM en VLM (inclusief de lonen) toe te wijzen aan het ISE Water;
- de VMM-uitgaven:
 - o gericht op het operationeel beheer van watersystemen; het gaat hierbij om taken die noodzakelijk zijn voor de veiligheid (beheer onbevaarbare waterlopen, slibruiming, rattenbestrijding, exotenbestrijding), voor de bewaking en waarschuwing bij overstromingen, en tevens voor de bewaking van de grondwaterkwaliteit door meting en concrete acties;
 - o voor het meten, inventariseren, rapporteren en modelleren van de afvalwater-, oppervlaktewater- en waterbodempkwaliteit, evenals de werking van het analytisch VMM-laboratorium;
 - o in het kader van de vestiging en de inning van de milieuheffing;
 - o in het kader van het economisch toezicht op de (boven)gemeentelijke sanering en de WaterRegulator;
 - o in het kader van het ecologisch toezicht op de uitbouw en het beheer van de saneringsinfrastructuur, inclusief het gegevensbeheer;
 - o voor het adviseren over omgevingsvergunningsaanvragen afvalwaterlozingen;
 - o in het kader van de coördinatie en de organisatie van de planning van het integraal waterbeleid;
 - o voor het rapporteren over de toestand van het Vlaams Leefmilieu met het Milieurapport Vlaanderen (MIRA);
- de VLM-uitgaven:
 - o gericht op de aanpak van de mestproblematiek en de uitvoering van de mestactieplannen (inclusief de werking van de Mestbank);
 - o voor het uitvoeren van het mest gerelateerde onderzoek ter onderbouwing van het mestbeleid;
 - o gericht op de advisering van oordeelkundige bemesting en de begeleiding bij de land- en tuinbouwers in Vlaanderen zodat land- en tuinbouwers beter op de hoogte zijn van de beste en innovatieve landbouwpraktijken en deze toepassen;
- het uitkeren van het dividend van de NV Aquafin door de VMH.

In de volgende overzichtstabellen wordt een overzicht gegeven van de uitgaven die binnen dit ISE ingeschreven werden in de begrotingsopmaak 2021.

UITGAVEN ISE WATER, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2020	evolutie	BO 2021	BA 2020	evolutie	BO 2021
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	175	1	176	175	1	176
Toelagen (interne stromen (IS))	115.505	-12	115.493	115.806	-12	115.794

Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal incl. overflow	115.680	-11	115.669	115.981	-11	115.970
Overflow	0	0	0	0	0	0
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Binnen het ISE Water van de algemene uitgavenbegroting worden alle kredieten als toelage overgemaakt aan de Vlaamse Milieumaatschappij VMM, behalve 1 kleinere dotatie van 176 keuro aan de Internationale Schelde- en Maascommissie.

VMM ontvangt deze 115 miljoen euro aan toelagen in de VMM-begroting, waar deze kredieten aan uitgavenzijde ESR-matig ingeschreven worden. De toelagen zijn opgedeeld in een werkingstoelage (94 miljoen euro) en een investeringstoelage (21 miljoen euro).

Op het vlak van beleidskredieten (VAK) blijven de investeringskredieten in grote lijnen constant t.o.v. de BA 2020, en nemen de werkingskredieten voor VMM licht af met 0,25 miljoen euro (vooral) ingevolge de verwerking van de opgelegde besparingstrajecten. Op de werkingstoelage worden meerdere generieke plus- en minbewegingen verrekend. Voor meer detail hierbij wordt verwezen naar de bespreking van artikel QB0-1QCE2DW-IS verder op.

De volgende (meer gedetailleerde) budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels en de technische wijzigingen in het kader van overflow. Voor bijkomende toelichting hierover wordt graag verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

7.2.1. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)

ONTVANGSTENARTIKELN

QB0-9QCEADW-OI – VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM): WATER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel kwam in 2010 (eerste fase), 2011 (tweede fase) en 2012 (derde fase) de doorstorting binnen vanuit de VMM van de inkomsten uit de verkoop van rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) die nu in eigendom zijn van de VMM, aan de NV Aquafin die ze nu reeds beheert. De vierde fase werd gedeeltelijk gerealiseerd in 2014 en afgerond in 2015.

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Pro memorie.

UITGAVENARTIKELN

QB0-1QCE2DA-WT – PLANNEN MAKEN EN ACTIEF OP HET TERREIN UITVOEREN MET ENGAGEMENTEN VOOR EEN GEZOND EN DUURZAAM WATERSYSTEEM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel wordt ter ondersteuning van de Internationale Scheldecommissie en de Internationale Maascommissie 175 keuro VAK en VEK voorzien.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	175	175
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	175	175
<i>Index</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	176	176

QB0-1QCE2DW-IS – VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM): WATER**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel ontvangt de VMM een werkingsdotatie van het Departement Omgeving ter financiering van haar algemene taken, en haar specifieke taken op het vlak van het operationeel beheer van watersystemen, integraal waterbeleid, uitbouw van meetnetten water en lucht, milieurapportering, economisch en ecologisch toezicht.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	94.739	94.739
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	94.739	94.739
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>-259</i>	<i>-259</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	94.480	94.480

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar QB0-1QCE5DW-IS	-243	-243	Op de investeringsbudgetten verwerving van overig materieel beleid water en beleid lucht is er een tekort voor de uitbouw van multiparametersondes en

			autosamplers Vlaanderen-breed en de aankoop van NOx-monitoren. Door een wijziging in de prioriteiten kan er vanuit de werkingsbudgetten beleidsuitgaven water en beleidsuitgaven lucht respectievelijk 143 keuro en 100 keuro herschikt worden.
Naar CBO-1CFG2EA-WT	-16	-16	Compensatie in het kader van de instap in het boekhoudkantoor. Bijdrage VMM voor de pooling van consultants.
TOTAAL	-259	-259	

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Overdracht personeel aan Aquafin	-61	-61
Generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%)	-99	-99
Opstap 2021 van de opgelegde koppenbesparing 2020-2024	-624	-624
TOTAAL	-784	-784

- Voor het aan Aquafin ter beschikking gesteld personeel dat op pensioen gaat en wordt vervangen, dient er 61 keuro te worden overgedragen.
- Het budget wordt verminderd met 99 keuro VAK en VEK in uitvoering van de generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%).
- Het budget wordt verminderd met 624 keuro VAK en VEK ter uitvoering van de opstap 2021 van de opgelegde koppenbesparing 2020-2024.

Voor de verdere bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

QBO-1QCE5DW-IS – VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM): WATER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt de VMM een investeringsdotatie van het Departement Omgeving ter financiering van haar algemene en specifieke taken op het vlak van het operationeel beheer van watersystemen, integraal waterbeleid, uitbouw van meetnetten water en lucht, milieuraapportering, economisch en ecologisch toezicht.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK

BA 2020 incl. overflow	20.766	21.067
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	20.766	21.067
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>243</i>	<i>243</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	21.009	21.310

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Van QB0-1QCE2DW-IS	243	243	Op de investeringsbudgetten verwerving van overig materieel beleid water en beleid lucht is er een tekort voor de uitbouw van multiparametersondes en autosamplers Vlaanderen-breed en de aankoop van NOx-monitoren. Door een wijziging in de prioriteiten kan er vanuit de werkingsbudgetten beleidsuitgaven water en beleidsuitgaven lucht respectievelijk 143 keuro en 100 keuro herschikt worden.
TOTAAL	243	243	

Voor de verdere bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

7.2.2. DAB MINAFONDS

ONTVANGSTENARTIKELEN

QBX-2QCEADA-OW – PLANNEN MAKEN EN ACTIEF OP HET TERREIN UITVOEREN MET ENGAGEMENTEN VOOR EEN GEZOND EN DUURZAAM WATERSYSTEEM

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de ontvangsten uit de heffing op de waterverontreiniging en de heffing op de winning van grondwater begroot.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
--	-----------	-----------	-----------

BA 2020	65.054		
Bijstelling BO 2021	+ 270		
BO 2021	65.324		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De totale raming voor de heffing op de waterverontreiniging en de heffing op de winning van grondwater bedraagt 65.324 keuro. Hierna volgt een overzicht van de ramingen van de verschillende heffingen voor 2021: de heffing op de waterverontreiniging 37.839 keuro en de heffing op de winning van grondwater 27.485 keuro.

Er wordt voor de heffing op de waterverontreiniging in 2021 een beperkte stijging van 281 keuro verwacht. Enerzijds is er een daling van 41 keuro van de heffing kleinverbruikers en anderzijds een stijging van 322 keuro van de heffing grootverbruikers. Voor de heffing op de winning van grondwater wordt een minieme daling van 11 keuro verwacht in 2021. Voor 2021 wordt de invloed van de coronacrisis beperkt geacht.

QBX-2QCEADB-OW – DE NUTRIENTENVERLIEZEN VANUIT DE LAND- EN TUINBOUW NAAR HET OPPERVLAKE- EN GRONDWATER VERDER VERMINDEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

De ontvangsten zijn geraamd op basis van de toepassing van het decreet inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen en het decreet houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarisch bronnen. Volgens deze decreten wordt de Mestbank belast met het opleggen en innen van heffingen en administratieve geldboetes. Vanaf productiejaar 2007 worden er enkel nog administratieve geldboetes opgelegd.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020	2.500		
Bijstelling BO 2021	0		
BO 2021	2.500		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De geraamde totale ontvangst voor 2021 bedraagt 2.500 keuro. Deze ontvangst bestaat uit 3.846 keuro aan vorderingen die verwacht worden uitgeschreven te worden in 2021; concreet verzuim aangifteplicht (241 keuro), balansoverschrijdingen (773 keuro), verzuim mestverwerkingsplicht (350 keuro), overschrijding nutriënten-emissierechten (1.487 keuro) en andere boetes zoals overtredingen tegen vervoersreglementeringen, registerplicht, foutieve aangifte, ... (995 keuro).

De vorderingen uitgeschreven in 2021 worden echter gecorrigeerd met enerzijds (een gedeelte van) de ontvangsten en annulaties van de dubieuze vorderingen eind 2020 en anderzijds de oninbare bijkomende dubieuze vorderingen vanaf 2021. Deze correctie bedraagt -1.346 keuro.

UITGAVENARTIKELN

QBX-3QCE2DA-WT – PLANNEN MAKEN EN ACTIEF OP HET TERREIN UITVOEREN MET ENGAGEMENTEN VOOR EEN GEZOND EN DUURZAAM WATERSYSTEEM
Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit begrotingsartikel draagt de VMM bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het verhogen van de milieukwaliteit van de leefomgeving voor het thema Water.

De VMM financiert rechtstreeks beleidsuitgaven (VAK) gericht op het uitvoeren van het integraal waterbeleid. Dit omvangrijke budget wordt nagenoeg volledig ingezet op de subsidiëring van de aanleg van gemeentelijke rioleringen en de bouw van kleinschalige (individuele en private) waterzuiveringsinstallaties. Bij BO 2021 wordt 122.119 keuro VAK en 75.445 keuro VEK voorzien voor subsidiedossiers ressorterend onder het subsidiebesluit van de Vlaamse Regering van 1 februari 2002, d.i. voor de aanleg van gemeentelijke rioleringen en de bouw van kleinschalige (individuele en private) waterzuiveringsinstallaties,

Daarnaast wordt voor de financiering van de StroomGebiedBeheerPlannen (SGBP) een VAK van 4.816 keuro en een VEK van 3.816 keuro voorzien. Bij BA 2016 werd hiervoor een eerste maal extra budget ingeschreven (2.450 keuro VAK en 450 keuro VEK). Bij de voorbereiding van de plannen voor de tweede periode 2016-2021 werden alle maatregelen geïnventariseerd die nodig geacht worden om de goede toestand te realiseren. Op basis van de reacties uit het openbaar onderzoek over de stroomgebiedbeheerplannen, de resultaten van de disproportionaliteitsanalyse en rekening houdend met de budgettaire context is gekozen voor een geoptimaliseerd scenario 'speerpuntgebieden en aandachtsgebieden en klasse I-acties voor grondwater' (SPG/AG-scenario). Voor 2021 is er een VAK van 4.816 keuro voorzien voor concrete projecten die resulteren uit de projectwerking, gemotiveerd zijn als actie of maatregel in de oorspronkelijke meervraag, en derhalve een meerwaarde opleveren in functie van het realiseren van het doelbereik binnen de speerpunt- en aandachtsgebieden. Het VEK van 3.816 keuro voor 2021 zal worden aangewend voor de effectieve realisatie van de reeds vastgelegde investeringsprojecten 2016-2020. Daarnaast zal gewerkt worden aan het onderbouwend beleid ten behoeve van de lange termijn financiering, de tussentijdse evaluatie van de uitvoering van het maatregelenprogramma en de optimalisatie van ondersteunende beleidsinstrumenten in functie van de voorbereiding van de volgende plancycclus.

Voor zgn. Proeftuinen droogte nl. ondersteuning van projecten in het kader van het waterhergebruik en de voorkoming van droogte werd een eerste maal bij BO 2019 een VAK-budget van 4.000 keuro voorzien. Een subsidiekader werd opgesteld waarna de projecten konden ingediend worden. Met deze projectoproep werd beoogd om de gevolgen van droogteperiodes in te perken door het stimuleren van de aanleg van strategische watervoorraden, het beschikbare water optimaal te (her)gebruiken,... In 2021 wordt een vereffening van 781 keuro verwacht voor 2 projecten die de eindafrekening in 2021 vooropstellen. Het betreft hier volgende projecten: "Limburgse landbouw, Vlaamse waterbouw" en "Van mest naar irrigatiewater".

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	126.935	79.640
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	126.935	79.640
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

<i>Compensaties</i>	0	402
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2021	126.935	80.042

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Van QBX-3QCE2DY-IS	0	402	Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender
TOTAAL	0	402	

QBX-3QCE2DB-WT – DE NUTRIENTENVERLIEZEN VANUIT DE LAND- EN TUINBOUW NAAR HET OPPERVLAKTE- EN GRONDWATER VERDER VERMINDEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanaf dit artikel werden tot 2020 de middelen voorzien in het kader van flankerende maatregelen voor MAP6.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	2.018	3.084
<i>Overflow BA 2020</i>	0	-1.066
BA 2020 excl. overflow	2.018	2.018
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-2.018	-2.018
BO 2021	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar QBX-3QCE2DY-IS	-2.018	-2.018	Uitdovend karakter van de financiering van flankerende maatregelen MAP via CVBB.
TOTAAL	-2.018	-2.018	

Bij de goedkeuring van het vierde actieprogramma in uitvoering van de Nitraatrichtlijn in 2011 werd een pakket aan flankerende maatregelen goedgekeurd waaronder de oprichting van een

onafhankelijke dienst voor begeleiding en voorlichting in duurzame bemesting. Deze dienst werd in 2012 opgericht als een vzw bestaande uit vertegenwoordigers van o.a. de erkende praktijkcentra en de landbouworganisaties, met name het CVBB (centrum voor voorlichting en begeleiding in duurzame bemesting). De werkmiddelen voor deze vzw werden ter beschikking gesteld van het CVBB via een jaarlijkse subsidie afkomstig uit de begroting van het MINA-fonds.

Hoewel de Vlaamse Regering het belang van begeleiding van land- en tuinbouwers in deze materie beaamt, worden er vragen gesteld bij de werking van het CVBB. Daarom wordt in het regeerakkoord en in de beleidsnota van de Vlaamse minister van Omgeving gesproken van een heroriëntering van de begeleiding naar een performant en doeltreffend begeleidingssysteem. Via aanbestedingsprocedure wil de VLM een performant en doeltreffend begeleidingssysteem op zetten en operationaliseren.

Er is een concept van het nieuwe begeleidingssysteem uitgewerkt dat in 2020 in de markt wordt gezet, met als doelstelling vanaf 2021 van start te gaan.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Terugdraai overflow		-1.066
TOTAAL	0	-1.066

QBX-3QCE2DC-WT – ZORGEN VOOR EEN SLUITENDE FINANCIERING VAN HET WATERBELEID - OVERDRACHT AAN DE OPENBARE WATERDISTRIBUTIENETWERKEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Om hun saneringsverplichting uit te voeren, hebben de drinkwatermaatschappijen een overeenkomst met de NV Aquafin. De Vlaamse Regering kent een werkingstoelage omwille van het algemeen belang toe aan de drinkwatermaatschappijen. De rest van de vergoeding die aan Aquafin NV dient betaald te worden, moeten de drinkwatermaatschappijen doorrekenen aan hun klanten.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	123.048	123.048
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	123.048	123.048
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>10.406</i>	<i>10.406</i>
BO 2021	133.454	133.454

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Aquafinfactuur	10.406	10.406
TOTAAL	10.406	10.406

- Op het budgetoverleg met NV Aquafin werd de werkingstoelage voor 2021 vastgesteld op 133.454 keuro.

QBX-3QCE2DQ-IS – EIGEN VERMOGEN INFORMATIE VLAANDEREN (EV IV)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt het EV Informatie Vlaanderen een aanvullende dotatie vanuit de DAB MINAfonds ter financiering van het Aquafin-aandeel in de kosten m.b.t. de opmeting van de grootschalige basiskaart voor Vlaanderen (GRB-heffing) en GIPOD (generiek informatieplatform openbare domein) voor het jaar 2021.

Kredietevolutie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	170	170
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	170	170
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>35</i>	<i>35</i>
BO 2021	205	205

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Vanuit MINA-index extra budget voor facturen Aquafin GIPOD	35	35
TOTAAL	35	35

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

Vanuit de MINA-index wordt er extra budget voorzien op dit artikel voor de betaling van de Aquafin-facturen voor de GIPOD-diensten.

QBX-3QCE2DW-IS – VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ (VMM)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt de VMM een aanvullende dotatie vanuit de DAB MINAfonds ter financiering van de terugbetalingen sociale vrijstellingen, moratoriumintresten, rechtsplegingsvergoedingen en

gearchiveerde ontvangsten in het kader van milieueffingen met betrekking tot oppervlaktewateren en grondwaterbeheer.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	56	56
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	56	56
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	56	56

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA2020.

QBX-3QCE2DY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt de VLM een aanvullende dotatie vanuit de DAB MINA-fonds voor uitgaven in het kader van het MAP.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	677	1.117
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	677	1.117
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>1.918</i>	<i>1.516</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	2.595	2.633

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

(in duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
--------------	-----	-----	-------

Van QBX-3QCE2DB-WT	2.018	2.018	Uitdovend karakter van de financiering van flankerende maatregelen MAP via CVBB.
Naar QBX-3QCE2DA-WT		-402	Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender
Naar QB0-1QCE2NY-IS	-100	-100	Compensatie in kader van de aangepaste financiering van de coördinatie in het kader van duurzame bemesting en geïntegreerd bodembeheer
TOTAAL	1.918	1.516	

Voor de verdere bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

7.2.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG

7.2.3.1. Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

De Vlaamse Milieumaatschappij is een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, opgericht bij het decreet van 7 mei 2004 als rechtsopvolger van de parastatale Vlaamse Milieumaatschappij bedoeld in artikel 32bis, § 1, van de Oppervlaktewaterenwet.

Het agentschap oefent de taken uit zoals voorzien in de artikelen 10.2.2. en 10.2.3. van het decreet algemene bepalingen milieubeleid. Het is de opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij om voor de huidige en toekomstige generaties in Vlaanderen de toestand van het milieu te beschrijven, om proper, aantrekkelijk en voldoende water te waarborgen, om gezonde lucht te bewerkstelligen en om de klimaatadaptatie mee te sturen.

De VMM oefent haar taken uit binnen 2 verschillende ISE: ISE D Water en ISE H Lucht. De financiering van de taken die de VMM uitvoert, verloopt voornamelijk via de artikels QB0-1QCE2DW-IS en QB0-1QCE5DW-IS, 2 artikels die in de begroting conform de instructies integraal werden toegewezen aan het grootste ISE binnen VMM: ISE D Water.

Hieronder worden enkel de kredieten besproken die onder ISE D Water ressorteren. Voor de VMM-kredieten voor ISE Lucht wordt verwezen naar de bespreking van de ISE H Lucht.

Voor de bespreking van de kredietevolutie van de interne stromen wordt verwezen naar de besprekingen van de artikels QB0-1QCE2DW-IS en QB0-1QCE5DW-IS.

ISE D WATER

Via de artikels QB0-1QCE2DW-IS en QB0-1QCE5DW-IS ontvangt de VMM een werkingsdotatie (QB0-1QCE2DW-IS) ten bedrage van 92.347 keuro VAK/VEK en een investeringsdotatie (QB0-1QCE5DW-IS) ten bedrage van 19.775 keuro VAK en 19.954 keuro VEK van het Departement Omgeving ter financiering van haar algemene taken, en haar specifieke taken op het vlak van het operationeel beheer van watersystemen, integraal waterbeleid, uitbouw van meetnetten water, milieuraapportering, economisch en ecologisch toezicht. Voor de terugbetaling van sociale vrijstellingen, moratoriumintresten, rechtsplegingsvergoedingen en gearchiveerde ontvangsten in het kader van milieuheffingen met betrekking tot oppervlaktewateren en grondwaterbeheer ontvangt de VMM een dotatie van 56 keuro vanuit het Minafonds (QBX-3QCE2DW-IS).

Daarnaast genereert de VMM ook nog eigen ontvangsten zoals Europese ontvangsten ten bedrage van 4.337 keuro, inkomsten voor het Fonds voor de Waterhuishouding ten bedrag van 1.785 keuro en andere ontvangsten ten bedrage van 1.920 keuro.

De werkingsuitgaven met betrekking tot het ISE Water hebben betrekking op:

- de loonkosten: 63.283 keuro VAK/VEK;
- de meetnetten afval- en oppervlaktewater: 2.894 keuro VAK/VEK;
- het laboratorium: 1.342 keuro VAK/VEK;
- het opstellen van het milieurapport: 562 keuro VAK/VEK;
- technologisch onderzoek en studieopdrachten: 365 keuro VEK;
- de inningskosten milieuheffing: 227 keuro VAK/VEK;
- economisch toezicht: 165 keuro VAK/VEK;
- de diensten regulering sanering en waterregulator drinkwater: 332 keuro VAK/VEK;
- de dienst stroomgebiedbeheer: 538 keuro VAK/VEK;
- ecologisch toezicht: 10 keuro VAK/VEK;
- activiteiten door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW): 163 keuro VAK/VEK;
- tegemoetkomingen aan polders en wateringen in het kader van de regularisatie van de DAC-statuten: 1.797 keuro VAK/VEK;
- het operationeel waterbeheer (inclusief de uitgaven in het kader van het Fonds voor de Waterhuishouding): 12.099 keuro VAK en 12.313 keuro VEK;
- andere uitgaven zijn algemene uitgaven zoals vorming, bibliotheek, reiskosten, kantoorkosten, ICT-kosten, wagenkosten, communicatie met de doelgroepen, energiekosten, huur en geschillen: 14.127 keuro VAK en 13.791 VEK.

De investeringsuitgaven met betrekking tot het ISE Water hebben betrekking op:

- de subsidies aan polders en wateringen voor de verbetering van de onbevaarbare waterlopen (integreren integraal waterbeheer op het terrein): 1.318 keuro VAK en 1.174 keuro VEK;
- investeringsuitgaven in het kader van het operationeel waterbeheer van de onbevaarbare waterlopen, van het grondwater en van het drinkwater (inclusief de investeringen in het kader van het Fonds voor de Waterhuishouding): 13.614 keuro VAK en 14.886 keuro VEK;
- de aankopen van rollend en varend materieel: 507 keuro VAK en 620 keuro VEK;
- duurzame aankopen voor het operationeel houden van het laboratorium en de meetnetten afval- en oppervlaktewater: 1.254 keuro VAK/VEK;
- duurzame aankopen van hardware: 755 keuro VAK en 881 keuro VEK;
- de ontwikkeling van software: 4.061 keuro VEK en 4.836 keuro VAK/VEK;
- algemene investeringsuitgaven: 58 keuro VAK en 69 keuro VEK.

Ten opzichte van BA 2020 is er een bijkomende ESR-intering ten bedrage van 500 keuro als gevolg van de aanwending van de toegestane recuperatie van eerder ingeschreven eigen (kas)ontvangsten.

Ten opzichte van BA 2020 is er een bijkomende ESR-intering ten bedrage van 500 keuro als gevolg van de aanwending van de toegestane recuperatie van eerder ingeschreven eigen (kas)ontvangsten.

7.2.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT

7.2.4.1. Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

De juridische opzet, doelstellingen en taken van het agentschap VLM werden in deze BBT reeds besproken onder punt 2.2.4.1.

De VLM oefent haar activiteiten uit onder ISE D Water, ISE N Omgevingsbeleid Ruimte en Milieu, ISE G Plattelandsbeleid en ISE F Natuur en Biodiversiteit. De financiering van de werking van de VLM verloopt voornamelijk via de toelage-artikels QB0-1QCE2NY-IS. Deze 2 artikels worden in de begroting conform de instructies integraal toegewezen aan het grootste ISE binnen VLM: ISE N Omgevingsbeleid Ruimte en Milieu.

Hieronder worden enkel de kredieten besproken die onder ISE D Water ressorteren. Voor de VLM-kredieten binnen de andere ISE wordt verwezen naar de bespreking van de betrokken ISE verder in deze BBT.

ISE D WATER

De verliezen van nutriënten vanuit bemesting en directe verliezen vanuit landbouw naar het oppervlakte- en grondwater zijn nog steeds te hoog. In 2021 wordt een evaluatie van het mestbeleid uitgevoerd en wordt nagegaan of en welke extra maatregelen nodig zijn om de waterkwaliteitsdoelstellingen te halen. Deze evaluatie wordt ondersteund met de middelen voorzien voor het realiseren van de onderzoeksagenda.

De advisering van oordeelkundige bemesting en de begeleiding bij de land- en tuinbouwers in Vlaanderen wordt geheroriënteerd zodat land- en tuinbouwers beter op de hoogte zijn van de beste en innovatieve landbouwpraktijken en deze toepassen. Kennisoverdracht is hierbij van het grootste belang. Er wordt daarom ingezet op een performant en doeltreffend voorlichtings- en begeleidingssysteem rond duurzame bemesting.

De verschillende instrumenten uit het mestbeleid worden doorgelicht naar hun handhaafbaarheid. Hierbij wordt maximaal ingezet op digitale en onafhankelijke betrouwbare gegevensbronnen waarbij de uitwisseling van gegevens maximaal geautomatiseerd wordt. Door de toepassing van handhavingsmethodieken waarbij ingezet wordt op informatiedeling, wordt de fraudedetectie geoptimaliseerd.

Er worden hiertoe in de VLM begroting 3.407 keuro aan ontvangsten voorzien en 5.288 keuro aan uitgaven.

De ontvangsten bestaan uit een geraamde 89 keuro ten gevolge verkoop van goederen en diensten. Via begrotingsartikel QBX-3QCE2DY-IS wordt in een dotatie voorzien voor uitgaven in het kader van het MAP (onderzoeken) van 2.595 keuro VAK en 2.633 keuro VEK. Vanuit de VMM wordt voorzien in een inkomst van 320 keuro VAK en VEK in het kader van het recht van voorkoop en de koopplicht Integraal Waterbeleid. De geraamde opbrengst uit de verkoop van gronden is 365 keuro.

De uitgaven bestaan voor 2.633 keuro aan te betalen studies ten gevolge het wetenschappelijk onderzoek MAP. De raming van de kosten MAP5 wijst op een uit te betalen vergoeding van 1.265 keuro voor terugbetaling van bodemanalyses. De jaarlijkse bijdrage aan het VCM bedraagt bij BO2021 80 keuro. Met de middelen van de partners in de grondenbankwerking wordt voor een geraamd bedrag van 1.415 keuro voorzien in kredieten voor grondaankopen, vergoedingen en grond gerelateerde werkings- en projectkosten.

8. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT NATUUR EN BIODIVERSITEIT

Dit ISE omvat de doelstellingen, taken en budgetten die verband houden met het thema natuur en biodiversiteit.

8.1. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

SD 1. EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, OVERAL EN DICHTBIJ VOOR IEDEEREEN**OD 1. INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN EN NATURA 2000-BELEID**

Ik houd de versnelling van het instandhoudingsbeleid aan en voer de geplande acties uit het Vlaams Natura 2000-programma 2016-2020 verder uit. Ik leg nog dit jaar de aanduiding van de zones buiten de Speciale Beschermingszones (SBZ) voor aan de Vlaamse Regering met het oog op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en instandhoudingsmaatregelen voor bos- en graslandhabitats en leefgebieden van soorten buiten SBZ. Ik werk verder aan de optimalisering en vereenvoudiging van het plannings- en rapporteringsinstrumentarium horend bij Natura 2000. De nodige wijziging van de regelgeving is in voorbereiding. Het voorontwerp Vlaams Natura 2000-programma 2021-2026 met gedetailleerde uitvoeringsagenda breng ik onder openbaar onderzoek met het oog op de definitieve vaststelling door de Vlaamse Regering.

Het opmaken van natuurbeheerplannen is een belangrijke stap voor het creëren en inrichten van Europese topnatuur. In de periode 2019-2020 keurde ik beheerplannen goed voor 1.981 ha natuur, en dit elan wordt ook in 2021 aangehouden.

Om snelle vooruitgang te boeken in terreinrealisaties en maximaal in te zetten op lokale samenwerking, zet ik sterk in op gebiedsgerichte werking met een focus op projectmatige realisatie van de Europese natuurdoelen. De beschikbare middelen worden optimaal verdeeld aan de hand van een prioriteringsoefening.

Ik zet het programma natuurinrichting verder in voor het realiseren van Europese natuurdoelen, via de lopende projecten Berlarebroek, Wellemers, Schuddebeurze, Dijlevallei, Blankaart, Biscopveld, Torfbroek, Zwarte beek, Vrieselhof, Zoerselbos, Liereman, Graafweide-Schupleer en Vijvercomplex Bokrijk-Kiewit. Ik stelde in 2020 een bijkomend natuurinrichtingsproject Kraenepoel in waarin ik maatregelen zal nemen om meer en zuiver water in het gebied te krijgen om zo de Europees waardevolle natuur gebonden aan het vijvercomplex, te herstellen. Ik stel bovendien 2 bijkomende natuurinrichtingsprojecten in.

Ik geef verder uitvoering aan de lopende soortenbeschermingsprogramma's in samenwerking met alle betrokken actoren.

Via de strategische projecten van het Sigmaphan creëer ik 1000 tot 1500 ha extra wetland. In het Zammelsbroek, de Lodijkbrug-Herenbossen en Steenkesbeekvallei, Varenheuvel-Abroek en Viersels Gebroekt, het mondingsgebied van de Grote Nete, de Kloosterbeemden en de Scherenmeersen worden prioritair inrichtingswerken voorbereid. Daarmee werk ik aan wetlands hoog in de stroomgebieden waar volgens wetenschappers de hoogste efficiëntie kan worden behaald. Ook in en rond de Antwerpse haven worden de wetlands van de natuurcompensatiegebieden heringericht en wordt er in het landbouwgebied ingezet op de aanleg van foerageergebied voor bruine kiekendief. Ik pak dit aan samen met Nederland en de provincie Zeeland zodat er één gigantisch grensoverschrijdend natuurgebied 'Groot Saeftinghe' ontstaat van wel 5000 ha.

Ook bij het regulier onderhoud- en inrichtingsbeheer van gebieden in beheer van mijn administratie wordt gefocust op Europese natuurdoelen en streef ik naar een goede staat van instandhouding.

Ik maak maximaal gebruik van Europese cofinancieringsmogelijkheden. Ik gaf mijn administratie de opdracht om 4 projectvoorstellen op te maken voor het LIFE-programma. Twee nieuwe LIFE-projecten werden opgestart: LIFE NARDUS LIMOSA, waar via het herstel van grote oppervlaktes heischrale graslanden de populatie weidevogels ondersteund wordt, en LIFE 3nBullfrog, voor een betere bestrijding van de Amerikaanse stierkikker. Ik start dit jaar het recent goedgekeurd project LIFE Riparias op, over de bestrijding van invasieve uitheemse waterplanten, en doorloop de verdere procedure voor de projectvoorstellen die in het kader van de LIFE-call 2020 werden ingediend.

Ik lanceer een nieuwe projectoproep investeringsubsidies natuur.

In functie van de realisatie van de Europese natuurdoelen riep ik de grondenbank IHD in het leven.

Ook via de advisering van vergunningen en beheerplannen en van ruimtelijke plannen, het aankoopbeleid en het inzetten van investeringssubsidies voor natuur draag ik bij aan de realisatie van de Europese natuurdoelen. De praktische wegwijzers passende beoordeling gaan dieper in op de vraag of een bepaalde milieudruk in het kader van een vergunningsaanvraag, plan of programma al dan niet te beschouwen is als een betekenisvol effect. Ik werk verder aan de praktische wegwijzer voor oppervlaktewater, die samen met de voortoets als ondersteunend instrument wordt ingezet. De praktische wegwijzer grondwater werd onderworpen aan een review en zal ik op deze basis actualiseren. Bovendien werk ik aan een beoordelingskader voor de impact van bepaalde effectgroepen op Europees te beschermen soorten.

Ik stuur de monitoring van de uitvoering van de Europese natuurdoelen verder bij zodat de evolutie van de realisaties op het terrein meetbaar en opvolgbaar is.

Met de middelen flankerend beleid IHD-PAS begeleid ik de landbouwbedrijven met impact op IHD-gebieden, de zogenaamde rode en oranje bedrijven, bij hun bedrijfsreconversie, bedrijfsverplaatsing of bedrijfsstopzetting, en bied ik ruilgronden aan landbouwers met gronden in IHD-gebied aan.

Ik wil het flankerend beleid bij realisatie van instandhoudingsdoelstellingen bijstellen en uitbreiden naar het geheel van de milieudrukken (stikstof, pesticiden, erosie, ontwatering door drainage...) van landbouwbedrijven op habitatrichtlijngebieden, met respect voor correct landbouwgebruik.

Na een succesvol proefproject stimuleer ik de uitrol, in samenwerking met de Regionale Landschappen en de Bosgroepen, van het instrument Landschapsfonds over Vlaanderen, waardoor crowd- en matchfunding kan worden ingezet om middelen naar kleinschalige natuur- en bebossingsprojecten te leiden.

Via het in-huis opleidingscentrum van Natuur en Bos, Inverde, en het online kennisplatform Ecopedia voorzie ik kennis- en informatiedeling en opleidingen rond Natura 2000 en de instandhoudingsdoelstellingen voor die doelgroepen die het Natura2000-programma mee helpen uitvoeren.

OD 2. MEER NATUUR EN BOS VOOR DE AANPAK VAN DE KLIMAATVERANDERING

Met het bosuitbreidingsplan, dat ik in het voorjaar in het Vlaams Parlement voorstelde, zet ik enerzijds in op het versterken van de bosstructuren in Vlaanderen en anderzijds op het vergroenen van de directe leefomgeving. Voor dit grote maatschappelijke project heb ik gekozen voor een integrale aanpak waarbij alle maatschappelijke partijen betrokken worden. Van lokale overheden, natuurverenigingen, private eigenaars, de bosgroepen, regionale landschappen, landbouwers en hun organisaties en elke burger die hier zijn schouders onder wil zetten. De voortgang van deze bosuitbreiding kan worden gevolgd op de website www.bosteller.be.

Ik zal ter ondersteuning hiervan een nieuwe subsidieregeling uitwerken, die de ambitie heeft om een groot deel van de samenleving te betrekken bij het realiseren van meer bos in Vlaanderen. We zetten in eerste instantie in op de bebossing van niet-beboste als bos bestemde gebieden of waar mogelijk natuurgebieden, en in tweede instantie op te bestemmen gebieden. Het initiatief leggen we mede bij lokale besturen.

Op het digitale kennisplatform Ecopedia vindt iedereen die een bos wil aanplanten vanaf nu in een oogopslag alle informatie over de te nemen stappen, van eventuele vergunningen en subsidies tot aanplant en nazorg. (ecopedia.be/pagina/nieuw-bos-in-een-oogopslag)

Ik zorg er ook voor dat de werking van de aankoopcentrale bosplantsoen vanaf 2022 optimaal zal verlopen, zodat de partners in het project 'Meer bos voor Vlaanderen' ook plantsoen kunnen afnemen op het raamcontract, afgesloten door mijn administratie, dat voorziet in het opkweken

van ca. 3 miljoen stuks kwaliteitsvol inheems bosplantsoen van een aantal belangrijke hoofdboomsoorten.

Ik ontwikkel een gebiedsgericht programma wetlands waarin prioritaire projecten worden opgenomen waarvoor uitvoering op korte termijn kan worden opgestart. De geselecteerde projecten zijn gebaseerd op een integrale benadering waarin herstel van natte natuur, waterkwaliteit en klimaatadaptatie samengaan.

Ik evalueer het huidige beleid op vlak van de bescherming van vegetaties en ontbossing in functie van de bijdrage daarvan aan de *no debit*-doelstelling voor de sector LULUCF en verken mogelijke pistes om die bijdrage te optimaliseren.

De projectoproep Natuur In Je Buurt, met in 2020 als thema “natuuroplossingen voor maatschappelijke uitdagingen”, zal ik ook in 2021 versterkt herhalen, omwille van het belang van groene infrastructuur voor klimaatmitigatie en -adaptatie.

Ik breng de kennis over klimaatadaptief natuurbeheer samen en ontsluit die via Ecopedia, het kennisplatform waar verschillende partners samen bouwen aan de kennis over natuur-, groen- en bosbeheer. Voor vijf landschapstypes (bos, heide, grasland, moeras en open water en duin) worden visies en informatiefiches opgemaakt die aangeven hoe deze landschapstypes best worden ingericht en beheerd om deze klimaatbestendiger te maken en welke adaptieve beheermaatregelen best prioritair worden uitgevoerd. Ik zorg voor de verspreiding van de samengebrachte kennis over klimaatadaptief beheer onder de beheerders van natuurterreinen en moedig hen aan dat passend door te vertalen naar het beheer op het terrein.

OD 3. NATUUR OVERAL – DOOR VERWEVING EN VERBINDING, DOOR BLAUWGROENE NETWERKEN EN ECOSYSTEEMDIENSTEN

De natuur in Vlaanderen is nog sterk versnipperd. Daarom zet ik in op verweving van natuur met andere functies en op de realisatie van functionele verbindingen tussen bestaande natuurskeden. In dit kader verwijst ik ook naar de Vlaamse parken en landschapsparken. De Vlaamse parkebetreffen omvangrijke gebieden met internationale uitstraling, een uitzonderlijke natuur en een unieke belevingswaarde, die een troef vormen het vlak van recreatie en toerisme. We hanteren hierbij objectieve criteria op maat van Vlaanderen en die een voldoende hoge kwaliteit garanderen. We zorgen voor eenheid van beheer en streven naar het creëren van territoriale verbindingen. De landschapsparken zijn gebieden met een uitgesproken landschapskwaliteit, waarin vanuit een integrale visie ruimte is voor recreatie, natuur, landbouw, wonen, bedrijvigheid en toerisme.

In uitvoering van het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) voorzie ik in overleg met mijn collega bevoegd voor landbouw duidelijke accenten vanuit de Europese biodiversiteitsstrategie.

Oeverzones langs waterlopen vormen een essentieel element van de groenblauwe netwerken. De CIW keurde dit voorjaar een aantal aanbevelingen goed om de realisaties van oeverzones te faciliteren. Ik waak over de uitvoering van deze aanbevelingen en zet de nodige instrumenten hiervoor in.

Omdat ook ons dichte transportwegennetwerk een barrière vormt, zet ik samen met mijn collega van mobiliteit in op gerichte ontsnipperende maatregelen langs gewestwegen en waterwegen. Het Vlaams Actieprogramma Ecologische Ontsnippering (VAPEO) vormt daarbij de kapstok. Concreet bekijk ik in 2021 om over de Brusselse Ring ter hoogte van het Hallerbos een ecorecreaduct aan te leggen, waarbij natuur gecombineerd wordt met zachte recreatie (fietzers, wandelaars, ruiters). Ik onderzoek ook de mogelijkheden van ontsnippering van de A12 te Meise. Tevens geef ik aandacht aan mogelijkheden om ook spoorwegen mee te ontsnipperen.

Ook in de bebouwde omgeving schuif ik natuur naar voren als oplossing. COVID-19 heeft de nood aan nabij en toegankelijk groen als rust- en verpozingsruimte duidelijk in de verf gezet. Kleine wildernissen, luwteoases, natuurbaden, stilteplekjes, ... Evenveel termen als noden, maar vooral een oproep om binnen de bebouwde omgeving structureel werk te maken van natuurlijke rustpunten. Ik zet daartoe verder in op natuurinclusief bouwen via samenwerking met de bouwsector, en de ontwikkeling, ism de lokale besturen, van een objectief kader ter beoordeling van de biodiversiteit voor bouwprojecten

Maar liefst 8% van Vlaanderen bestaat uit tuinen die zeer divers ingericht en beheerd worden. In de Vlaamse tuinen liggen dus veel kansen voor ecologie en biodiversiteit. Ik start daarom een nieuwe Green Deal Natuurlijke Tuinen om de belangrijke rol van tuinen in de context van klimaatsverandering, biodiversiteitsverlies en welzijn beter bekend te maken en optimaal te benutten. In ditzelfde kader ontwikkelde Inverde, het in-huis opleidingscentrum van Natuur en Bos, de opleiding tot Tuinranger. Tuinrangers zijn vrijwilligers die in hun eigen buurt tuinen bezoeken en helpen om die tuinen biodiverser en klimaatrobuuster te maken.

Voor professionele tuin- en landschapsarchitecten, parkbeheerders, tuinaannemers en beheerders van groendomeinen, bossen en cultuurlandschappen, is er de opleiding Ecologische - en Landschapsinrichting. Het kennisnetwerk Groeistof verbindt al deze profielen rond kennisdeling en informatie-uitwisseling.

Voor alle doelgroepen die een impact hebben op de realisatie van meer natuur overal in Vlaanderen, voorzie ik professionele opleidingen over bosbeheer, natuurkennis, natuurbeheer en ontwerp, boomverzorging, materiaal en veiligheid en beleid en innovatie via Inverde.

Ik zet verder in op het thema 'bedrijven en biodiversiteit', via de Green Deal Bedrijven en Biodiversiteit die in 2021 afloopt, of via een ander instrument.

Ik start de uitrol van het Actieplan Ecosysteemdiensten dat zes overkoepelende acties bevat en waarbij verschillende entiteiten van de Vlaamse overheid samenwerken.

OD 4. GEÏNTEGREERDE GEBIEDSGERICHTE WERKING VOOR NATUUR EN LANDSCHAP

Ik zet volop in op een geïntegreerde gebiedsgerichte werking waar klimaatbuffering, waterbeheersing, landschapsinrichting, natuurherstel ... tegelijk worden aangepakt. Hiervoor ondersteun ik via verschillende instrumenten de brede gebiedscoalities waarbij ik streef naar een gezamenlijke programmatie en bundeling van middelen. Het gaat daarbij o.a. over de geïntegreerde gebiedswerkingen en -programma's, met planningsprocessen zoals de AGNAS-GRUP's, T.OP-projecten, verschillende strategische projecten, Sigmaprojecten, verschillende natuur- en landinrichtingsprojecten,

Voor gebieden met een bijzondere natuur- of landschapskwaliteit, zoals in een aantal riviervalleien (Leie, Dender, Demer, Schelde, Kleine Nete, Maas, ...) of andere samenhangende natuur en landschappen versterk ik de gebiedswerking.

Het is verder mijn bedoeling om, zoals het Regeerakkoord voorziet, te komen tot minstens een viertal Vlaamse parken. Ik leg daartoe een kader vast op basis waarvan een oproep zal worden gelanceerd. Naar aanleiding van een oproep die eind 2020 – begin 2021 wordt gelanceerd, selecteer ik de kandidaten en organiseer ik een opstarttraject voor verschillende parken (Vlaamse Parken en Landschapsparken Dit zal gefaseerd verlopen en er zal een gerichte begeleiding op maat zijn. De afstemming met bestaande prioriteiten en projecten van de partners en het samenbrengen van instrumenten en middelen voor de parken moet in 2021 leiden tot een systeem van cofinanciering. Hiermee worden verschillende prioriteiten in het Omgevingsbeleid tegelijk waargemaakt.

OD 5. WE VERSTERKEN HET NATUURLIJKE KARAKTER VAN DE KUST

We moeten streven naar een veerkrachtige kust, die bovendien kan 'meegroeien met de zee'. Ik stimuleer dit 'bouwen met de natuur' maximaal om het natuurlijk karakter van de kust te versterken. Ik zet in op de natuur-gebaseerde oplossingen, die toelaten om flexibel om te gaan met onverwachte veranderingen in de zeespiegelstijging en klimaatverandering. Op deze manier worden in samenspraak met alle actoren (co-creatie) de (bio)diversiteit gestimuleerd en ecosysteemdiensten uitgebouwd. Het uiteindelijk doel van een veerkrachtige kust moet resulteren in een meerwaarde op het vlak van toegankelijke natuur, recreatie, toerisme, landschap, wonen, ...

Ik onderzoek welke geïntegreerde projecten kunnen worden opgestart. Ik maak vervolgens een selectie waarvoor een plan van aanpak wordt uitgetekend met het oog op een planmatige opstart. Dit alles gebeurt in overleg met de kustgemeenten.

OD 6. SPECIFIEKE AANDACHT VOOR GROEN IN DE VLAAMSE RAND

In de verstedelijkte Vlaamse rand rond Brussel zorgt de nabijheid van groen voor een klimaatbuffer en een groene long. Mede in uitvoering van het Territoriaal ontwikkelingsprogramma (T.OP) Noordrand en het flankerend beleid van het GRUP VSGB ontwikkel ik daarvoor een robuust netwerk van natuur, bos en parkdomeinen in deze regio en breid dit verder uit, met aandacht voor biodiversiteit, (be)leefbaarheid, welzijn en gezondheid, klimaat en internationale uitstraling. Hiervoor subsidieer ik lokale initiatieven via de projectoproep Groene Rand, die ik zal herhalen in 2021, en bouw ik aan partnerschappen voor een groene rand

Ik ga, samen met verenigingen, lokale besturen, landeigenaars, ... voor een miljoen nieuwe bomen in de provincie Vlaams-Brabant en ondersteun daartoe ook crowdfundinginitiatieven. Dit kadert ook in mijn programma 'Meer bos in Vlaanderen'. Ik stelde in samenspraak met mijn collega bevoegd voor de Vlaamse rand een regiobeheerder aan die ontbrekende groenschakels actief opspoort en de tekorten gefaseerd aanvult zodat de Vlaamse Rand rond Brussel een groener geheel wordt. We concentreren ons in de eerste plaats op de aankoop van gronden die bebost worden met nieuwe bomen, gebruikmakend van het bestaande ruimtelijk instrumentarium. We voorzien financiële stimuli voor private eigenaars en openbare besturen die hun grond bebossen. Ik streef naar minstens 20ha bosuitbreiding in de zuidelijke open ruimte op Vlaams grondgebied bij de herbestemming van de site ex-NAVO/Defensie-KKE in Evere, Brussel-Stad en Zaventem conform de beslissing van de Vlaamse Regering.

Ik maak werk van de verbinding van het Hallerbos, het Zoniënwoud en het Meerdaalwoud in het project Brabantse wouden. Ik investeer in projecten die het patrimonium en de beleving in de Brusselse rand een internationale uitstraling geven, zoals de uitbouw - in samenwerking met Toerisme Vlaanderen - van de onthaalpoort. Op heden bestaat er reeds een goed uitgebouwde samenwerking voor het Zoniënwoud met het Waalse en Brussels gewest. Alle drie de gewesten zijn vertegenwoordigd in de Stichting Zoniënwoud.

Verwerving van terreinen, ter uitbreiding en versterking van de domeinen in eigendom of beheer van de Vlaamse overheid, als robuuste natuurrijke kernen en de verbinding ervan via belevingsvolle groenblauwe netwerken, vormt het sluitstuk met respect voor het herbevestigd agrarisch gebied. Voor de realisatie van deze doelen zoeken we externe bijkomende financiële en technische ondersteuning. Ik verken de toepasbaarheid van deze aanpak in de gebieden rond andere Vlaamse steden, indien die vraag van de betrokken lokale besturen komt.

SD 2. DOELTREFFEND SOORTENBELEID EN -BEHEER

Ik stelde soortenbeschermingsprogramma's vast voor de kamsalamander, heikikker, poelkikker en rugstreeppad en werk verder aan de programma's voor het vliegend hert, de grote modderkruiper,

zomertortel en weidevogels met het oog op goedkeuring in 2020, en voor akkervogels, de bever, otter, hamster, grauwe kiekendief, kwartelkoning en de Antwerpse haven in 2021.

Met de Vlaamse campagne Week van de Bij, die telkens haar hoogtepunt kent in de eerste week van juni (ook Europese Week van de Bij), vraag ik aandacht voor de achteruitgang van (wilde) bijen. Met de bij als ambassadeur en indicator voor een beter leefmilieu, organiseer ik in samenwerking met andere overheidsentiteiten diverse acties voor het brede publiek, scholen, bedrijven en milieudiensten.

Ik geef verder uitvoering aan de goedgekeurde soortbeschermingsprogramma's. Ik doe dit in maximale samenwerking met alle betrokken actoren. Ik geef voor de wolf uitvoering aan het gebiedsgericht wolvenplan Noord-Limburg en zet het nieuw ontwikkeld communicatieplan en draaiboek in volgens de noden. Ik werk verder aan preventie en zet hier bijkomend op in via de samenwerkingsovereenkomst met het Wolf Fencing Team Belgium.

Ik streef naar een efficiënt soorten- en wildbeheer, gericht op het beperken van overlast en schade, waarin alle relevante actoren hun verantwoordelijkheid opnemen. De recente en mogelijks toekomstige successen met de terugkeer van grote zoogdieren in Vlaanderen (wolf, bever, everzwijn, ...) moeten bestendigd worden, maar tegelijk is de uitdaging om ook de schade en overlast ten gevolge van deze soorten te beperken en zo het maatschappelijk draagvlak voor deze soorten te behouden en te vergroten.

Mijn administratie monitort doorlopend de maatschappelijke effecten van beschermde diersoorten. Ik laat onderzoek doen naar en zet in op het herstel van schade door beschermde en wildsoorten, zoals schade door everzwijnen en schade aan dijken door bevers. Mijn administratie zal verder inzetten op preventie en schadevergoeding waarbij gestreefd wordt naar efficiëntie en het verhogen van het maatschappelijk draagvlak voor het samenleven met wilde dieren. Ik zal hierbij rekening houden met de opkomst van de otter in Vlaanderen.

Ik voer in samenspraak met de diverse stakeholders het wetenschappelijk onderbouwd plan van aanpak voor het beperken van everzwijnschade uit dat ik 2020 lanceerde, met een evenwichtige inzet op preventie, populatiebeheersing, schadevergoeding en monitoring.

Daarnaast stellen we vast dat de problematiek van de uitheemse soorten (bv. Chinese muntjak, damhart, ...) en van ziekten bij in het wild levende dieren (bv. varkenspest) toeneemt, met stijgende risico's voor ecologie, economie en volksgezondheid. De aanpak van deze uitdagingen vereist dat alle betrokkenen – overheden, terreinbeheerders, jagers, grondgebruikers, particulieren – hun verantwoordelijkheid nemen, en dat een evenwicht gevonden wordt tussen natuurbeheer, schadepreventie, schadevergoeding en populatiebeheer via jacht of bestrijding. Daarbij gaat bijzondere aandacht naar de specifieke rol die de jachtsector kan spelen bij het realiseren van natuurdoelen.

Voor de aanpak van invasieve uitheemse soorten ga ik verder op de ingeslagen weg. Ik zet prioritair in op preventie en detectie van introducties. Soorten die in Vlaanderen voor het eerst opduiken worden daadkrachtig bestreden via een early warning & rapid response aanpak. Het beheer van prioritaire invasieve uitheemse soorten die zich in het Vlaamse Gewest gevestigd hebben, wordt op gepaste wijze door alle terreinbeheerders Vlaamse en lokale overheden uitgevoerd, binnen de eigen budgetten. Ik voorzie hiervoor de nodige coördinatie via de opmaak van beheerregelingen, en ondersteun de beheerders via adequate kennisdeling omtrent het gepaste beheerinstrumentarium. Bij detectie van exotische muggen binnen het Vlaamse Gewest wordt een snelle bestrijding uitgevoerd om insleep van zoönotische infecties te voorkomen.

Mijn administratie zal de monitoring verderzetten van ziekten bij in het wild levende dieren die een belangrijke impact kunnen hebben op natuurbehoud, volksgezondheid of (landbouw)economie. Controle- of preventiebeheer zal worden opgestart waar dat aangewezen is. Naar aanleiding van de uitbraak van COVID-19 zal het risico op overdracht van SARS-CoV-2 naar de wilde fauna worden gemonitord en opgevolgd. Indien aangewezen worden

bioveiligheidsmaatregelen verspreid naar de betrokken doelgroepen om besmetting van mens naar dier te voorkomen. Onderzoek loopt naar de ziekteverwekker die verantwoordelijk is voor de verhoogde egelsterfte in de lente. Ten slotte werkt mijn administratie verder aan de operationalisering van het crisisplan voor Afrikaanse Varkenspest

In samenwerking met de Provinciale Visserijcommissies worden op de begroting van het Visserijfonds tal van projecten uitgevoerd ten bate van de openbare visserij. Ten gevolge van COVID-19 vonden heel wat hengelaars opnieuw de weg naar onze openbare hengelwateren om zich individueel te ontspannen aan een hengelwater in de buurt. In samenwerking met de waterbeheerders en met financiële steun van het Visserijfonds worden op diverse plaatsen hengelsteigers aangelegd en vismigratieknelpunten opgelost. Enkele jaren geleden mijn voorganger werd het startschot gegeven voor enkele projecten met hengelstewards. In samenwerking met de georganiseerde hengelsport worden nieuwe projecten gelanceerd waarbij hengelstewards instaan voor de sociale controle aan de waterkant en meewerken aan het beheer en onderhoud van hengelwateren.

In nauw overleg met de jachtsector voorzie ik op de begroting van het jachtfonds diverse initiatieven om het jachtbeleid in Vlaanderen mee vorm te geven, met aandacht voor duurzame populaties, natuurbeheer, schadebeheersing en natuurbeleving. Ik neem daarbij bijkomende maatregelen om de bejaagbaarheid van soorten af te toetsen aan wetenschappelijke criteria zoals opgenomen in het regeerakkoord. Waar nodig, zoals bij de patrijs, laat ik bijkomend wetenschappelijk onderzoek uitvoeren.

SD 3. WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING

De steriele tweedeling stad versus platteland, waarbij natuur voorbehouden is voor het platteland, en asfalt en beton voor de stad, is al lang achterhaald. (Rand)stedelijke landschaps- en natuurontwikkeling is een prioriteit om de groeiende steden en gemeenten leefbaar en aantrekkelijk te maken. Stedelijke natuur biedt een oplossing voor klimaatverandering, verdroging, verdichting, luchtvervuiling, stedelijke hitte-eilandeffecten, geluidspollutie en bevordert het welzijn en de sociale cohesie. Ik wil daarom 'topnatuur' brengen in de directe nabijheid van de burger in de steden en dorpen, die toegankelijk en beleefbaar is. Elk stedelijk ontwikkelingsproject biedt kansen voor een landschapsecologisch project, waar stedelijke natuur een plaats in kan hebben. Om inzicht te krijgen in de eigenheid van stedelijke natuur en een dynamisch ontwikkelingskader hiervoor te creëren, start ik met een multidisciplinair onderzoek 'Cities Thinking Like a Forest (CTLF)' – steden en dorpen die denken als een woud – in samenwerking met een internationaal onderzoeksteam en de stad Antwerpen en de overkappingsintendant. Ik wil hierin burgers als gelijkwaardige partners betrekken om stedelijke natuur te realiseren en te beheren, want burgergedragen beheer is de sleutel voor een betaalbare natuur op de korte en langere termijn. Ik wil stedelijk natuurbeheer als verbindende factor tussen burgers sociaal valoriseren en het draagvlak voor stedelijke natuur verbreden. De opzet van natuur-buurtwerkbanken zal onderdeel zijn van het onderzoek.

Ringpark Groene Vesten in Antwerpen is het pilootproject waar het onderzoek CTLF in praktijkcontext uitgewerkt zal worden. Het ingrijpende stadsontwikkelingsproject zal de broedkamer zijn om kennis en praktijkervaring op te doen en concrete voorbeelden te realiseren, die we kunnen uitrollen naar andere steden en gemeenten. Het is het eerste segment van de Antwerpse ring waar onder leiding van de overkappingsintendant concrete leefbaarheidsmaatregelen zullen uitgevoerd worden, waarbij vanaf 2021 innovatieve stedelijke natuur (ook buurtnatuur) in de aanpalende wijken zal gerealiseerd worden. Als eerste resultaat van het onderzoek zullen concrete 'leerlandschappen' stedelijke natuur gerealiseerd worden (2022). In het zog van het onderzoek zal ik naar samenwerkingsverbanden zoeken voor het realiseren van

een kenniscentrum stedelijke natuur, een hot-spot waar kennis en know-how rond stedelijke natuur een knooppunt vinden. Ik heb hierbij aandacht voor bestaande initiatieven en expertise.

Ik maak ook werk van een programma dat voorziet in het realiseren samen met relevante partners van natuuro oplossingen als antwoord op maatschappelijke noden rond klimaat, gezondheid en beleving. Daarbij gaat mijn eerste aandacht naar het opmaken van referentiebeelden en het stimuleren van voorbeeldprojecten, zowel in de urbane context als in de open ruimte, via een gepast instrumentarium. Ik streef daarbij naar gerichte samenwerking met relevante partners, zoals lokale overheden, bedrijven, de gezondheidssector, de jeugdsector, de landbouwsector ... De bestaande producten in het portfolio van mijn administratie worden verder ondersteund en waar nodig geoptimaliseerd: speelzones, natuuroases, kleine wildernissen, natuurbegraafplekken, snoezelbossen, natuurlopen, bivakzones,

De projectoproep Natuur In Je Buurt had in 2020 als thema “natuuro oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen”. Het belang van natuur en natuurelementen voor ons welzijn en onze fysieke en mentale gezondheid is en blijft zeer groot en dit over de verschillende levensfasen heen. Het maatschappelijk belang werd uitdrukkelijk geïllustreerd tijdens de COVID-19-crisis. Tijdens de lockdown-periode in het voorjaar werden natuurgebieden en parken overspoeld door bezoekers uit de buurt. Ik evalueer de werking en de resultaten van deze oproep ook in deze zin, voor een nieuwe en versterkte projectoproep Natuur in je buurt in 2021, dit omwille van het belang van natuurelementen voor onze fysieke en mentale gezondheid.

Ik stel in het voorjaar 2021 de resultaten van het project Revalideren in het bos voor, en stel op basis hiervan een leidraad ter beschikking van terreinbeheerders.

Een structurele samenwerking tussen het Agentschap Natuur en Bos en Toerisme Vlaanderen in het kader van de Vlaamse parken en de landschapsparken en hefboomprojecten zoals de Onthaalpoort Groenendaal en de ontwikkeling van een canopy walk, zullen natuurbeleving op een hoger niveau brengen, dit zowel voor de Vlaming als voor een internationaal publiek.

Samen met Natuurinvest, de investeringstak van Natuur en Bos, blijf ik ook in 2021 het vrijgekomen vastgoed van Natuur en Bos op een duurzame wijze valoriseren door commerciële overeenkomsten aan te gaan met businesspartners die de beleving van de Vlaamse natuur naar een hoger niveau tillen. Samen met deze private én overheidspartners investeer ik in renovaties van vastgoed met strategische waarde voor Natuur en Bos.

Door de organisatie van events versterk ik de natuurbeleving in de Groene Rand en het Zwin.

SD 4. WETENSCHAPPELIJKE ONDERBOUWING EN EVALUATIE VOOR EEN DOELTREFFEND BIODIVERSITEITSBELEID

Om het biodiversiteitsbeleid permanent te ondersteunen en waar nodig bij te stellen, zet ik in op vier niveaus: 1. monitoring en evaluatie van de beleidsinstrumenten en -resultaten; 2. de integratie van bestaande kennis; 3. waar nodig nieuw beleidsgericht onderzoek; en 4. het ontwikkelen van beleidsinstrumenten. Dit gebeurt in een breed samenwerkingsverband waarbij Vlaamse wetenschappelijke instellingen, administraties, strategische onderzoekscentra (SOC) en andere onderzoeksinstellingen betrokken worden.

Ik blijf inzetten op monitoringsprogramma's die de toestand en trends van natuur, bos en omgeving en de daartoe ontwikkelde beleidsinstrumenten op lange termijn opvolgen en werk hierbij maximaal samen over entiteiten heen. Ik werk ook een betere monitoring uit van de biodiversiteitstrends in het Vlaamse landbouwgebied.

Voor de monitoring zet ik volop in op innovatieve technieken zoals omgevings-DNA, teledetectie, sensoren en geautomatiseerde metingen.

Het komende jaar zal ik, door middel van eDNA, de aanwezigheid van verschillende habitatrichtlijnsoorten in Vlaanderen, zoals de grote modderkruiper en de vroedmeesterpad, in kaart brengen.

Om het omgevingsbeleid te onderbouwen start ik een project om tijdreeksen van satellietbeelden om te zetten naar relevante indicatoren. De exacte indicatoren zullen gekozen worden in een proces van doorgedreven stakeholderparticipatie. De prioriteit voor teledetectie in 2021 is de ontwikkeling van generieke methodes voor het monitoren van oppervlaktewateren, vegetaties en de kwaliteit van onze leefomgeving door het inzetten van artificiële intelligentie.

Ik zet in op een verbetering van het cameravallennetwerk, om beschermde soorten zoals de otter en de wolf, maar ook om de verspreiding en populatietrends van wilde zwijnen, nauwkeurig in kaart te brengen.

Via burgerwetenschap (citizen science) schakel ik burgers in bij monitoring en onderzoek voor het biodiversiteits- en omgevingsbeleid. Zo zal ik werk maken van een vroeg waarschuwings- en toezichtstelsysteem (early warning en surveillance) voor invasieve uitheemse soorten, om proactief schadelijke soorten op te sporen en een gepast beheer uit te werken.

Voor de actualisering van de biologische waarderingskaart (BWK) onderzoek ik in 2021 de mogelijkheden van vrij beschikbare satellietbeelden voor veranderingsdetectie van bodembedekking en landgebruik in Vlaanderen. In een samenwerkingsverband van verschillende entiteiten van de Vlaamse overheid wordt een ander belangrijk beleidsinstrument, de Natural Capital Accounting (NCA), verder ontwikkeld. Ik heb daarbij de nodige aandacht voor de privacy. Naast innovatieve technieken zet ik ook in op terreinbezoeken.

Ik zet sterker in op open en reproduceerbaar onderzoek - kortweg Open Science. Open data en openheid over onze methoden maakt de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de resultaten aantoonbaar. Dit leidt tot een groter vertrouwen van de belanghebbenden die aan de slag gaan met de onderzoeksresultaten. Die openheid stimuleert bovendien bredere samenwerkingen tussen onderzoekers binnen en buiten de Vlaamse overheid. De Open Science benadering is dan ook het model dat het beste past bij een publieke, dienstverlenende overheid. Via vormingen op maat worden in 2021 onderzoekers van de Vlaamse overheid gestimuleerd om hun onderzoeksdata, -methoden en -resultaten zo veel mogelijk open en reproduceerbaar te maken.

OD 1. NATUUR EN BIODIVERSITEIT ALS ONDERDEEL VAN KLIMAATADAPTATIE- EN MITIGATIEBELEID

Ik lever bijkomende inspanningen om de infrastructuur en de werking van de 12 Vlaamse onderzoekssites (LTER-Flanders) van het internationaal langetermijn ecosysteem onderzoeksnetwerk (LTER-Europe) te optimaliseren in functie van klimaat- en omgevingsonderzoek en verken de mogelijkheden om deze sites te integreren in de ESFRI eLTER internationale onderzoeksinfrastructuur. Op iedere site worden de effecten van klimaatverandering op vegetaties binnen Natura2000-gebieden nagegaan. Op de meest uitgebouwde monitoringssite in Brasschaat onderzoek ik de geïntegreerde effecten van klimaatwijziging en luchtverontreiniging op het functioneren van een biosysteem. Dit onderzoek bekijkt volgende processen: de opname door het bos van de broeikasgassen koolstofdioxide (CO₂) en ozon (O₃), de waterhuishouding van het bos in een veranderend klimaat en de gevolgen van klimaatwijziging en luchtverontreiniging op de vermestings- en verzuringsprocessen.

Ik volg de evolutie van de gezondheidstoestand van de Vlaamse bossen op in relatie tot luchtverontreiniging en klimaatverandering. Dit gebeurt via jaarlijkse beoordelingen van boomkronen in permanente proefvlakken van het bosvitaliteitsmeetnet, kaderend in het internationale samenwerkingsprogramma van ICP Forests.

De effecten van klimaatverandering op de bossamenstelling in onbeheerde bossen volg ik op via een internationaal ontwikkelde indicator (DAS-indicator = Deutsche AnpassungsStrategie Klimawandel).

Voor de realisatie van 4000 ha extra bos deze legislatuur laat ik mij wetenschappelijk adviseren over klimaatresistente bebossingstechnieken en aanbevolen herkomsten van inheemse soorten. Voor de wetenschappelijke ondersteuning van een klimaat-slim bosbeheer zal er een workshop voor bosbeheerders worden georganiseerd.

Ik onderzoek de effecten van (extreme) droogte op de structuur en samenstelling van vegetatietypes en de verschillen in respons op droogte tussen open en meer gesloten vegetatietypes.

Ook dieren moeten zich aanpassen aan het veranderende klimaat. Doordat vleermuizen zeer specifieke microklimaatomstandigheden nodig hebben om te overwinteren, zijn ze zeer gevoelig aan klimaatverandering. Alle vleermuissoorten in Vlaanderen zijn opgenomen in de bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voor veel soorten worden areaalverschuivingen en lokale extincties verwacht. Ik ondersteun daarom onderzoek naar een klimaatrobuuste inrichting van de overwinteringslocaties van vleermuizen en verken de haalbaarheid en randvoorwaarden voor connectiviteit in het landschap om verplaatsingen onder invloed van klimaat toe te laten.

Ik werk een bemonsteringsstrategie en meetnet uit voor de opvolging van de bodemkoolstof in Vlaanderen. Dit meetnet geeft mij meer inzicht in de omvang van de huidige koolstofvoorraden over alle landgebruiken heen, en over de verandering van de voorraad doorheen de tijd.

OD 2. VERSTERKEN VAN DE KENNIS VOOR EEN DOELTREFFEND BEHEER VAN INVASIEVE UITHEEMSE SOORTEN

Door een versterkte dialoog met belanghebbenden die nauw betrokken zijn bij de introductiewegen en de verspreiding van invasieve uitheemse soorten wil ik op Europees niveau de samenwerking verbeteren en het begrip over het biodiversiteitsverlies veroorzaakt door deze soorten doen toenemen.

Via burgerwetenschap (citizen science) betrek ik het publiek bij het onderzoek over uitheemse invasieve soorten. Dit biedt de gelegenheid om meer gegevens over uitheemse soorten te verzamelen en tegelijkertijd maatschappelijke betrokkenheid bij en bewustzijn rond de problematiek van invasieve exoten te creëren. In 2021 organiseer ik een workshop om de waarde van de verschillende gebruikte technologieën te evalueren op hun bruikbaarheid in de burgerwetenschap.

Ik onderzoek of we via een netwerk van cameravallen de aan- en afwezigheid van invasieve soorten kunnen monitoren en of een bepaald beheer de gewenste resultaten oplevert. Om de workflow op punt te kunnen stellen, zal deze opdracht voor het eerste werkjaar focussen op Chinese muntjak. Na evaluatie zal het netwerk de volgende werkjaren worden uitgebreid naar andere soorten (vb. wasbeer) of bijgestuurd worden.

Ik ontwikkel een workflow voor de besluitvorming over het beheer van invasieve uitheemse soorten. Cruciaal is dat de verschillende beheerders gebiedsgerichte hun inspanningen op elkaar afstemmen in functie van de reductiedoelstellingen. In het bekken van Dijle-Zenne en de waterloop de Mark worden in het kader van het LIFE-project RIPARIAS (Reaching Integrated and Prompt

Action in Response to Invasive Alien Species) beheerdoelstellingen voor invasieve planten en kreeften omgezet in acties met maximale kostenefficiëntie

OD 3. KENNIS OVER DE NATUUR IN AGRO-ECOSYSTEMEN VERBREIDEN OM HET BEHEER VAN DE OPEN RUIMTE TE VERBETEREN

In 2021 leg ik de basis voor het Meetnet Biodiversiteit Agrarisch Gebied. Het heeft tot doel de toestand van en trends in de taxonomische en functionele biodiversiteit in de landbouwmgeving permanent op te volgen. Om negatieve trends goed onderbouwd te kunnen remediëren, ga ik op zoek naar landbouwpraktijken die zowel de biodiversiteit ten goede komen als duurzame, rendabele landbouw mogelijk maken. Ik kijk hierbij zowel naar beheerovereenkomsten als naar andere goede praktijken, zoals biolandbouw, agro-ecologische landbouw, boslandbouw, niet-kerende bodembewerking en hoogstamboomgaarden. Ik onderzoek hoe deze praktijken tegelijk bijdragen aan een veerkrachtige landbouw (waterregulatie, nutriëntenregulatie, klimaatregulatie, ziekte- en plaagregulatie, bestuiving, ...) als aan de ondersteuning van mijn beleid, zoals de Blue Deal, het behalen van de Europese natuurdoelen en de in de nieuwe Europese Biodiversiteitsstrategie beoogde “transformative change”. Ik bekijk deze praktijken als onderdeel van het mondiale voedselsysteem, zodat verbeteringen hier niet ten koste gaan van biodiversiteit of mensen elders in de wereld. Ik analyseer welke beleidsaanpassingen nodig zijn om deze “transformative change” waar te maken.

In het project ‘Contracts 2.0’ wordt onderzocht welke contracten landbouwers kunnen motiveren om buiten hun landbouwproductie ook milieuvriendelijke collectieve goederen te leveren, zoals bijvoorbeeld zuiver water, biodiversiteit of streekidentiteit. Samen met landbouwers, landbouworganisaties en beleidsmakers onderzoek ik wat zinvol en haalbaar is.

OD 4. ONDERZOEKEN VAN NATUUR IN DE STAD OM DE LEEFBAARHEID TE VERGROTEN

Door het onderzoek over natuur in de stad te versterken, wil ik de leefbaarheid van steden vergroten en natuurgebaseerde oplossingen (‘nature-based solutions’) voor milieu- en gezondheidsproblemen ontwikkelen.

In synergie met het onderzoeksproject ‘Cities Thinking Like a Forest’ (zie SD 3) onderzoek ik in vier Europese steden, waaronder Genk, ecologische en socio-economische mechanismen van de levering van ecosysteemdiensten door groenblauwe netwerken, en hun baten voor economie en welzijn. Via literatuurstudies en socio-ecologisch onderzoek ga ik bij zorginstellingen, bedrijventerreinen en scholen in een stedelijke omgeving na wat natuurbeleving betekent voor de leefkwaliteit en het draagvlak voor biodiversiteit.

Het Europees gefinancierde project INTERLACE is een samenwerking van 6 steden uit Europa en Latijns-Amerika. Het doel is om via participatief onderzoek natuurgebaseerde oplossingen aan te reiken voor uitdagingen op het vlak van klimaat, economie, gezondheid en ruimte in een stedelijke context. Hier zal een link met het pilootproject ‘Cities Thinking Like a Forest’ gelegd worden om onderzoeksbevindingen in een concrete context toe te passen en te monitoren.

In het door Belspo gefinancierde project ‘B@SEBALL’ wordt in zo’n 70 lagere scholen in Vlaanderen en Wallonië de invloed onderzocht van de schoolomgeving op astma, allergieën en mentaal welbevinden en dit zowel in ‘grijze’ en ‘groene’ scholen (de directe schoolomgeving) als in ‘rurale’ en ‘urbane’ gebieden (de ruimere omgeving van de scholen).

Ik werk samen met partners uit de lokale praktijk om ontwerp, planning, onderhoud en evaluatie van ruimtelijke projecten te verrijken met ecologische en milieu-economische inzichten. We leggen de basis voor een grootschaliger onderzoek, visievorming en ontwikkeling van kennisproducten op Vlaams niveau. Vergelijkend onderzoek tussen lokale cases in Vlaanderen en daarbuiten kan antwoord geven op regionale beleidsvragen en internationale onderzoeksvragen over de kosten en baten van natuur voor mens en economie.

OD 5. NATUURLIJK KAPITAAL

Voor de ontwikkeling van Natural Capital Accounting (NCA) in Vlaanderen, werk ik verder op de in 2020 opgestarte pilootprojecten rond landgebruik en landgebruiksverandering, waterbeschikbaarheid, nabijheid van groen en gezondheid, koolstofopslag in biomassa en houtproductie. Ik evalueer de resultaten van de pilootprojecten samen met gebruikers, experts en dataleveranciers, zet in op de verdere ontwikkeling van NCA en publiceer deze als experimentele Vlaamse Openbare Statistiek. Daarnaast ontwerp ik nieuwe NCA-rekeningen zodat het Vlaamse NCA-systeem op termijn een brede set aan indicatoren omvat die het beleid en publiek debat voorzien van cijfers over de relatie tussen het economische systeem en zijn ecologische basis. Om dit te kunnen realiseren, stimuleer ik verder samenwerking tussen de relevante entiteiten van de Vlaamse overheid.

OD 6. KENNIS OM HET BIODIVERSITEITSBELEID EN -BEHEER TE OPTIMALISEREN

Wetenschappelijke inzichten zijn ook in 2021 essentieel voor de onderbouwing van het omgevingsbeleid. Via objectieve waarnemingen, evaluaties van maatregelen op het terrein, kennisintegratie, en een inter- en transdisciplinaire aanpak ontwerp ik oplossingsgerichte aanbevelingen en praktische instrumenten. Ze helpen beleid en beheer om de vooropgestelde doelen te bereiken en waar nodig nieuwe doelen op te stellen.

De natuurrapporten en natuurindicatoren ondersteunen en geven richting aan het biodiversiteitsbeleid. 2020 was een scharnierjaar in de Europese biodiversiteitsstrategie. De strategie van 2010-2020 liep af en de nieuwe strategie 2020-2030 kondigt zich aan. Tijd dus om de globale toestand van de biodiversiteit in Vlaanderen te evalueren. Eind 2020 werden de cijfers voor de toestand en trend van de natuur in Vlaanderen gepubliceerd. Dit leverde een set van aanbevelingen op die ik tracht mee te nemen en te implementeren in het toekomstige natuurbeleid. Verder zal ik in 2021 in nauw overleg met partners uit verschillende maatschappelijke geledingen, een vernieuwde natuurindicatorenwebsite lanceren. Die zal toelaten om transparanter, sneller en helderder over wetenschappelijke inzichten te communiceren. Zo houden we de vinger aan de pols betreffende de toestand en trend van onze biodiversiteit in Vlaanderen.

8.2. BUDGETTAIR KADER

Onder dit ISE Natuur en biodiversiteit vallen taken, doelstellingen en budgetten die alle verband houden met het beleidsveld 'Omgeving en natuur', en dan meer bepaald met het thema 'Natuur en biodiversiteit'.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- het aankopen, inrichten en beheren van openbare bossen en natuurdomeinen;
- de werking van het Visserijfonds, het Fonds voor EU-financiering, het Boscompensatiefonds en het Jachtfonds;

- het ondersteunen van en samenwerken met partners met het oog op het behouden en versterken van biodiversiteit en ecosystemen;
- de beleidsondersteunende werking van ANB (entiteitscode QD0), INBO (entiteitscode QC0) en het EV INBO;
- de beleidsondersteunende werking van VLM (incl. lonen) inzake natuurinrichting, recht van voorkoop en de Grondenbanken gericht op natuur en biodiversiteit.

In de volgende overzichtstabellen wordt een overzicht gegeven van de uitgaven die binnen dit ISE ingeschreven werden in de begrotingsopmaak 2021.

UITGAVEN ISE NATUUR EN BIODIVERSITEIT, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2020	evolutie	BO 2021	BA 2020	evolutie	BO 2021
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	19.569	-1.326	18.243	19.445	-694	18.751
Toelagen (interne stromen (IS))	3.603	0	3.603	2.640	0	2.640
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	503	0	503	503	0	503
Totaal incl. overflow	23.675	-1.326	22.349	22.588	-694	21.894
Overflow	0	0	0	230	-230	0
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Binnen het ISE Natuur en biodiversiteit van de algemene uitgavenbegroting worden alle kredieten die ANB, INBO en VLM inzetten voor Natuur en biodiversiteit gebundeld. Het gaat in 2021 om meer dan 22 miljoen euro aan ESR-beleidsuitgaven op de algemene uitgavenbegroting (VAK).

Op het vlak van deze beleidskredieten gaat het in hoofdzaak om de onderzoeks- en werkingskredieten van INBO (2,1 miljoen euro), de werkingskosten en gerichte subsidies van ANB ter ondersteuning van de burger, lokale besturen en verenigingen (5,8 miljoen euro), de middelen beschikbaar binnen de Fondsen van ANB (10,9 miljoen euro waarvan 7,3 miljoen binnen het Bossencompensatiefonds) en 3,6 miljoen investeringsmiddelen voor VLM voor natuurinrichting.

Ten opzichte van de BA 2020 nemen de ESR-uitgaven voor dit ISE af met 1,3 miljoen euro VAK. Deze afname aan ESR-uitgaven is in hoofdzaak het gevolg van de nieuwe generieke aanrekeningswijze voor EU-cofinancieringsprojecten.

De volgende (meer gedetailleerde) budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels en de technische wijzigingen in het kader van overflow. Voor bijkomende toelichting hierover wordt graag verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

8.2.1. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)

QD0-9QCEAFA-OW - WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft enerzijds diverse ontvangsten, zoals terugbetalingen, schade voor ongevallen en advocaatkosten, die niet vooraf geprogrammeerd kunnen worden en waarvan derhalve vooraf ook geen exacte bedragen gekend zijn. Een ander deel van de ontvangsten komt voort uit de verkoop van investeringsgoederen, voornamelijk uit de verkoop van wagens die uit gebruik genomen worden.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020	115		
Bijstelling BO 2021	250		
BO 2021	365		

Inhoudelijke toelichting kreditevolutie:

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de ontvangsten van ANB in het kader van EU-cofinanciering (vroeger ontvangen via artikel QD0-9QCETFC-OW van het Fonds EU cofinanciering) dan ook via dit algemene ontvangstenartikel ingeschreven.

QD0-9QCETFB-OW - EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEIDEN BEHEER - VISSERIJFONDS**Korte inhoud begrotingsartikel:**

De ontvangsten van de verkoop van visverloven zijn een uitvoering van artikel 9 van de wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij. Naast het gratis jeugdvisverlof zijn er twee soorten betalende visverloven, nl. een gewoon visverlof en een groot visverlof. De inkomsten van de visverloven komen integraal ten goede aan het Visserijfonds.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020		1.340	
Bijstelling BO 2021		0	
BO 2021		1.340	

Inhoudelijke toelichting kreditevolutie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QD0-9QCETFC-OW - EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID - FONDS EU COFINANCIERING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel omvat de inkomsten van EU cofinanciering uit LIFE- en andere EU-projecten. Deze inkomsten mogen aangewend worden voor uitgaven voor diensten, werking, exploitatie en uitrusting van de door de EU mede gefinancierde projecten. De inkomsten worden in schijven toegekend afhankelijk van de voortgang van de werken. In de optiek om maximaal alternatieve financieringsbronnen aan te spreken voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen, wordt door het Agentschap voor Natuur en Bos samen met haar partners zeer intensief ingezet op de cofinancieringsmogelijkheden door de EU in het kader van Life, INTERREG, PDPO en andere programma's.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de ontvangsten in het kader van EU-cofinanciering dan ook via het algemene ontvangstenartikel QD0-9QCEAFA-OW ingeschreven.

Kreditevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2020		1.250	
Bijstelling BO 2021		-1.250	
BO 2021		0	

Inhoudelijke toelichting kreditevolutie:

De ontvangsten voor 2021 worden op 0 begroot gelet op de nieuwe werkwijze voor EU-financiering

Vanaf 2021 volgt het Departement FB deze nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de ontvangsten in het kader van EU-cofinanciering dan ook via het algemene ontvangstenartikel QD0-9QCEAFA-OW ingeschreven.

QD0-9QCETFC-OP - EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID - FONDS EU COFINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden voor Europese subsidieprojecten van ANB de ontvangen EU-afrekeningen (als ESR-neutrale participatie) gebudgetteerd die betrekking hebben op de gesubsidieerde uitgaven van vorige jaren.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de OL- en OP-ontvangsten in het kader van EU-cofinanciering dan ook via een (centraal door FB beheerd) algemeen ontvangstenartikel ingeschreven.

Kreditevolutie:

Inhoudelijke toelichting kreditevolutie:

PM

QD0-9QCETFC-OL - EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID - FONDS EU COFINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden voor Europese subsidieprojecten van ANB de ontvangen EU-voorschotten (als ESR-neutrale lening) gebudgetteerd die betrekking hebben op de gesubsidieerde uitgaven vanaf volgend jaar.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de OL- en OP-ontvangsten in het kader van EU-cofinanciering dan ook via een (centraal door FB beheerd) algemeen ontvangstenartikel ingeschreven.

Inhoudelijke toelichting kreditevolutie:

PM

QDO-9QCETFD-OW - WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT – BOSSENCOMPENSATIEFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Art.90bis van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 februari 2001 tot vaststellen van nadere regels inzake compensatie van ontbossing en ontheffing van het verbod op ontbossing omvatten de regels inzake compensatie van ontbossing en ontheffing van het verbod op ontbossing. De ontvangsten binnen dit Bossencompensatiefonds zijn afhankelijk van het aantal afgeleverde omgevingsvergunningen tot ontbossing en de wijze waarop compensatie wordt gerealiseerd.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020		5.735	
Bijstelling BO 2021		0	
BO 2021		5.735	

Inhoudelijke toelichting kreditevolutie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020

QDO-9QCETFD-OP - WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT – BOSSENCOMPENSATIEFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel werd opgezet bij BO 2020 naar aanleiding van de implementatie van het nieuwe boekingschema voor de Grondenbanken bij VLM. Via dit begrotingsartikel verloopt de tegenboeking voor ANB bij de overdracht van gronden (initieel gefinancierd door het ANB).

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020		1.500	
Bijstelling BO 2021		-1.500	
BO 2021		0	

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Er wordt in 2021 geen overdracht aan gronden verwacht vanuit grondenbank Vinderhoutse bossen. De raming voor BO2021 wordt daarom verminderd met 1.500 k.euro.

QD0-9QCETFD-OI - WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT – BOSSENCOMPENSATIEFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de ontvangsten van bosbehoudbijdragen van andere entiteiten van de Vlaamse overheid.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020		70	
Bijstelling BO 2021		0	
BO 2021		70	

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QD0-9QCETFE-OW - EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER - JACHTFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

De ontvangsten op het Jachtfonds zijn afkomstig uit de aankopen van jachtverloven, jachtvergunningen en deelnames aan het jachtexamen. Via het Jachtfonds is het de bedoeling om deze middelen terug aan te wenden ten bate van het beleid inzake jacht in ruime zin. De reglementaire basis voor deze ontvangsten zijn artikel 17 van het Jachtdecreet en artikel 50 van het Jachtadministratiebesluit van 25 april 2014.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
--	----	----	----

BA 2020		1.988	
Bijstelling BO 2021		0	
BO 2021		1.988	

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QC0-9QCETFG-OW - WETENSCHAPPELIJKE ONDERBOUWING EN EVALUATIE VOOR EEN DOELTREFFEND BIODIVERSITEITSBELEID (FONDS INBO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel van dit Fonds kan het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek de kosten die het maakt voor de ondersteuning van het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek terugvorderen. Deze ontvangst is gekoppeld aan de uitgaven op artikel QC0-1QCE4FG-WT.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020		39	
Bijstelling BO 2021		-14	
BO 2021		25	

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De raming werd aangepast aan de uitvoering van de afgelopen jaren.

UITGAVENARTIKELEN

QD0-1QCE2FA-WT – WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Onder dit begrotingsartikel ressorteren een brede waaier van subsidies ter ondersteuning van de burger, lokale besturen en verenigingen, naast een aantal specifieke werkingskosten van het ANB. Deze middelen worden ingezet onder de grote noemer van biodiversiteitsbeleid. De focus van inzet van de middelen wordt gelegd bij de implementatie van de Europese natuurdoelen op eigen terreinen en in samenwerking met de partners. Daarnaast wordt ingezet op de verdere uitbouw van groenblauwe netwerken, van stadsrandbossen en van toegankelijk (rand)stedelijk groen, onder meer in de Vlaamse Rand.

De grote pijlers waarvoor deze middelen ingezet worden zijn de volgende:

- Toekenning van subsidies aan verenigingen die actief zijn op het gebied van natuurbeheer en bosbouw en die met hun werking een wezenlijke bijdrage leveren aan het verhogen van de biodiversiteit.
- Het bevorderen van de toestand van kritische soorten en soortengroepen door via een bepaalde ondersteuning partners zoals de Vlaamse Vogelopvangcentra te faciliteren een bijdrage te leveren aan het soortenbeleid.
- De ondersteuning van de talrijke initiatieven van privé-eigenaars en openbare besturen gericht op het verhogen van de biodiversiteit, de realisatie van de natuurdoelen en de toegankelijkheid van natuur-, bos- en groengebieden.
- Ondersteuning van innoverende, voorbeeldstellende projecten van openbare besturen inzake de uitbouw van (rand)stedelijk groen. Een deel van de middelen wordt gereserveerd voor de flankerende maatregelen voor het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel.
- Een waaier aan specifieke werkingskosten van het Agentschap voor Natuur en Bos, waaronder communicatie, beheer van het wagonpark en ICT.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	5.797	6.175
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>-230</i>
BA 2020 excl. Overflow	5.797	5.945
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BO 2021	5.797	5.945

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QDO-1QCE4FB-WT – DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: NATUUR (VISSERIJFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Visserijfonds is bij wet ingesteld om de riviervisserij te verbeteren, de verontreiniging te bestrijden, het toezicht te verscherpen en het beleid inzake de riviervisserij te ondersteunen. Met de middelen van het Visserijfonds worden verdere initiatieven genomen om, rekening houdend met de ecologische draagkracht, de beleefbaarheid en de toegankelijkheid van de natuurgebieden verder te verbeteren. De responsabilisering van de riviervisserij draagt ertoe bij dat de toestand van kritische soorten en soortengroepen en de biodiversiteit in Vlaanderen algemeen sterk verbetert.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
--	-----	-----

BA 2020 incl. overflow	1.440	1.440
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	1.440	1.440
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>-25</i>	<i>-25</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BO 2021	1.415	1.415

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar QD0-1QCE4FB-LO	-25	-25	Technische overdracht naar het loonartikel binnen het Fonds
TOTAAL	-25	-25	

QD0-1QCE4FB-LO – DE MILIEUKWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING VERHOGEN: NATUUR (VISSERIJFONDS)

Dit is het loonartikel van het Visserijfonds waarop toelagen in het kader van de Provinciale Visserijcommissies (PVC) betaald kunnen worden.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow		
<i>Overflow BA 2020</i>		
BA 2020 excl. Overflow		
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>25</i>	<i>25</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BO 2021	25	25

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Vanuit QD0-1QCE4FB-WT	25	25	Technische overdracht vanuit het werkingsartikel binnen het Fonds
TOTAAL	25	25	

(duizend euro)

QD0-1QCE4FC-WT – EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID - FONDS EU COFINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

De inkomsten uit EU-gecofinancierde projecten mogen aangewend worden voor uitgaven voor diensten, werking, exploitatie en uitrusting van de door de EU mede gefinancierde projecten. Deze projecten worden onder andere ingezet voor de realisatie van de Europese natuurdoelen, door de uitbreiding van gebieden onder effectief natuurbeheer. Waar mogelijk sporen de projecten samen met beveiliging tegen overstromingen en bevaarbaarheid van waterlopen (onder meer Sigmaplan en Zwinproject), klimaataspecten (aanleg natuur, bosuitbreiding) en de realisatie van (rand)stedelijke groengebieden. De bestedingen hangen samen met de voortgang van deze projecten.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de uitgaven in het kader van EU-cofinanciering dan ook via het algemene uitgavenartikel QD0-1QCE2FA-WT ingeschreven.

Kredietevolutie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	750	750
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	750	750
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>-750</i>	<i>-750</i>
BO 2021	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(in duizend euro)

B3. Andere bijstellingen	VAK	VEK
Verminderde ontvangsten QD0-9QCETFC-OW	-750	-750
TOTAAL	-750	-750

- De ontvangsten op begrotingsartikel QD0-9QCETFC-OW van het Fonds voor EU cofinanciering worden bij BO 2021 bijgesteld met -1.000 k.euro. Naar aanleiding daarvan worden de uitgaven op dit begrotingsartikel (QD0-1QCE4FC-WT) met 750 k.euro bijgesteld.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de uitgaven in het kader van EU-cofinanciering steeds via het algemene uitgavenartikel QD0-1QCE2FA-WT ingeschreven.

QD0-1QCE4FC-PA – EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID - FONDS EU COFINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel werd opgericht om de uitgaven van ANB voor door Europa gefinancierde projecten correct te kunnen boeken. Op dit artikel worden de uitgaven voor EU-gecofinancierde projecten van ANB begroot waarvoor in de jaren nadien nog een afrekening moet worden ontvangen vanuit Europa.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de PA- en LE-uitgaven in het kader van EU-cofinanciering dan ook via een (centraal door FB beheerd) algemeen uitgavenartikel ingeschreven.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

PM

QD0-1QCE4FC-LE – EEN DOELGERICHTE DEELNAME AAN HET INTERNATIONAAL EN EUROPEES BELEID - FONDS EU COFINANCIERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel werd opgericht om de uitgaven van ANB voor door Europa gefinancierde projecten correct te kunnen boeken. Op dit artikel worden de opnames van leningen voor EU-gecofinancierde projecten van ANB begroot. Dit betreft concreet de opname van eerder ontvangen voorschotten vanuit Europa.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de PA- en LE-uitgaven in het kader van EU-cofinanciering dan ook via een (centraal door FB beheerd) algemeen uitgavenartikel ingeschreven.

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

PM

QD0-1QCE4FD-WT – WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT - BOSSENCOMPENSATIEFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Volgens art.90 bis van het Bosdecreet kan slechts in welbepaalde gevallen een omgevingsvergunning tot ontbossing worden verleend. De ontbosser moet hier echter voor

compenseren op één van de volgende wijzen: in natura (door een compenserende bebossing), door storting van een bosbehoudsbijdrage in het Bossencompensatiefonds (BCF) of door een combinatie van beide. In het Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels inzake compensatie van ontbossing en ontheffing van het verbod op ontbossing wordt het bedrag van de bosbehoudsbijdrage bepaald. Het is noodzakelijk dat de financiële middelen die gegenereerd worden door deze bosbehoudsbijdrage ook daadwerkelijk worden aangewend om nieuwe bebossingsprojecten te financieren. Deze middelen worden als volgt besteed:

- Projectoproep voor integrale bebossingsprojecten door lokale overheden en particulieren met focus op het ondersteunen van de realisatie van stadsrandbossen en het versterken van lokale bosuitbreidingsinitiatieven.
- Dotatie aan de Vlaamse Landmaatschappij voor de aankopen ten behoeve van compenserende bebossing.
- Aankopen in het kader van bebossing door het ANB.

Kreditevolutie:

(in duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	6.802	6.802
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. Overflow	6.802	6.802
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BO 2021	6.802	6.802

Inhoudelijke toelichting krediteevolutes:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QDO-1QCE4FD-PA – WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT - BOSSENCOMPENSATIEFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel werd opgezet naar aanleiding van de implementatie van het nieuwe boekingsschema voor de Grondenbanken bij VLM. Op dit begrotingsartikel wordt de betaling van het jaarlijkse voorschot voorzien voor de grondenbank die gefinancierd worden via het Bossencompensatiefonds. Daarnaast wordt ook de verrekening van de netto opbrengsten voorzien op dit begrotingsartikel.

Kreditevolutie:

(in duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	503	503

<i>Overflow BA 2020</i>		0
BA 2020 excl. overflow	503	503
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	0	0
BO 2021	503	503

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QD0-1QCE4FE-LO – EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER - JACHTFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de lonen, een aantal toelagen en vergoedingen en het woon-werkverkeer van de personeelsleden van het Agentschap voor Natuur en Bos aangerekend die worden gefinancierd via het Jachtfonds.

Kreditevolutie:

(in duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	240	240
<i>Overflow BA 2020</i>		0
BA 2020 excl. overflow	240	240
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	180	180
BO 2021	420	420

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

(in duizend euro)

B3. Andere bijstellingen	VAK	VEK
Volledige loonkost 6 vte natuurinspecteurs	150	150
Bijstelling loonkost reguliere 2 vte na aanwerving	30	30
TOTAAL	180	180

- Bij BA 2020 werd verwacht dat de 6 bijkomende natuurinspecteurs halverwege het jaar aangeworven konden worden. Daarom werd voor 2020 slechts de halve loonkost voor 6 VTE natuurinspecteurs (150 k.euro) begroot. Voor 2021 wordt de volledige loonkost in rekening gebracht en wordt het krediet dus bijgesteld met 150 k.euro.
- De 2 'reguliere' VTE op het Jachtfonds zijn ondertussen aangeworven. Bij BA 2020 was de geschatte loonkost 90 k.euro voor deze 2 VTE, maar in praktijk blijkt de effectieve loonkost 120 k.euro te bedragen. Daarom wordt het budget binnen het Fonds bijgesteld met 30 k.euro.

QDO-1QCE4FE-WT – EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER - JACHTFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Jachtfonds werd ingesteld met het oog op het besteden van de middelen uit het fonds voor de volgende doelstellingen:

- het stimuleren van een verstandig gebruik van wildsoorten en hun leefgebieden;
- het stimuleren van de inpassing van het wildbeheer in het bredere kader van natuurbehoud;
- het realiseren van vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen;
- de bevordering en ondersteuning van de werking van de wildbeheereenheden;
- de ondersteuning van de praktische organisatie van de jacht, met name de volgende aspecten:
 - o de organisatie van jachtexamens;
 - o het uitreiken van een jachtverlof;
 - o het uitreiken van een jachtvergunning;
 - o de opmaak en het indienen van een plan als vermeld in artikel 7 van dit decreet;
 - o het bevorderen van de dienstverlening naar de jachtsector;
- het voorkomen en het inperken van maatschappelijk onaanvaardbare schade en impact door jachtwild, invasieve uitheemse soorten en beschermde soorten;
- de uitvoering van wetenschappelijk onderzoek in het kader van de voormelde doelstellingen.

Kredietevolutie:

(in duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	2.410	1.848
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	2.410	1.848
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>-742</i>	<i>120</i>
BO 2021	1.668	1.968

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Terugdraai eenmalige VAK verhoging BA 2020	-562	0
Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender	0	300
Bijstelling loonbudget Jachtfonds QD0-1QCE4FE-LO	-180	-180
TOTAAL	-742	120

- Bij BA 2020 werd een eenmalige VAK verhoging van 562 keuro doorgevoerd naar aanleiding van de correcte aanrekening van een meerjarige vastlegging cfr. VCO. Dit wordt nu teruggedraaid.
- Naast de structurele intering van 100 keuro binnen het Fonds wordt, gelet op het beschikbare saldo, een bijkomende eenmalige intering van 300 keuro voorzien in kader van specifieke vereffeningskalender van aantal dossiers.
- Het loonbudget op het Jachtfonds werd bijgesteld met 180 keuro (zie begrotingsartikel QD0-1QCE4FE-LO). Als gevolg hiervan wordt een evenredige bijstelling in min doorgevoerd op dit begrotingsartikel.

QC0-1QCE2FF-WT – WETENSCHAPPELIJKE ONDERBOUWING EN EVALUATIE VOOR EEN DOELTREFFEND BIODIVERSITEITSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit begrotingsartikel financiert INBO diverse beleidsondersteunende en -uitvoerende uitgaven, die passen in de uitvoering van de strategische doelstellingen.

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	2.091	2.151
Overflow BA2020	0	0
BA 2020	2.091	2.151
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	2.091	2.151

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

QC0-1QCE4FG-WT – WETENSCHAPPELIJKE ONDERBOUWING EN EVALUATIE VOOR EEN DOELTREFFEND BIODIVERSITEITSBELEID (FONDS INBO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit INBO Fonds worden de vaste werkingskosten die het INBO maakt voor het Eigen Vermogen INBO doorgerekend (o.a. energiekosten, kosten aan gebouwen en terreinen, ...). Deze uitgave is gekoppeld aan de ontvangsten op artikel QC0-9QCETFG-OW.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	39	39
Overflow BA2020	0	0
BA 2020	39	39
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>-14</i>	<i>-14</i>
BO 2021	25	25

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Aanpassing aan ontvangsten Fonds	-14	-14
TOTAAL	-14	-14

- Deze uitgaven werden aangepast aan de verwachte ontvangsten 2021 binnen het Fonds. De raming is gebaseerd op de reële uitvoering van de afgelopen jaren.

QD0-1QCE5FY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel worden vanuit ANB budgetten toegekend aan VLM ten behoeve van uitgaven voor natuurinrichting.

Kredietevolutie:

(in duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	3.603	2.640
<i>Overflow BA 2020</i>	0	0
BA 2020 excl. overflow	3.603	2.640
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BO 2021	3.603	2.640

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

8.2.2. DAB MINAFONDS

ONTVANGSTENARTIKELEN

QDX-2QCEAFA-OW – WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden diverse ontvangsten van ANB op het Minafonds geboekt.

Het gaat hierbij voornamelijk over de ontvangsten uit de vervreemding van onroerende goederen, de verkoop van investeringsgoederen en allerlei diverse ontvangsten, die niet vooraf geprogrammeerd zijn en waarvan vooraf ook geen bedragen gekend zijn.

Daarnaast werd naar aanleiding van een opmerking van het Rekenhof de aanrekeningswijze voor grondenbanken aangepast. Op dit artikel worden vanaf 2020 de opbrengsten uit het beheer van de gronden door VLM geboekt. Het gaat hierbij grotendeels om ontvangsten uit pacht.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020	838		
Bijstelling BO 2021	-747		
BO 2021	91		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De raming wordt voor ontvangsten uit de pacht, wordt constant gehouden op 41 k.euro.

Bij BA 2020 werden 2 uitzonderlijke ontvangsten aangerekend voor een bedrag van 747 k.euro. Deze beweging wordt teruggedraaid bij BO 2021.

QDX-2QCEAFA-OP –WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Naar aanleiding van een opmerking van het Rekenhof werd de aanrekeningswijze voor grondenbanken aangepast vanaf BO2020.

Dit artikel werd gecreëerd om enerzijds kosten bij het beheer van gronden in rekening te brengen (bv. grondbelastingen) die de vordering van ANB op VLM verlaagt en anderzijds een ontvangst te kunnen boeken wanneer er door het ANB eerder gefinancierde gronden uit de grondenbank kosteloos worden overgedragen van VLM naar ANB

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2020	1.634		
Bijstelling BO 2021	540		
BO 2021	2.174		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij BA2020 werd een raming van 1.634 k.euro gemaakt voor 2020. Dit wordt bij BO 2021 bijgesteld naar 2.174 k.euro, omdat er in 2021 meer gronden van de grondenbank overkomen.

UITGAVENARTIKELN

QDX-3QCE2FA-WT – WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen van Natuur en Bos op het Minafonds. De middelen worden in hoofdzaak aangewend voor de uitgaven op het vlak van biodiversiteitsbeleid, voor beleidsvoorbereiding en voor de aankoop, inrichting en het beheer van het patrimonium van het ANB. Dit onder meer in functie van de realisatie van de Europese natuurdoelen die, in uitvoering van de Habitat- en Vogelrichtlijn, op 23 april 2014 door de Vlaamse Regering definitief zijn goedgekeurd.

De taakstelling van Europese natuurdoelen die aan het ANB toegemeten zijn, stelt het ANB voor een grote uitdaging. Voor de realisatie van de nodige maatregelen voor het behoud en de versterking van de Europese en Vlaams beschermde habitats en soorten is een behoorlijke financiële inspanning nodig. Een eerste stap naar de realisatie was het focussen van het beheer en de inrichting, waar mogelijk, op de implementatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Er werd over een tijdsspanne van 10 jaar een evolutie afgelegd van algemeen beheer en inrichting in

functie van het verhogen van de biodiversiteit naar beheer en inrichting gericht op de realisatie van de Europese natuurdoelen en het behoud en de bescherming van regionaal belangrijke natuur, waaronder Vlaams prioritaire soorten. Concreet wordt voor de uitgaven op de betreffende begrotingsartikels het percentage van de werkings- en investeringskredieten van het ANB dat gaat naar werken in uitvoering van de instandhoudingsdoelstellingen systematisch opgetrokken. Eenzelfde heroriëntering van de bestaande kredieten, resulterend in een verhoging van de middelen die ingezet worden voor de concrete realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen, wordt ook van de partners gevraagd. Concreet worden zowel de kredieten voor aankoop, inrichting en beheer als de subsidies voor terreinbeherende verenigingen en andere initiatiefnemers waar mogelijk en nodig geheeroriënteerd naar en gefocust op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen.

Daarnaast is er ook het geactualiseerde Sigmaplan, dat een onderdeel is van de Ontwikkelingsschets 2010 (langetermijnvisie voor het Schelde-estuarium). Vanuit de vaststelling dat op de Zee- en Westerschelde inrichtingswerken met impact op Speciale Beschermingszones nodig zijn voor toegankelijkheid van de Antwerpse haven en veiligheid, is beslist op diverse niveaus dat ook een stevig natuurlaanpak als mitigatie nodig was. De langetermijnvisie voorziet daarom in een piste naar een gunstige staat van zowel de toegankelijkheid, de veiligheid als van de natuurlijkheid tegen 2030. De realisaties binnen het project geven invulling aan de realisatie van instandhoudingsdoelstellingen zoals voorzien in het regeerakkoord en ook hoger aangehaald. De degelijkheid van deze aanpak werd door Europa al erkend. Deze werkwijze bood ook de mogelijkheid om over langere termijn voor sectoren als landbouw en plattelandsrecreatie duidelijkheid te brengen i.v.m. de verwachte evoluties qua grondinname en om daarbij een passend flankerend beleid op te maken.

Daarnaast wordt er verder ingezet op een verbetering van de beleving en de toegankelijkheid van groene domeinen en de realisatie van multifunctionele stadsbossen. Deze taak wordt zowel opgenomen door het Agentschap voor Natuur en Bos zelf als door de subsidies die worden toegekend vanuit dit begrotingsartikel. De uitbreiding van de te beheren oppervlakte en ook de taakstelling inzake realisatie van een duurzame instandhouding leggen extra druk op de budgetten voor het uitvoeren van werken, waardoor derhalve door het ANB continu ingezet wordt op efficiëntiewinsten.

Naast de bestedingen vernoemd in bovenstaande tekst, wordt het budget binnen dit begrotingsartikel onder andere besteed aan de volgende doelstellingen:

- Het beleid inzake groenjobs is decretaal en bij Besluit van de Vlaamse Regering en Ministerieel Besluit geregeld. Vanuit de natuursector (natuurverenigingen, terreinbeherende verenigingen, bosgroepen, regionale landschappen, maar ook lokale besturen die natuurgebied bezitten) bestaat een belangrijke behoefte aan kwaliteitsvol natuur- en bosbeheer. Omdat dergelijke ecologisch waardevolle werken vaak arbeidsintensief en vanuit louter (micro-)economisch perspectief verlieslatend zijn, én de beheerders over onvoldoende eigen middelen beschikken om zelf de werken te laten uitvoeren, heeft het beleid ervoor gekozen om deze actoren geldelijk te ondersteunen door subsidies in het leven te roepen die ertoe strekken dergelijke werken financieel mogelijk te maken.
- Het Regeerakkoord 2020-2024 voorziet de uitbreiding van de gebieden onder effectief natuurbeheer (erkende, Vlaamse of bosreservaten, andere natuurgebieden onder vergelijkbaar beheerplan). Eén manier om dit te realiseren betreft de subsidiëring van de verwerving van percelen door derden met als doel ze te laten erkennen als reservaat. Volgens het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juni 2014 tot regeling van het Vlaams Natura 2000-programma, de managementplannen Natura 2000, de zoekzones en de actiegebieden voor de specifieke instandhoudingsdoelstellingen voor Europees te beschermen soorten en habitats moet minstens 75% van dit krediet aangewend worden

voor het instandhoudingsbeleid. Het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu vormt de rechtsgrond voor het aankoopbeleid van natuurgebieden.

- De realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen veronderstelt een forse investering in inrichtingswerken: afgraven, ontbossen, bosvorming, hermeanderen, baggeren, exoten bestrijden, ... Een aantal van deze werken zal via grootschalige natuurinrichtingsprojecten moeten verlopen. Maar er zijn ook tal van kleine inrichtingen noodzakelijk die snel en op maat afgesproken kunnen worden. Er wordt hiervoor door het ANB maximaal ingezet op samenwerking met partners. Naast de interne integratie in het beleid van andere entiteiten, zijn deze samenwerking en partnerschappen met lokale actoren essentieel om de planvorming op Vlaams niveau inzake instandhoudingsdoelstellingen en soortenbescherming te laten resulteren in effectieve realisaties op terrein. Er wordt hierbij sterk ingezet op de projectmatige ondersteuning van alle partners in het natuurbeleid, zoals vzw's, bosgroepen, regionale landschappen en private personen voor beheer- en inrichtingswerken met het oog op de realisatie van de IHD.

Kreditevolutie:

(in duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	87.426	90.779
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>- 3.166</i>
BA 2020 excl. overflow	87.426	87.613
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>-311</i>	<i>-311</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>4.128</i>	<i>4.128</i>
BO 2021	91.243	91.430

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar HBG-BHBAABB-OW	-250	-250	Eenmalige overdracht in het kader van de principsovereenkomst van 21 december 2015 tussen het Departement Cultuur, Jeugd, Media en Sport en het ANB voor het beheer en de ontwikkeling van het Kasteel van Gaasbeek
Van SH0-1SKA2QA-WT	43	43	Recurrente overdracht in het kader van het onderhoud van de Engelse tuin van Alden Biesen
Naar MD0-1MHH2QA-WT	-104	-104	Overdracht in het kader van een samenwerkingsovereenkomst tussen AWV en het ANB voor de herstelling van ecorasters door MOW

TOTAAL	-311	-311	
---------------	-------------	-------------	--

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
VLM grondenbanken	625	625
Terugzetten uitzonderlijke ontvangsten	-747	-747
20.000 ha effectief natuurbeheer, opstap 2021	1.250	1.250
Bosuitbreiding, opstap 2021	3.000	3.000
TOTAAL	4.128	4.128

- Er is een bijstelling van de beheerskosten van 85 keuro en 540 keuro voor de overdracht van gronden aan de Grondenbank van VLM.
- Bij BA 2020 werd door twee uitzonderlijke ontvangsten op QDX-2QCEAFA-OW een eenmalig uitgavenbudget van 747 k.euro toegevoegd. Bij BO 2021 wordt dit weer teruggedraaid.
- Er wordt bij BO2021 recurrent extra 1.250 keuro voorzien als opstart voor de realisatie van 20.000 hectare effectief natuurbeheer en extra 3.000 keuro als opstap voor bosuitbreiding (voor ANB; aanvullende opstap van 1 miljoen euro voor VLM)

QDX-3QCE2FA-PA – WE MAKEN NATUUR EN NATUURBELEVING TOT EEN VERBINDEND ELEMENT IN DE SAMENLEVING, VIA EEN NETTO TOENAME AAN NATUUR EN BOS MET HOGE KWALITEIT, EEN PASSEND BEHEER EN BESCHERMING VAN NATUUR EN EEN DOELTREFFEND SOORTENBELEID- EN BEHEER

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel werd bij BO 2020 opgezet naar aanleiding van de implementatie van het nieuwe boekingschema voor de Grondenbanken bij VLM. Op dit begrotingsartikel wordt de (ESR-neutrale) betaling van het jaarlijkse voorschot voorzien voor grondenbanken die gefinancierd worden via het Minafonds. Daarnaast wordt ook de verrekening van de netto opbrengsten voorzien op dit begrotingsartikel.

Kredietevolutie:

(in duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	2.000	2.000
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	2.000	2.000
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>

<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BO 2021	3.000	3.000

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Van QBX-3QCE2FY-IS	1.000	1.000	Technische correctie in het kader van de nieuwe werkwijze voor grondenbanken
TOTAAL	1.000	1.000	

QBX-3QCE2FY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel wordt vanuit ANB budget voorzien voor het uitoefenen van het recht van voorkoop en voor de aankopen door VLM binnen de lokale grondenbanken.

Kredietevoluitie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	16.740	14.220
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	16.740	14.220
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>-1000</i>	<i>-1.000</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>
BO 2021	16.740	14.220

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar CBO-1CBX2AC-PR	-1.000	-1.000	Technische correctie in het kader van de nieuwe werkwijze voor grondenbanken
TOTAAL	-1.000	-1.000	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
----------------------	-----	-----

Bosuitbreiding, opstap 2021	1.000	1.000
TOTAAL	1.000	1.000

- Er wordt bij BO2021 recurrent 1000 keuro voorzien als opstart voor bosuitbreiding.

Voor de bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

8.2.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG

8.1.3.1. Eigen Vermogen Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (EV INBO)

Het eigen vermogen van het INBO (EV INBO) is een aparte juridische entiteit (rechtspersoon) waarin projecten worden uitgevoerd, die met externe middelen gefinancierd worden. Het voornaamste doel van het EVINBO is om het INBO-onderzoek aan te vullen voor zover rechtstreeks toegewezen publieke middelen niet volstaan voor een volwaardig toekomstgericht onderzoek. Het biedt de mogelijkheid om in te gaan op nieuwe onderzoeksthema's die onmiddellijke of op (middel)lange termijn beleidsrelevant zijn, uiteraard met de belangrijke beperking dat er daarvoor ook externe financiering gevonden moet worden via onderzoeksopdrachten, internationale calls, doctoraatsonderzoek en dergelijke meer.

Ook voor EV INBO, blijft de relevantie voor het biodiversiteitsbeleid een fundamentele voorwaarde voor het verrichten van onderzoek. Het EV INBO voert opdrachten uit voor een breed spectrum aan klanten, zoals Vlaamse en lokale overheden, de FOD Wetenschapsbeleid (Belspo), universiteiten, natuur- en bosorganisaties, landbouw, jacht, visserij. Ook Europa is één van de geregelde opdrachtgevers, met in het recente verleden onder meer FP6-, FP7-, LifeWatch-, Horizon2020-, Interreg-, LIFE+-projecten. De via deze projecten opgebouwde internationale wetenschappelijke samenwerkingen versterken het imago van het INBO en laten het toe zijn netwerk te onderhouden en uit te breiden. Ze creëren kansen voor data-uitwisseling, het delen van ervaring en kennis, en de ontwikkeling van Europese monitoringfaciliteiten. Het EV INBO heeft ook de mogelijkheid om doctoraatsbursalen aan te trekken en (mee) te financieren voor het uitvoeren van vernieuwend wetenschappelijk onderzoek gericht op beleidsimplementatie. Jonge wetenschappers doen vaak hun eerste ervaring op in een project van het Eigen Vermogen, waarna ze hun carrière verder ontwikkelen bij het INBO zelf, bij andere agentschappen van de Vlaamse overheid of buitenlandse onderzoeksinstituten.

De via externe middelen gefinancierde EV INBO-medewerkers zijn volledig geïntegreerd in de ondersteunings- en onderzoeksteams van het INBO.

Het EV INBO oefent haar activiteiten uit onder de ISE Natuur en biodiversiteit (QF).

ISE F NATUUR EN BIODIVERSITEIT

Ontvangsten

Het overgedragen saldo bedraagt 4.546 keuro, het cijfer dat overeenkomt met de overdracht van het geschatte saldo van de BA 2020.

De begroting van de verkopen wordt momenteel geraamd op 2.348 keuro. Deze begroting is een prognose van de verwachte projectinkomsten in 2021. Ca. 70% van deze projectinkomsten zijn reeds vastgelegd. De overige 30% verwachten we nog binnen te halen. Er zijn immers momenteel nog onderhandelingen voor nieuwe projecten lopend. Bovendien werden recent nog projectvoorstellen ingediend waarvan de uitkomst nog niet beslecht is. Ook zullen er in de loop van 2020 en 2021 nog nieuwe voorstellen worden geschreven en ingediend.

De ontvangen subsidies worden geraamd op 340 keuro. Dit bedrag is gebaseerd op de laatste stand van zaken van de vermindering die we zullen ontvangen op het betalen van bedrijfsvoorheffing in 2021 bij behoud van het huidige personeelsbestand bij EV INBO. Dit bedrag houdt een vermindering van 80% in op de bedrijfsvoorheffing van wetenschappelijk personeel.

De inkomensoverdrachten of subsidies die we ontvangen van EU-instellingen (ESR code 39.10) begroten we voor BO 2021 op 469 keuro.

Vermits het EV INBO binnen de consolidatiekring valt, worden interrelaties met het FWO opgenomen onder ESR code 46.70. We zullen voor het SBO project S003017N, "Future floodplains: ecosystem services of floodplains under socio-ecological change", in 2021 47 keuro ontvangen van het FWO. Voor het project I000819N, "Financiering van onderzoeksinfrastructuur", betreffende de internationale onderzoeksinfrastructuur "LifeWatch", zullen we in 2021 151 keuro ontvangen van het FWO.

Inkomstenoverdrachten of subsidies die we ontvangen van de federale overheid worden opgenomen onder ESR code 49.40. Onder deze inkomstenoverdrachten ressorteren voornamelijk de subsidies die we ontvangen van BELSPO. We begroten dit bedrag op 613 keuro voor BO 2021.

Uitgaven

Het EV INBO verwacht het boekjaar 2021 af te sluiten met een over te dragen saldo van 3.635 keuro (VEK). Er zal voor 911 keuro (VEK) ingeteerd worden op het overgedragen saldo, voor de investering in de vernieuwde serre infrastructuur (707 keuro) en het BEN-project (204 keuro) te Geraardsbergen.

Het EV INBO heeft momenteel een manager, een administratief medewerker en een financieel en juridisch ondersteuner in dienst. Daarnaast zijn er wetenschappers en technici in dienst die project-gerelateerde taken uitoefenen. In deze laatste categorie kunnen wijzigingen optreden in functie van aflopende of nieuw binnengehaalde projecten. De loonkosten worden voor 2021 op 3.262 keuro geraamd. Deze begroting is gebaseerd op de reeds lopende of toegekende projecten voor 2021.

De begroting van de werkingskosten werd bepaald aan de hand van de te verwachten verkopen in 2021.

De start van de werken voor het vernieuwen van de serre infrastructuur te Geraardsbergen was voorzien in 2019. Maar de uitvoering werd uitgesteld, omdat parallelle renovatie met de aan de gang zijnde BEN-project in het aangrenzende gebouw niet mogelijk blijkt, waardoor men schat dat slechts 42 keuro zal gerealiseerd en betaald worden in 2020 en de overige 707 keuro in 2021. De vastlegging voor dit project werd reeds goedgekeurd in voorafgaande begrotingsrondes en in een voorgaande beheercommissie. Voor de volledige kost van het project zal er ingeteerd worden op het opgebouwd saldo van het EV INBO. De beheercommissie hanteert als uitgangspunt dat er voor eenmalige investeringen op het opgebouwd saldo mag ingeteerd worden. De intering voor dit project werd in eerste instantie goedgekeurd op de beheerscommissie van 13/11/2018, waarvan nota werd genomen in het verslag. Daarna werd de formele goedkeuring opgenomen in het verslag van de Technische bilaterales van BO2019 (pg. 59), BA2019 en BO2020 (pg. 102).

Het Agentschap Facilitair Bedrijf (HFB) heeft in het kader van de acties binnen het klimaatfonds de twee INBO-kantoorgebouwen met labo's te Geraardsbergen, gelegen te Gaverstraat 4 en 35A, geselecteerd in het kader van het project "Energiezuinige verbouwing en deels herinrichten van twee kantoorgebouwen met labo's te Geraardsbergen". Die selectie was een beslissing van HFB, net zoals de volledige opvolging van het project wordt geleid door HFB. De vastlegging voor het BEN project werd reeds in voorafgaande begrotingsrondes en in de EV INBO-beheercommissie goedgekeurd. Vanuit het klimaatfonds worden voor dit project middelen ter beschikking gesteld, dit echter enkel specifiek voor de klimaat-gerelateerde maatregelen (70%). De overige niet-klimaat gerelateerde kosten (30%) worden gedragen door HFB en het EV INBO. Van die 30% draagt het EV

INBO 18%, ofwel 5,4% van de totale kostprijs. Dit resulteerde in een eigen financiering die oorspronkelijk geraamd werd op 242 keuro. Deze raming is na de gunning opgelopen tot 444 keuro (VAK). Na de laatste calculatie van de architect in mei 2020 is deze raming bijgesteld naar 470 keuro. Voor BO 2021 dienen we bijgevolg nog een bijkomende vastlegging te doen van 26 keuro. Het volledige bedrag van de investering zal door het EV INBO (intering) gedragen worden. Deze intering voor dit project werd opgenomen in de verantwoordingsfiches van voorgaande begrotingsrondes, zijnde BA2019, BO2020 en BA2020, dewelke integraal werden goedgekeurd. Voor deze totale vastlegging verwachten we dat er in 2020 266 keuro (VEK), van de werken gerealiseerd en betaald zal worden, de overige 204 keuro (VEK) in 2021.

De begroting van de investeringsgoederen die in 2021 zullen aangekocht worden, wordt geraamd op 135 keuro. In deze raming werden o.a. de vernieuwing van laptops en IT-materiaal en de aankoop van meetapparatuur in het kader van verschillende projecten meegenomen.

De kredietverleningen worden begroot op 80 keuro (VEK) voor BO 2021. Dit bedrag is een inschatting van het verschil tussen de betaalde borgen (voor nieuwe projecten) en teruggestorte borgen (voor opgeleverde projecten). Voor de nieuwe verbintenissen die we aangaan in 2021 schatten we dat er 5 keuro (VAK) aan borgen zal betaald worden.

8.2.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT

8.2.4.1. Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

De juridische opzet, doelstellingen en taken van het agentschap VLM werden in deze BBT reeds besproken onder punt 2.2.4.1.

VLM oefent haar activiteiten uit onder ISE D Water, ISE N Omgevingsbeleid Ruimte en Milieu, ISE G Plattelandsbeleid en ISE F Natuur en Biodiversiteit.

De financiering van de werking van de VLM verloopt voornamelijk via het toelage-artikel QB0-1QCE2NY-IS. Dit artikel wordt in de begroting conform de instructies integraal toegewezen aan het grootste ISE binnen VLM: ISE N Omgevingsbeleid Ruimte en Milieu. Voor de bespreking van de kredietevolutie van de betrokken interne stromen naar VLM wordt verwezen naar de besprekingen van artikels QD0-1QCE5FY-IS en QBX-3QCE2FY-IS.

Hieronder worden enkel de kredieten besproken die onder ISE F Natuur en biodiversiteit ressorteren. Voor de VLM-kredieten binnen de andere ISE wordt verwezen naar de bespreking van de andere betrokken ISE in deze BBT.

ISE F NATUUR EN BIODIVERSITEIT

De middelen voor natuurinrichtingsprojecten worden maximaal ingezet om behoud, herstel, beheer en de ontwikkeling van natuur en natuurlijk milieu te realiseren - met focus op de SBZ-gebieden en realisatie van IHD's - en in nauw overleg met de betrokken eigenaars en gebruikers. Een afgestemd programma vanuit een prioriteringsoefening kan instaan voor de aanpak van de hoogste prioriteiten.

Een grondenbank en zo nodig flankerend beleid worden ingezet voor de realisatie van natuur- en bosdoelstellingen, met prioriteit voor de IHD-doelstellingen.

Met het flankerend beleid wordt ook de daling van de uitstoot van ammoniak door het landbouwbedrijf verder gestimuleerd, met als doel om zowel de natuurdoelen in Natura 2000 gebieden in goede staat van instandhouding te brengen als om de landbouwuitlebating duurzaam te kunnen verderzetten.

Er worden hiertoe in de VLM begroting 25.269 keuro aan ontvangsten voorzien en 24.335 keuro aan uitgaven.

Via begrotingsartikel QBX-3QCE2FY-IS, een dotatie aan de VLM voor uitgaven in het kader van instandhoudingsdoelstellingen (IHD) en programmatische aanpak stikstof (PAS) wordt 4.820 keuro VAK en 3.220 keuro VEK voorzien. Dit artikel omvat het budget voor de uitvoering van een aantal maatregelen die zijn goedgekeurd in kader van het herstructureringsprogramma PAS – rode en oranje bedrijven. Meer concreet wordt het budget aangewend voor de uitbetaling van studies en vergoedingen bij de inzet van volgende maatregelen: bedrijfsverplaatsing, bedrijfsreconversie, bedrijfsbeëindiging en bedrijfsbegeleiding.

Vanuit de activiteiten van natuurinrichting wordt in 2 keuro ontvangsten uit pachten voorzien en 361 keuro aan Europese recuperaties voor hun bijdrage in natuurinrichtingsprojecten.

Via begrotingsartikel QD0-1QCE5FY-IS wordt vanuit het ANB een VAK van 3.603 keuro en een VEK van 2.640 keuro voorzien voor de afhandeling van investeringsprojecten inzake natuurinrichting.

Vanuit de activiteiten van de grondenbanken wordt in 803 keuro ontvangsten voorzien ten gevolge het doorrekenen van kosten aan het ANB. Deze zijn er naar aanleiding van de implementatie van het nieuwe boekingsschema voor de grondenbanken.

Via begrotingsartikel QBX-3QCH2FY-IS, een dotatie aan de VLM voor uitgaven in het kader van instandhoudingsdoelstellingen (IHD) en programmatische aanpak stikstof (PAS) wordt 8.920 keuro VAK en 8.000 keuro VEK voorzien. Dit artikel omvat het budget voor enerzijds de aankoop van ruilgronden voor landbouwers die worden getroffen door de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en anderzijds de aankoop, inclusief de eventuele eigenaarstoelage en wijkerstimulus, van gronden en gebouwen in het kader van het herstructureringsprogramma PAS rode en oranje bedrijven.

Via begrotingsartikel QBX-3QCE2FY-IS wordt voorzien in een VAK en VEK van 2.000 keuro voor grondverwerving voor bosuitbreiding, Sigma en Rivierherstel Leie.

De bijdrage van de provincies en de gemeenten in de inrichtingswerken werd berekend op 50 keuro.

Er wordt voorzien in een opbrengst van 1.500 keuro ten gevolge van verkoop van grond aan het ANB in lopende grondenbankovereenkomsten en ten gevolge het uitoefenen van het voorkooprecht en de koopplichten in het kader van het Natuurdecreet. Deze zijn er naar aanleiding van de implementatie van het nieuwe boekingsschema voor de grondenbanken.

De geraamde opbrengst uit de verkoop van gronden is 2.190 keuro.

Uit de opname van leningen voorziet de VLM 3.503 keuro. Deze zijn er naar aanleiding van de implementatie van het nieuwe boekingsschema voor de grondenbanken en de natuurinrichting. Het betreft de bijdrage van ANB voor grondenbankwerking voor 2.500 keuro (buffer grondenbank, grondenbank Vinderhoutse Bossen en grondenbank Sigma) en de bijdrage van het ANB voor het uitoefenen van het voorkooprecht en de koopplichten in het kader van het Natuurdecreet voor 1.000 keuro en 3 keuro omdat de opbrengsten hoger zijn dan de kosten bij de verrekening van opbrengsten en kosten met het ANB.

De uitgaven bestaan voor 2.937 keuro aan vergoedingen in bedrijfsbegeleiding in het kader van het flankerend beleid IHD-PAS.

In de natuurinrichtingsactiviteiten wordt voor 222 keuro uitgaven aan studies geraamd, 9 keuro aan te betalen onroerende voorheffing, 1.000 keuro voor grondaankopen en 3.103 keuro voor water- en wegebouwkundige inrichtingswerken.

In de grondenbankactiviteiten wordt 12.608 keuro budget voorzien voor grondaankopen, 620 keuro voor vergoedingen flankerend beleid en 475 keuro voor grond gerelateerde werkings- en projectkosten. Er wordt 55 keuro voorzien voor te betalen onroerende voorheffing en 47 keuro voor doorrekening van opbrengsten aan het ANB. Deze zijn er naar aanleiding van de implementatie van het nieuwe boekingsschema voor de grondenbanken.

Aan aflossing van leningen voorziet de VLM 2.259 keuro. Het betreft 1.500 keuro ingevolge de voorziene overdracht van gronden voor dat bedrag en 759 keuro ingevolge de voorziene afrekening van kosten en opbrengsten voortkomend uit de grondenbankovereenkomsten met het ANB. Deze zijn er naar aanleiding van de implementatie van het nieuwe boekingsschema voor de grondenbanken.

9. INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT PLATTELANDSBELEID

Dit ISE omvat de doelstellingen, taken en budgetten die verband houden met het beleidsveld Plattelandsbeleid. De uitdagingen van het platteland zijn interbestuurlijk en interdisciplinair. Ze situeren zich op het vlak van landschapsbeheer, klimaat, mobiliteit, dorpen, sociale cohesie en innovatie. Een Vlaams plattelandskader wordt uitgebouwd dat inhoudelijke en financiële ondersteuning biedt voor de werking van lokale besturen en actoren voor specifieke plattelandsthema's zoals lokale voorzieningen, voedselproductie, landschap en open ruimte, landelijke mobiliteit en recreatie.

Het plattelandsbeleid is ook ingebed in het Europese plattelandsbeleid en geeft invulling aan de verbrede landbouw- en plattelandsdoelstellingen.

9.1. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

SD 1. EEN SPECIFIEK PLATTELANDSBELEID DE PLATTELANDSUITDAGINGEN

Ik bouw het Vlaams plattelandskader dat inhoudelijke en financiële ondersteuning biedt voor de plattelandsector voor specifieke plattelandsthema's verder uit. Dit kader bouwt voort op de beschikbare wetenschappelijke kennis, de uitvoering en de evaluatie en de impact van het Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPOIII).

Door de coronacrisis zijn de gekende specifieke noden op het platteland nog verder aangescherpt. Daarom zet ik de Vlaamse middelen voor het plattelandsbeleid gericht in voor het realiseren van de Vlaamse doelstellingen om versnippering van de plattelandsmiddelen te vermijden. Daarnaast biedt het Openruimtefonds de lokale besturen met veel open ruimte bijkomende middelen. Hiermee kunnen ze op maat van hun eigen noden en behoeften invulling geven aan het belang van het vrijwaren van open ruimte en dit zo extra in de verf zetten.

Met de provincies zal ik nagaan hoe ze kunnen bijdragen aan het realiseren van deze Vlaamse doelstellingen.

OD 1. HET VLAAMS PLATTELANDSBELEID IS INGEBED IN HET EUROPESE PLATTELANDSBELEID

De Europese Unie heeft beslist om de programmaperiode van het gemeenschappelijk landbouwbeleid met minstens 1 jaar, waarschijnlijk 2 jaar, te verlengen. Zo kan er meer tijd gegeven worden voor de opmaak van een nieuw GLB en kan er zonder oponthoud tegemoet gekomen worden aan de acute noden in de landbouwsector en op het platteland ten gevolge van de coronacrisis. Ik maak, in overleg met mijn collega-minister bevoegd voor landbouw, gebruik van de financiële mogelijkheden die dit biedt om een positieve dynamiek op ons platteland te behouden en verder te stimuleren. Voor deze overgangsperiode maak ik afspraken met de provinciebesturen en de LEADER-groepen.

Tegelijkertijd wordt voortgewerkt aan de opmaak van plattelandsovereenkomsten in een nieuw GLB waarbij meer aandacht besteed wordt aan de implementatie van de Europese thematische beleidslijnen zoals aandacht voor bio-economie, voedsel, klimaat, biodiversiteit en "smart villages".

OD 2. INNOVATIEF EN DUURZAAM ONDERNEMERSCHAP IN EEN CIRCULAIRE ECONOMIE

De plattelandseconomie biedt kansen voor lokale tewerkstelling en zoekt naar innovatieve vernieuwing, ook voor de bestaande agrarische en kleine ondernemingen. Zowel met als naast de landbouw zijn er kansen voor een ondernemerschap dat vanuit verbreding, circulariteit en innovatie aan de slag gaat met voedsel en biomassa en tegelijkertijd inspeelt op ruimtelijke ontwikkelingen en landschapskwaliteit.

Het valoriseren van biomassastromen uit landschap-, natuur- en bosbeheer uit de private als publieke sector in Vlaanderen wordt ook in 2021 geïnspireerd door intervisie- en leermomenten voor beleidsactoren en uitvoerders te organiseren.

De productie van lokaal voedsel in een kwaliteitsvolle multifunctionele omgeving wordt gestimuleerd door het aanspreekpunt van de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG) dat expertise en ondersteuning over lokale voedselstrategieën bij lokale besturen bevordert. Het programma Voedsellandschappen wordt verder uitgewerkt en ondersteund door op een co-creatieve manier actieplannen voor 2 pilootregio's uit te werken.

Ik zal samen met mijn collega bevoegd voor innovatie, bijkomende mogelijkheden voor bio-economie op het platteland, inspelend op ruimtelijke kansen, worden in overleg met experts onderzocht.

OD 3. LEEFBARE EN LEVENDIGE DORPEN, VERBONDEN MET ELKAAR EN MET HET PLATTELAND

Met een toekomstgericht Vlaams dorpenbeleid dat zich oriënteert op de uitvoering van het BRV, wil ik de leefbaarheid van dorpen op een geïntegreerde en toekomstgerichte manier verbeteren, waarbij de sociale cohesie versterkt en er ingespeeld wordt op de uitdagingen en trends. Met een verderzetting van de LEADER aanpak kunnen lokale groepen nieuwe inspirerende projecten voor onder meer de leefbaarheid van dorpen uitvoeren.

Daarnaast worden de sociale cohesie en dorpsparticipatie versterkt door de ondersteuning van de projectoproep van de Koning Boudewijnstichting en de VLM 'Buurten op den buiten' voor kleinschalige omgevingsprojecten. Ik wens een nieuw concept 'eetbare buurt', als verbrede actualisatie van een volkstuinpark, in te passen in de ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van buurten om zo zeer concreet invulling te geven aan diverse behoeften zoals lokaal voedsel, nabij groen, sociale interactie, zinvolle activiteit in de buitenruimte.

In overleg met experts worden de innovatieve mogelijkheden voor de ondersteuning van het dorpenbeleid via onder meer het GLB verkend om zo verder invulling te geven aan het concept 'slimme dorpen' in Vlaanderen.

OD 4. LANDSCHAPSKWALITEIT EN –ONDERHOUD

De open ruimte en het platteland in Vlaanderen kennen heel wat uitdagingen en geven plaats aan essentiële maatschappelijke functies en activiteiten die van belang zijn voor het fysiek en psychisch welzijn van iedereen. Zowel bij de plattelandsbewoner als de stedeling groeit het bewustzijn rond het belang van een kwaliteitsvol platteland. Sinds de coronacrisis is de Vlaming zich meer bewust van de multifunctionaliteit en meerwaarde van het platteland. Daarom zal ik het ruime publiek blijven sensibiliseren voor een kwaliteitsvol platteland en open ruimte en inzetten op gerichte beleidsacties om dit te versterken. Via thematische communicatie-acties maken we dit concreet.

Via de ORP-programmawerking wordt het kader voor Landschapsparken in Vlaanderen in afstemming met de Vlaamse Parken, scherp gesteld. Na een oproep worden de gebieden

geselecteerd waarvoor een representatieve en geëngageerde coalitie klaar staat die een strategisch plan vanuit een integrale visie voor hun gebied kan uitwerken met het oog op de aanduiding als landschapspark. Ik voorzie een selectie en inhoudelijke begeleiding van de geselecteerde kandidaten van 2021 tot 2023.

Ik wil het onderhoud en beheer van landschappen, landschapselementen, blauwgroene verbindingen en de bijhorende samenwerkingsverbanden blijven stimuleren: zowel met de gebruikelijke actoren (lokale besturen, regionale landschappen, natuurverenigingen, landbouwers, private eigenaars), maar even goed met nieuwe actoren en de plattelandsbewoners zelf. De principes voor een duurzaam beheer van het landschap zijn bekend. Nu wordt het noodzakelijk om dit samen met alle actoren verder concreet te organiseren op een kwaliteitsvolle manier en met een haalbare financiering.

9.2. BUDGETTAIR KADER

Onder dit ISE Plattelandsbeleid vallen alle taken, doelstellingen en budgetten die verband houden met het beleidsveld Plattelandsbeleid.

De beleidskredieten onder dit ISE hebben in hoofdzaak betrekking op:

- cofinanciering Vlaams Gewest voor plattelandsprojecten en leedergroepen ingevolge het plattelandsontwikkelingsprogramma voor Vlaanderen 2014 - 2020;
- subsidies platteland Plus;
- de werking van de VLM inzake plattelandsbeleid (inclusief lonen);
- de beleidsondersteunende werking van de VLM inzake plattelandsbeleid (met inbegrip van projectsubsidies).

Onder dit luik Budgettair kader is het de bedoeling dat het totaal van alle kredieten uit de algemene middelen- en uitgavenbegroting besproken wordt dat wordt toegewezen aan de betrokken ISE. In het geval van ISE Plattelandsbeleid zijn er echter enkel uitgavenkredieten voorzien op de DAB Minafonds. Deze worden verder besproken onder punt 4.1.2.

Enkel VLM is als entiteit actief op het vlak van de ISE Plattelandsbeleid.

9.2.1. DEPARTEMENT EN IVA'S ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID (EXCL. DAB'S)

Niet van toepassing.

9.2.2. DAB MINAFONDS

ONTVANGSTENARTIKELN

Niet van toepassing.

UITGAVENARTIKELN

QBX-3QCE2GA-WT – EEN SPECIFIEK PLATTELANDSBELEID VOOR PLATTELANDSUITDAGINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden de cofinanciering van het Vlaams Gewest voor plattelandsprojecten en leedergroepen ingevolge het plattelands-ontwikkelingsprogramma voor Vlaanderen, projectsubsidies in het kader van het geïntegreerd plattelandsbeleid voor Vlaanderen en Platteland Plus gefinancierd.

De middelen van dit begrotingsartikel worden in 2021 voor PDPO III en Platteland Plus projecten gebruikt.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	3.241	3.904
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. Overflow	3.241	3.904
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>-663</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	3.241	3.241

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

(in duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar QB0-1QCE2ND-WT		-663	Bijstelling VEK na analyse vereffeningskalender
TOTAAL		-663	

QBX-3QCE2GY-IS – VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel ontvangt de VLM een aanvullende dotatie vanuit de DAB MINAfonds voor de financiering van haar plattelandsbeleid.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	701	701
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. Overflow	701	701
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021	701	701

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

Voor de verdere bespreking van interne stromen wordt generiek verwezen naar de bespreking van de begroting van de betrokken Vlaamse rechtspersoon.

9.2.3. OVERIGE ENTITEITEN ONDER GEZAG

Niet van toepassing.

9.2.4. OVERIGE ENTITEITEN ONDER TOEZICHT

9.2.4.1. Vlaamse Landmaatschappij (VLM)

De juridische opzet, doelstellingen en taken van het agentschap VLM werden in deze BBT reeds besproken onder punt 2.2.4.1.

VLM oefent haar activiteiten uit onder ISE D Water, ISE N Omgevingsbeleid Ruimte en Milieu, ISE G Plattelandsbeleid en ISE F Natuur en Biodiversiteit.

De financiering van de werking van de VLM verloopt voornamelijk via het toelage-artikel QB0-1QCE2NY-IS. Dit artikel wordt in de begroting conform de instructies integraal toegewezen aan het grootste ISE binnen VLM: ISE N Omgevingsbeleid Ruimte en Milieu. Voor de bespreking van de kredietevolutie van deze interne stromen naar VLM wordt verwezen naar de besprekingen van artikel QB0-1QCE2NY-IS.

Hieronder worden enkel de kredieten besproken die onder ISE G Plattelandsbeleid ressorteren. Voor de VLM-kredieten binnen de andere ISE wordt verwezen naar de bespreking van de andere betrokken ISE in deze BBT.

ISE G PLATTELANDSBELEID

Voor de uitdagingen van het plattelandsbeleid worden in de VLM begroting 701 keuro aan ontvangsten voorzien en 773 keuro aan uitgaven.

Via begrotingsartikel QBX-3QCE2GY-IS wordt in een dotatie voorzien voor uitgaven in het kader van het plattelandsbeleid van 701 keuro VAK en VEK.

Er worden 223 keuro aan studie-uitgaven voorzien, 400 keuro aan subsidies voor vzw's en 150 keuro aan subsidies voor gemeenten.

IV. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

V. TOTAAL APPARAATSKREDIETEN – BBT OMGEVING EN NATUUR

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2020	1.922	376	0	124.090	124.030
Bijstelling BO 2021	-38	0	0	-1.740	-1.740
BO 2021	1.884	376	0	122.350	122.290

VI. PROGRAMMA QA – QB0 – DEPARTEMENT OMGEVING DEEL OMGEVING EN NATUUR

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2020	138	376	0	68.359	68.359
Bijstelling BO 2021	-38	0	0	-1.838	-1.838
BO 2021	100	376	0	66.521	66.521

VII. PROGRAMMA QA – QC0 – INSTITUUT VOOR NATUUR EN BOSONDERZOEK

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2020	1.784	0	0	15.322	15.262
Bijstelling BO 2021	0	0	0	35	35
BO 2021	1.784	0	0	15.357	15.297

VIII. PROGRAMMA QA – QD0 – AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2020	0	0	0	40.409	40.409
Bijstelling BO 2021	0	0	0	63	63
BO 2021	0	0	0	40.472	40.472

Binnen het beleidsveld Omgeving en Natuur zijn er 3 entiteiten actief met kredieten binnen het apparaatsprogramma QA van het beleidsdomein Omgeving: INBO, ANB en het Departement Omgeving.

De apparaatskredieten van ANB en INBO worden volledig meegenomen in bovenstaande tabel. Aangezien het departement Omgeving ook actief is binnen 3 andere beleidsvelden (Energie, Klimaat, Dierenwelzijn) worden in de bovenstaande tabel enkel de apparaatskredieten die worden ingezet voor het beleidsveld Omgeving en Natuur opgenomen.

In wat volgt, worden de apparaatskredieten onder beheer van het departement Omgeving, ANB en INBO meer in detail besproken.

1. Departement Omgeving

ONTVANGSTENARTIKELN

QB0-9QAEAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Er worden kleine diverse ontvangsten geboekt op dit artikel. Concreet zal het bijvoorbeeld gaan over ontvangsten uit ad hoc verkopen en terugbetalingen die te linken zijn aan de apparaatsbudgetten van het Departement Omgeving.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020 (a)	138		
Bijstelling BO 2021 (b)	-38		
BO 2021 (a) + (b)	100		

Inhoudelijke toelichting kreditevolutie:

Het budget wordt bijgesteld in functie van de realisaties van de voorbije jaren.

QB0-9QAETZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel omvat, naast terugvorderingen bij de huidige werkgevers van personeelsleden van het Departement Omgeving met verlof voor opdracht, de loonbijdragen vanuit de EU in het kader van de cofinanciering van Europese projecten van het departement Omgeving.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020 (a)		376	
Bijstelling BO 2021 (b)		0	
BO 2021 (a) + (b)		376	

Inhoudelijke toelichting kreditevolutie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

UITGAVENARTIKELN

QB0-1QAX2ZW-IS – SAR RUIMTELIJKE ORDENING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel verloopt de financiering van de dotatie van het Departement Omgeving aan de strategische adviesraad voor Ruimtelijke Ordening (en Onroerend Erfgoed), en dit ter financiering van de loon- en werkingskosten.

Kreditevolutie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	370	370
Overflow BA 2020	0	0
BA 2020 excl. overflow	370	370
<i>Index</i>	4	4
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2021	374	374

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA2020.

QBO-1QAEZZY-IS – SAR MINARAAD**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Via dit artikel verloopt de dotatie van het Departement Omgeving aan de strategische adviesraad Minaraad, en dit ter financiering van de loon- en werkingskosten. Een groot deel van de werkingskosten gaat naar de huur van de ruimte in het Herman Teirlinckgebouw, de exploitatie en onderhoud van ICT, het uitbesteden van studieopdrachten aan externen en naar het organiseren van studiedagen en evenementen.

Kreditevolutie:

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	1.117	1.117
Overflow BA 2020	0	0
BA 2020 excl. overflow	1.117	1.117
<i>Index</i>	10	10
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-1	-1
BO 2021	1.126	1.126

(duizend euro)

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
-----------------------------	------------	------------

Generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%)	-1	-1
TOTAAL	-1	-1

- Het budget 2021 wordt verminderd met 1 keuro in uitvoering van de generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%).

QB0-1QAXZZ-LO – LONEN

Vanuit dit budget worden de totale personeelsuitgaven van het Departement Omgeving gefinancierd voor de activiteiten van het departement binnen de beleidsvelden Omgeving en natuur, Klimaat, Energie en Dierenwelzijn.

Het totaal voorziene budget op dit artikel bedraagt 58.763 keuro VAK en VEK bij BO 2021. Een deel van dit budget is dus bestemd voor uitgaven binnen beleidsvelden die buiten de scope van deze voorliggende BBT vallen, en deze uitgaven worden zodoende besproken binnen het luik V. Apparaatskredieten van de BBT's voor de beleidsvelden Energie en Klimaat en Dierenwelzijn (1.839 keuro).

In de volgende tabel wordt dus enkel het restbudget* besproken dat ingezet wordt binnen het beleidsveld Omgeving en natuur.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	58.391	58.391
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	58.391	58.391
<i>Index (B1)</i>	<i>1.205</i>	<i>1.205</i>
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>-2.476</i>	<i>-2.476</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>-196</i>	<i>-196</i>
BO 2021	56.924	56.924

Inhoudelijke toelichting krediteevolutes:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Van QC0-1QAE2ZZ-LO	109	109	Tijdelijke compensatie in het kader van een afspraak over een personeelslid
Naar QE0-1QAE2ZZ-LO	-2.585	-2.585	Overdracht vanuit het departement Omgeving in het kader van de uitbreiding van VEA tot VEKA
TOTAAL	-2.476	-2.476	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Opstap 2021 van de opgelegde koppenbesparing 2020-2024	-312	-312
Nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering	116	116
TOTAAL	-196	-196

- Het budget wordt verminderd met 312 keuro VAK/VEK ter uitvoering van de opstap 2021 van de opgelegde koppenbesparing 2020-2024.
- Voor 2021 wordt een totale ESR-uitgave van 116 keuro voorzien voor lonen voor EU gefinancierde projecten. Dit budget werd eerder ingeschreven onder artikel QB0-1QCE4OD-WT, maar wordt nu in het kader van de nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering ingeschreven via dit loonartikel.

QB0-1QAX4ZZ-LO – LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Fonds voor de uitvoering van EU-projecten. Vanuit dit begrotingsfonds worden de lonen betaald van de personeelsleden die ingezet worden ter uitvoering van door de EU gefinancierde projecten. Dit uitgavenartikel is gelinkt aan ontvangstenartikel QB0-9QAETZZ-OW.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	376	376
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	376	376
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>		
BO 2021	376	376

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA2020.

QB0-1QAX2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Vanuit dit budget worden de algemene apparaatskosten van het Departement Omgeving gefinancierd voor de activiteiten van het departement binnen de beleidsvelden Omgeving en natuur, Klimaat, Energie en Dierenwelzijn.

Het totaal voorziene budget op dit artikel bedraagt 8.333 keuro VAK en VEK bij BO 2021. Een deel van dit budget is dus bestemd voor uitgaven binnen beleidsvelden die buiten de scope van deze voorliggende BBT vallen, en deze uitgaven worden zodoende besproken binnen het luik V. Apparaatskredieten van de BBT's voor de beleidsvelden Energie en Klimaat en Dierenwelzijn (228 keuro).

In de volgende tabel wordt dus enkel het restbudget* besproken dat ingezet wordt binnen het beleidsveld Omgeving en natuur.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	8.105*	8.105*
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	8.105*	8.105*
<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>-300</i>	<i>-300</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>-84</i>	<i>-84</i>
BO 2021	7.721*	7.721*

Inhoudelijke toelichting kreditevoluties:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar QE0-1QAEZZZ-WT	-300	-300	Overdracht vanuit het departement Omgeving in het kader van de uitbreiding van VEA tot VEKA
TOTAAL	-300	-300	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%)	-84	-84
TOTAAL	-84	-84

- Het budget 2021 wordt verminderd met 84 keuro in uitvoering van de generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%).

2. Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO)

ONTVANGSTENARTIKELN

QC0-9QAEAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel werd opgenomen om tegemoet te komen aan de normen aangaande de boekhoudkundige verwerking van de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing voor kenniswerkers.

Kreditevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2020	1.784		
Bijstelling BO 2021	0		
BO 2021	1.784		

Inhoudelijke toelichting kredietevoluitie:

Geen wijzigingen ten opzichte van BA 2020.

UITGAVENARTIKELN

QC0-1QAE2ZZ-LO – LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Met de kredieten op dit begrotingsartikel worden de salarissen en de sociale lasten betaald van de personeelsleden in dienst bij het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO).

Kredietevoluitie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	13.367	13.367
Overflow BA2020	0	0
BA 2020	13.367	13.367
<i>Index</i>	<i>267</i>	<i>267</i>
<i>Compensaties</i>	<i>-109</i>	<i>-109</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>-104</i>	<i>-104</i>
BO 2021	13.421	13.421

Inhoudelijke toelichting kredietevoluities:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Reden
Naar QB0-1QAX2ZZ-LO	-109	-109	Tijdelijke compensatie in het kader van een afspraak over een personeelslid
TOTAAL	-109	-109	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
-----------------------------	------------	------------

Opstap 2021 van de opgelegde koppenbesparing 2020-2024	-104	-104
TOTAAL	-104	-104

- Het budget wordt verminderd met 104 keuro VAK/VEK ter uitvoering van de opstap 2021 van de opgelegde koppenbesparing 2020-2024.

QC0-1QAEZZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden de algemene werkings- en investeringsuitgaven van het INBO gefinancierd.

Kredietevolutive:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	1.955	1.895
Overflow BA2020	0	0
BA 2020 excl. overflow	1.955	1.895
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>-19</i>	<i>-19</i>
BO 2021 excl. overflow	1.936	1.876
<i>Overflow</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2021 incl. overflow	1.936	1.876

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%)	-19	-19
TOTAAL	-19	-19

- Het budget 2021 wordt verminderd met 19 keuro in uitvoering van de generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%).

3. Agentschap voor natuur en bos (ANB)

ONTVANGSTENARTIKELEN

Niet van toepassing.

UITGAVENARTIKELEN

QD0-1QAEZZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de lonen, een aantal toelagen en vergoedingen en het woon-werkverkeer van de personeelsleden van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) aangerekend.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de loonuitgaven in het kader van EU-cofinanciering eveneens via dit algemene loonartikel ingeschreven.

Kredietevolutive:

(in duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	35.869	35.869
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	35.869	35.869
<i>Index (B1)</i>	<i>717</i>	<i>717</i>
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>-114</i>	<i>-114</i>
BO 2021	36.472	36.472

Inhoudelijke toelichting kredietevoluties:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Opstap 2021 van de opgelegde koppenbesparing 2020-2024	-364	-364
Nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering	250	250
TOTAAL	-114	-114

- Het budget wordt verminderd met 364 keuro VAK/VEK ter uitvoering van de opstap 2021 van de opgelegde koppenbesparing 2020-2024.
- Voor 2021 wordt een totale ESR-uitgave van 250 keuro voorzien voor lonen voor EU gefinancierde projecten. Dit budget werd eerder ingeschreven onder artikel QD0-1QAE4ZZ-LO, maar wordt nu in het kader van de nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering ingeschreven via dit loonartikel.

QD0-1QAE4ZZ-LO – LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden de lonen, een aantal toelagen en vergoedingen en het woon-werkverkeer van de personeelsleden van het Agentschap voor Natuur en Bos aangerekend die werken op projecten die gefinancierd worden door Europese subsidies.

Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de loonuitgaven in het kader van EU-cofinanciering via het algemene uitgavenartikel QD0-1QAE2ZZ-LO ingeschreven.

Kredietevolutive:

(in duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	500	500
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	500	500
<i>Index (B1)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties (B2)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	<i>-500</i>	<i>-500</i>
BO 2021	0	0

Inhoudelijke toelichting krediteevolutes:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Bijstelling ontvangsten Fonds EU-cofinanciering	-250	-250
Nieuwe werkwijze voor projecten met EU-financiering	-250	-250
TOTAAL	-500	-500

- De ontvangsten op begrotingsartikel QD0-9QCETFC-OW worden in 2021 bijgesteld. Naar aanleiding hiervan worden ook de uitgaven van dit fonds evenredig bijgesteld, zodat de ESR-neutraliteit bewaard blijft.
- Vanaf 2021 volgt het Departement FB een nieuwe generieke werkwijze voor projecten met EU-financiering. Vanaf 2021 worden de loonuitgaven in het kader van EU-cofinanciering dan ook via het algemeen loonartikel QD0-1QAE2ZZ-LO ingeschreven.

QD0-1QAE2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel wordt aangewend voor de financiering van de algemene werkings- en investeringskosten van Natuur en Bos. Dit omvat onder andere kosten voor investeringskosten zoals meubilair en IT-infrastructuur en werkingskosten zoals kosten voor vorming, energie en telefonie.

Krediteevolutie:

(in duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2020 incl. overflow	4.040	4.040
<i>Overflow BA 2020</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BA 2020 excl. overflow	4.040	4.040

<i>Index (B1)</i>		
<i>Compensaties (B2)</i>		
<i>Andere bijstellingen (B3)</i>	-40	-40
BO 2021	4.000	4.000

Inhoudelijke toelichting kredietevolutes:

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK
Generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%)	-40	-40
TOTAAL	-40	-40

- Het budget 2021 wordt verminderd met 19 keuro in uitvoering van de generieke besparingsmaatregel op de apparaatsmiddelen (-1%).

IX. LIJST MET AFKORTINGEN

AGNAS	Afbakening van de Gebieden van de Natuurlijke en Agrarische Structuur
AI	Artificiële intelligentie
AIV	Agentschap Informatie Vlaanderen
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
AO	Algemene ontvangsten
BA	Begrotingsaanpassing
BBT	Beleids- en begrotingstoelichting
BBT	Best Beschikbare Technieken
BCF	Bossencompensatiefonds
BELSPO	Belgian Federal Science Policy Office
BEN	Bijna-energieneutraal
BIM	Building Information Modeling
BO	Begrotingsopmaak
BRV	Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
BVR	Besluit Vlaamse Regering
BWK	Biologische waarderingskaart
CE	Circulaire Economie
CIW	Coördinatiecommissie integraal waterbeleid
DAB	Dienst met afzonderlijk beheer
DABM	Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid
DIV	Dienst inschrijvingen voertuigen
DOV	Databank Ondergrond Vlaanderen
ECA	Extra Containercapaciteit zeehaven Antwerpen
EMAV	Emissiemodel ammoniak Vlaanderen
ENA	Economisch Netwerk Albertkanaal
ESR	Europees stelsel van nationale en regionale rekeningen
EU	Europese Unie
EV	Eigen Vermogen
GLB	Gemeenschappelijk landbouwbeleid
GRUP	Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan
HAGBA	Uitvoeringsplan Huishoudelijk afval en Gelijkaardig bedrijfsafval
HFB	Het Facilitair Bedrijf

ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHD	Instandhoudingsdoelstelling
ILVO	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
INBO	Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
IOT	Internet of Things
ISE	Inhoudelijk Structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
IVC	Interregionale Verpakkingscommissie
JKP	Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan
LEZ	Lage Emissiezone
LIFE	L'Instrument Financier pour l'Environnement
LO	Leningsopbrengsten
LSO	Linkerscheldeover
MAP	Mestactieplan
MER	Milieueffectrapportage
MIRA	Milieurapport Vlaanderen
NAV	Netwerk Architecten Vlaanderen
NBR	Netto Beleidsruimte
NCA	Natural Capital Accounting
NEC	Nationale Emissieplafond
NEHAP	National Environment and Health Action Plan
NV	Naamloze vennootschap
OIS	Omgevingsinformatiesamenwerkingsverband
ORP	Open Ruimte Platform
OSLO	Open standaard voor linkende organisaties
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
PAS	Programmatistische Aanpak Stikstof
PDPO	Programma voor Plattelandsontwikkeling
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen
RIE	Richtlijn Industriële Emissies
RO	Ruimtelijke ordening
RSO	Rechterscheldeover
RUP	Ruimtelijk uitvoeringsplan
RURA	Ruimterapport Vlaanderen
RZWI	Rioolwaterzuiveringsinstallaties

SBZ	Speciale Beschermingszone
SGBP	Stroomgebiedbeheerplan
T.OP	Territoriaal ontwikkelingsprogramma
TO	Toegewezen ontvangsten
UNEP	United Nations Environment Programme
UPV	Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid
VAC	Vlaams administratief centrum
VAK	Vastleggingskrediet
VAPEO	Vlaams Actieprogramma Ecologische Ontsnippering
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VCRO	Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
VEK	Vereffeningskrediet
VIP	Vlaamse Investeringsprojecten
VITO	Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek
VLABEL	Vlaamse Belastingdienst
VLABOTEX	Vlaams Bodemsaneringsfonds voor de Textielverzorging
VLACO	Vlaamse Compostorganisatie
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
VLAREBO	Vlaams reglement betreffende de bodemsanering
VLAREL	Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu
VLAREM	Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning
VLAREMA	Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VMH	Vlaamse Milieuholding
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VVSG	Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten
VZW	Vereniging zonder winstoogmerk
WRF	World Resources Forum

X. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

	Betrokken regelgeving	Eventuele wettelijke deadline	Korte samenvatting van de beleidsdoelstellingen
VMM			
Actualisering wetgeving polders en wateringen	Wet op de polders d.d. 03/06/1957 en wet op de wateringen d.d. 05/07/1956		OD Optimalisering waterbeheer onbevaarbare waterlopen
Opheffing en fuseren van polders en wateringen	Wet polders en wateringen, uitvoering		OD Optimalisering waterbeheer onbevaarbare waterlopen
Actualisering Grondwaterdecreet	Decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer en decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (Waterwetboek)		OD Opmaken en uitvoeren SGBP en MP met focus op geïntegreerde benadering OD Uitvoeren Actieplan Droogte en Wateroverlast
Actualisering uitvoeringsbesluiten bij Grondwaterdecreet	BVR 27 maart 1985 houdende reglementering van de handelingen die het grondwater kunnen verontreinigen BVR 27 maart 1985 houdende reglementering van de handelingen binnen de		OD Opmaken en uitvoeren SGBP en MP met focus op geïntegreerde benadering OD Uitvoeren Actieplan Droogte en Wateroverlast

	waterwingebieden en de beschermingszones BVR 27 maart 1985 houdende nadere regelen voor de afbakening van waterwingebieden en beschermingszones Titel II van Vlare		
BVR algemeen beheer onbevaarbare waterlopen	Vervanging KB 1971 algemeen politiereglement onbevaarbare waterlopen, diverse provinciale politiereglementen beheer onbevaarbare waterlopen en het KB Koninklijk besluit van 30 januari 1958 houdende algemeen politiereglement van de polders en van de wateringen		OD Optimalisering waterbeheer onbevaarbare waterlopen OD Uitvoeren Actieplan Droogte en Wateroverlast
Financiering waterbeleid, wijziging Waterwetboek	Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 jun		OD Responsabiliseren van actoren OD Inzetten heffingen als beleidsinstrumenten OD Zorgen voor sluitende financiering waterbeleid

Financiering waterbeleid, wijziging besluiten	<u>BVR van 28 juni 2002 tot uitvoering van het hoofdstuk IIbis van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren en hoofdstuk IVbis van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer</u> <u>BVR van 5 februari 2016 houdende tariefregulering van de integrale drinkwaterfactuur</u> <u>BVR van 18 maart 2016 houdende de algemene werkingstoelage aan de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk</u>	<u>BVR van 28 juni 2002 tot uitvoering van het hoofdstuk IIbis van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren en hoofdstuk IVbis van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer</u> <u>BVR van 5 februari 2016 houdende tariefregulering van de integrale drinkwaterfactuur</u> <u>BVR van 18 maart 2016 houdende de algemene werkingstoelage aan de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk</u>	OD Responsabiliseren actoren OD Inzetten heffingen als beleidsinstrument OD Opvolgen betaalbaarheid waterfactuur OD Zorgen voor sluitende financiering waterbeleid
Langetermijnvoorzieningsplannen openbare watervoorziening	besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende de reglementering inzake de kwaliteit en levering van water, bestemd voor menselijke consumptie		OD Versterken toezicht op leveringszekerheid drinkwater
Implementatie Weser-arrest: uitwerken procedure afwijken verbod achteruitgang			
Aanpassing regels watertoets en informatieplicht			OD Actualiseren watertoetskaarten

overstromingsgevoeligheid nav VLAGG-kaarten				
Wijziging DIWB voor actualisering begrip waterlichamen, beschermingskader grachten, watertoets en informatieplicht overstromingsgevoeligheid, implementatie Verordening hergebruik effluentwater				OD Geïntegreerd en gebiedsgericht uitvoeren en opmaken SGBP en Maatregelenprogramma OD Actualiseren watertoetskaarten OD uitvoeren Actieplan Droogte en Wateroverlast
Invoeren digitale watermeter				OD uitvoeren Actieplan Droogte en Wateroverlast OD Responsabiliseren van actoren
Reorganisatie Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid				OD evolueren naar een efficiëntere governance rond water
OVAM				
Wijziging bepalingen van titel X van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen		Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen	5 juli 2020	Omzetting van richtlijnen 2018/19 betreffende afvalstoffen, 2019/ 803 inzake havenontvangstvoorzieningen voor de afvalafgifte van schepen en richtlijn 2019/904 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (Vlarema 8)	BR van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen en het besluit van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid	5 juli 2020	kunststofproducten op het milieu en andere wijzigingen
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (Vlarema 9)	Vlarema-besluit van 17 februari 2012	ISE Afval en materialen	Omzetting van richtlijnen 2018/19 betreffende afvalstoffen, 2019/ 803 inzake havenontvangstvoorzieningen voor de afvalafgifte van schepen en richtlijn 2019/904 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu en andere wijzigingen
VLM			
aanpassing van de werking van de VLM als vennootschap en EVA aan het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen en houdende diverse bepalingen en aan het Wetboek	-Decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij -BVR van 21 december 1988 houdende goedkeuring van		

Economisch Recht en ev. aan de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën	de statuten van de Vlaamse Landmaatschappij		
a) Aanpassing van het decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij			
b) Aanpassing van met het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 1988 houdende goedkeuring van de statuten van de Vlaamse Landmaatschappij			
Aanpassing van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting	Decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting		Aanpassing n.a.v. evaluatie regelgeving over landinrichting
Aanpassing van het decreet van 16 juni 2006 betreffende het oprichten van de Vlaamse Grondenbank en houdende wijziging van diverse bepalingen	Decreet van 16 juni 2006 betreffende het oprichten van de Vlaamse Grondenbank en houdende wijziging van diverse bepalingen		Aanpassing n.a.v. evaluatie regelgeving over landinrichting
Aanpassing van het besluit van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting	BVR van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting		Aanpassing n.a.v. evaluatie regelgeving over landinrichting
Aanpassing van	- decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu		Aanpassing n.a.v. evaluatie regelgeving over landinrichting
- het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu			
- het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juli 1998 tot vaststelling van	- BVR van 23 juli 1998 tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het		

nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu in functie van de aanpassingen aan natuurinrichting	decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu		
Aanpassing VLAREME n.a.v. uitwerking MAP 6 in uitvoeringsbesluiten	VLAREME Mestdecreet	(ASAP)	Naar aanleiding van de implementatie van MAP 6 dient ook het uitvoeringsbesluit geactualiseerd te worden en aangevuld met de nadere uitwerking van verschillende nieuwe concepten die in het Mestdecreet opgenomen zijn. De uitwerking zal vermoedelijk gespreid worden over verschillende wijzigingsbesluiten van de VLAREME.
Aanpassing VLAREME n.a.v. uitwerking MAP 6 in uitvoeringsbesluiten – Debietmeters voor mestverwerkers	VLAREME Mestdecreet	(ASAP)	ISE 12. Water SD 7. De nutriëntenverliezen vanuit de land- en tuinbouw naar het oppervlakte- en grondwater verder verminderen OD 3. Handhaving mestbeleid versterken door efficiëntere

				controlemethodes en innovatie
Aanpassing VLAREME n.a.v. uitwerking MAP 6 in uitvoeringsbesluiten – kunstmestregister	VLAREME Mestdecreet		1/1/2021	ISE 12. Water SD 7. De nutriëntenverliezen vanuit de land- en tuinbouw naar het oppervlakte- en grondwater verder verminderen OD 3. Handhaving mestbeleid versterken door efficiëntere controlemethodes en innovatie
Aanpassing VLAREME n.a.v. uitwerking MAP 6 in uitvoeringsbesluiten – Equivalente maatregelen	VLAREME Mestdecreet			SD 7. De nutriëntenverliezen vanuit de land- en tuinbouw naar het oppervlakte- en grondwater verder verminderen
Aanpassing VLAREME n.a.v. 2 jaarlijkse herziening gebiedstypes	VLAREME Mestdecreet		1/1/2021	SD 7. De nutriëntenverliezen vanuit de land- en tuinbouw naar het oppervlakte- en grondwater verder verminderen
Aanpassing VLAREME – samengestelde landbouwers en NER	VLAREME Mestdecreet		(ASAP)	
Aanpassing VLAREME n.a.v. evaluatie half 2020	VLAREME		30/06/2021	

Aanpassing van het Mestdecreet van 22 december 2006 n.a.v. evaluatie half 2020	Mestdecreet van 22 december 2006	31/12/2020	
Opmaak MAP 7: Aanpassing Mestdecreet b) Aanpassing VLAREME		a) 31/12/2022 b) 31/12/2022	
ANB			
Vereenvoudigen planmatige omkadering van het natuurbehoud – nieuwe aanpak managementplannen.	- Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu - BVR tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu		
Problematiek 'technisch beheer' BVR houdende de vaststelling van de technische aspecten van het bosbeheer als vermeld in artikel 45, §, van het Bosdecreet Ontwerp van decreet houdende wijziging van het Bosdecreet van 13 juni 1990 en het decreet van 21 oktober	- Bosdecreet - Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu		

1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu met betrekking tot het natuurbeheer van openbare terreinen				
Trein 2 wetsintegratie Natuur-Bos: evaluatie Bosdecreet, verdere afstemming met Natuurdecreet, vereenvoudiging en versterken van consistentie	- Bosdecreet - Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu - Aansluitend ook de bijhorende BVR's			
Verzamelbesluit Natuur				
Activeren van wijzigingen aan art.91 Bosdecreet en invoeren art. 57ter in Natuurdecreet. Zie art. 159 van het nieuwe verzameldecreet	- Bosdecreet - Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu - Decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw van 26 april 2019			
Voorstel tot aanpassing jachtwetgeving met het oog op een efficiënter grofwildbeheer, en in het bijzonder om de maatschappelijke schaderisico's van wild zwijn optimaal te beheersen	- Decreet jachtdecreet			

Nieuwe subsidie 'bebossing'	Besluit van de Vlaamse Regering over de subsidiëring van bebossing		
DEPARTEMENT			
Instrumentendecreet		Overkoepelende strategische omgevingsdoelstellingen SD Vereenvoudiging van procedures ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving SD Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium OD Een coherent instrumentenpakket dat geïntegreerd wordt ingezet	Overkoepelende strategische omgevingsdoelstellingen SD 2. Geïntegreerde bepalingen en uitvoeren van omgevingsbeleid
Aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2014 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten om bepaalde procedurestappen te vereenvoudigen	BVR van 12 december 2014 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten		Overkoepelende strategische omgevingsdoelstellingen
Decretaal kader om een geïntegreerde rapportering ruimte en milieu mogelijk te maken, met behoud van de	Decreet houdende aanpassing van diverse decreten met betrekking tot de omvorming		Overkoepelende strategische omgevingsdoelstellingen

driedeling van MIRA (toestandsbeschrijving, evaluatie en scenario's), en verschuiving van het accent naar een continue rapportering	van het Vlaams Energieagentschap tot het Vlaams Energie-en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake klimaat van het Departement Omgeving in dit Vlaams Energie-en Klimaatagentschap, tot integratie van opdrachten inzake lucht van het Departement Omgeving in de Vlaamse Milieumaatschappij en houdende rapportage door het Departement Omgeving		SD 4 Onderbouwd omgevingsbeleid ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving SD Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium OD Inzetten op een vereenvoudigde en kwalitatieve milieueffectrapportage
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 betreffende lage- emissiezones	DABM, Deel IV Milieueffectrapportage BVR 28.07.1995 tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot het milieurapport en het gewestelijk milieubeleidsplan BVR van 26 februari 2016 betreffende lage-emissiezones		ISE Lucht SD1 OD5

uitvoeringsbesluit ter aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden	Nieuw besluit		ISE: Omgevingsbeleid ruimte en milieu SD 3. BOUWSHIFT REALISEREN OD 1. Slim ruimtegebruik op de juiste plaats
Wijzigingen regelgeving n.a.v. overheveling taken en personeelsleden uit de Afd EKG in een Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA)	Niet-exhaustieve lijst: 1) Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM, Titel VIII. Klimaat), 2) Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid, 3) BVR van 6 september 2019 over verhandelbare emissierechten voor broeikasgassen voor vaste installaties voor de periode 2021-2030 (en het bestaande VER-besluit van 20 april 2012)		Cfr. Beleidsnota Klimaat 2019-2024 (in opmaak)
Opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu, regeling een afgestemd en geïntegreerd gewestelijk strategisch meerjaren Omgevingshandhavingsprogramma en overheveling van Omgevingshandhavingsrapportering naar departement Omgeving	VCRO		Overkoepelende strategische omgevingsdoelstellingen SD 6. Een sterke omgevingsadministratie

Regelgeving inzake slecht gelegen juridisch aanbod: woonreservegebieden & bedrijventerreinen			ISE: Omgevingsbeleid ruimte en milieu SD Bouwshift realiseren OD Slim ruimtegebruik op de juiste plaats OD Ondersteunende regelgeving en innovatie aanpak
Herwerking typevoorschriften	BVR 11.04.2008 tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen		ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving SD Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium OD Een coherent instrumentenpakket dat geïntegreerd wordt ingezet ISE Omgevingsbeleid ruimte en milieu SD Bouwshift realiseren OD Slim ruimtegebruik op de juiste plaats
Regelgeving inzake leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimtes:	- decreet 19.04.1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van		ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving

voorzien in een differentiatie in de subsidiëring van saneringsprojecten	leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten - BVR 0107:1997 tot uitvoering van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten VCRO	SD Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium OD Een coherent instrumentenpakket dat geïntegreerd wordt ingezet
Decretale verankering van de ruimtelijke gedoogtoets voor het historisch passief		
Decreet tot wijziging van het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, wat betreft het opheffen van administratieve beroepsmogelijkheden	Bodemdecreet van 27 oktober 2006 en Materialendecreet van 23 december 2011	Verder vereenvoudigen, verbeteren en versnellen van procedures met het oog op een realisatiegericht en efficiënt instrumentarium. Administratieve lasten verminderen, wetgeving vereenvoudigen en zinloze en overbodige regels afschaffen
Aanpassing Vrijstellingenbesluit	- Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is	ISE: Omgevingsbeleid ruimte en milieu SD Bouwshift realiseren OD Ondersteunende regelgeving en innovatie aanpak

Aanpassing Besluit van de Vlaamse Regering van 28 november 2003 tot vaststelling van de lijst van toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen	Besluit van de Vlaamse Regering van 28 november 2003 tot vaststelling van de lijst van toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen	ISE Omgevingsbeleid ruimte en milieu SD Bouwshift realiseren OD Slim ruimtegebruik op de juiste plaats OD Ondersteunende regelgeving en innovatie aanpak
Oprichting BRV-fonds		ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving SD Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium OD Bundeling van middelen die realisatie op terrein verzekeren via het BRV-fonds OD Financiering v.h. omgevingsbeleid
BVR VLAREL		ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving OD herzien instrument erkenningen
Decreet betreffende de omgevingsbesluitvorming		Overkoepelende strategische omgevingsdoelstellingen

SD Vereenvoudiging van procedures ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving SD Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium OD een meer geïntegreerde en maatgerichte omgevingsbesluitvorming			
ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving OD Herzien en vereenvoudigen milieureglementering		VLAREM II BVR 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het DABM VLAREL Omgevingsvergunningbesluit	Vlarentrein 2019
ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving OD Herzien en vereenvoudigen milieureglementering		VLAREM II	VLAREM II-besluit ter herziening van milieuregeling voor veeteelt ihkv het PAS-beleid
ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving		VLAREM II	VLAREM II besluit ihkv de Blue Deal (2.6. Water uit bronbemaling maximaal hergebruiken)

			OD Herzien en vereenvoudigen milieureglementering
VLAREM II-besluit tot actualisering en vereenvoudiging van de codes van goede praktijk inzake bouw en controle van vaste houders voor brandbare vloeistoffen en gevaarlijke producten	VLAREM II		ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving OD Herzien en vereenvoudigen milieureglementering
VLAREM II-besluit met sectorale milieuvoorwaarden voor alternatieve koelmiddelen en technieken	VLAREM II		ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving OD Herzien en vereenvoudigen milieureglementering
VLAREM II-besluit tot implementatie van de BBT-studie voor droogkuissector,	VLAREM II		ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving OD Herzien en vereenvoudigen milieureglementering
VLAREM II-besluit tot implementatie van de BBT-studie voor de verdeling van LNG en	VLAREM II		ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving OD Herzien en vereenvoudigen milieureglementering
VLAREM II-besluit tot implementatie van de BBT-studie voor waterstof-tankstations	VLAREM II		ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving OD Herzien en vereenvoudigen milieureglementering

				OD Herzien en vereenvoudigen milieureglementering
VLAREM III-besluit tot omzetting van de Europese BBT-conclusies voor de voedingsmiddelen-, dranken- en zuivelindustrie	VLAREM III			ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving OD Herzien en vereenvoudigen milieureglementering
VLAREM III-besluit tot omzetting van de BBT-conclusies afvalverbranding	VLAREM III			ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving OD Herzien en vereenvoudigen milieureglementering
VLAREM III-besluit tot omzetting van de BBT- conclusies oppervlaktebehandeling met behulp van organische oplosmiddelen, met inbegrip van de conservering van hout en houtproducten met chemische stoffen.	VLAREM III			ISE Thema-overschrijdend instrumentarium omgeving OD Herzien en vereenvoudigen milieureglementering
Subsidieregeling		1. nieuw BVR houdende de erkenning en subsidiëring van milieu-, natuur- en ruimteverenigingen 2. ontwerp BVR tot wijziging van het besluit van 28 maart 2014 van de Vlaamse regering houdende		

		toekenning van compensatie aan verschillende actoren en aan gemeenten voor milieugerelateerde taken uitgevoerd door doelgroepwerknemers		
decretaat initiatief ter facilitering van de inplanting van windturbines in LWAG en bufferzones	VCRO			
Omzetting COMMISSION DIRECTIVE (EU) .../... of XXX amending Annex III to Directive 2002/49/EC as regards the establishment of assessment methods for harmful effects of environmental noise. En doorvertaling Verordening 2019/1010 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 naar VLAREM II wat betreft wijzigingen m.b.t. Richtlijn 2002/49/EG	31/12/2021			
BVR tot wijziging van het milieuhandhavingsbesluit		BVR tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid		

Hervorming milieueffectrapportage	DABM, plan-m.e.r.-besluit, OVD, OVB, project-m.e.r.-besluit	/	- Vereenvoudigen screening - Optimaliseren generieke plan-m.e.r.-procedure
-----------------------------------	--	---	--